

Raftul
Denisei

Zelda
Fitzgerald

Acordă-mi
acest vals

roman

ZELDA FITZGERALD

Acordă-mi acest vals

Traducere din engleză și note de

RODICA ȘTEFAN
EDITURA HUMANITAS
2014

ZELDA FITZGERALD
SAVE ME THE WALTZ

Copyright © 1932 by Charles Scribner's Sons
Copyright © renewed 1960 by Frances Scott Fitzgerald
Lanahan
All rights reserved.

© Humanitas Fiction, 2014 (ediția print)
© Humanitas Fiction, 2014 (ediția digitală)
ISBN: 978-973-689-721-4 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

Pentru Mildred Squires

*...când prăpăd
Pe țara-mi dragă a căzut,
Spre-al mântuirii ei liman
Ai dus-o-atunci! Să-i fii și azi,
De poți, cârmaciul bun al ei!
Sofocle, Oedip rege¹*

I

1

„Fetele astea”, vorbea lumea, „își închipuie că-și pot face de cap fără să pățească nimic”.

Și cum să nu fie așa, când tatăl lor le dădea sentimentul de siguranță de care aveau nevoie? Tatăl era o adevărată citadelă vie. Cei mai mulți oameni își cioplesc meterezele vieții din compromisuri, își înalță donjoanele inexpugnabile din cedări bine gândite, își construiesc poduri mobile filozofice din dezavuări afective și toarnă peste asediatori uleiul încins al strugurilor acri. Judecătorul Beggs intrase în fortăreața integrității sale încă din anii tinereții și își

¹ Sofocle, *Teatru*, trad., pref., note și indice de George Fotino, Editura pentru Literatură Universală, București, 1969, p. 296.

construise bastioanele și capelele din concepții intelectuale. Din câte știau apropiații săi, nu lăsase nici cel mai mic drum de acces spre castel nesupravegheat, nici pentru păstorii prietenoși, nici pentru baronii ostili. Inaccesibilitatea era punctul slab al acestei minți strălucite, care l-a împiedicat să devină, poate, o figură politică de seamă a țării. Faptul că statul privea cu indulgență caracterul său excepțional îi scutise de mici pe copiii săi de efortul social necesar în viață pentru a-și clădi singuri propriile citadele. Pentru a asigura supraviețuirea urmașilor, este de ajuns un singur castelan capabil să înalțe deasupra dezastrelor sau maladiilor experiențele umane ale ciclului viu al generațiilor.

Un bărbat puternic îi poate duce singur în spate pe mulți alții, dacă subscrie pentru progeniturile sale la filozofia naturală într-o manieră convenabilă, spre a-i oferi familiei aparența unui scop. Până când copiii familiei Beggs învățară să facă față exigențelor schimbătoare ale vremii lor, răul fusese deja săvârșit. Astfel dezavantajați, ei s-au refugiat până târziu în donjonul feudal părintesc, pentru a acumula cât mai mult din comorile spirituale moștenite – care ar fi putut fi mai bogate dacă și-ar fi pregătit din timp o ascunzătoare pe măsură.

Una dintre colegele de școală ale lui Millie Beggs declarase că în viața ei nu văzuse prunci mai răsfățați decât aceștia. Dacă plâneau după ceva anume, Millie le și îndeplinea dorința, când îi stătea în puteri, ori chema doctorul, ca să netezească asperitățile necruțătoare ale unei lumi care, se înțelege, nu era îndeajuns de pregătită pentru asemenea copilași geniali. La rândul lui, nepregătit de propriul tată, Austin Beggs trudea zi și noapte în laboratorul său mental să asigure familiei un trai cât mai bun. La nevoie, dar de bună voie, Millie își lua copiii din pat la trei dimineața, le zornăia jucăriile și le îngâna un

cântecel pentru ca țipetele lor să nu alunge originile Codului napoleonian din mintea soțului. Acesta obișnuia să spună, serios: „O să-mi fac un bastion în creierii munților, înconjurat de fiare sălbatice și sârmă ghimpată, doar ca să scap din balamucul ăsta”.

Austin le iubea pe copilele lui Millie cu acea tandrețe detașată și interiorizare caracteristice oamenilor de valoare când se confruntă cu cine știe ce relicvă din tinerețe, sau cu amintirea vreunei întâmplări de dinainte de a deveni capabili să țină frâiele experiențelor de viață și să nu se lase dominați de ele. Poți înțelege semnificația acestui lucru dacă te lași învăluit de duiosia care se degajă din *Sonata Primăverii* a lui Beethoven. Poate că Austin ar fi avut o relație mai strânsă cu familia sa dacă nu și-ar fi pierdut singurul fiu la o vârstă fragedă. Judecătorul Beggs s-a lansat atunci cu furie în tot felul de griji pentru a fugi din calea deznădejdiei. Grijiile financiare sunt singurele pe care bărbații și femeile le pot împărtăși în egală măsură, așa că judecătorul le-a lăsat în seama lui Millie. I-a aruncat în poală factura de la funeraliile băiețelului, strigând în același timp sfâșietor: „Pentru numele lui Dumnezeu, cum îți închipui că pot plăti așa ceva?”

Millie, care nu avusese niciodată un simț acut al realității, nu a reușit să găsească o explicație acestei răbufniri de cruzime la un om pe care îl cunoștea ca având un caracter de o mare onestitate și noblețe. Din acel moment, nu a mai fost în stare să își facă vreo părere în privința nimănui, adaptându-și realitățile propriei condiții la inconsecvența oamenilor până când, prin loialitatea ei statornică, a ajuns în timpul vieții la o seninătate de sfântă. „Dacă, într-adevăr, copiii mei sunt insuportabili”, îi răspundea ea prietenei sale, „eu una n-am băgat de seamă”.

Suma incursiunilor ei printre contradicțiile naturii umane a învățat-o să recurgă la procesul de transfer, un tertip care a ajutat-o să treacă mai ușor peste nașterea ultimului ei copil. Astfel, când Austin, exasperat de lipsa de progres a civilizației, își vărsa în urechile răbdătoare ale soției deziluziile și tot mai slabele lui speranțe în omenire, laolaltă cu dificultățile bănești, Millie își direcționa ostilitatea instinctivă asupra febrei lui Joan sau a gleznei scrântite a lui Dixie, pășind astfel printre durerile vieții cu tristețea extatică a unui cor antic. Pusă în fața realității dure a sărăciei, ea a plonjat într-un optimism stoic de nezdruccinat și a devenit imună la suferințele care aveau să o urmărească până la sfârșit.

Din găoacea familiei ieșiră numai fete, incubate în misticul miros pătrunzător al doicilor negrese. Pe măsură ce percepția copilelor se lărgi odată cu vârsta, judecătorul întruchipă pentru ele mai întâi un bănuț de buzunar primit în plus, o călătorie cu tramvaiul până la terenurile de picnic stropite cu var, o punguță cu pastile de mentă, iar mai târziu deveni în ochii lor organ de pedeapsă, destin inexorabil, forță a legii, ordine și disciplină. Tinerețe și maturitate – un soi de funicular hidraulic, unde vârsta, cu mai puțin lichid de convingere în rezervor, insistă să contrabalanseze balastul tinereții. Mai târziu, când feminitatea lor înflori, fetele căutară în brațele mamei un refugiu pentru anii adolescenți, tot așa cum s-ar fi ascuns într-o pădurice umbroasă pentru a scăpa de o lumină orbitoare.

Leagănul scârțâie pe veranda casei lui Austin, un licurici se agită frenetic deasupra clematitei, un roi de musculițe se înghesuie spre holocaustul auriu al lămpii din vestibul. Umbrele mătură noaptea Sudului ca niște cârpe grele, care se îmbibă cu puterea ei de uitare, pentru a o înapoia căldurii negre din care s-a ivit. Vițele melancolice de

floarea-lunii înșiră peste spalieri ghemotoace întunecate de vată.

— Povestește-mi cum eram când eram bebeluș, insistă fata cea mai mică și se îndeasă în trupul mamei, în încercarea de a stabili o relație mai strânsă între ele.

— Erai un copil cuminte.

Fata nu își crease încă o imagine de sine, deoarece intrase târziu în viața părinților ei, când bunătatea se disociase deja de conștiința lor intimă, și când, pentru ei, copilăria devenise mai degrabă un concept decât copilul însuși. Ea vrea să i se spună ce fel de copil este; e prea mică pentru a înțelege că acum încă nu reprezintă nimic și că va prinde contur mai târziu, umplându-l cu tot ceea ce va izvorî din ea, așa cum un general poate reconstitui o bătălie urmărind pe hartă înaintările și retragerile armatelor sale cu ajutorul stegulețelor viu colorate. Încă nu știe că fiecare efort pe care îl va face va deveni parte integrantă a sinelui ei. Abia mult mai târziu, copila, pe nume Alabama, avea să priceapă că din structura tatălui ei avea să moștenească doar limitările.

— Și plângeam noaptea? Făceam un război așa de mare ca tu și *papa* să vă doriți să mor?

— Ce idee! Toți copiii mei au fost cuminți.

— Și ai bunicii, la fel?

— Așa cred.

— Atunci de ce l-a gonit bunica pe unchiul Cal după ce s-a întors din Războiul Civil?

— Bunica ta a fost o doamnă cam ciudată.

— Și unchiul Cal a fost?

— Da. Când s-a întors de pe front, bunica i-a trimis vorbă lui Florence Feather că, dacă avea de gând să aștepte până la moartea ei ca să se mărite cu Cal, trebuia să știe că cei din neamul Beggs trăiau mult.

— Era așa de bogată?

— Nu, dar aici nu era vorba de bani. Florence spunea că doar dracul în persoană era în stare să stea cu mama lui Cal.

— Și atunci Cal nu s-a mai însurat deloc?

— Nu... bunicile obțin întotdeauna ce vor.

Mama râse - râsul unui speculant care povestește detaliile isprăvii sale în afaceri și își cere iertare pentru siguranța financiară pe care și-a dobândit-o, râsul familiei câștigătoare, umilind o altă familie câștigătoare în eterna afacere a dominării.

— Dacă eram unchiul Cal, nu înghițeam așa ceva, proclamă fata cu răzvrătire în glas. Făceam cu domnișoara Feather ce doream să fac.

Calmul profund din vocea tatălui domolește întunericul până la un descrescendo final: ora de culcare pentru familia Beggs.

— De ce vrei să pui din nou pe tapet toate astea? întrebă el înțelept.

Când închide obloanele, judecătorul zăvorăște și calitățile speciale ale casei sale: o anume afinitate cu lumina; volanele draperiilor sunt pătrunse de razele soarelui până când cutele flutură în jurul cretonului înflorat ca niște borduri de grădină netunse. Înserarea nu lasă nici o umbră, nici o distorsiune în camerele lui, ci le transferă, intacte, în alte lumi, mai vagi și mai cenușii. Iarna și primăvara casa arată ca un interior încântător și strălucitor pictat pe oglindă. Chiar dacă scaunele se fac bucăți și carpetele se tocesc până la urzeală, nici nu se bagă de seamă în strălucirea cu care se înfățișează. Casa este un loc etanș, necesar pentru cultura integrității lui Austin Beggs. Ca o sabie scânteietoare, se odihnește noaptea în teaca nobleței lui obosite.

Acoperișul de tablă pocnește de căldură, aerul din casă pare ieșit dintr-un cufăr nedeschis de mult timp. Prin

gemulețul ușii din capătul holului de la etaj nu se zărește nici o lumină.

— Unde este Dixie? întreabă tatăl.

— A ieșit cu niște prieteni.

Simțind răspunsul evaziv al mamei, copila se trage mai aproape, atentă, cu sentimentul important că participă la problemele familiei. „La noi se întâmplă ceva”, își spune în gând fetița. „Ce interesant este în familie.”

— Millie, spune tatăl, dacă Dixie se fâșâie iar prin oraș cu Randolph McIntosh, n-are decât să plece din casa mea de tot.

Capul tatălui tremură de furie. Sentimentul decenței ultragiante face să-i cadă ochelarii de pe nas. Mama pășește ușor pe preșurile calde din camera ei, în timp ce fetița stă întinsă în întuneric, lăsându-se pătrunsă, virtuos, de respectul pentru clan. Tatăl coboară, în cămașa de noapte din batist, să aștepte.

Din livada de peste drum, aroma de pere coapte plutește peste pătuțul copilei. O orchestră repetă valsuri în depărtare. Lucrurile albe lucesc stins în întuneric - flori albe și dale de piatră. Luna reflectată în ochiurile de geam alunecă spre grădină și face să tremure în cercuri exhalățiile savuroase ale pământului, ca o vâslă de argint. Lumea este mai tânără decât este și fetița se simte bătrână și înțeleaptă, cu propriile ei probleme personale, pe care le cuprinde și cu care se luptă, pentru că sunt ale ei, și nu moștenite. Lucrurile înfloresc, învăluite în culori strălucitoare; fata inspectează viața cu mândrie, ca și cum s-ar preumbla printr-o grădină creată de ea pe pământul cel mai inospitalier. Disprețuiește deja straturile de flori ordonate, convinsă că un grădinar vrăjitor poate face să răsară din piatră seacă lujeri parfumați și tufișuri care înfloresc noaptea din întinderile pustii, poate să răsădească adierea amurgului și să cumpere tot ce vrea

cu aurul gălbenelelor. Își dorește ca viața să-i fie simplă și plină de amintiri plăcute.

Se lasă în voia reveriei și se gândește romanțios la iubitul surorii sale. Părul lui Randolph este ca un corn al abundenței sidefat din care se revarsă acele globuri de lumină care îi compun chipul. Cuprinsă de această confuzie nocturnă, în care emoțiile se întrepătrund cu reacția ei la frumos, își imaginează că și ea este la fel pe dinăuntru. Se gândește la Dixie și se identifică plină de entuziasm cu ea, de parcă ar fi latura adultă din ea însăși, desprinsă din sine în anii critici ai transformărilor – ca un braț foarte bronzat care nu pare familiar dacă nu ai fost atent la modificările sale în timp. Își însușește iubirea surorii sale. Starea ei de veghe o face somnoroasă. A dobândit o stare de suspendare a sinelui pe seama încordării viselor sale slăbite. Adoarme. Luna îi leagănă binevoitoare chipul ars de soare. Crește în timp ce doarme. Într-o bună zi, când se va trezi, va vedea că plantele din grădina alpină sunt doar un soi de ciuperci care nu au nevoie de îngrijire și că discurile albe care îmbălsămează miezul nopții nu sunt flori, ci doar niște lăstari embrionari; când va fi mai înaintată în ani, se va plimba cu amărăciune pe aleile geometrice ale filozoficului Le Nôtre², și nu pe acele cărări nebuloase străjuite de perii și de gălbenelele copilăriei sale.

Alabama nu a reușit niciodată să afle ce anume o trezea dimineața în timp ce stătea nemișcată, cu privirea în gol, conștientă că absența oricărei expresii îi acoperea fața ca un prosop de baie ud. Se mobiliză. Ochii strălucitori ai unui mic animal pufos prins în capcană se mișcau vioi prin plasa întinsă a trăsăturilor feței; părul, de culoarea lămâii, se pierdea în josul spatelui. Se îmbracă pentru școală, cu

² André Le Nôtre (1613-1700), arhitect peisagist; a proiectat, printre altele, grădinile palatului de la Versailles.

gesturi largi, aplecându-se în față pentru a-și urmări mișcările trupului. Sunetul clopoțelului de la școală răsună plat peste exsudațiile calme ale Sudului, ca sirena unei geamanduri peste vastele întinderi liniștitoare ale mării. Fata intră în vârful picioarelor în camera lui Dixie și se dădu pe față cu rujul surorii ei.

Când lumea îi atrăgea atenția: „Alabama, ai ruj pe față”, ea răspundea pur și simplu : „M-am frecat cu periuța de unghii”.

În ochii surorii mai mici, Dixie era o persoană foarte interesantă; camera îi era plină de comori; hainele de mătase zăceau aruncate peste tot. O statueta cu Cele Trei Maimuțe, așezată pe polița de la șemineu, adăpostea chibriturile pentru țigări. *Floarea întunecată*³, *Casa cu rodii*⁴, *Lumina oarbă*⁵, *Cyrano de Bergerac*⁶, și o ediție ilustrată din *Rubaiate*⁷ erau așezate în picioare între doi *Gânditori* de ipsos. Alabama știa că *Decameronul* era ascuns în sertarul de sus al scrinului – citise deja pasajele obscene. Peste cărți, un desen înfățișând-o pe una dintre fetele Gibson⁸ care, cu o mână, înțepa cu acul de la pălărie un bărbat minuscul, privind printr-o lupă ținută cu cealaltă mână; o pereche de ursuleți de pluș se lăfăia pe un mic balansoar alb. Dixie mai avea o pălărie roz cu boruri largi, o broșă de ametist și o pereche de droturi electrice. Dixie

³ *Dark Flower*, roman de John Galsworthy.

⁴ *The House of Pomegranates*, colecție de basme de Oscar Wilde.

⁵ *The Light That Failed* de Rudyard Kipling.

⁶ Piesă de teatru de Edmond de Rostand.

⁷ Colecție de catrene de Omar Khayam.

⁸ Personificarea idealului de frumusețe feminină de la începutul secolului XX, redată de ilustratorul Charles Dana Gibson.

avea douăzeci și patru de ani. Alabama avea să împlinească paisprezece ani la ora două în dimineața zilei de 14 iulie. Cealaltă fată a familiei Beggs, Joan, avea douăzeci și trei. Joan nu era acasă; la cât era de ordonată, oricum nu se cunoștea dacă era plecată sau nu.

Alabama se lăsă să alunece pe balustradă, cu speranță. Uneori visa cum cade prin puțul scării și scapă în ultima clipă când aterizează călare pe baluștrii largi – în timp ce alunecă, re trăiește emoțiile din vis.

Dixie era deja așezată la masă, retrasă în sine cu un aer de sfidare mută. De la plâns, avea bărbia vineție și dungi roșiatice pe frunte. Fața ei se umfla și se dezumfla pe sub piele, când într-un loc, când în altul, ca apa dintr-o oală care dă în clocot.

— Nu eu am cerut să vin pe lume, spuse ea.

— Nu uita, Austin, că Dixie este de-acum femeie în toată firea.

— Tipul este un pervers ordinar și un trântor fără pereche. Nici măcar nu este divorțat!

— Îmi câștig singură existența și fac ce-mi place.

— Millie! Să nu-l mai prind pe individul ăsta că pune piciorul în casa mea, auzi?

Alabama stătea foarte cuminte, așteptând proteste dramatice împotriva tatălui care pune punct poveștii de iubire. Nu se întâmplă însă nimic, doar nemișcarea atentă a fetei.

Soarele de pe frunzele de ferigă argintii, carafa de argint, pașii judecătorului Beggs pe dalele albastre și albe când plecă la birou măsurau un anumit timp, un anumit spațiu – nimic mai mult. Fata auzi tramvaiul oprindu-se sub copacii de catalpa din colț și judecătorul dispăru. În absența lui, lumina căzu pe ferigă într-un ritm mai dezordonat; casa era dependentă de voința sa.

Alabama urmări cu privirea ghirlandele de iasomie care atârnavu pe gardul din spatele casei, ca niște coliere de coral încolăcite pe un baston. Sub liliacul persan, umbra de dimineață avea aceeași calitate ca lumina – fragilă și sfidătoare.

— *Maman*, nu mai vreau să merg la școală, spuse ea gânditoare.

— Și de ce, mă rog?

— Cred că știu totul.

Mama o privi cu o surprindere ușor ostilă, așa că fata, după ce se gândi mai bine la dezvăluirile pe care dorea să le facă, reveni la sora ei pentru a ieși basma curată.

— Ce crezi că o să-i facă *papa* lui Dixie?

— O, pfui! Nu-ți mai bate căpșorul drăgălaș cu astfel de lucruri până când nu va fi cu adevărat nevoie, dacă asta te neliniștește.

— Dacă aș fi în locul ei, nu l-aș lăsa să mă împiedice. Îmi place Dolph.

— Nu-i ușor să primim tot ce vrem pe lumea asta. Și acum fugi – o să întârzii la școală.

Încinsă de căldura obrazilor ce palpitau, sala de clasă își mută interesul de la ferestrele mari, pătrate spre litografia mohorâtă ce ilustra semnarea Declarației de Independență și se fixă acolo. Zilele de iunie leneșe se adunau pe tabla neagră într-un bulgăre de lumină solară. Firicelele albe de la gumele folosite se răspândeau în aer. Părul des și stofa groasă de iarnă, ca și crusta de cerneală uscată din călimări înăbușeau începutul blând al verii care săpa tuneluri albe pe sub copacii din stradă și puneu pe geamuri cataplasme de căldură dulceagă, bolnăvicioasă. Prin toropeala de afară răzbăteau tânguitor intonații negroide:

— Hai la roșii, roșii coapte și frumoase! Varza, ia varza creată!

Băieții purtau ciorapi lungi de iarnă negri, dar ușor verzui în lumina soarelui.

Alabama caligrafie *Randolph McIntosh* sub titlul „O dezbatere în adunarea ateniană”. Trasă un cerc în jurul frazei „Toți bărbații au fost pe dată trimiși la moarte, iar femeile și copiii în sclavie”, apoi coloră buzele lui Alcibiade și îi desenă un breton la modă, transformare după care închise *Istoria antică* a lui Myer. Minteă începu să îi umble razna la tot felul de nimicuri. Cum reușea Dixie să fie atât de dichisită, gata pentru orice ocazie? Alabama se gândi că ea una n-ar avea nici un lucrușor ca lumea pe ea în nici un moment – n-ar fi niciodată capabilă să ajungă la acest stadiu de pregătire abstractă. Dixie îi părea surorii sale instrumentul perfect pentru viață.

Dixie era redactor la rubrica mondenă a ziarului local. Din momentul în care se întorcea seara de la birou și până la cină dădea întruna telefoane. Vocea ei se auzea încet, alintată și atentă la propriile inflexiuni.

— Nu pot să-ți spun acum...

Urma un gâlgâit prelung, ca apa ce se scurge din cadă.

— O, o să-ți zic când ne vedem... Nu, nu pot să-ți spun acum.

Judecătorul Beggs stătea întins pe patul lui auster din metal și făcea ordine printre teancurile după-amiezilor gălbui. Volumele legate în piele de vițel ale *Analelor dreptului britanic* sau ale *Cazurilor adnotate* erau împrăștiate ca niște frunze pe trupul lui. Telefonul îi spulberă concentrarea.

Judecătorul știa când la aparat era Randolph. După o jumătate de oră, intră vijelios în vestibul, cu glasul tremurând de efortul de a se stăpâni.

— Dacă nu poți vorbi, atunci de ce mai lungești conversația, mă rog?

Judecătorul Beggs înșfăcă receptorul. Vocea lui răsună cu acea concizie crudă pe care o au mâinile unui naturalist la lucru.

— Ți-aș fi recunoscător dacă nu te-ai mai vedea cu fiica mea și nu i-ai mai telefona niciodată.

Dixie se încuie în camera ei și refuză să iasă de acolo sau să mănânce, două zile la rând. Pe Alabama o distra să ia parte la toată această agitație.

— Doresc ca Alabama să danseze cu mine la Balul Frumuseții, spusese Randolph la telefon.

Lacrimile fetelor sale o invocau inevitabil pe mamă.

— De ce îl supărați pe tatăl vostru? Puteți să vă aranjați întâlnirile în altă parte, spunea ea împăciuitoare.

Larga generozitate fără opreliști a mamei se hrănise din nenumărații ani trăiți în intimitatea logicii impecabile a minții strălucite a judecătorului Beggs. Ideea unei existențe în care toleranța feminină să nu joace nici un rol era de nesuportat pentru temperamentul ei matern, așa că Millie Beggs ajunsese, la vârsta de patruzeci și cinci de ani, o anarhistă sentimentală. Era modul prin care își dovedea sieși nevoia de supraviețuire individuală. Inconsecvențele ei păreau să îi afirme dominația asupra situației, dacă și-ar fi dorit acest lucru. Austin nu-și putea permite să moară sau să cadă la pat acum, cu trei fete și fără bani, cu alegeri în toamnă, cu asigurarea de plătit și cu modul lui de viață conform legii; dar Millie, a cărei tramă era mai dezlănată, era de părere că ea își putea permite.

Alabama puse la poștă scrisoarea pe care Dixie o scrisese la sugestia mamei, apoi merseă amândouă la întâlnirea cu Randolph, la Tip-Top Café.

Alabama, care înota prin adolescență într-un vârtej de decizii categorice, nutrea o neîncredere înnăscută privind „înțelesul” comunicat între sora ei și Randolph.

Randolph lucra ca reporter la ziarul lui Dixie. Mama lui îi creştea fetiţa într-o casă netencuită aflată mai la sud, lângă plantaţiile de trestie. Conturul feţei şi forma ochilor lui Randolph scăpau mereu de sub controlul expresiei sale, ca şi cum existenţa lui fizică era experienţa cea mai uluitoare pe care o trăise vreodată. Seara ţinea cursuri de dans, la care majoritatea elevilor erau aduşi de Dixie – la fel şi cravatele, de altfel, precum şi orice alt lucru de-al lui care trebuia ales cu grijă.

— Scumpule, trebuie să laşi cuţitul jos pe farfurie când nu îl foloseşti, spunea Dixie, încercând toarne personalitatea lui Randolph în matriţa lumii ei.

Nu ştiai niciodată dacă el o auzea sau nu, cu toate că avea mereu aerul că ascultă ceva anume – poate se aştepta la o serenadă interpretată de elfi sau la cine ştie ce fantastică revelaţie supranaturală privind poziţia sa socială în sistemul solar.

— ...iar eu vreau o roşie umplută şi cartofi *au gratin*, porumb fiert, briose şi îngheţată de ciocolată, îi întrerupse Alabama nerăbdătoare.

— Dumnezeuule!... Aşadar, Alabama, o să facem amândouă *Valsul orelor*⁹, eu o să port ciorapi de arlechin, iar tu, fustă din muselină şi tricorn. Poţi să pui la punct un dans în trei săptămâni?

— Sigur! Ştiu deja nişte paşi de la carnavalul de anul trecut. O să fie cam aşa, uite!

Alabama îşi mişcă degetele încrucişate pentru a mima paşii de dans. Ținu un deget apăsător pe masă pentru a marca amplasarea pe scenă, apoi îşi desfăcu mâinile şi începu din nou:

— Figura următoare este așa... Și se termină cu ta-ra-ra-bum! explică ea.

Randolph și Dixie o urmăriră cu neîncredere.

⁹ Dans din baletul *Coppélia* pe muzica lui Léo Delibes.

— Foarte drăguț, spuse Dixie cu jumătate de glas, mișcată de entuziasmul surorii sale.

— Iar costumele poți să le faci chiar tu, decretă Alabama în încheiere, radiind de încântare că fusese ideea ei.

Ca un tâlhar de entuziasme hoinare, fata aduna în grămezi tot ce îi cădea în mână: surori, iubii acestora și toată panoplia lor de fapte și gesturi. Firea ei schimbătoare făcea ca totul să capete un aer de improvizație.

În fiecare după-amiază, Alabama și Randolph repetau în vechea sală până la ceasul când amurgul își lăsa umbrele, iar copacii de afară păreau să strălucească, scăldați în verde Veronese, de parcă îi udase ploaia. Era același loc din care primul regiment al statului Alabama plecase la luptă în timpul Războiului Civil. Balconășul îngust, susținut de pilaștrii de fier forjat, se încovoiasă la mijloc, iar pardoseala era plină de găuri. Scările în pantă coborau tocmai până în piețele orașului: găini Plymouth Rocks în cuști, pești, rumeguș amestecat cu gheață de la măcelărie, ghirlande de pantofi pentru negri și un gang plin de mantale soldățești. Îmbujorată de emoție, fata trăi pentru o clipă într-o lume de iluzorii resurse profesionale.

— Alabama a moștenit colorația minunată a tenului de la maică-sa, comentară autoritățile în materie, în timp ce urmăreau din priviri silueta care pirueta.

— Mi-am frecat obraji cu periuța de unghii! le strigă ea de pe scenă.

Era răspunsul fetei de fiecare dată când i se amintea despre ten. Nu se potrivea și nici nu era exact întotdeauna, dar așa le răspundea ea.

— Micuța are talent, continuară autoritățile, talent care ar merita să fie cultivat.

— Am învățat singură totul! răspunse ea cu falsă modestie.

Când, în cele din urmă, cortina căzu după ultimul tablou din balet, ea auzi de pe scenă aplauzele ca pe zgomotul infernal al circulației de pe stradă. La bal cântau două orchestre. Guvernatorul conduse marea defilare de la deschidere. După dans, fata se opri pe culoarul întunecat care ducea la cabine.

— Pentru o clipă mi s-a șters totul din minte, murmură ea cu speranță.

În sală continua febra spectacolului.

— Ai fost senzațională, râse Randolph.

Fata se atârna de cuvintele lui ca o haină ce așteaptă să fie îmbrăcată. Cu o familiaritate indulgentă, Randolph îi prinse brațele lungi și îi mângâie buzele cu ale lui, ca un marinar care scrutează orizontul oceanelor în căutarea altor catarge. Ea purtă această dovadă a maturizării ca pe o decorație de merit – sărutul îi rămase pe chip zile la rând și reapăru ori de câte ori era surescitată.

— Acum ești mare, nu-i așa? o întreabă Randolph.

Alabama nu își acordă dreptul de a cerceta aceste puncte de vedere arbitrare, loc de întâlnire a fațetelor ființei sale văzute ca femeie și pe care sărutul le invocase magic în spatele lui Randolph. Să se proiecteze pe sine în această imagine ar fi însemnat să își nesocotească propriul confesional. Îi era teamă; gândi că inima ei era un om în mișcare. Așa era. Era o întreagă mulțime care mășăluia. Spectacolul se termină.

— Alabama, de ce nu vrei să te duci în sala de bal?

— N-am dansat niciodată. Mi-e teamă.

— Îți dau un dolar dacă dansezi cu un băiat care abia așteaptă.

— Bine, primesc... dar dacă o să cad sau o să-l calc pe picior?

Randolph făcu prezentările. Perechea se mișcă bine, afară de momentele în care partenerul pășea în lături.

— Ești atât de drăguță, îi spuse el, încât am crezut că nu ești de prin partea locului.

Ea îi spuse că poate veni să o vadă oricând, apoi același lucru de încă douăsprezece ori, și îi promise unui bărbat roșcovan, care aluneca pe parchetul de dans de parcă smântânea laptele, că îl va însoți la Country Club. Alabama nu își imaginase până atunci cum este să flirtezi.

Fu dezolată că machiajul i se duse când se spălă pe față în dimineața zilei următoare. Rujul lui Dixie era singurul pe care se putea bizui ca să facă față întâlnirilor pe care le angajase.

În ziarul de dimineață, pe care îl înmuie neatent în ceașca sa de cafea, judecătorul citi cronica la Balului Frumuseții: „Înzestrata domnișoară Dixie Beggs, fiica cea mai mare a judecătorului orașului nostru, Austin Beggs, și a soției sale”, scria în ziar, „a contribuit într-o mare măsură la succesul acestei seri în calitate de *impresario* al înzestrării sale surori, domnișoara Alabama Beggs, secondată de domnul Randolph McIntosh. Numărul lor de balet a fost de o frumusețe uimitoare, iar execuția, perfectă”.

— Dacă Dixie își închipuie că poate introduce în familia noastră moravuri de prostituată, atunci n-o mai recunosc drept fiică. Să mă vad în ziar, negru pe alb, făcut de râsul lumii! Fetele mele trebuie să-mi respecte numele. Este singura lor avere pe lumea asta! tună judecătorul.

Alabama nu îl auzise niciodată pe tatăl ei vorbind în atât de multe cuvinte despre așteptările pe care le avea de la ele. Exclus, din pricina minții sale excepționale, de la orice posibilitate de comunicare cu semenii lui, judecătorul se ținea deoparte în turnul său de fildeș, cu excepția unor vagi distracții inofensive asigurate de cei apropiați lui, cărora nu le cerea decât să-i respecte în mod loial solitudinea.

Randolph trecu așadar pe la ei după-amiază să-și ia rămas-bun.

Leagănul din verandă scârțâia, trandafirii agățători roz se uscau în praf și soare. Alabama se așezase pe trepte, de unde stropea peluza cu un furtun de cauciuc încins. Muștiucul îi picura lugubru pe rochie. Se simțea tristă din pricina lui Randolph; sperase că se va mai ivi un prilej să fie sărutată. Oricum, își spuse în sinea ei, o să încerce să-și amintească de acel unic moment în toți anii ce aveau să vină.

Ochii surorii ei urmăreau mâinile bărbatului de parcă se aștepta ca mișcarea degetelor lui să-i deschidă un drum care să o ducă până la capătul lumii.

— Poate o să te întorci după ce obții divorțul, o auzi Alabama pe Dixie vorbind cu glasul găuit de emoție.

Pe fundalul trandafirilor, ochii lui Randolph păreau grei de hotărâre. Vocea lui distinctă, clară și detașată, răsună până la Alabama.

— Dixie, spuse el, tu m-ai învățat cum să țin cuțitul și furculița, cum să dansez și cum să-mi aleg costumele, dar eu n-o să mai intru în casa tatălui tău niciodată, de-ar fi să mă lepăd de Isus. Nimic nu e destul de bun pentru el.

Și, se înțelege, nici nu a mai intrat. Alabama învățase din întâmplările trecute că, ori de câte ori într-o conversație își făcea apariția numele Mântuitorului, urma să se întâmple ceva neplăcut. Savoarea primului sărut se duse astfel, odată cu speranța repetării sale.

Lacul strălucitor de pe unghiile lui Dixie începu să se îngălbenească, iar de sub stratul roșu se întrevedeau urmele negre ale neglijenței. Renunță la slujba de la ziar și își găsi de lucru la o bancă. Alabama moșteni pălăria roz, dar broșa de ametist căzu sub talpa cuiva care o sparse. Când Joan reveni acasă, camera era într-un asemenea hal de dezordine, încât își luă hainele și le duse în odaia

Alabamei. Dixie pune deoparte banii din salariu; singurele lucruri pe care le-a cumpărat într-un an de zile au fost figurile centrale din *Primăvara* lui Boticelli și o litografie nemțească după *Dimineață de septembrie*¹⁰.

Dixie acoperi gemulețul de deasupra ușii cu o bucată de carton, ca tatăl ei să nu observe că stătea până noaptea târziu. În casă veneau și plecau tot felul de fete. Când Laura rămase peste noapte la ei, familia se temu să nu-i îmbolnăvească de tuberculoză. Paula, blondă și strălucitoare, avea un tată chemat în justiție într-un proces de crimă; Marshall era frumoasă și răutăcioasă, avea mulți dușmani și o reputație proastă; când Jessie veni în vizită tocmai de la New York, își trimise ciorapii de mătase la curățătorie. Lui Austin Beggs i se păru ceva imoral în asta.

— Nu înțeleg de ce mereu fiică-mea trebuie să-și aleagă amicele tocmai din drojdia societății, spuse el într-o zi.

— Depinde din ce parte privești lucrurile, protestă Millie. Drojdia poate fi uneori valoroasă.

Prietenele lui Dixie își citeau una alteia cu voce tare. Alabama stătea în micul balansoar alb și le asculta, imitându-le eleganța și catalogându-le râsetele delicate ca de bibelou pe care le schimbau între ele.

— N-o să priceapă, repetau ele, privind-o insistent pe fetița cu ochi spălăciți de anglo-saxonă.

— Să pricep ce? întreba Alabama.

Iarna se sufocă cu ciorchinele de fete. Dixie izbucnea în lacrimi de fiecare dată când un bărbat intra în vorbă cu ea ca să-i ceară o întâlnire. În primăvară le sosi vestea morții lui Randolph.

¹⁰ *Matinée de septembre*, lucrare din 1912 a pictorului francez Paul Chabas (1869-1937) reprezentând un nud, care s-a aflat în centrul unui scandal în Statele Unite.

— Detest să mai fiu în viață! Țipa ea isterică. Urăsc viața! O urăsc, o urăsc! Puteam să mă mărit cu el și nu se întâmpla nenorocirea asta!

— Millie, vrei să chemi doctorul?

— Nimic grav, doar o ușoară cădere nervoasă, domnule judecător. Nu sunt motive de îngrijorare, îl asigură doctorul.

— Nu mai suport tânguiriile astea prostești! declară Austin.

Când Dixie își reveni, plecă la New York să-și caute de lucru. Plânse când îi sărută pe toți ai casei de rămas-bun și plecă, cu un buchețel de valeriană roșie în mână. Împărți camera cu Jessie pe Madison Avenue și îi căută pe toți cunoscuții pe care valul îi dusesese acolo. Tot Jessie îi făcu rost de o slujbă la compania de asigurări unde lucra și ea.

— Vreau să mă duc la New York, *maman*, spuse Alabama după ce citiră scrisorile de la Dixie.

— Dumnezeule, ce naiba să faci acolo?

— Să fiu stăpână pe soarta mea.

Millie râse:

— Mă rog, nu-ți mai bate capul cu asta, nu este o chestiune de loc. De ce nu poți să fii propriul tău stăpân aici?

După nici trei luni, Dixie își găsi soț - se mărită cu un ins din Alabama. Cuplul făcu o vizită familiei și Dixie plânse mult, de parcă îi jelea pe ai săi că sunt nevoiți să trăiască mai departe în casa aceea. Schimbă locul mobilelor din aripa mai veche și cumpără un bufet pentru sufragerie. Îi adusese Alabamei un Kodak drept cadou și amândouă făcură poze împreună pe treptele Capitoliului local, sub arborii de pecan, apoi ținându-se de mână pe treptele de la intrarea casei. Le spuse că dorea ca Millie să îi coasă o cuvertură în patchwork și că voia să planteze trandafiri în jurul casei vechi, iar pe Alabama o sfătui să nu se mai

machieze așa de tare, era prea tânără și la New York fetele nu se mai purtau așa.

— Dar eu nu sunt în New York, răspunse Alabama. Oricum, când o să mă duc acolo, o să fac și eu la fel.

Apoi Dixie și soțul ei se întoarseră acasă, departe de apatia melancolică a Sudului. În ziua când sora ei plecă, Alabama se așeză pe veranda din spatele casei care dădea în bucătărie și se uită la mama ei, care pregătea salata de roșii pentru masa de prânz.

— Tai feliile de ceapă cu o oră înainte, îi explică Millie, după care le îndepărtez, ca să-și lase aroma în salată exact cât trebuie.

— Da, *maman*. Pot să mănânc capetele?

— Nu vrei una întreagă?

— Nu, *maman*. Îmi place partea mai verde.

Mama ei se ocupa de treburile casei ca o castelană care se îngrijește de un țăran nevoiaș. Exista o relație personală, subtilă și aristocratică între ea și roșiile care se lăsau pe mâna ei pentru a se transforma în salată. Pleoapele mamei se ridicau grele deasupra ochilor, ca niște accente circumflexe, în timp ce mâinile i se mișcau cu o grație caritabilă printre necesitățile inerente acelei împrejurări. Fiica cea mare plecase de acasă. Și totuși, în Alabama rămăsese ceva din Dixie – impetuozitatea. Mama scrută fața copilei în căutarea asemănărilor de familie. Joan urma să vină și ea acasă în curând.

— *Maman*, ai iubit-o mult pe Dixie?

— Firește. Și încă o iubesc.

— Dar a fost dificilă.

— Nu. A fost mereu îndrăgostită.

— Ai iubit-o mai mult decât pe mine, să zicem?

— Vă iubesc pe toate trei la fel de mult.

— Și eu o să fiu dificilă dacă n-o să pot face tot ce vreau.

— Ei, toți *suntem*, mai mult sau mai puțin, Alabama, însă nu trebuie să ne lăsăm influențați de asta.

— Da, *maman*.

Dincolo de grilaj, rodiile se coceau în dantelăria de piele a frunzișului lucios, într-un decor exotic. Mugurii ca niște globuri de bronz ai unui liliac indian trist explodară în capătul grădinii într-o cascadă de muselină de culoarea lavandei. Prunii japonezi își revărsau sacii grei, plini de vară, peste acoperișul cotețului de păsări.

— Cot-co-*dac*, cot-co-*dac*!

— Găina aia bătrână cred că a căzut iar cloșcă.

— O fi înțepat-o gândacul verde de smochin.

— Dar smochinele nu s-au copt încă.

O mamă își chemă copiii din casa de peste drum. Porumbeii uguiau în stejarul de alături. Din bucătăria unui vecin se auzi zgomotul ritmat al ciocanului de carne peste o bucată de friptură de vită.

— *Maman*, nu înțeleg de ce Dixie a trebuit să meargă tocmai la New York ca să se mărite cu un tip de pe aici.

— Este un băiat foarte cumsecade.

— Dar în locul lui Dixie nu l-aș fi luat de bărbat. M-aș fi măritat cu cineva din New York.

— De ce? Întrebă Millie curioasă.

— O, așa.

— E mai prestigios, spuse Millie în glumă.

— Da, *maman*, așa este.

În depărtare, un tramvai opri în stație cu un scrâșnet pe șinele ruginite.

— Țsta nu e tramvaiul care oprește? Pun pariu că taică-tu e în el.

2

— Să știi că n-o s-o port dacă o faci așa! Țipă Alabama și dădu cu pumnul în mașina de cusut.

— Dar îți vine foarte bine, draga mea.

— Dacă trebuie neapărat să fie din serj albastru, măcar să nu fie așa de lungă.

— Acum că te întâlnești cu băieții, nu te mai poți întoarce la rochițe scurte.

— Nu mă întâlnesc cu băieții ziua – niciodată, răspunse ea. În timpul zilei mă joc, nu ies decât seara.

Alabama înclină oglinda mare cu picior și examinează jupa lungă în clini.

— Nu-mi place! Chiar deloc! Cum am să mai alerg în ea?

— Dar este minunată, nu-i așa, Joan?

— Dacă ar fi copilul meu, i-aș trage vreo două, răspunse Joan scurt.

— Ai fi în stare, nu? Atunci te-aș pocni și eu!

— Când eram de vârsta ta, mă bucuram de orice lucrușor nou. Toate rochiile mele erau făcute din hainele pe care nu le mai purta Dixie. Ești o scorpie care nu merită să fie atât de răsfățată, continuă sora ei.

— Joan, haide! Alabama nu vrea decât să-i modifice rochia.

— Ha, sigur, îngerașul mamei! Rochia este exact așa cum a cerut ea.

— De unde era să știu că o să arate așa pe mine?

— Eu știu ce-aș face dacă ai fi fata mea, spuse Joan amenințător.

În soarele special de sâmbătă, Alabama își aranjă gulerul de marinar. Vârî câteva degete în buzunarul de la piept pentru a-l încerca și se uită cu un aer pesimist la imaginea ei din oglindă.

— Picioarele arată de parcă ar fi ale altcuiva, spuse ea. Dar poate că până la urmă o să arate bine.

— N-am mai auzit până acum pe nimeni să facă atâta tapaj pentru o rochie, spuse Joan. Dacă eram în locul mamei, te puneam să ți le cumperi de gata.

— Dar în magazin nu găsesc nimic care să-mi placă. Tocmai tu vorbești, care ți-ai pus dantelă pe toate lucrurile.

— Mi-o plătesc singură.

Se auzi trântindu-se ușa de la camera lui Austin.

— Alabama, n-ai de gând să termini cu scandalul ăsta? Încercam să ațipesc puțin.

— Fetelor... tatăl vostru! șopti Millie alarmată.

— Da, *papa*, dar Joan este de vină! strigă Alabama.

— Dumnezeu! Copilul ăsta dă mereu vina pe alții. Dacă nu pe mine, atunci pe *maman*, sau pe cine se nimerește prin preajmă - ea nu este niciodată de vină.

Alabama se gândi cu ciudă la soarta nedreaptă care o crease pe Joan înaintea ei. Dar nu numai asta, ci și faptul că îi dăruise surorii ei un gen de frumusețe aparte, întunecată, ca un opal negru. Oricât s-ar fi străduit Alabama, nu ar fi reușit să aibă ochii de culoarea chihlimbarului cu sclipiri aurii și nici să dăltuiască deasupra pomeților acele misterioase orbite întunecate. Dacă o priveai pe Joan direct în bătaia luminii, părea un spectru al trăsăturilor ei remarcabile care aștepta să fie readus la viață. În jurul dinților ei luceau halouri albastre, iar părul mățasos avea reflexe de o nuanță incoloră.

Oamenii spuneau că Joan era o fată bună - în comparație cu celelalte două. Întrucât împlinise deja douăzeci de ani, își cucerise dreptul de a se afla în centrul atenției alor săi. Când Alabama îi auzea pe părinți făcând planuri destul de vagi pentru viitorul lui Joan, era numai urechi la aceste rare introspecții în ceea ce simțea ca fiind propria ei natură. Prindea din zbor frânturi de conversație despre trăsăturile familiei pe care și ea ar fi trebuit să le moștenească - era ca și cum ar fi descoperit că avea cinci degete la picioare când, până atunci, nu fusese în stare să

numere decât patru. Era nemaipomenit să afli despre tine indicii pe care să te bazezi mai departe, în viitor.

— Millie, întrebă Austin foarte preocupat într-o seară, Joey are de gând să se mărite cu băiatul ăsta, Acton?

— Nu știu, dragule.

— Păi atunci, dacă n-are gânduri serioase de măritiş, nu cred că se cuvenea să dea fuga să-i vadă părinţii, iar dacă are, în cazul ăsta se întâlneşte prea des cu Harlan.

— Am trecut pe la familia Acton când mă întorceam de la casa tatei. Dar tu de ce ai lăsat-o?

— Nu ştiam încă de Harlan. Sunt unele obligaţii...

— *Maman*, ți-l aminteşti bine pe tatăl tău? îi întrerupse Alabama.

— Cum să nu? A căzut dintr-o trăsurică de curse în Kentucky la optzeci şi trei de ani.

Faptul că tatăl mamei avusese o viaţă atât de palpitantă, care-i permitea să-şi dea frâu liber imaginaţiei, i se păru Alabamei plin de promisiuni. Era un spectacol la care putea participa. Timpul avea să se îngrijească de asta şi, inevitabil, urma să aibă un loc şi ea undeva – pentru a juca în povestea vieţii ei.

— Care este treaba cu acest Harlan? continuă tatăl.

— O, pfui! exclamă Millie evaziv. Nu ştiu ce să cred. Joey pare foarte ataşată de el. Doar că el n-are după ce bea apă, pe când Acton are o situaţie bună. Nu vreau ca fata mea să ajungă la mila publică.

Harlan trecea pe la ei în fiecare seară şi cânta în duet cu Joan toate melodiile pe care ea le adusese din Kentucky: *Un timp, un loc şi o fată, Fata din Saskatchewan, Soldăţelul de ciocolată*, cântece ale căror partituri aveau coperte litografiate în două tonuri, înfăţişând bărbaţi fumând din pipă, prinţi pe balustradă şi lumi de nori în jurul lunii. Harlan avea o voce gravă, ca de orgă. Întârzia exagerat de mult la masa de seară. Avea picioare atât de

lungi, încât restul corpului părea un simplu accesoriu decorativ.

Pentru a-l impresiona pe Harlan, Alabama inventă tot felul de dansuri, numere de step pe parchet de jur împrejurul covorului.

— Băiatul ăsta nu mai pleacă odată acasă? i se plângea Austin lui Millie, agasat de fiecare vizită. Mă întreb ce părere o avea Acton. Joan n-ar trebui să fie atât de iresponsabilă.

Harlan știa cum să intre în grațiile tuturor; situația lui materială lăsa însă de dorit. Căsătoria cu el ar fi însemnat pentru Joan să o ia de la capăt, de acolo de unde porniseră în viață judecătorul și cu Millie, dar Austin nu avea cai de curse ca să o ajute, așa cum făcuse tatăl lui Millie.

— Bună, Alabama, ce pieptar nostim ai!

Alabama roși de plăcere și se strădui să prelungească starea de emoție agreabilă. Nu-și amintea să mai fi roșit vreodată – o dovadă în plus a cine știe căror lucruri, poate a faptului că moștenise vechile reacții firești – stânjeneală, orgoliu și asumarea responsabilității pentru ele.

— E un șorț, de fapt. Mi-am pus o rochie nouă și tocmai ajutam la pregătirea cinei.

Își expuse rochia cea nouă de serj admirației lui Harlan.

El o trase pe copila slăbuță pe genunchi.

Alabama nu dorea să abandoneze o conversație în care ea era subiectul principal, așa că se grăbi să adauge:

— Mai am o rochie frumoasă pe care o port la dans, încă și mai frumoasă decât a lui Joan.

— Ești prea tânără să mergi la bal. Arăți așa de copil, mi-ar fi rușine să te sărut.

Alabama fu dezamăgită de aerul patern al lui Harlan.

Acesta îi dădu la o parte șuvițele de un blond spălăcit de pe față. În imobilitatea ei se distingeau multe formațiuni geometrice, mici protuberanțe lucioase, ba chiar și unele

reminiscente de odaliscă. Fata avea osatura solidă ca a tatălui, în timp ce fermitatea mușchilor o lega încă de copilărie.

Austin intră în cameră ca să își ia ziarul.

— Alabama, ești prea mare ca să stai pe genunchii bărbaților.

— Dar el nu este iubitul meu, *papa!*

— Bună seara, domnule judecător.

Judecătorul scuipe în focul din cămin, cu un aer preocupat, pentru a-și controla sentimentul de dezaprobare.

— Nu are importanță, ești prea mare pentru așa ceva.

— Întotdeauna o să fiu prea mare?

Harlan se ridică în picioare, lăsând-o pe Alabama să cadă pe covor. Joan stătea în cadrul ușii.

— Aa, domnișoara Joey Beggs, spuse el, cea mai drăguță fată din oraș!

Joan pufni ușor în răs, așa cum reacționează oamenii aflați într-o poziție de invidiat când se văd obligați să își subestimeze avantajul pentru a-i cruța pe ceilalți - de parcă ar fi știut dintotdeauna că era cea mai drăguță.

Alabama se uită invidioasă cum Harlan o ajută pe Joey să își pună pardesiul și o conduce spre ieșire cu un aer posesiv. O urmărește cu interes pe sora ei, care se transforma într-o persoană mai mlădiaoasă și mai plăcută ori de câte ori se lăsa în seama tânărului. Ar fi vrut să fie în locul ei. La cină avea să fie tatăl lor. Era aproape același lucru; această necesitate de a fi ceea ce nu ești cu adevărat era aceeași. Se gândi că tatăl ei nu știa cum era ea de fapt.

Masa de seară era un moment agreabil; aveau pâine prăjită cu un vag gust de cărbune, din când în când friptură de pui, caldă ca valul de aer care scapă de sub o pătură, iar Millie și judecătorul discutau ceremonios despre

casa și copiii lor. Viața de familie devenise un ritual trecut prin filtrul convingerilor ferme ale lui Austin.

— Mai vreau puțină dulceață de căpșuni.

— O să ți se facă rău.

— Millie, după părerea mea, o domnișoară respectabilă nu se logodește cu un băiat și în același timp se lasă curtată de un altul.

— Nu-i nimic rău în asta. Joan e o fată serioasă. Și apoi, nu este încă logodită cu Acton.

Millie știa însă că Joan se logodise cu Acton pentru că într-o seară de vară, pe când ploua torențial și plantele agățătoare foșneau răscolite de vânt și stropeau ca niște femei care își adunau poalele rochiilor de mătase în jurul lor și rigolele gemeau și sughițau ca niște porumbei melancolici, iar streșinile erau pline de un noroi spumegos, Millie o trimisese pe Alabama înaintea lor cu o umbrelă și fata îi găsisese lipiți unul de altul ca niște timbre umede într-un carnet. Mai târziu, Acton îi spusese lui Millie că ei doi aveau de gând să se căsătorească. Dar Harlan trimitea trandafiri în fiecare duminică. Dumnezeu știe de unde făcea rost de bani ca să cumpere așa de multe flori. El nu putea să o ceară pe Joan în căsătorie, era prea sărac.

Când grădinile publice ale orașului începură să înflorească încântător, Harlan și Joan o luară pe Alabama în plimbările lor. Alabama, împreună cu impunătorii gutui japonezi cu frunzele ruginii, călinul, verbina și petalele de magnolii japoneze împrăștiate pe peluze ca niște fâșii dintr-o rochie de seară, absorbea comuniunea calmă dintre cei doi. Prezența fetei îi obliga să se rezume la banalități. Datorită ei, țineau problemele spinoase la distanță.

— Când o să am casa mea, vreau neapărat una dintre tufele astea în grădină, spuse Joan arătându-le.

— Joey! Nu-mi pot permite așa ceva! Dar dacă vrei, pot să-mi las să crească barba, spuse el pe un ton ce suna a reproș.

— Ador tufele, tuia, ienupărul. O să am o alee lungă, ce va șerpui între ele, ca un punct de broderie în zigzag, și o terasă de trandafiri roz Clotilde Soupert la capăt.

Alabama își spuse că nu conta prea mult dacă sora ei se gândea la Acton sau la Harlan – grădina însă avea să fie minunată, pentru oricare din cei doi, pentru nici unul ori pentru amândoi, se corectă Alabama confuză.

— O, Doamne! De ce nu pot să câștig și eu mulți bani? se lamentă Harlan.

Primăvara aceea se compunea din iriși galbeni cu vinișoare roșii, care te duceau cu gândul la niște planșe de anatomie, bazine pline de nuferi, tufa de *boule de neige* ca un batic în cafeniu și alb, valul brusc de emoție la vederea rugului aprins, și nuanța crem-mat de pe chipul de porțelan al lui Joey apărât de pălăria de paie florentină. Alabama înțelegea vag motivul pentru care Harlan își zornăia cheile în buzunarele goale și umbla pe străzi ca un bărbat cuprins de amețeală, care trece râul peste o punte foarte îngustă. Ceilalți aveau bani, el avea doar cât să cumpere trandafiri. Dacă ar renunța la trandafiri ca să strângă bani, nu i-ar mai rămâne nimic ani și ani de zile, până când Joan ar pleca, s-ar schimba sau ar fi pierdută pe veci pentru el.

Când vremea era sufocant de călduroasă, închiriau o trăsurică și se îndreptau prin praf către câmpurile presărate cu margarete, ca în poeziile pentru copii, unde vacile placide, împovărate de umbră, pășteau vara pe pantele albe de soare. Alabama rămânea în urmă și culegea brațe întregi de flori. Tot ce spunea în acest univers nefamiliar, încărcat de rețineri și emoții, i se părea deosebit de important, așa cum cineva se crede mai

spiritual când se exprimă într-o altă limbă. Joan i se plângea lui Millie că Alabama vorbea prea mult pentru vârsta ei.

Scârțâind și legănându-se ca o corabie în mijlocul furtunii, povestea lor de dragoste ajunse la liman în luna iulie. În cele din urmă, sosi și scrisoarea de la Acton. Alabama o zări pe polița căminului din camera judecătorului.

Și, întrucât sunt în măsură să îi asigur fiicei dumneavoastră o viață confortabilă și, sper, fericită, am onoarea de a vă cere mâna ei.

Alabama dori să păstreze scrisoarea.

— Ca document de familie, spuse ea.

— Nu, spuse judecătorul.

Nici el, nici Millie nu păstrau niciodată nimic.

Așteptările Alabamei în ce o privea pe sora ei prevăzuseră totul, mai puțin faptul că iubirea poate să își urmeze calea folosindu-se de cadavrele celor răpuși de ea pentru a astupa gropile ivite în drumu-i. Îi luă mult timp să învețe să privească viața fără romantism, ca pe un șir lung și neîntrerupt de evenimente izolate, și să considere o experiență sentimentală ca pe o pregătire pentru următoarea.

Când Joey a spus „da”, Alabama s-a simțit înșelată că ratase un spectacol la care făcuse rost de un bilet plătit cu simpatia ei. „Spectacolul din această seară s-a anulat, actrița din rolul principal are trac”, își spuse ea.

Nu reușea să-și dea seama dacă Joan plângea sau nu. Alabama se așezase în holul de la etaj ca să-și curețe pantofii albi. Din locul ei o vedea pe sora sa întinsă în pat, de parcă ea singură își așezase trupul acolo, plecase și uitase să se întoarcă, dar nu părea să facă nici cel mai mic zgomot.

— De ce nu vrei să te măriți cu Acton? îl auzi Alabama pe judecător întrebând cu blândețe.

— O... n-am cufere, și apoi asta înseamnă să plec de acasă și toate hainele mele sunt ponosite, răspunse Joan evaziv.

— Îți dau eu un cufăr, iar Acton este în stare să-ți ofere lucruri noi, o casă frumoasă și tot ce îți va trebui în viață.

Judecătorul se purta frumos cu Joan. Ea îi semăna cel mai puțin dintre toate; timiditatea ei o făcea să pară mai serioasă și mai pregătită să-și accepte soarta decât Alabama sau Dixie.

Zăpușeala se lăsă tot mai grea peste pământ, umflând umbrele și lățind ușa și pervazurile până când vara explodează într-un zgomot asurzitor de trăsnet. Puteai să vezi copacii la lumina fulgerelor cum se răsucesc nebunește și își agită crengile ca niște Furii. Alabama știa că lui Joan îi era teamă de furtună. Se furișă în patul surorii ei și își puse încet brațul arămiu peste Joan, ca un zăvor solid peste o poartă șubredă. Alabama era de părere că Joan trebuia să facă ceea ce se cuvenea și să aibă lucrurile ce i se cuveneau; înțelegea în ce măsură toate acestea erau necesare pentru o persoană ca Joan. Tot ce o privea de Joan avea o ordine bine definită. Și Alabama era la fel uneori, duminica după-amiaza, când în casă nu mai era nimeni în afară de ea și de liniștea tradițională.

Voia să-și liniștească sora. Voia să-i spună „Știi, Joey, dacă într-o zi o să vrei să afli ce s-a întâmplat cu gutuii japonezi și câmpurile cu margarete, să nu-ți faci griji că le-ai uitat, pentru că voi ști să-ți spun cum este să simți în felul acela pe care nu ți-l mai amintești așa de bine – și asta mai târziu, când ți se va întâmpla peste ani ceva care să-ți reamintească de clipele de acum”.

— Pleacă din patul meu! se răsti Joan.

Alabama se învârti tristă prin cameră, intrând și ieșind din cercurile de lumină slabă ale lămpii cu acetilenă.

— *Maman*, lui Joey îi este frică.

— Atunci, vrei să te întinzi lângă mine, draga mea?

— Nu mie mi-e frică, ci lui Joey. Doar că nu pot să adorm. O să vin lângă tine, dacă mă lași.

Judecătorul citea deseori din Fielding, așezat în fotoliu. Închise cartea peste degetul mare ca semn că seara urma să ia sfârșit.

— Cum se face cununia la biserica catolică? întrebă el. Harlan este catolic?

— Nu, nu cred.

— Sunt bucuros că Joey o să se mărite cu Acton, spuse el impenetrabil.

Tatăl Alabamei era un om înțelept. Singură preferința lui pentru femei le crease pe Millie și pe fete. Știa totul, își spusese ea. Mă rog, poate că așa era – dacă a ști înseamnă să-ți ajustezi percepțiile pentru a le face să intre în partea vizibilă a mozaicului vieții, atunci da, știa. Dacă a ști înseamnă să avem o poziție față de lucrurile pe care nu le-am trăit niciodată și să păstrăm agnosticismul față de cele pe care le-am încercat, atunci da, știa.

— Eu nu mă bucur, spuse Alabama pe un ton hotărât. Părul lui Harlan este neted ca al unui rege al Spaniei. Aș prefera ca Joey să se mărite cu el.

— Părul regilor spanioli nu îi ajută pe oameni să trăiască, răspunse tatăl ei.

Acton telegrafie că avea să sosească la sfârșitul săptămânii și că era foarte bucuros.

Harlan și Joey se dădeau în leagăn făcând lanțul să se smucească și să scârțâie, în timp ce cu picioarele desprindeau așchii din vopseaua veche, cenușie de pe stâlpi și rupeau tulpinile de zorele.

— Veranda asta e întotdeauna locul cel mai răcoros și înmiresmat, spuse Harlan.

— Miroase a caprifoi și iasomie, spuse Joan.

— Ba nu, o contrazise Millie, mirosul vine de la fânul de peste drum și de la mușcatele mele parfumate.

— A, Miss Millie, îmi vine greu să plec.

— O să mai vii pe aici.

— Nu, niciodată.

— Îmi pare tare rău, Harlan...

Millie îl sărută pe obraz.

— Ești prea copil ca să-ți pese cu adevărat. Vor mai fi și alte fete.

— *Maman*, mirosul este de la pere, spuse Joan încet.

— Este parfumul meu, interveni Alabama agasată, și m-a costat șase dolari o sticlură.

Din orașul Mobile, Harlan îi trimise lui Joan un coș cu crabii, pentru dineul cu Acton. Crabii începură să se târască prin toată bucătăria. Se refugiară sub sobă și Millie îi prinse și aruncă una câte una carapacele lor verzi în oala cu apă clocotită.

Toată lumea îi mănă, în afară de Joan.

— Sunt respingători, spuse ea.

— În regnul animal, crabii au atins probabil nivelul la care am ajuns noi în mecanică, spuse judecătorul. Nu sunt cu nimic mai buni decât tancurile.

— Se hrănesc cu stârvuri, adăugă Joan.

— Joey, chiar e nevoie să vorbești despre așa ceva la masă?

— Și totuși e adevărat, spuse Millie cu dezgust.

— Cred că, dacă aș avea material, aș putea face și eu unul, interveni Alabama.

— Așadar, domnule Acton, ați călătorit bine?

Trusoul lui Joan umplu toată casa - rochiile de tafta albastră, o rochie în carouri alb cu negru și una de satin roz sidefat, o bluză turcoaz și pantofi negri de piele întoarsă.

Mătasea cafeniu cu galben, dantela, albă și neagră, taiorul pompos și săculeții cu petale de trandafir se înghesuieră în cufărul cel nou.

— Jacheta n-o vreau așa, spuse Joan printre suspine. Îmi face pieptul prea mare.

— Dar îți vine foarte bine, o să ai mare nevoie de ea în oraș.

— Trebuie să mă vizitați, le spuse Joan prietenelor ei. Țin neapărat să veniți toate să mă vedeți când treceți prin Kentucky. Avem de gând să ne mutăm la New York.

Joan se agăța cu energie de un protest intangibil împotriva țelului său în viață, ca un cățeluș care trage de un șiret. Era nervoasă și pretențioasă cu Acton, de parcă se aștepta ca el să îi ofere toată fericirea la care era îndreptățită prin inelul de cununie.

La miezul nopții, i-au însoțit până la tren. Joan nu plânse, dar părea rușinată la gândul că i s-ar putea întâmpla așa ceva. La întoarcere, în timp ce pășea peste șinele de tren, Alabama deveni conștientă, mai mult ca niciodată, de forța și puterea de decizie a lui Austin. Joan fusese adusă pe lume, crescută și acum aranjată la casa ei; după despărțirea de fiica lui, tatăl părea să fi îmbătrânit cu tot atâția ani câți număra Joan. Acum, între el și deplina luare în stăpânire a trecutului stătea doar viitorul Alabamei. Fata rămăsese singurul element rămas nerezolvat din tinerețea lui.

Alabama se gândi la Joan. Ajunse la concluzia că a fi îndrăgostit înseamnă, pur și simplu, a-i prezenta altei persoane faptele tale trecute, cele mai multe în pachete atât de voluminoase, încât nu mai reușești să le ții singur

de sforile care se desfac. Să cauți iubirea este ca și cum ai cere un nou punct de plecare, își spuse ea, o nouă șansă în viață. Pentru că era precoce pentru vârsta ei, Alabama făcu o adăugire: dar o persoană nu caută să împartă viitorul cu o alta, atât de nesățioase sunt așteptările secrete ale oamenilor. Nutrea câteva gânduri optimiste și mai multe de-a dreptul sceptice, fără însă ca acestea să îi afecteze purtarea în mod deosebit. La vârsta de șaptesprezece ani, era o tânără gurmandă cu înclinații filozofice, avidă de posibilități, hrănită cu ciozvărte de frustrare azvârlite în timpul meselor în familie, dar niciodată pe săturate. Avea însă mult din tatăl ei, ceea ce o făcea să vorbească în nume propriu și să judece.

De la el învățase să se întrebe de ce acel prețios sentiment viguros de a fi un factor activ în momente statice nu durează mult, spre deosebire de toate celelalte. Împreună cu el, aprecie modul net și definitiv al transferului surorii ei de la o familie la alta.

Era pustiu acasă fără Joan, dar, din fărâmele pe care le lăsase în urmă, era posibil să o reconstitui.

— De câte ori sunt tristă, lucrez, spuse mama ei.

— Nu înțeleg de unde ai învățat să coși atât de bine.

— De la lucrurile cusute pentru voi, copiii.

— Oricum, n-ai vrea să-mi lași rochia asta fără mâneci și să pui trandafirii pe umăr?

— Bine, cum vrei tu, însă mâinile mele s-au înăsprit atât de tare, că agață mătasea și nu mai cos la fel de bine ca înainte.

— Și totuși rochia asta este fără cusur. Și îmi vine mai bine decât i-a venit vreodată lui Joan.

Alabama își răsfiră în evantai rochia lungă și ușoară de mătase ca să-și dea seama cum ar arăta înfioată de vânt, ori expusă la muzeu, îmbrăcând-o pe Venus din Milo.

„A, dacă aş putea rămâne așa până la bal!” își spuse ea în gând. „Ar fi minunat. Dar până atunci o să fie deja șifonată.”

— Alabama, la ce te gândești?

— La petrecere.

— Este un gând plăcut.

— Și se mai gândește la cât este de frumoasă, o tachină Austin.

Ca părtaș la micile vanități ale familiei, îl amuza să vadă la copiii lui aceste lucruri care lui îi erau cu totul străine.

— Tot timpul se admiră în oglindă.

— Nu este adevărat, *papa*!

Știa însă că se privea mai des decât era nevoie pentru a se simți satisfăcută de imaginea ei, în speranța de a descoperi ceva în plus față de ce se aștepta.

Rătăci cu privirea stânjenită peste locul viran de alături, care, văzut prin fereastră, semăna cu o rampă de gunoi pentru ciuboțica-cucului. Trandafirul japonez stacojiu își etala în fața soarelui cinci blazoane arămii; nalbele ofilite se plecau ca niște coviltire de purpură peste magazie; Sudul se exprima într-o invitație gravată - invitație la o recepție a cărei adresă lipsea.

— Millie, n-ar trebui s-o lași să o ardă soarele atât de tare dacă are de gând să poarte asemenea rochii.

— Dar e încă un copil, Austin.

Vechea rochie roz a lui Joan fu transformată la timp pentru bal. Millie îi închise copcile de la spate. Se făcuse prea cald ca să rămână în casă. De la transpirația de pe ceafă, părul de pe o parte i se lăsase înaintea să i se fi terminat de coafat cealaltă parte. Millie îi aduse o limonadă rece. Pudra i se uscă în cercuri în jurul nasului. Coborâra amândouă în verandă. Alabama se așeză în leagănul care, în mâinile ei, ajunsese aproape instrument muzical; când îi scutura lanțurile care îl țineau, era în stare

să scoată fie o melodie veselă, fie un protest somnolent la adresa unei întâlniri plictisitoare. Era gata de atât de mult timp, încât nu avea să mai fie când urmau să ajungă aici. De ce nu veniseră după ea? Să fi dat măcar un telefon. De ce nu se întâmpla nimic? Pendula unui vecin bătu ora zece.

— Dacă nu vin mai repede, va fi prea târziu să mai plec, spuse ea într-o doară, ca și cum nu i-ar fi păsat dacă lipsește de la bal sau nu.

Calmul nopții de vară fu întrerupt de strigăte spasmodice. Din josul străzii, răcnetul unui copil care vindea ziare porni spre ele purtat de căldură.

— Ediție spe-ci-a-lă! la spe-ci-a-la!

Strigătele se umflau dintr-o direcție în alta, urcau și coborau, precum cânturile intonate într-o catedrală.

— Ce s-a întâmplat, copile?

— Nu știu, doamna.

— Hei, băiete! Dă-mi un ziar!

— Este groaznic, nu-i așa, *papa*? Ce se petrece?

— Asta pentru noi poate să însemne război.

— Dar i-au avertizat să nu se îmbarce pe *Lusitania*¹¹, spuse Millie.

Austin își lăsa capul pe spate iritat.

— Așa ceva nu este posibil, spuse el, nu au dreptul să dea avertismente națiunilor neutre.

Automobilul încărcat cu tineri trase în fața casei. Claxonul strident răsună lung în întuneric. Nici unul dintre ocupanții mașinii nu coborî.

— Așteaptă să vină ei după tine, aici în casă, altfel nu pleci nicăieri, o avertiză judecătorul cu severitate.

¹¹ Vas de linie american, scufundat de un submarin german după ce în prealabil ambasada germană a publicat un avertisment în cincizeci de ziare americane. Incidentul a contribuit la intrarea SUA în cel de-al Doilea Război Mondial.

Arăta foarte mândru și grav în lumina din vestibul – la fel de grav ca și războiul care îi pândea. Alabama se rușină de prietenii ei când îi compară cu tatăl. În cele din urmă, unul dintre tineri coborî din mașină și deschise portiera; fata și tatăl ei acceptară gestul ca pe un compromis.

„Război! O să fie război!” își spuse ea.

Starea de agitație făcu să-i bată inima și îi iuți pașii atât de tare, încât păru că plutește pe deasupra treptelor până la automobilul care aștepta.

— O să fie război! spuse ea.

— Să profităm atunci de balul din seara asta, răspunse cavalerul ei.

Alabama se gândi toată noaptea la război. Lucrurile urmau să se dezintegreze pentru a se alcătui în noi exaltări. Cu înclinația adolescentului spre nietzscheanism, deja plănuia să profite de bulversarea acestei lumi pentru a evada din atmosfera sufocantă ce i se părea că îi învăluie familia, surorile, mama. Ea singură, își spunea, se va mișca cu strălucire în sferele înalte ale societății și va încălca limitele pentru a se opri și a admira lumea, iar dacă amenda va fi grea – ei bine, n-avea nici un rost să facă economii de pe acum pentru a o plăti. Îmbărbătată de aceste decizii insolente, jură în sinea ei că, dacă vreodată, în viitor, sufletul ei înfometat avea să tânjească după un colț de pâine, va trebui să se mulțumească cu pietrele pe care ea putea să i le ofere, fără plânsete sau regrete. Se convinge, fără șovăire, că singurul lucru cu adevărat important era să își ia singură ce dorea și când putea. Și s-a străduit.

3

„Fata asta”, spunea lumea, „este cea mai sălbatică dintre surorile Beggs, dar este un exemplar pursânge”.

Alabama ştia tot ce se vorbea pe seama ei – erau atâţia tineri care voiau să o „protejeze”, încât nu avea cum să nu afle. Se lăsă pe spate în leagănul din verandă şi contemplă imaginea ei de acum.

„Pursânge!” îşi spuse ea. „Asta înseamnă că nu îi dezamăgesc niciodată când vine vorba de a face o scenă – le ofer întotdeauna un spectacol al naibii de reuşit!”

„Are ceva din aerul unui câine maiestuos!” gândi despre ofiţerul înalt de lângă ea. „Un ogar, da, un ogar nobil! Mă întreb dacă urechile îi ajung la nas.” Bărbatul dispăru înghiţit de metaforă.

Avea o faţă prelungă, a cărei sentimentalitate lugubră culmina într-un punct de pe vârful conştiinţei de sine al nasului. Din când în când, se făcea praf singur, revărsându-se peste capul Alabamei. Era, în mod evident, pradă unei tensiuni sentimentale.

— Domnişoară, credeţi că aţi putea trăi cu cinci mii de dolari pe an? Întrebă el amabil. Pentru început, adăugă după un timp de gândire.

— Aş putea, dar nu-mi doresc.

— Atunci, de ce m-aţi sărutat?

— Pentru că până acum n-am mai sărutat un bărbat cu mustaţă.

— Acesta nu este un motiv suficient de bun...

— Nu. Dar este la fel de bun ca acela pe care multă lume îl dă pentru a intra la mânăstire.

— În acest caz, nu văd nici un rost în a mai rămâne aici, spuse el cu tristeţe.

— Aşa cred şi eu. Este unsprezece şi jumătate.

— Domnişoară Alabama, sunteţi de-a dreptul indecentă. Ştiţi ce reputaţie îngrozitoare aveţi, şi totuşi eu mă ofer să vă iau de soţie şi...

— Sunteţi furios pentru că nu vreau să fac din dumneavoastră un bărbat cinstit.

Bărbatul se ascunse, nehotărât, în spatele impersonalității uniformei.

— Veți regreta, spuse el într-un mod dezagreabil.

— Așa sper și eu, răspunse Alabama. Îmi place să plătesc pentru lucrurile pe care le fac – ca să fiu chit cu lumea.

— Sunteți o sălbatică mică. De ce încercați să păreți așa de dură și rea?

— Poate că sunt... Oricum, în ziua când voi regreta, o să vă scriu în colțul invitației la nuntă.

— Vă trimit o fotografie de-a mea, să nu mă uitați.

— Bine, cum doriți.

Alabama închise poarta cu zăvorul pentru noapte și stinse lumina. Rămase imobilă în întunericul deplin până când ochii reușiră să distingă scara voluminoasă. „Poate că era bine să mă mărit cu el, în curând o să împlinesc optsprezece ani”, socoti ea. „Ar fi avut grijă de mine. Este bine să fii cât de cât asigurat.” Ajunse în capul scării.

— Alabama, se auzi glasul în șoptă al mamei, aproape imperceptibil în marea de întuneric. Tatăl tău vrea să te vadă mâine-dimineață. Să te trezești devreme pentru micul dejun.

Judecătorul Austin Beggs trona în fața veselei de argint de pe masă, perfect stăpân pe sine, coordonat, echilibrat în viața sa cerebrală, ca un atlet excepțional în secunde de nemișcare dintre sprinturi.

I se adresă Alabamei, dominând-o:

— Te avertizez că nu permit ca numele fiicei mele să fie luat în râs pe la toate colțurile.

— Austin! Este încă elevă, protestă Millie.

— Cu atât mai mult! Ce știi de toți ofițerii ăștia?

— Te roooog!

— Joe Ingham m-a informat că fata lui a fost adusă acasă beată într-un hal fără de hal și a mărturisit că tu i-ai dat să bea.

— N-avea decât să refuze - a fost o probă pentru novici, iar eu doar am umplut biberonul cu gin.

— Ai forțat-o pe fata lui Ingham să bea?

— Nici vorbă! Când i-a văzut pe toți cei de acolo că râd, a încercat să intre în joc, pentru că nu avea cu ce altceva să-i amuze, răspunse Alabama cu aroganță.

— Va trebui ca de acum încolo să găsești un mod de a te purta mai rezervat.

— Da, domnule. O, *papa*! M-am plictisit să tot stau pe verandă, să-mi dau întâlnire cu băieții și să văd cum se duc de răpă lucrurile.

— Mie mi se pare că ai destulă treabă de făcut și fără să-i corupi pe alții.

„N-am altceva de făcut, doar să beau și să fac dragoste”, își spuse în sine ea.

Resimțea profund lipsa ei de însemnătate; ca și faptul că viața i se scurgea printre degete, în timp ce gândacii verzi acopereau fructele fragede din smochini cu acea activitate imobilă a unui roi de muște pe o rană deschisă. Ariditatea ierbii arse din jurul arborilor de pecan se undula imperceptibil odată cu mișcarea omizilor cafenii. Corzile plantelor agățătoare, întrețesute ca o pătură, se uscau în căldura toamnei și atârnavă ca niște căsuțe de lăcuste în desișurile arse de soare din jurul stâlpilor casei. Soarele se lăsase galben peste peticele de iarbă și se rănise în câmpurile de bumbac vălătucit. Ogoarele fertile, atât de roditoare în celelalte anotimpuri, se întindeau plate dincolo de drumuri și se etalau apatice în evantaie pline de nervuri, de descurajare plesnită. Păsările cântau disonant. Nici un catâr pe câmpuri, nici o ființă omenească pe drumurile prăfuite care să fi putut îndura căldura dintre

râpele de argilă săpate de râu și mlaștinile cu chiparoși ce despărteau tabăra militară de oraș – soldații cădeau răpuși de insolație.

Soarele de după-amiază încopcie faldurile roz ale cerului și din înalturi urmă până în oraș un automobil plin cu ofițeri – locotenenți tineri, locotenenți maturi, aflați în permisie pentru o seară ca să afle cum își explica micul orășel al Alabamei acest război mondial.

Fata îi cunoștea pe toți, în diferite grade sentimentale.

— Soția dumneavoastră este în oraș, căpitane Farreleigh? Întrebă o voce din furgoneta care se zgâlțâia pe drum. Păreți foarte binedispus în seara asta.

— Da, este aici – dar acum mă duc să-mi văd iubita. De-asta sunt binedispus, răspunse căpitanul scurt, fluierând pentru sine.

— A...

Descumpănit, tânărul locotenentul nu știu ce să-i răspundă. Dacă i-ar spune „Nemaipomenit, nu-i așa?” sau „Ce minunat!” ar semăna cu felicitările pentru un prunc născut mort. Sau ar putea spune „Ei, căpitane, dar asta este pur și simplu scandalos!” – dacă ar ține neapărat să ajungă la curtea marțială.

— A, bine, în cazul acesta, o seară bună. Eu o să mă văd cu a mea mâine, spuse el în cele din urmă, apoi repetă, pentru a arăta că nu are prejudecăți morale: O seară bună.

— Tot îți mai încerci norocul pe strada Beggs? îl întrebă Farreleigh brusc.

— Da... râse locotenentul ușor jenat.

Mașina îi lăsa în centrul orașului, într-o piață toropită de căldură. În această esplanadă întinsă, înconjurată de clădiri joase, vehiculul părea la fel de minuscul ca o caleașcă în curtea unui palat dintr-o veche gravură. Sosirea autobuzului nu tulbură somnul adânc al orașului. Vechea hărăbaie își depuse încărcătura de masculinitate

viguroasă și constrângere regulamentară fremătătoare în poala acestei lumi nevertebrate.

Căpitanul Farreleigh traversează piața spre stația de taxiuri.

— Strada Beggs, numărul 5, spuse el răspicat pentru a fi sigur că locotenentul îl aude. Cât de repede poți.

Când mașina întoarse, Farreleigh ascultă cu satisfacție râsul forțat al ofițerului, care părea că înjunghie noaptea în urma lui.

— Bună, Alabama!

— Hei, Felix!

— Nu mă cheamă Felix.

— Dar ți se potrivește. Cum te numești?

— Căpitan Franklin McPherson Farreleigh.

— Nu-mi stă mintea decât la război, nu reușesc să țin minte nume.

— Am scris o poezie despre tine.

Alabama îi smulse foaia de hârtie din mână și o ridică în dreptul luminii care cădea printre șipcile obloanelor ca un portativ.

— E despre West Point¹², spuse ea dezamăgită.

— Este același lucru, răspunse Farreleigh. Aceleași sentimente le am și pentru tine.

— Atunci Academia Militară a Statelor Unite apreciază faptul că vă plac ochii ei cenușii. Ai lăsat ultima strofă în taxi sau ții mașina pentru cazul în care te-aș fugări cu pușca?

— Mașina așteaptă, mă gândeam că am putea face o plimbare. În seara asta nu ar trebui să mergem la club, spuse el serios.

— Felix, îi reproșă Alabama, știi că puțin îmi pasă de ce pălăvrăgesc oamenii pe seama noastră. Nimeni nu va

¹² Academie militară în SUA.

băga de seamă că suntem împreună – pentru a porni la război este nevoie de mulți soldați.

Îi părea rău pentru Felix; era mișcată de grija lui de a nu o compromite. Într-un elan de tandră prietenie îi spuse:

— Nu trebuie să-ți faci griji pentru mine.

— Nevastă-mea... este aici în oraș, replică Farreleigh prompt, s-ar putea să vină și ea la club.

Nu oferi nici scuză.

Alabama șovăi.

— Bine, atunci hai să ne plimbăm, spuse ea în cele din urmă. Putem să dansăm sâmbăta viitoare.

Căpitanul era genul de „stâlp de cafenea”, cu uniforma plesnind pe el, încătărâmat cu bravada țăntoșă a unui halebardier englez, pus în mișcare de o galanterie de neînfrânt, nepăsătoare și vulgară. Fredonă melodia *The Ladies* tot timpul cât merseă în zarea tinereții și a unui război sub clar de lună. Luna Sudului este o lună grea și sufocantă. Când scaldă în plăcuta ei stagnare câmpurile, drumurile scârțâitoare și prăfuite, gardurile de caprifoi năclăit, lupta pe care o duci pentru a te agăța de realitate seamănă cu spasmul pe care îl ai la prima doză de eter. Bărbatul cuprinse în brațe trupul suplu și ferm. Fata mirosea frumos a trandafiri albi Cherokee și a porturi în amurg.

— Am de gând să cer să fiu transferat, spuse Felix nerăbdător.

— De ce?

— Ca să nu cad din aeroplan și să fac mizerie pe marginea drumului ca ceilalți amorezi ai tăi.

— *Cine* a căzut din avion?

— Amicul tău, tipul cu mustață și cu față de șoricar. Se îndrepta spre Atlanta. Mecanicul a murit, iar locotenentul a fost dus în fața curții marțiale.

„Frica”, își spuse Alabama simțindu-și cum i se încordează mușchii ca la presimțirea unui dezastru, „este o problemă de nervi – poate că toate emoțiile sunt la fel. Oricum ar fi, trebuie să ne ținem firea și să nu ne pese”.

— A! Și cum s-a întâmplat? Întrebă ea cu un aer indiferent.

Felix clătină din cap.

— Hm, *sper* că a fost un accident, Alabama.

— N-are nici un rost să ne facem griji pentru acest băiat cu față de câine, încercă ea să iasă din această situație. Felix, oamenii ca el, care își etalează sensibilitățile pentru a face față situațiilor, își duc viața ca niște prostituate sentimentale; ei plătesc cu lipsa de responsabilitate din partea celorlalți – nu îmi trebuie mofturi à la Walter Raleigh¹³ în fața inevitabilului.

— Nu aveai dreptul să îi dai speranțe deșarte, să știi.

— Ce rost mai are acum, totul s-a sfârșit.

— Pentru bietul mecanic s-a sfârșit la cimitir, comentă Felix.

Pomeții înalți ai Alabamei se decupau pe clarul de lună ca o seceră într-un câmp de grâu copt. Era greu pentru un militar să îi găsească fetei vreo vină.

— Dar locotenentul blond care m-a însoțit în mașină până aici, în oraș? continuă Farreleigh.

— Mi-e teamă că în privința lui nu pot da explicații mulțumitoare.

Brusc, căpitanul Farreleigh gesticulă convulsiv, ca un om care se îneacă. Se apucă de nas și se prăbuși pe podeaua mașinii.

— Femeie crudă! Cred totuși că voi supraviețui, spuse el.

¹³ Curtean englez, favorit al reginei Elisabeta I, care a încercat să colonizeze Virginia.

— Onoarea, Datoria, Patria și West Point, răspunse Alabama visătoare, apoi râse.

Râseră amândoi. Era foarte trist.

— La numărul 5 pe Beggs Street! îi ordonă căpitanul soferului de taxi. Acum! A luat casa foc!

Războiul aduse în oraș roiuri de bărbați ca niște lăcuste binefăcătoare, care atacară cohorta de femei nemăritate ce infestase Sudul după declinul său economic. Iată-l pe micul maior cu dinți de aur scânteietori, care pornea la atac ca un samurai japonez, și pe căpitanul irlandez cu ochi seducători ca piatra din Blarney¹⁴ și părul roșcat ca turba; iată-i pe ofițerii de aviație, albi în jurul ochilor de la ochelarii de protecție și cu nasurile umflate de vânt și soare; și pe bărbații care în uniformă arătau mult mai bine îmbrăcați decât în costum și care țineau să comunice sentimentul pe care îl încercau cu această ocazie excepțională; și pe bărbații care miroseau a loțiune Fitch pentru păr, de la frizerul din tabără; și pe bărbații de la Princeton și Yale, care miroseau a colonie Russian Leather și păreau perfect obișnuiți să fie în viață; și pe snobii tipici, care dădeau nume lucrurilor și pe bărbații care valsau în cizme cu piteni și erau nemulțumiți când se anunța „Schimbați partenera”. Fetele alergau înapoi și încolo de la un bărbat la altul, în vârtejul familiar al unui dans country modern.

Toată vara, Alabama colecționează însemne ofițerești. Până în toamnă, avea deja o cutie de mănuși plină. Deși pierduse câteva embleme, avea mai multe decât celelalte fete. Câte baluri și promenade, tot atâtea trese cu fir de aur sau argint în cutia ei căptușită, dar și insigne metalice în formă de grenade, castele și drapele, ba chiar un șarpe

¹⁴ Piatră din castelul irlandez despre care se crede că dă celui care o sărută darul de a flata.

care să le reprezinte pe toate. În fiecare seară purta una nouă.

Alabama avea discuții cu judecătorul Beggs pe seama colecției, pe când Millie se amuza și o îndemna pe fiica ei să le păstreze pe toate, fiindcă erau drăguțe.

Se făcu cât de frig putea fi în regiunea aceea. Cu alte cuvinte, puritatea creației învăluie în brumă lucrurile verzi și singuratice din natură; luna strălucea și împrăștia nebuloase – perle în formare, s-ar fi zis; noaptea își culese singură un trandafir alb. Fără să țină seama de brume și nori, Alabama își aștepta pretendentul, imprimând leagănului vechi mișcarea unui pendul, dinspre trecut către viitor, dinspre vise către presupuneri și înapoi.

Un locotenent blond, căruia îi lipsea o insignă, urcă treptele de la casa familiei Beggs. Nu cumpăraseră un alt însemn pentru că îi plăcea să se gândească la cel pierdut în bătălia cu Alabama ca fiind de neînlocuit. Arăta de parcă o forță cerească îl prinsese de subsuori și îl făcea să își ridice picioarele cu un soi de levitație extatică, de parcă avea tainicul dar de a zbura, dar schița gestul de a merge doar ca o concesie făcută convențiilor omenești. Părul lui blond, cu reflexe verzui sub lumina lunii, desprins parcă din frescele lui Cellini, se desfășura în volute stilate deasupra frunții. Cele două adâncituri de deasupra ochilor, ca niște capete de misterioase bolțuri imagine, țineau expresia feței legată de mișcarea acelor întinderi de un albastru electric. Presiunea frumuseții masculine, echilibrată în timpul celor de 22 de ani ai săi, împrumutase mișcărilor lui un aer conștient și măsurat, ca mersul unui sălbatic ce cară pe cap o povară grea de pietre. Își spunea în sinea lui că nu va mai fi niciodată în stare să îi spună unui șofer de taxi „Strada Beggs, numărul 5!” fără să simtă în mașină fantoma căpitanului Farreleigh.

— Ești gata deja?! De ce aștepți afară? strigă el.

Ceața era prea rece pentru a te da în leagăn.

— Tata s-a supărat pe mine, așa că am ales să părăsesc câmpul de luptă.

— Dar ce nedreptate ai comis?

— O, tata crede, printre altele, că armata are dreptul la epoleții și însemnele sale.

— Nu este nostim să vezi cum autoritatea paternă se duce de râpă cu toate celelalte?

— Perfect. Îmi plac situațiile convenționale.

Stăteau amândoi pe veranda înghețată într-o mare de brumă, departe unul de celălalt, și, cu toate acestea, Alabama ar fi putut să jure că îl atingea cu mâna, atât de magnetice le erau privirile.

— Și...?

— Melodiile vechi despre iubirile de-o vară. Detest frigul ăsta.

— Și...?

— Bărbații blonzi în drum spre Country Club.

Clădirea clubului se ivea indiscretă de sub stejari ca un mic mănunchi de bulbi din care frunzele țâșnesc primăvara prin frunzele uscate. Mașina opri pe aleea cu pietriș, cu botul vârat într-un rond de belșiță. În jurul clubului, pământul era la fel de bătătorit și golaș ca un loc de joacă pentru copii. Plasa ce atârna în jurul terenului de tenis, vopsea verde-cafenie ce se scorojea pe pavilionul de la prima gaură de golf, hidrantul din care curgea apă, veranda acoperită de un strat gros de praf, totul respira parfumul plăcut al naturii lăsate să crească în voie. Ce păcat că o sticlă de whisky explodase într-unul dintre dulapurile de la vestiar, imediat după război, și clădirea luase foc, arzând până la temelie. O atât de mare parte a tinereții teoretice – nu doar primii ani de simplă tranziție spre maturitate, ci aceia ai proiectelor și evadărilor oamenilor neadaptați în vremuri dramatice – prinsese

rădăcini sub grinzile joase, încât era posibil ca focul ce distrusese acest sanctuar al nostalgiei din vremea războiului să fi fost un caz de combustie spontană provocată de saturația sentimentală. Nici un ofițer nu ar fi putut să vină în acest loc de trei ori fără să se îndrăgostească, să se logodească și să populeze ținutul cu mici cluburi exact ca acesta.

Alabama și locotenentul zăboveau în fața ușii.

— Am de gând să pun o placă memorială pe locul primei noastre întâlniri, spuse el.

Scoase din buzunar un briceag și scrijeli pe tocul ușii: *David, David, Knight, Knight, Knight și domnișoara Alabama Nimeni.*

— Egoistule, protestă ea.

— Îmi place locul ăsta. Să ne așezăm aici puțin.

— De ce? Balul ține doar până la miezul nopții.

— Nu poți să-mi acorzi măcar trei minute de încredere?

— Ba da, dar tocmai de aceea vreau să intru.

Era puțin supărată din pricina numelor. David îi spusese de nenumărate ori cât de faimos avea el să devină.

În timp ce dansa cu David, simți miros de lucruri noi. Stând atât de aproape de el, cu fața așezată între urechea lui și gulerul înalt de ofițer, avea impresia că este introdusă în tainele depozitelor subterane ale unui magazin de țesături fine, unde, din baloturi, se răspândește parfumul delicat de batist, de in și de lux. Îl invidia pentru paloarea lui rasată. Când îl vedea părăsind ringul de dans cu alte fete, avea un sentiment de amărăciune, provocat nu atât de intimitatea împărtășită de el cu celelalte, cât de faptul că nu era ea aleasa pe care să o însoțească în acele tărmuri mai calme și mai senine pe care le stăpânea singur.

O conduse acasă și se așezară amândoi în fața semineului, desprinși de realitate. Flăcările se reflectau pe

dinții lui și îi luminau chipul cu sclipiri transcendente. În fața ochilor ei, trăsăturile lui David jucau la fel de greu de prins ca și ținta de celuloid care saltă pe un jet de apă la standul de tir. Fata căută prin momentele petrecute cu tatăl ei un sfat despre cum să te comporți inteligent; acolo însă nu se găsea nimic despre farmecul omenesc. Era îndrăgostită și aforismele ei personale nu îi erau de nici un ajutor.

În ultimii câțiva ani, Alabama se transformase într-o tânără înaltă și zveltă; din cauza distanței mai mari față de pământ, părul ei blond părea mai deschis la culoare. Picioarele i se desfășurau în față lungi și subțiri, ca în desenele rupestre; își simțea mâinile grele și dureroase, de parcă ochii lui David așezaseră o povară peste ele. Era conștientă că fața îi strălucea în lumina focului ca o glazură, ca în reclama la înghețata de căpșuni pe care o tânără atrăgătoare o savurează în iunie. Se întrebă dacă David își dădea seama cât de vanitoasă era.

— Așa deci, îți plac bărbații blonzi?

— Da.

Când era presată, Alabama avea un fel de a vorbi ca și cum, brusc, cuvintele pe care le pronunța o jenușeau în gură și trebuia să scape de ele înainte de a putea comunica.

El își verifică imaginea în oglindă – păr blond-cenușiu, ca lumina lunii din picturile secolului al XIII-lea, și ochi ca niște grote, grota albastră, grota verde, stalactite și malahite suspendate deasupra pupilelor negre –, de parcă și-ar fi făcut sieși inventarul înainte de plecare și se simțea mulțumit că este întreg.

La spate, avea capul bine conturat și acoperit cu mușchi moale, iar obrazul se rotunjea ca o pajiște însorită. Mâinile lui cuprindeau umerii Alabamei ca gropile calde dintr-o pernă.

— Spune „Dragule!”, o îndemnă el.

- Nu.
- Mă iubești. De ce nu vrei?
- Pentru că nu spun nimic nimănui. Nu vorbesc.
- De ce nu vrei să-mi vorbești?
- Pentru că ar strica totul. Spune-mi că mă iubești.
- O! Te iubesc. Tu mă iubești?

Îl iubea atât de mult pe acest bărbat, se simțea atât de aproape și tot mai aproape de el, încât imaginea lui se deformă, ca și cum și-ar fi lipit nasul de oglindă pentru a se privi singură în ochi. Îi simțea liniile gâtului și ale profilului frumos sculptat ca pe niște pale de vânt care îi spulberă luciditatea. Simțea cum propria ei substanță se face tot mai mică și mai firavă, ca acele fire de sticlă topită care se tot alungesc și subțiază până când din ele nu mai rămâne decât o iluzie scânteietoare. Se simțea neînsemnată și fermecată. Alabama era îndrăgostită.

Se strecură în grotă binevoitoare a urechii lui David. Înăuntrul, locul era fumuriu la modul spectral, gândi ea în timp ce pătrundea cu privirea până la șanțurile adânci ale cerebelului. Nici o excrescență sau vegetație care să întrerupă acele circumvoluțiuni netede, doar materie cenușie lucioasă, bombată. „Trebuie să văd și mai adânc, până la liniile din față”, își spuse Alabama. Cele două mari protuberanțe ale lobilor frontali i se înălțau umede deasupra capului și ea începu să le urmărească sinuozitățile. Nu după mult timp se rătăci. Ca într-un labirint mistic, văile și crestele se succedau dezolante; nici un indiciu care să o ajute să aleagă un drum sau altul. Merse poticnit până când ajunse la bulbul rahidian. Marile șanțuri întortocheate o făcură să se învârtă în cerc. Începu să alerge cuprinsă de isterie. David, înfiorat de senzația de atingere din capul șirei spinării, își desprinse buzele de ale Alabamei.

— Vreau să mă întâlnesc cu tatăl tău, să-l întreb când ne putem căsători.

Judecătorul Beggs se legănă pe vârfurile picioarelor, înainte și înapoi, cântărind situația în minte.

— Hm, hm... mda, nu văd de ce nu, dacă sunteți sigur că puteți avea grijă de ea.

— Pot să vă asigur, domnule. Dispun de ceva bani din partea familiei – și de capacitatea mea de a câștiga alții, ceea va fi suficient.

În sinea lui, David își spunea cu îndoială că de fapt nu erau prea mulți bani – o sută cincizeci de mii de dolari care urmau să se împartă între mama și bunica lui, iar el dorea să locuiască la New York și să devină artist. Și dacă familia lui nu o să vrea să îl ajute!? Ce conta, erau deja logodiți. Alabama, indiferent cum, trebuia să fie a lui, ca și banii. O dată, visase un detașament de soldați ai Confederației¹⁵ care își înfășurasera picioarele sângerânde cu bancnotele rebelilor sudiști ca să se apere de zăpadă. În vis, David era acolo când soldații descopereau că nu le părea rău după banii aceia, care oricum nu mai aveau valoare după ce pierduseră războiul.

Veni primăvara și își scutură graurii opalescenți prin cununile de narcise. Valeriana roșie stătea agățată în ramurile ei unghiulare și vechile curți se acoperiră cu varianta copilărească a florilor: ghiocei, părăluțe, mâțișori de salcie și gălbenele. David și Alabama dădeau la o parte cu vârful pantofului frunzele de stejar de lângă rădăcinile noduroase pentru a culege violetele albe de dedesubt. Duminica se duceau să vadă câte un spectacol de vodevil și se așezau în ultimele rânduri pentru a se putea ține de mână neobservați. Au învățat să cânte *My Sweetie* și *Baby*

¹⁵ Statele Confederate ale Americii – stat federal autoproclamat pe teritoriul actual din sudul Statelor Unite ale Americii, între 1861 și 1865, care a luptat în Războiul de Secesiune contra Uniunii (Nordului).

și au luat o lojă la musicalul *Hitchy-Koo* și s-au privit, ochi în ochi, cuminți, tot timpul cât s-a cântat corul de la *How Can You Tell?*. Ploile de primăvară udară cerurile până când norii se dădură la o parte, iar vara inundă Sudul în sudoare și în valuri de căldură toridă. Alabama se îmbrăca în pânzeturi de in albe și trandafirii și se așeza împreună cu David sub paletele ventilatoarelor din tavan, care amenințau vara tocând-o mărunț. Afară, dincolo de ușile largi de la Country Club, cei doi își striveau trupurile pe fundalul cosmosului, în cacofonia muzicii de jazz și în căldura neagră emanate de verdeața din desișuri, ca niște oameni care iau amprente pentru un mulaj al umanității. Înotau la lumina lunii, care lăcuia pământul ca o glazură de miere; iar David înjura și blestema gulerele tari ale uniformei și prefera să meargă toată noaptea cu mașina înapoi până la câmpul de trageri decât să renunțe la orele pe care le petrecea după cină alături de Alabama. Schimbară ritmul universului după măsura propriilor lor concepții și se hipnotizară singuri în cadența prețioaselor lui pulsații.

Deasupra colinelor cu iarbă pârjolită, aerul deveni opac; nisipul lovit de crosă pe terenul de golf țâșnea în sus, la fel de uscat ca praful de pușcă. Hățișurile de sânziene deșirau soarele; radioasă, în toată splendoarea sa, vara se așternea peste drumurile acoperite de pulbere. Prima zi de școală condimentă diminețile – și încă o vară sucombă în fața unei noi toamne.

Când David plecă spre portul de îmbarcare, îi trimise Alabamei scrisori despre New York. N-ar putea să vină ea acolo să se căsătorească?

„Oraș al ipotezelor strălucitoare”, scria David extaziat. „Pulberea de la moara fermecată a zânelor, plutind într-un albastru pătrunzător! Omenirea nu se dezlipește de străzi, ca muștele de o dâră de miere. Creștetul zgârie-norilor

strălucește precum coroanele poleite ale regilor întruniți la o reuniune; iar tu, o, draga mea, ești prințesa mea – cât aș vrea să te zăvorăsc pe vecie într-un turn de fildeș numai pentru încântarea mea personală!”

A treia oară când îi scrisese că este prințesă, Alabama îl rugă să nu mai pomenească niciodată de turn.

Cât ținu războiul, se gândi la David Knight în fiecare seară și se duse la vodeviluri în compania locotenentului cu față de câine. Totul luă sfârșit într-o seară, cu un mic anunț plasat pe cortină. Era adevărat că războiul se terminase, dar rămăseseră încă două acte din spectacol.

David fu trimis înapoi în Alabama pentru demobilizare. Îi povesti Alabamei despre fata de la Hotel Astor din noaptea în care se îmbătase atât de tare.

„O, Dumnezeuule!” se indignă în sinea ei, dar se consolă repede. „La urma urmei, ce pot face?” Se gândi la mecanicul de aviație, la Felix, la locotenentul fidel ca un câine. De fapt, nici ea nu fusese mult mai bună.

Îi spuse lui David că nu era ceva grav: după părerea ei, ar trebui să-i fii fidel celuiilalt numai când simți așa. A spus că era vina ei, probabil, că nu îl făcuse să-i dea mai multă importanță.

De îndată ce reuși să-și aranjeze treburile, David îi ceru să vină la el. Judecătorul îi oferă drept cadou de nuntă voiajul spre nord. Alabama se certă cu mama ei pe seama rochiei de nuntă.

— Nu vreau s-arate așa! Vreau să aibă umerii goi.

— Alabama, nu pot să fac mai mult de atât. Cum vrei să stea rochia pe tine dacă n-o ține nimic?

— Ei, *maman*, știu că poți.

Millie râse, un râs indulgent, de tristă satisfacție.

— Copiii mei mă cred în stare să fac minuni, spuse ea, încântată.

Alabama lăsă un bilet în sertarul de la biroul mamei.

Scumpă mamă,

Nu am fost așa cum îți doreai să fiu, dar eu te iubesc din toată inima și mă voi gândi la tine în fiecare zi. Mă doare că te las singură, acum că toate fetele tale sunt plecate. Nu mă uita.

Alabama

Judecătorul o conduse până la gară.

— La revedere, fata mea.

Alabama găsi că arăta foarte frumos și impersonal. Se temea să nu izbucnească în plâns; tatăl ei era atât de mândru! Și lui Joan îi fusese teamă să nu plângă.

— La revedere, *papa*.

— La revedere, scumpo.

Trenul o smulse pe Alabama din ținutul scăldat de umbra copilăriei sale.

Rămași singuri, judecătorul și Millie se așezară în veranda familiară. Millie rupse nervoasă dintr-un palmier pitic o frunză ca un evantai. Judecătorul scuipa din când în când în printre vlăstarii de viță.

— Nu crezi că ar fi bine să ne mutăm într-o casă mai mică?

— Millie, am trăit aici optsprezece ani și n-am de gând să-mi schimb obiceiurile la vârsta asta.

— Dar casa asta n-are uși cu plasă, și țevile îngheață în fiecare iarnă. Și, în afară de asta, este departe de biroul tău, Austin.

— Casa este pe placul meu, și aici am să stau.

Bătrânul leagăn, acum gol, scârțâi ușor în briza care se ridica din apele golfului în fiecare seară. Strigăte de copii pluteau până la ei dinspre colțul străzii, unde, sub lămpile cu arc, se jucau pentru a se răzbuna, cine știe cum, pe timp.

Judecătorul și Millie se legănu în balanșoarele nevopsite de pe verandă. Austin își trase picioarele de pe balustradă și se duse să închidă obloanele pentru noapte. Era, în sfârșit, casa lui.

— La anul pe vremea asta, spuse el, o să fii probabil văduvă.

— Ei, așa zici de vreo treizeci de ani, replică Millie.

Tonurile pastelate de pe chipul lui Millie păliră și mai mult de supărare. Ridurile dintre nas și gură i se lăsară în jos, ca panglicile unui steag în bernă.

— Maică-ta era la fel, spuse ea cu reproș. Tot timpul zicea că n-o mai duce mult și a trăit până la nouăzeci și doi de ani.

— Ei și? Până la urmă tot a murit, nu-i așa? răsă încet judecătorul.

Stinse luminile din frumoasa lui casă și urcară împreună la etaj, doi bătrâni singuri. Luna țopăi pe acoperișul de tablă și sări stângace peste pervazul de la fereastra lui Millie. Judecătorul se întinse în pat să citească din Hegel și, după aproape o jumătate de oră, adormi. Sforăitul lui egal de peste noapte o liniști pe Millie și îi dădu încredere că acesta nu era sfârșitul lumii, cu toate că odaia Alabamei rămăsese în întuneric, Joan era la casa ei, cartonul pus de Dixie peste gemulețul de la ușă fusese demult aruncat la gunoi, iar singurul ei băiat se odihnea la cimitir, într-un mormânt micuț, așezat alături de cavoul lui Ethelinda și Mason Cuthbert Beggs. Millie nu se gândea prea mult la treburile astea. Trăia pur și simplu de la o zi la alta, în timp ce Austin nu se gândea deloc, pentru că el trăia de pe un secol pe altul.

Pentru familie, era totuși groaznic să o piardă pe Alabama, pentru că era ultima care plecase și asta însemna că viața lor urma să se schimbe, acum că fata lor era așa departe...

Întinsă pe pat în camera 2109 din Hotelul Biltmore, Alabama se gândi că viața ei urma să se schimbe, acum că părinții ei erau așa departe. David, David Knight, Knight, Knight, de exemplu, nu o putea convinge să stingă lumina până când nu era gata de tot. Nici o putere de pe pământ nu putea să o mai oblige să facă indiferent ce, se gândi ea speriată, în afară de ea însăși.

David își spuse că lumina nu-l deranja, că Alabama era soția lui și că tocmai îi cumpăraseră cartea asta, fără ca Alabama să știe că erau ultimii lor bani. Era un roman polițist foarte bun despre bani, Monte Carlo și iubire. Așa cum stătea întinsă în pat și citea, Alabama arăta adorabil, își spuse el.

II

1

Era cel mai mare pat pe care și-l imaginaseră vreodată. Mai mult lat decât lung, prezenta exacerbate toate caracteristicile disprețului lor comun pentru paturile tradiționale. Avea protuberanțe de un negru lucios și curbe albe, emailate, ca tălpicile unui leagăn de copil, iar cuverturile făcute pe măsură atârnavu neglijent pe covor într-o parte. David se rostogoli până ajunsese pe partea lui de pat; Alabama se lăsă să alunece la vale în culcușul cald pe deasupra ziarului de duminică.

— Nu poți să-mi faci ceva mai mult loc?

— O, Dumnezeu... Isuse! gemu David.

— Ce s-a-ntâmpat?

— Suntem celebri, scrie în ziar, clipi el din ochi ca o bufniță.

Alabama se ridică în capul oaselor și se sprijini pe pernă.

— Ce drăguț... arată-mi și mie...

David răsfoi nerăbdător paginile financiare cu anunțurile imobiliare din Brooklyn și cu cotațiile de pe Wall Street.

— Drăguț! pufni el, aproape plângând. Drăguț! Dar acolo scrie că suntem la o casă de sănătate pentru perversi. Ce-o să creadă părinții noștri când o să citească așa ceva, aș vrea să știu?

Alabama își trecu degetele prin părul proaspăt făcut permanent.

— Știu eu... Începu ea ezitant, oricum de luni de zile se gândesc că acolo ar trebui să fim.

— ...dar nu am fost.

— Nu suntem acum. Se întoarse alarmată și îl cuprinse pe David cu brațele. Sau suntem?

— Nu știu. Crezi?

Începură să râdă amândoi.

— Citește în ziar și o să vezi.

— Ce idioți suntem, spuseră amândoi în cor.

— Complet idioți. Nu-i așa că e nostim... mă rog, eu mă bucur că suntem celebri, oricum ar fi.

Din trei pași mari, Alabama traversă patul și sări pe podea. De la fereastră se vedea cum străzile cenușii trăgeau orizonturile din Connecticut din față și din spate spre o intersecție aglomerată. Un mic soldat de piatră păzea liniștea și pacea câmpurilor indolente. De sub castanii înfoiați, o alee se strecura afară târâș. Ierburile de vernonie se veștejeau de căldură; un vâl de flori purpurii de steliță se țesuse deasupra tulpinilor. Smoala se topea în soare de-a lungul străzilor înguste. Casa era acolo dintotdeauna, râzând în sinea sa, în barba de sânziene.

Vara în Noua Anglie este ca o liturghie în biserica episcopală. Pământul se bucură virtuos, pe întinderea verde și rustică; vara își lansează teza și explodează în

fața demnității noastre, impetuoasă ca funda de pe spatele unui chimono.

Bucuroasă, Alabama făcu câțiva pași de dans în timp ce se îmbrăca, pentru că se simțea foarte elegantă și se gândea cum să cheltuiască banii.

— Și ce mai spune în ziar?

— Scrie că suntem formidabili.

— Păi, vezi... începu ea.

— Nu, nu văd, dar sper că totul va fi bine.

— Nici eu nu văd, de fapt... David, trebuie să fie vorba despre frescele tale.

— Bineînțeles, n-are cum să fie vorba despre noi, megalomană mică ce ești!

În lumina soarelui de la ora zece, delicată ca o bijuterie Lalique, se zbenguiau prin cameră ca doi terrieri ciufuliți.

— O! gemu Alabama din adâncurile șifonierului. David, uită-te la valiza asta! Mi-ai dat-o cadou de Paști.

Agită în mână valiza cenușie din piele de porc ca să îi arate o pată mare, gălbuie și udă, care desfigura căptușeala de satin. Alabama îl fixă pe soțul ei cu un aer lugubru.

— O doamnă de condiția noastră nu își poate permite să meargă prin oraș cu o asemenea chestie, spuse ea.

— Trebuie să mergi la doctor... Dar ce s-a întâmplat?

— I-am împrumutat valiza lui Joan, în ziua când a venit să zbiere la mine, să care scutecele copilului în ea.

David râse precaut.

— A fost chiar așa de nesuferită?

— A zis că ar trebui să punem banii deoparte.

— De ce nu i-ai spus că i-am cheltuit deja?

— I-am spus, dar cred că i se pare un lucru atât de rău, că m-am simțit obligată să-i spun că o să primim alții imediat.

— Și ea ce-a zis la chestia asta? Întrebă David calm.

— Nu părea convinsă; a spus că suntem împotriva oricărei reguli.

— Familiile par să fie întotdeauna de părere că oamenilor nu trebuie să li se întâmple nimic.

— N-o s-o mai invităm niciodată la noi... David, ne vedem la cinci în barul de la Hotel Plaza... O să pierd trenul.

— S-a făcut. La revedere, draga mea.

Foarte serios, David o luă în brațe.

— Dacă încearcă cineva să te fure în tren, spune-i că ești numai a mea.

— Dacă îmi promiți că n-o să te calce mașina...

— La re-ve-deeee-re!

— Nu-i așa că ne adorăm?

Vincent Youmans¹⁶ a început să compună muzica acelor amurguri imediat după război. Erau minunate. Pluteau deasupra orașului ca un fond de acuarelă indigo, după ce luau naștere din praful de pe asfalt, din umbrele de funingine adunate sub cornișe și din palele de aer scăpat la închiderea ferestrelor. Amurgurile zăboveau deasupra străzilor precum cețurile albe peste mlaștini. Prin acel semiîntuneric, toată lumea se ducea la ceai. Fetele cu pelerine scurte, fără formă, jupe lungi și pălării de pai ca nișe hârdaie așteptau să ia taxiul în față la Plaza Grill; fete în mantouri lungi de satin, pantofi colorați și pălării ca niște capace de canal tropăiau cu zgomot de cascadă pe ringurile de dans de la Hotelurile Lorraine și St. Regis. Sub cuștile cu papagalii gravi și ironici din hotelul Biltmore, un halo de coafuri scurte, blonde se pierdea în dantele negre și flori de mătase pe umăr, în orele cu lumină puțină, înșirate între ceaiul de la cinci și cină, care își puneau pecetea pe ferestrele princiare; tropăitul siluetelor deșirate

¹⁶ Compozitor american (1898-1946), creator de melodii de succes și producător pe Broadway în anii 1920-1935.

coexistând în același spațiu acoperirea clinchetul ceștilor de ceai de la Ritz.

Oamenii care așteptau alți oameni răsuceau creștetul palmierilor din hol ca pe vârful unei mustăți brune și le zgâriau cu unghiile frunzele mari de la bază. Era pur și simplu o mulțime de tineret: Lillian Lorraine avea să se îmbete criță până la miezul nopții, pe terasa de pe acoperișul teatrului New Amsterdam; echipele de fotbal care își întrerupeau antrenamentele toamna băgau spaima în chelneri cu beția lor. Lumea era plină de părinți care se îngrijeau de oameni. Debutantele își spuneau una alteia în șoaptă:

— Ția doi de acolo nu sunt soții Knight?

— Pe el l-am întâlnit la un bal. Draga mea, te rog, prezintă-mă.

— La ce bun? Sunt în-ne-bu-niți unul după celălalt, se auzi replica ce se topi în intonația monotonă la modă în New York.

— Bineînțeles că sunt ei, spuneau o mulțime de fete. I-ai văzut tablourile?

— Aș prefera să-l văd pe el oricând, răspundeau alte fete.

Lumea serioasă îi lua în serios; David ținu o serie de prelegeri despre ritmul vizual și despre efectul fizicii nebulare asupra relației dintre culorile primare. Afară, cu o indiferență ardentă față de propria lui însemnătate, orașul se replie într-o reuniune a vârfurilor poleite cu aur. Creștetul New Yorkului lucea ca baldachinul de aur din spatele unui tron. David și Alabama se confruntau stângaci - nu poți să te cerți pe tema aducerii pe lume a unui copil.

— Deci, încă o dată, ce-a spus doctorul? insistă el.

— Ți-am zis doar - mi-a spus „Bună ziua!”.

— Nu face pe nebuna! Ce altceva a zis? Trebuie să știm ce-a spus doctorul!

— Ei bine, vom avea copilul, anunță Alabama, cu un aer de proprietară.

David se căută prin buzunare:

— A... cred că le-am lăsat acasă... îmi pare rău, spuse în timp ce tocmai se gândea că în cazul acesta vor fi trei.

— Poftim?

— Pastilele tale de bromură.

— Am spus „copilul”.

— O!

— Ar trebui să întrebăm pe cineva.

— Pe cine?

Aproape toată lumea avea teorii: că farmaciile Longacre vindeau cel mai bun gin din oraș; că anșoaul este bun pentru mahmureală; că poți să-ți dai seama de alcoolul făcut din rumeguș doar după miros. Toți știau unde se găsește versul alb la Cabell și cum să faci rost de bilete la jocurile de fotbal de la Yale, că domnul Fish locuia la acvariu și că sergentul de gardă de la postul de poliție din Central Park nu era singur – dar nimeni nu știa cum e să ai copii.

— Cred că ar fi bine să o întrebi pe mama ta, spuse David.

— David, o, nu! O să creadă că n-o să mă descurc.

— Atunci, încercă David șovăielnic, am să-l întreb pe negustorul meu de tablouri – el știe unde merg metrourele.

Vuietele înăbușite ale orașului fluctuau ca aplauzele anemice care cresc la adresa unui actor pe scena unui teatru mare. Melodiile *Two Little Girls in Blue* și *Sally* de la teatrul New Amsterdam le răsunau în timpane, iar ritmurile sincopate coplesitoare îi invitau să fie negri și cântăreți la saxofon, să se întoarcă în Maryland și Louisiana, li se adresau ca unor doici negrese ori ca unor milionari. Vânzătoarele din magazine arătau toate ca Marilyn Miller. Studenții vorbeau acum de Marilyn Miller

așa cum înainte pomeneau de Rosie Quinn. Actrițele de cinema erau celebre. Paul Whiteman interpreta la vioară semnificația divertismentului. Anul acela se stătea la coadă la Ritz ca la pâine. Toată lumea era acolo. Oamenii se întâlneau cu oameni pe care îi cunoscuseră în holurile de hotel ce miroseau a orhidee, pluș și romane polițiste și se întrebau unii pe alții unde mai fuseseră de la ultima lor întâlnire. Charlie Chaplin purta un paltonaș galben. Lumea se săturase de proletariat – fiecare era celebru. Toți cei care nu erau faimoși pieriseră uciși în război. Viețile private nu suscitau un interes deosebit.

— Uite-i! Soții Knight dansează împreună! spunea lumea. Ce drăguț, nu-i așa? Uite-i cum pornesc!

— Ascultă, Alabama, nu păstrezi ritmul, îi spunea David.

— David, pentru numele lui Dumnezeu, nu vrei să nu mă mai calci pe picior?

— Oricum, n-am știut niciodată să valsez.

În toate comentariile erau sute de mii de lucruri care să te deprime.

— Va trebui să lucrez extrem de mult, spuse David. N-o să fie ciudat să fii centrul universului pentru altcineva?

— Ba da. Mă bucur că ai mei sosesc înainte să înceapă grețurile.

— De unde știi că o să ai grețuri?

— Așa ar trebui.

— Țsta nu e un motiv.

— Nu.

— Hai să mergem în altă parte.

Paul Whiteman interpreta *Two Little Girls in Blue* la Palais Royal. Era un număr extravagant. Fetele cu profil nostim erau luate drept Gloria Swanson. Orașul New York era mai plin de reflexii decât de sine însuși – singurele lucruri concrete în oraș erau abstracțiunile. Toată lumea voia să achite nota de la cabaret.

— Am invitat câteva persoane și am dori să veniți și dumneavoastră, spuneau toți tuturor. Vorbim la telefon, adăugau ei.

Pretutindeni în New York, oamenii vorbeau la telefon. Dădeau telefon de la un hotel la alt hotel unor persoane aflate la alte petreceri să le spună că nu puteau să ajungă acolo – erau ocupați în altă parte. Se întâmpla întotdeauna la ora ceaiului sau seara târziu.

David și Alabama își invitară prietenii să arunce cu portocale în toba de la clubul Plantation și să se arunce pe ei înșiși în fântâna de la Union Square. Porniră la plimbare, fredonând Noul Testament și Constituția Țării Noastre, mergând în șuvoiul de lume ca niște insulari triumfători pe o bucată de scândură. Nimeni nu cunoștea cuvintele de la *The Star-Spangled Banner*¹⁷.

În oraș, bătrâne cu chipuri la fel de plăcute și slab luminate ca străduțele lăaturalnice din Europa Centrală ofereau buchete de panseluțe; niște pălării coborâra ca un stol din autobuzul de pe Fifth Avenue; norii împărțiră broșuri peste Central Park. Mirosul ce emana din străzile din New York era la fel de acru și dulceag ca stropii scurși din angrenajele unei grădini metalice de flori ce se deschid noaptea. Aspirate spasmodic de pe străzile laterale, izurile intermitente, oamenii, agitația se înălțau în rafale în cadența ritmului lor personal.

Cu un ego rapace și supradimensionat, geniul lor particular le înghiți lumea într-un contracurent puternic, care apoi le târî trupurile în largul mării. New Yorkul este locul ideal pentru cei aflați în ascensiune.

Recepționarul de la Hotelul Manhattan crezu că cei doi nu erau căsătoriți, dar cu toate astea le dădu o cameră.

¹⁷ Cântec de luptă, de biruință după o victorie.

— Ce s-a întâmplat? întrebă David dintr-unul dintre paturile de o persoană, plasat sub gravura reprezentând o catedrală. Nu poți să fii gata la timp?

— Ba da. La ce oră e trenul?

— Acum. Mai am doar doi dolari ca să mă duc să îi întâmpin pe ai tăi, spuse David în timp ce se căuta prin haine.

— Voiam să le cumpăr niște flori.

— Alabama, spuse David pe un ton moralizator, nu este practic, înțelege. Te-ai transformat într-o pură teorie estetică – o formulă chimică a decorativului.

— Cu doi dolari tot nu putem face nimic, protestă ea pe un ton logic.

— Cre' că nu.

Miresmele atenuate de la florăria hotelului loveau în cochilia vidului de pluș ca niște ciocane de argint.

— Evident, dacă trebuie să plătim taxiul...

— Tata o să aibă precis niște bani.

Norii albi de fum se ridicau spre plafonul de sticlă al gării. În lumina cenușie a zilei, lămpile atârnavă de grinzile de oțel ca niște lămâi verzi. Roiuri-roiuri de oameni se întreceau urcând scările. Trenul opri cu un scrâșnet, cu zgomotul pe care l-ar face multe chei răsucindu-se în multe lacăte ruginite.

„De-aș fi știut că o să fie așa când am ajuns la Atlantic City”, spuneau – sau: „Am ajuns cu o jumătate de oră întârziere, îți dai seama?” – sau: „Orașul nu s-a schimbat așa de mult în lipsa noastră”, spuneau ei în timp ce își foșneau bagajele și își dădeau seama că pălăriile lor erau total nepotrivite pentru a fi purtate în oraș.

— Uite-o pe *maman*! strigă Alabama.

— Ei, ce mai faceți?

— Nu-i așa că este un oraș mare, domnule judecător?

— N-am mai fost aici din 1882. De atunci s-au schimbat enorm de multe, spuse judecătorul.

— Ați călătorit bine?

— Alabama, unde este sora ta?

— N-a putut veni.

— N-a putut veni, întări David cu stângăcie.

— Știi, continuă Alabama în fața privirii surprinse a mamei, ultima oară când a venit, Joan a împrumutat valiza mea cea mai bună ca să ducă scutecele ude și de atunci noi... mă rog, nu ne-am mai văzut așa de des.

— Și de ce n-ar fi trebuit să-ți împrumute valiza? întrebă sever judecătorul.

— Fiindcă era cea mai bună pe care o aveam, explică Alabama cu răbdare.

— Bietul copilaș! oftă Miss Millie. Presupun că le putem telefona.

— O să judeci altfel după ce o să ai și tu copiii tăi, spuse judecătorul.

Alabama se întrebă dacă nu cumva silueta ei o dădea de gol.

— Înțeleg însă ce-a simțit când a văzut valiza, continuă Millie cu mărinimie. Alabama se purta așa când era vorba de lucrurile ei de pe vremea când era bebeluș – nu voia să le împartă cu nimeni, încă de atunci.

Taxiul prinse viteză pe rampa plină de aburi a drumului de la gară.

Alabama nu prea știa cum să îl roage pe judecător să plătească taxiul – de când căsătoria o îndepărtase de sfaturile aspre ale acestuia, nu mai era sigură de nimic. Nu știa ce să spună când fetele pozau în fața lui David în speranța că îl vor convinge să le schițeze portretul pe plastronul cămășii lui, nici cum să procedeze când el tuna și fulgera că i se distrusese talentul din cauza nasturilor de la cămașă care se rupseseră cu toții la spălătorie.

— Copii, dacă duceți valizele în tren, plătesc eu taxiul, spuse judecătorul.

După zgâlțâiala din trenul tenace, dealurile verzi din Connecticut țineau o predică liniștitoare. Mirosurile disciplinate ale pajiștilor din Noua Anglie, miresmele grădinilor de zarzavat invizibile legau aerul în buchețele compacte. Copacii atingeau veranda cerându-și parcă iertare, iar insectele țârâiau pe câmpurile coapte de soare, văduvite de recolte. În acest peisaj cultivat, părea să nu fi rămas nici un loc pentru neprevăzut. Dacă voiai să spânzuri pe cineva, se gândi Alabama, trebuia s-o faci la tine acasă, în curtea din spate. Fluturii se deschideau și se închideau de-a lungul drumurilor, ca fulgerarea albă din obiectivul unui aparat foto: „Tu n-ai putea să fii fluture”, îi spuneau ei. Fluturii aceștia erau proști dacă zburau așa și discutau cu oamenii despre posibilități.

— Aveam de gând să chemăm pe cineva să taie iarba, începu Alabama, dar...

— Este mult mai bine așa, termină David fraza. Este mai pitoresc.

— Mie îmi plac ierburile sălbatice, spuse judecătorul binevoitor.

— De la ele vine mirosul atât de plăcut de țară, adăugă Miss Millie. Dar nu vă este urât aici, singuri, seara?

— O, prietenii de la universitate ai lui David vin aici din când în când, iar uneori ne ducem noi în oraș.

Alabama nu mai spuse și cât de des se duceau la New York ca să-și omoare după-amiezile, vărsând suc de portocale prin sanctuarele burlacilor, înconjuțați de zumzetul estival al cuvintelor din spatele zăvoarelor impenetrabile. Se duceau drept acolo în așteptarea acelei manifestări progresive care, câțiva ani mai târziu, avea să urmeze boomului ce cuprindea orașul New York, tot așa

cum Armata Salvării vine după Crăciun, pentru a-și absolvi singuri păcatele, fiecare în apele înfrigurării celuilalt.

— Domnu', conîța, îi salută Tanka de pe treptele de la intrare.

Tanka era valetul japonez. Nu și l-ar fi permis dacă David nu s-ar fi împrumutat de la negustorul lui de tablouri. Costa ceva bani; asta pentru că sculpta grădini botanice în castraveți și crea aranjamente florale din unt, iar banii pentru lecțiile de flaut și-i scotea din cumpărăturile de la băcănie. Încercaseră să se descurce fără el până când Alabama se tăiase la mână într-o conservă cu mâncare de fasole boabe, iar David își scrântise încheietura mâinii cu care picta pe când umbla la mașina de tuns iarba.

Asiaticul mătură podeaua cu o rotație completă a întregului corp, ca pentru a arăta că el este axa pământului. Deodată izbucni într-un hohot de râs alarmant și se întoarse spre Alabama.

— Conîța, pot să vorbesc numa' un minuțel – numa' un minuțel, pe aici, vă rog.

„O să-și ceară banii”, spuse Alabama în gând și îl urmă îngrijorată spre intrarea laterală.

— Uite! spuse Tanka.

Cu un gest dezaprobat, arată spre hamacul suspendat între coloanele casei, în care doi tineri dormeau întinși într-o poziție caraghioasă, cu o sticlă de gin lângă ei.

— Mda, spuse ea șovăielnic, ar fi bine să îl previi pe domnu' – dar nu în fața familiei, Tanka.

— Foarte atent, încuviință din cap japonezul și duse un deget la buze, cu un „șșș” conspirativ.

— Auzi, *maman*, n-ar fi bine să mergeți sus în camera voastră și să vă odihniți înainte de masă? propuse Alabama. Sunt sigură că ești frântă de oboseală după drum.

David își dădu seama că era ceva în neregulă după aerul pe care îl avea Alabama când coborî din camera părinților, și care lăsa să se înțeleagă că ea nu avea nici o legătură cu nimic:

— Ce s-a întâmplat?

— Ce s-a întâmplat!? Sunt doi bețivi în hamac. Dacă vede *papa* asta, o să iasă mare scandal!

— Dă-i afară.

— Nu se pot ține pe picioare.

— Dumnezeu! Tanka va trebui să aibă grijă să-i țină afară până după cină.

— Crezi că *papa* și-ar da seama?

— Mi-e teamă că da...

Alabama privi în gol cu un aer abătut.

— Eh, cred că în viață vine un moment când oamenii trebuie să aleagă între familie și cei de-o vârstă cu ei.

— Cei doi arată chiar așa de rău?

— Sunt într-o stare cam disperată. Dacă trimitem după ambulanță, înseamnă să provocăm o scenă, zise ea nehotărâtă.

Luminozitatea moară a după-amiezii lustruia sterilitatea pitorescului colonial din camere și se rănea în florile galbene care atârnavă de polița șemineului ca un feston.

Era o lumină sacerdotală, care se rotunjea după curbele și golurile unui vals melancolic.

— Nu văd ce putem face, spuseră amândoi.

Alabama și David rămaseră locului încordați și tăcuți, până când fură chemați la masă de zăngănitul unei linguri pe tava de alamă.

— Mă bucur să văd, spuse Austin pe deasupra sfeclelor roșii tăiate sub formă de trandafir, că ai reușit să o îmblânzești puțin pe Alabama. Pare să fi devenit o bună gospodină de când s-a măritat.

Judecătorul era impresionat de sfecle.

David se gândi la nasturii lui de la cămașă. Se duseseră cu toții.

— Da, spuse el pe un ton vag.

— David a pictat foarte mult aici, interveni Alabama cu nervozitate.

Tocmai se pregătea să descrie tabloul perfecțiunii lor domestice, când un geamăt puternic venit dinspre hamac o puse în gardă. Un tânăr apăru în ușa sufrageriei cu pași împleticiți și cu un aer de vizionar și se uită mirat la cei adunați acolo. La prima vedere, părea să fie în regulă; doar un pic în neorânduială - cămașa îi ieșea din pantaloni.

— Bună seara, spuse el politicos.

— Cred că prietenului vostru i-ar prinde bine să mănânce ceva, sugerează Austin dezorientat.

Prietenul izbucni într-un râs prostesc.

Buimăcită, Miss Millie studia arhitectura florală a lui Tanka. Firește, *dorea* ca Alabama să aibă prieteni. Își crescuse dintotdeauna copiii în acest spirit, dar, uneori, împrejurările erau dubioase.

O a doua fantomă răvășită intră șovăielnic pe ușă; liniștea fu întreruptă de icnetele unui râs isteric înăbușit.

— Se poartă așa pentru că a suferit o operație, se grăbi David să dea o explicație.

Judecătorul se crispă.

— I-au scos laringele, adăugă David.

Disperat, fixa cu privirea fața protoplasmatică. Din fericire, indivizii păreau să asculte ce le spunea.

— Unul din ei este mut, explică Alabama inspirată.

— Atunci, mă bucur, răspunse judecătorul enigmatic.

Tonul lui nu era lipsit de o oarecare ostilitate, dar totodată părea să simtă o ușurare la ideea că, astfel, orice conversație suplimentară era exclusă.

— Nnnu pppot... vorbbbi! izbucni fantoma pe neașteptate. Sunt mmmut.

„Gata”, își spuse Alabama, asta este sfârșitul. „Ce să mai spui *acum?*”

Miss Millie se pregătea să spună că aerul sărat înnegrea argintăria. Judecătorul o privea pe fiica lui implacabil și muștrător. Nevoia de a spune ceva, orice, fu risipită de o carmaniolă bizară în jurul mesei, care nu mai necesita explicații. Nu era tocmai un dans; era un protest interpretativ împotriva stării vertebrale, punctat de niște minunați peani extatici, compuși din lovituri ritmice pe spate și invitații zgomotoase adresate celor doi tineri de a se alătura chefului. Judecătorul și Miss Millie erau și ei incluși cu generozitate în invitație.

— Este ca într-o friză, o friză grecească, comentă Miss Millie confuză.

— Nu este prea edificator, completă judecătorul.

Epuizați, cei doi bărbați se împleticeau periculos pe podea.

— Dacă David poate să ne împrumute douăzeci de dolari, găfâi grămada, ne-am duce până restaurantul de la capătul drumului, dar firește, dacă nu poate, o să mai zăbovim puțin pe aici.

— O! exclamă David ca în transă.

— *Maman*, spuse Alabama, ai putea să ne împrumuți douăzeci de dolari până mâine, când ajungem la bancă?

— Sigur, scumpa mea – sus, în sertarul de la birou. Este păcat că prietenii voștri sunt nevoiți să plece, par să se distreze așa de bine, continuă ea șovăitor.

Casa își recăpătă liniștea. Țârâitul ușor al greierilor, ca o salată proaspătă ronțăită cu poftă, curăță camera de orice disonanță. Broaștele orăcăiau pe pajiștea unde înfloreau sânzienele. Grupul familial se abandonă cântecului de leagăn strecurat printre ramurile stejarului.

— Am scăpat! oftă Alabama în timp ce se cuibăreau în patul exotic.

— Da, spuse David. O să fie bine.

De-a lungul întregii șosele Boston Post, erau oameni în automobile care își închipuiau că totul avea să fie bine când, beți fiind, intrau cu mașina în hidranți, camioane și ziduri vechi de piatră. Polițiștii erau prea ocupați să creadă că totul avea să fie bine ca să îi mai aresteze.

Era ora trei dimineața când Alabama și David fură treziți de niște șoapte de stentor venite dinspre peluză.

După ce David se îmbracă și coborî, trecu mai bine de o oră. Zgomotul crescuse odată cu murmurele tot mai puternice.

— Bine, atunci o să beau un pahar cu voi dacă o să încercați să faceți mai puțin zgomot, se auzi vocea lui David în timp ce Alabama se îmbrăca meticulos.

Precis avea să se întâmple ceva și era mai bine să arăți pus la punct la sosirea poliției. Erau în bucătărie, mai mult ca sigur. Își vârî belicos capul pe ușa batantă.

— Ascultă, Alabama, spuse David în loc de salut, te sfătuiesc să nu-ți bagi nasul pe aici.

Continuă apoi confidențial, într-un aparte melodramatic și răgușit:

— Este mijlocul cel mai eficace pe care l-am putut găsi... Alabama se uită furioasă la măcelul din bucătărie.

— Ah, taci din gură! strigă ea.

— Stai așa, Alabama, ascultă... începu David.

— Nu spuneai tu tot timpul că ar trebui să fim respectabili? Uită-te la tine acum! spuse ea acuzator.

— E un băiat bun. David e formidabil, mormăiră încet cei doi bărbați lungiți pe podea.

— Și dacă tata coboară acum? Ce-o să spună el despre toată treaba asta formidabilă? strigă Alabama arătând

spre haosul din jur. Și ce-i cu toate cutiile astea goale? mai întrebă ea disprețuitoare.

— Suc de roșii. Te trezește din beție. Tocmai deschiseseam câteva pentru musafirii noștri, explică David. Întâi le dau sucul de roșii și apoi le dau ginul.

Alabama smulse sticla din mâna lui David:

— Dă-mi sticla!

Când el încercă să se ferească, Alabama alunecă spre ușă. Ca să evite zgomotul unei căderi în vestibul, se aruncă cu toată greutatea pe tocul ușii. Ușa batantă o lovi în plină figură. Din nas începu să îi curgă sângele cu vioiciune, ca un puț de țitei proaspăt forat, prelingându-se pe piepții rochiei.

— Mă duc să văd dacă avem vreo bucată de carne în congelator, se offeri David. Vâră-ți nasul sub robinet, Alabama. Cât de mult poți să-ți ții respirația?

Când bucătăria fu cât de cât pusă în rânduială, lumina răsăritului din Connecticut inundă peisajul ca un furtun de pompieri. Cei doi bărbați plecară împleticindu-se să doarmă la han. Abătuți, David și Alabama examinară în oglindă ochii ei învinețiți.

— O să creadă că eu te-am pocnit, spuse el.

— Bineînțeles... n-o să mă creadă, orice-aș zice.

— Crezi că o să creadă și când ne vor vedea împreună?

— Oamenii cred întotdeauna povestea cea mai interesantă.

Judecătorul și Miss Millie coborâra devreme pentru micul dejun. Așteptară printre munții de chiștoace ude cât timp Tanka făcu șunca scrum presimțind necazuri viitoare. Nu găseai un loc unde să stai fără să te lipești de cercurile uscate de gin și suc de roșii de pe podea.

Alabama își simțea capul de parcă cineva prăjise floricele de porumb în țeasta ei. Încercă să-și ascundă

ochii învinețiți sub straturi groase de pudră. Sub mască, își simțea pielea jupuită.

— Bună dimineața, spuse ea radioasă.

Judecătorul clipi din ochi cu un aer feroce.

— Alabama, spuse el, în legătură cu telefonul pentru Joan... Maică-ta și cu mine credem că ar fi mai bine să sunăm chiar astăzi. Sunt sigur că are nevoie de ajutor la copil...

— Da, domnule...

Alabama se așteptase la o asemenea reacție din partea lor, și, cu toate acestea, nu putu împiedica prăbușirea catastrofală dinăuntru. Știa bine că nici un individ nu îi poate obliga vreodată pe ceilalți să-și păstreze propriile opinii privind caracterul său - mai devreme sau mai târziu, ei se vor lovi de adevărata părere pe care individul și-a format-o despre el însuși.

„Bine!” își zise ea sfidătoare. „Familia n-are dreptul să te considere răspunzător de tot ce ți-a întipărit în minte înainte să ajungi la vârsta când poți protesta!”

— Și, întrucât se pare că nu ești în cei mai buni termeni cu sora ta, continuă judecătorul, ne-am gândit ca mâine-dimineață să mergem la ea doar noi doi.

Alabama inspectă în tăcere resturile de noaptea trecută.

„Precis că Joan le va împuia capul cu aiureli moralizatoare, le va povesti cât de greu îi este să se înțeleagă cu mine”, își spuse în sine ea cu amărăciune, „și ne va ponegri tot timpul ca să se pună în fason. Sunt sigură că o să părem ca dracu’, oricum am lua-o”.

— Trebuie să înțelegi, spuse judecătorul, că nu te judec pentru conduita ta, nici moral, nici altfel. Ești femeie în toată firea și te privește ce faci.

— Înțeleg, zise ea. Dezaprobi și prin urmare nu mai poți suporta situația asta. Dacă nu accept felul tău de a gândi,

o să îți iei mâna de pe mine. Bine, în cazul ăsta cred că n-am dreptul să-ți cer să mai rămâi la noi.

— Oamenii care nu subscriu la obligațiile pe care le au rămân fără drepturi, răspunse judecătorul

Trenul care îi duse pe judecător și pe Millie în oraș era încărcat cu bidoane cu lapte și cu toate accesoriile agreabile ale verii aflate în trecere. În momentul în care își luară rămas-bun, se vedea că atitudinea lor de dezaprobare nu venea din inimă. În câteva zile urmau să se întoarcă în Sud. Nu mai puteau reveni aici. David avea să fie plecat să lucreze la frescele lui și părinții se gândeau că Alabamei i-ar fi mai bine acasă în absența lui. Erau încântați de succesul lui David și de notorietatea câștigată.

— Nu mai fi așa de supărată, îi spuse David. O să-i revedem curând.

— Dar nu va mai fi niciodată la fel, scânci Alabama. De acum încolo, rolul nostru va fi să schimbăm de fiecare dată imaginea pe care și-au făcut-o despre noi.

— Nu a fost dintotdeauna așa?

— Ba da, dar... David, este așa de greu să fii doi oameni într-unul singur - unul care vrea să trăiască numai după legile lui, și celălalt care vrea să păstreze toate lucrurile dragi ca mai înainte și să fie pe mai departe iubit, vegheat și ocrotit.

— Am impresia că mulți au descoperit asta înaintea ta. Cred că singurul lucru pe care îl putem cu adevărat împărtăși cu ceilalți este preferința pentru același fel de climă.

Vincent Youmans compuse o nouă melodie. Vechile acorduri, învățate la flașnetă, intrau pe ferestrele spitalului în timp ce copilul se pregătea să vină pe lume, pe când noile cântece făceau turul de onoare al hotelurilor, teraselor, grădinilor cu palmieri și al acoperișurilor.

Miss Millie îi trimise Alabamei un trusou de nou-născut și o listă cu ce trebuia făcut la îmbăierea copilului, pe care să o prindă în pioane pe ușa băii. După ce primi telegrama ce anunța nașterea lui Bonnie, mama îi telegrafie Alabamei: „Bebelușul meu cu ochi albaștri a crescut. Suntem foarte mândri”. Western Union retransmise „Bebelușul meu cu ochi de alabastru”. Scrisorile mamei îi cereau doar să fie cuminte, lăsând să se înțeleagă printre rânduri că Alabama și David erau cam libertini. În timp ce le citea, Alabamei îi răsuna în urechi scârțâitul agale al leagănului vechi, suprapus peste orăcăitul răgușit al broaștelor din mlaștinile cu chiparoși de acasă.

Râurile New Yorkului legănau luminile înșirate de-a lungul malurilor ca niște lampioane pe o sfoară; smârcurile din Long Island trăgeau crepusculul înspre o Campagna¹⁸ albastră. Clădirile luminate proiectau pe cer un fel de patchwork din pătrate luminoase. În amurgul sentimental veneau să se sinucidă frânturi de filozofie, rămășițe de fler, zdrențe de imaginație. Mlaștinile, negre și roșii, zăceau încărcate de fărădelegi pe maluri. Da, Vincent Youmans cântase toate acestea în muzica lui. Prin labirinturile sentimentale ale jazzului, dădeau din cap și își făceau semne aprobatoare unul altuia de-a curmezișul orașului trupuri aerodinamice așezate la prora țării, ca figurinele de metal de pe bușonul radiatorului unei mașini în viteză.

Alabama și David erau mândri de ei înșiși și de copil și afixau conștient o vagă dezinvoltură *bouffante* în legătură cu cei cincizeci de mii de dolari cheltuiți timp de doi ani pentru a da un lustru fațadei baroce a existenței. Nu există, în realitate, o ființă mai materialistă decât artistul care cere înapoi de la viață de două ori mai mult, plus risipa și costurile în materie de emoții.

¹⁸ Zonă joasă, mlaștinoasă din jurul Romei.

În anii aceia, oamenii făceau afaceri cu zeii.

„Bună dimineața”, salutau funcționarii în sălile de marmură ale băncilor, „doriți să încasați o cambie de la fondul dumneavoastră Pallas Athena?” sau: „Să creditez contul soției dumneavoastră cu Diana?”

Să călătorești deasupra taxiului revine mai scump decât înăuntru; cerurile lui Joseph Urban¹⁹ sunt costisitoare când sunt reale. Lumina soarelui se înalță pentru a cârpi străzile cu ace de argint – un fir de prestigiu, un fir de Rolls-Royce, un fir de O. Henry²⁰. Lunile obosite cer salarii mai mari. Cei doi își aruncau cu voioșie visele în piscina întunecată a plăcerilor satisfăcute, și cei cincizeci de mii de dolari ai lor cumpărară o bonă de mucava pentru Bonnie, un automobil Marmon la mâna a doua, o gravură de Picasso, o rochie albă de satin, ce oferi adăpost unui papagal cusut cu perle, o rochie galbenă de șifon, pentru a ademeni un câmp de floarea-cucului, o rochie verde ca vopseaua proaspătă, două costume albe cu pantaloni bufanți, identice, un costum de broker și un costum englezesc de culoarea câmpurilor arse de soarele din august, precum și două bilete la clasa întâi pentru Europa.

Așezate într-un cufăr, colecția de ursuleți de pluș, mantaua militară a lui David, serviciul de argintărie primit cadou la nuntă și patru albume voluminoase de amintiri, pline cu toate lucrurile pentru care erau invidiați, erau pregătite pentru a fi lăsate în urmă.

„La revedere”, strigaseră ei pe pasarelele metalice. „Într-o zi, trebuie să încercați băutura noastră de casă.” Sau „Aceași orchestră cântă și la Baden-Baden peste

¹⁹ Arhitect și scenograf american (1872-1933).

²⁰ Pseudonimul lui William Sydney Porter, scriitor american (1862-1910).

vară, poate ne vedem acolo”, spuseră ei. Sau „Nu uita ce ți-am spus, cheia o găsești în același loc”.

— O, gemu David, din străfundul talazurilor emailate și sagace ale patului, cât mă bucur că plecăm.

Alabama își cercetă chipul în oglinda de mână.

— Încă o petrecere ca asta, răspunse ea, și o să fiu nevoită să-l consult pe Viollet-le-Duc²¹ pentru tenul meu.

David o privi cu atenție.

— Dar ce are fața ta?

— Nimic, doar că atâta mi-am pigulit fața cu degetele, că nu mă pot duce așa la ceai.

— Dar trebuie să mergem la ceai, spuse David cu o voce inexpressivă – închipuie-ți că tocmai pentru chipul tău se dă petrecerea asta.

— Dacă aveam altceva de făcut toată ziua, nu provocam dezastrul ăsta.

— Nu mă interesează, ai să mergi, Alabama. Ce impresie și-ar face oamenii când o să mă întrebe: „Și ce mai face fermecătoarea dumneavoastră soție, domnule Knight?” și eu ar trebui să spun: „Soția mea? Aa, este acasă, își pigulește fața.” Ei, cum crezi că m-aș simți?

— Eu așa spune că este din cauza ginului, sau a vremii, sau orice altceva.

Alabama se uită cu jale la imaginea ei din oglindă. Aparent, soții Knight nu se schimbaseră prea mult – ea dădea mereu impresia că tocmai atunci se trezise din somn, indiferent de ora din zi; iar fața lui era la fel de mobilă, plină de grimase și zvâcniri neașteptate, ca într-un montagne russe din parcul de distracții Million-Dollar Pier.

— Vreau să plec, spuse David. Uită-te și tu la vremea asta, mi-e imposibil să pictez!

²¹ Arhitect francez (1814-1879), cunoscut pentru activitatea de restaurare a monumentelor medievale.

Ploaia torcea și răsucea lumina celei de-a treia aniversări a nunții lor în șuvoaie subțiri, prismatice; ploaie alto, ploaie sopran, ploaie pentru englezi și pentru fermieri, ploaie de cauciuc, ploaie de metal, ploaie de cristal. Din depărtare, discursul mânios al tunetelor de primăvară izbea câmpiile în vârtejuri dense ca un fum greu.

— O să fie lume, obiectă Alabama.

— Întotdeauna va fi lume, fu de acord David. Nu simți nevoia să-ți iei rămas-bun de la admiratorii tăi? o tachină el.

— David! Sunt prea mult de partea bărbaților ca să le par romantică. Bărbații au trecut mereu prin viața mea în taxiuri îmbâcsite cu fum rece de țigară și cu metafizică.

— N-o să ne apucăm să discutăm asta acum, spuse David pe un ton tăios.

— Să discutăm ce? întrebă Alabama cu voce domoală.

— Despre compromisurile oarecum excesive pe care anumite americance și le-au permis în raport cu convențiile.

— Ce oroare! Te rog, să nu mai discutăm. Vrei să spui că ești gelos pe mine? întrebă ea cu neîncredere.

— Bineînțeles! Tu nu ești?

— Îngrozitor de geloasă. Dar credeam că noi nu trebuie să fim.

— Atunci suntem chit.

Se uitară unul la celălalt cu compătimire. Era caraghioasă această compasiune sub părul ciufulit.

La ora ceaiului, cerul mâlos al după-amiezii dădu la iveală o lună palidă. Era vârată într-o spărtură de nori ca roata unui afet de tun împotmolit pe un câmp de luptă, pustiu și plin de făgașe - ușoară, fragilă și nouă după furtună. Apartamentul din imobilul de lux roia de lume,

mirosul de pâine prăjită și scorțișoară se simțea încă din antreu.

— Domnule, îi anunță valetul la sosire, stăpânul meu a lăsat vorbă invitaților săi că va lipsi, dar că îi pofteste să se simtă ca acasă.

— Poftim, a plecat! comentă David. Oamenii aleargă de colo-colo ca să scape unii de alții, după ce s-au asigurat că și-au dat întâlnire la un cocktail în primul bar, în afara orelor convenabile.

— De ce a plecat așa, dintr-odată? întrebă Alabama dezamăgită.

Valetul cântări situația – Alabama și David erau obișnuiți de-ai casei, așa că se decise să aibă încredere în ei.

— Stăpânul, spuse el grav, a luat cu el o sută treizeci de batiste țesute de mână, *Encyclopædia Britannica*, două duzini de tuburi cu pomadă pentru păr Frances Fox și a plecat în croazieră. Nu vi se pare, domnule, că bagajul lui este oarecum neobișnuit?

— Putea măcar să-și ia rămas-bun, continuă Alabama cu iritare, mai ales că știa că plecăm în călătorie și ne vom revedea cine știe când.

— O, dar v-a lăsat un mesaj, doamnă – „La revedere!”.

Toți invitații spuneau și ei că ar fi vrut să plece. Mai spuneau și că ar fi absolut fericiți dacă nu ar fi obligați să ducă viața pe care o duceau. Filozofii și studenții exmatriculați, regizorii de filme și profeții apocaliptici susțineau că oamenii nu își găseau locul pentru că războiul se sfârșise.

Toți cei prezenți la ceai le-au spus că nimeni nu stătea pe Coasta de Azur în timpul verii – că fetița se va îmbolnăvi de holeră dacă o vor duce acolo pe căldura aceea. Prietenii lor se așteptau ca familia Knight să moară înțepată de țânțarii francezi și să nu găsească altceva de mâncare decât carne de capră. Le-au mai spus să nu se

aștepte la canalizare pe țărmurile Mediteranei vara și le-au reamintit imposibilitatea de a găsi acolo gheață în paharele cu whisky. Câteva le-au sugerat chiar să-și ia cu ei o ladă cu conserve.

Luna alunecă repede, ca o bulă de mercur, de-a lungul liniilor matematice lucioase ale mobilierului ultramodern. Alabama ședea într-un colț crepuscular și, pentru a-și recăpăta încrederea în sine, se gândea la lucrurile din care era făcută viața ei. Uitase să îi lase laxativul Castoria unei vecine. Iar Tanka putea foarte bine să ia cu el sticla de gin pe jumătate goală. Dacă bona o lăsase pe Bonnie să doarmă la ora asta în camera de hotel, nu avea să mai doarmă pe vapor – pasagerii de la clasa întâi, plecarea la miezul nopții, puntea C, cabinele 35 și 37; ar fi putut să îi telefoneze mamei să îi spună la revedere, dar nu ar fi făcut decât să o sperie dacă o auzea de la o depărtare așa de mare. Cu atât mai rău.

Ochii îi rătăciră peste salonul în nuanțe de roz și bej, plin de lume. Alabama își spuse că erau fericiți – moștenise asta de la mama ei. „Suntem foarte fericiți”, repetă ea, așa cum ar fi spus Millie, „dar se pare că nu ne pasă prea mult să aflăm dacă suntem sau nu cu adevărat. Presupun că ne așteptam la ceva mai spectaculos”.

Lumina primăvărată a lunii străpungea asfaltul ca un târnăcop de gheață; luminozitatea ei timidă poleia colțurile clădirilor cu semiluni scânteietoare.

Pe vapor avea să fie multă distracție – un bal unde orchestra urma să cânte piesa aceea care începe așa: „ta – ah – ta” – știți –, aceea compusă de Vincent Youmans, în care corul explică de ce avem gânduri negre.

În barul de pe vapor era un aer închis și lipicios. Alabama și David, în ținută de seară, stăteau cocoțați pe

taburetele înalte, zvelți, cu părul lins ca niște ogari rusești. Stewardul citea știrile de pe navă.

— Lady Sylvia Priestly-Parsnips este aici pe vapor. Să o invit la un cocktail?

Alabama se uită în jur cu un aer nehotărât. În bar nu mai era nimeni în afară de ei.

— Bine, dacă vreți – dar am auzit că se culcă cu soțul ei.

— Da, dar nu în bar. Îmi pare bine să vă cunosc, doamnă!

Lady Sylvia traversă încăperea cu rochia fluturând, așa cum se propulsează o protoplasmă opacă peste un banc de nisip.

— V-am căutat pe amândoi peste tot, spuse ea. Ni s-a transmis că vaporul este gata să se scufunde, așa că balul o să fie în seara aceasta. Vreau să veniți la masa mea la cină.

— Dar nu ne datorați nici o petrecere, lady Parsnips, și nici nu suntem genul de oameni care își cumpără bilete la clasa a treia ca apoi să călătorească în apartamentul nupțial. Așadar, care este motivul?

— Sunt îngrozitor de altruistă, protestă ea. Trebuie să invit pe *cineva* la masa mea diseară, chiar dacă se spune că sunteți îndrăgostiți nebunește unul de celălalt. A, iată-l și pe soțul meu.

Soțul ei se considera un intelectual; talentul lui veritabil era să cânte la pian.

— Chiar doream să vă cunosc. Sylvia, soția mea, îmi spune că sunteți un cuplu de modă veche.

— Mai degrabă ca o Typhoid Mary²² a idealurilor învechite, interveni Alabama, dar consider că este corect să vă previn că nu achităm nota de plată la vin.

²² Persoană care răspândește boli în jur.

— O, nici ne așteptam. Nici unul dintre prietenii mei nu mai plătește pentru noi – de când cu războiul, nu mai pot avea încredere în nimeni.

— Se pare că trebuie să ne pregătim pentru furtună, spuse David.

Lady Sylvia râgâi ușor.

— Necazul cu situațiile de urgență, spuse ea, este că de fiecare dată îmi pun lenjeria cea mai seducătoare și după aceea nu se întâmplă nimic.

— Eu găsesc că modul cel mai simplu de a provoca neprevăzutul este să alegi să dormi învelită doar cu o mască de frumusețe.

Alabama își încrucișă picioarele, ridicând genunchii peste marginea măsuței, într-o bifă triumfiară.

— Locul meu sub soarele imprevizibilității poate fi ocupat pentru numai cinci ambalaje de săpun Octagon, lăsa David pe un ton afectat.

— Uite-i pe prietenii mei, îl întrerupse lady Sylvia. Acești gentlemen englezi au fost trimiși la New York pentru a fi salvați de la decadență, pe când gentlemanul american caută rafinamente în Anglia.

— Atunci să punem mână de la mână și așa cred că vom reuși să supraviețuim acestui voiaj.

Formau un cvartet reușit, hotărât să întruchipeze idealurile romantice pe care le visau.

— Ni se va alătura și doamna Gayle, nu-i așa, draga mea?

Doamna Gayle clipi cu tărie din ochii rotunzi.

— Mi-ar plăcea foarte mult, lady Sylvia, dar petrecerile îl dezgustă pe soțul meu. Pur și simplu nu le suportă.

— Este în regulă, scumpa mea. Nici mie nu-mi plac, spuse lady Sylvia.

— Nu mai mult decât nouă.

— Da, dar pe mine m-au afectat mai concret, insistă milady. Am dat petreceri în fiecare cameră din casa mea, pe rând, până când, în final, a trebuit să mă mut pentru că totul era făcut praf – nu mai era nici măcar un colțișor unde să poți citi.

— De ce nu ați chemat să vă reamenajeze casa?

— Aveam nevoie de bani pentru următoarele petreceri. Se înțelege că nu *eu* voiam să citesc – soțul meu în schimb, da. Îl răsfăț așa de mult...

— Lămpile s-au spart când am făcut box cu musafirii Sylviei, adăugă milord, iar ea fost atât de nefericită, încât m-a adus până în America și acum mă duce înapoi, așa cum vedeți.

— Ți-a plăcut rusticitatea din momentul în care te-ai obișnuit cu ea, îi spuse soția pe un ton decis.

Ca toate mesele luate pe navele de linie, cina avu un gust de spălător de vase sărat.

— Trebuie să avem cu toții aerul că trăim la înălțimea a ceva, dădu directive lady Sylvia, ca să le dăm satisfacție chelnerilor.

— Dar eu asta și fac, gânguri doamna Gayle. Chiar trebuie – suntem priviți peste tot cu atâta suspiciune, încât nici nu am îndrăznit să fac copii, de teamă că s-ar naște cu ochi oblici și unghii albastre.

— Este vina prietenilor, spuse soțul lui lady Sylvia. Ei te târăsc la tot felul de petreceri plicticoase, te înjunghie pe Riviera, te devorează la Biarritz și răspândesc în întreaga Europă zvonuri devastatoare despre premolarul tău bicuspid superior.

— Când o să mă căsătoresc, spuse americanul, femeia va trebui să evite criticile societății prin renunțarea la toate funcțiile naturale.

— Va trebui să fiți siguri că o detestați, ca să evitați să vă condamne, spuse David.

— Eu cred că trebuie să evitați să fie de acord, spuse Alabama categoric.

— Da, comentă lady Sylvia, toleranța a atins un asemenea nivel, că nu mai există nici un fel de intimitate în relații.

— Prin intimitate, spuse soțul, Sylvia înțelege ceva scandalos.

— O, dar este unul și același lucru, dragule.

— Da, așa cred și eu.

— În zilele noastre, este inevitabil să te afli în afara legii.

— Este atâta lume în mocirlă, oftă lady Sylvia, încât nu mai reușești să găsești un loc în care să-ți desfășori mecanismul de apărare.

— După părerea mea, căsătoria este singurul concept de care nu ne putem dispensa complet în sistemul nostru, spuse David.

— Cerculă însă bârfe despre cât de reușită este căsnicia voastră.

— Avem de gând să o expunem la Luvru, confirmă Alabama. Guvernul francez și-a dat deja acordul.

— Mult timp am crezut că lady Sylvia și cu mine suntem singurii care vom rămâne împreună - evident, este mai dificil când nu faci parte din lumea artelor.

— Majoritatea oamenilor își închipuie astăzi că viața și căsătoria sunt incompatibile, spuse americanul.

— Dar cu viața nu se potrivește nimic, spuse englezul ca un ecou.

— Dacă simțiți că ne-am consolidat suficient reputația în ochii publicului nostru, întrerupse lady Parsnips, am putea să mai luăm niște șampanie.

— O, da, este mai bine să ne începem din timp dezintegrarea, înainte să se dezlănțuie furtuna.

— N-am trăit niciodată o furtună pe mare. Cred că va fi un fiasco, după tot ce ne-au lăsat să ne imaginăm.

— Ideea este să nu ne înecăm, presupun.

— Dar, draga mea, soțul meu susține că, dacă te afli pe mare în timpul unei furtuni, ești mai în siguranță aici, pe vapor, decât oriunde altundeva.

— A, firește, mult mai bine.

— Categorie.

Începu foarte brutal. O masă de biliard fu azvârlită într-un stâlp din salon și îl sfărâmă. Zgomotul trosniturilor subjugă nava ca o prevestire a morții. Se declanșă o organizare tăcută și disperată care cuprinse întregul vapor. Stewarzii se grăbeau pe coridoare ca să lege cuferele de lavabouri. Până la miezul nopții, frânghiile se rupseră și mobilierul se desprinsese de pereții cabinelor. Apa răbufni prin gurile de aerisire și inundă coridorul, se răspândi zvonul că radioul navei nu mai emitea.

Stewarzii și cameristele stăteau grupați la picioarele scării. Pe Alabama o surprinseră fețele încordate și privirile vigilente și sigure ale acestor oameni, a căror încredere zdruncinată te-ar face să crezi că disprețuiesc forțele care le dizolvă disciplina de suprafață într-o formă mai directă de egoism. Nu se gândise niciodată că antrenamentul se poate suprapune peste temperament; dimpotrivă, credea că temperamentele trebuie să fie potrivite pentru a duce greul rutinei altruiste.

„Oricine poate împărtăși cele mai rele lucruri”, se gândi ea în timp ce alerga de-a lungul coridoarelor inundate pentru a ajunge la cabina ei. „Dar acolo sus nu este practic nimeni. Cred că de asta tata era mereu atât de singur.” O mișcare puternică de tangaj o aruncă dintr-o cușetă în alta. Avu senzația că își rupsesse spatele. „Ah, Dumnezeule, nu se poate opri un minut din legănat înainte de a se duce la fund?”

Bonnie se uită neliniștită la chipul mamei ei:

— Să nu-ți fie frică, o îmbărbătă copila.

Alabama însă era aproape moartă de teamă.

— Nu mi-e frică, scumpo, spuse ea. Bonnie, dacă ieși din cabină, o să mori, așa că întinde-te în pat și ține-te de stâlpii ăștia cât îl caut eu pe tata.

Alabama se clătină în toate părțile odată cu vaporul, în timp ce înainta ținându-se de bare. Stewarzii pe care îi întâlnea se uitau la ea cu un aer surprins, ca și cum femeia din fața lor își pierduse mințile.

— De ce nu dau drumul la bărcile de salvare? urlă Alabama isterică spre figura calmă a radiotelegrafistului.

— Întoarceți-vă la cabina dumneavoastră, o îndemnă el. Bărcile nu pot fi lansate la apă pe o mare ca asta.

Pe David îl găsi la bar, în compania lordului Priestly-Parsnips. Mesele erau stivuite unele peste altele, iar scaunele grele fuseseră fixate de podea și legate cu frânghii. Cei doi tocmai sorbeau șampanie, dar băutura se vărsa din pahar în toate părțile, ca dintr-un lighean înclinat.

— Este cea mai groaznică furtună pe care am văzut-o de când m-am întors din Algeria. Atunci am mers literalmente pe pereții cabinei mele, povestea milord cu un aer detașat. Și atunci transportul pe timp de război era prost organizat. Am avut tot timpul impresia că nava o să se scufunde de tot.

Alabama traversă barul cu greutate, de la un stâlp la altul.

— David, trebuie să cobori înapoi la cabină.

— Dar, scumpa mea, protestă el – era destul de treaz, în orice caz mai mult decât englezul –, ce aș putea face *eu*?

— Mă gândeam să fim cu toții laolaltă când se scufundă vaporul...

— Ce tâmpenie!

Se târî înapoi prin încăpere, și în urma ei auzi glasul mai britanic:

— Nu este ciudat să constați că primejdia îi transformă pe oameni, îi face mai pasionali? În vremea războiului...

Speriată, se simți mult mai prejos decât ei. Cabina părea să se micșoreze din ce în ce mai mult, de parcă șocurile repetate zdrobeau pereții și îi împingeau înăuntru. După un timp, se obișnuie cu senzația de sufocare și cu durerile violente din abdomen. Lângă ea, Bonnie dormea liniștită.

Prin hublou nu se vedea nimic, numai apă, nici măcar un petic de cer. Avea mâncărimi în tot corpul, din pricina aceluia zbucium. Toată noaptea se gândi că până dimineață aveau să fie morți.

A doua zi în zori, Alabama era prea neputincioasă și nervoasă ca să mai suporte atmosfera din cabină. David o ajută să meargă de-a lungul corzilor până la bar. Lordul Parsnips dormea într-un colț. Din spatele a două fotolii adânci de piele se auzea o conversație cu voce scăzută. Comandă un cartof copt și trase cu urechea; în același timp își dorea ca cineva să-i facă să tacă pe cei doi bărbați.

„Sunt într-adevăr antisocială”, teoretiză ea; David susținea că toate femeile erau așa. „Am impresia că are dreptate”, își spuse ea resemnată.

Una din voci vibra de o convingere pedagogică. Avea tonul cu care doctorii de o inteligență mediocră le expun pacienților teoriile medicale ale colegilor lor mai străluciți. Interlocutorul vorbea cu suficiența irascibilă a persoanei care îi domină pe ceilalți doar în subconștientul său.

— Este prima dată când am început să mă gândesc la lucruri de genul acesta – la oamenii din Africa și din întreaga lume. Mă face să cred că oamenii sunt departe de a ști atât de mult pe cât pretind.

— Ce vreți să spuneți?

— Ei bine, acum câteva sute de ani, acei băştinaşi cunoşteau aproape la fel de mult ca noi mijloacele de a se îngriji, de a perpetua viaţa. Nu încapе îndoială că natura se îngrijeşte de sine. Nu poţi ucide ceea ce trebuie să trăiască.

— Exact, nu poţi extermina ceea ce manifestă voinţa de a trăi. Nu poţi să-i ucizi!

Vocea se ridică alarmant de acuzatoare. Cealaltă voce se grăbi să schimbe subiectul din prudenţă.

— Aţi fost des la spectacole în New York?

— De trei sau patru ori, numai lucruri lamentabile şi vulgare! Nici măcar un singur lucru cu care să rămâi. Absolut nimic! se umflă a doua voce, acuzatoare.

— Trebuie să i se dea publicului ceea ce îşi doreşte.

— Vorbeam deunăzi cu un jurnalist şi el mi-a spus exact acelaşi lucru, la care i-am răspuns să-şi arunce o privire peste *Enquirer* din Cincinnati. Cei de acolo nu se coboară la asemenea subiecte de scandal, ceea ce nu îi împiedică să fie unul dintre cele mai mari ziare din ţară.

— Nu este vorba de public... trebuie să ia ce găsesc.

— Evident, eu nu merg la teatru decât ca să mă ţin la curent.

— Nici eu nu mă duc - nu mai mult decât de trei sau patru ori pe lună.

Alabama se ridică cu greutate în picioare.

— Gata, nu mai suport! spuse ea.

Barul mirosea a măsline în saramură şi a scrum rece de ţigară.

— Spuneţi-i chelnerului că vreau să mănânc cartoful afară.

Alabama se ţinu de coardă până ajunse la solarul din spate. Zgomote formidabile plesniră pe punte, şuierături urmate de o sorbitură. Auzi cum cad şezlongurile peste bord. Valurile se închiseră peste vederea ei, ca nişte pietre

de mormânt din marmură, și apoi se deschisera din nou, dar apa nu se mai vedea. Vaporul plutea precar pe cer.

— În America, totul este pe măsura furtunilor sale, spuse englezul lungind vocalele, sau vreți să spuneți că suntem deja în Europa?

— Englezii nu se tem niciodată, remarcă ea.

— Alabama, să nu-ți faci griji în legătură cu Bonnie, spuse David. Este un copil, la urma urmei. Încă nu-și dă seama prea bine de lucruri.

— Atunci ar fi încă și mai groaznic dacă i s-ar întâmpla ceva!

— Ba nu. Dacă, teoretic, aș fi silit să aleg pe care să o salvez dintre voi două, aș alege materialul care a trecut deja testul.

— Eu nu. Aș salva-o pe ea prima. Poate, cine știe, o să ajungă o ființă remarcabilă.

— Posibil, numai că nici eu, nici tu nu suntem astfel de ființe, dar cel puțin știm că nu suntem absolut îngrozitori.

— Acum, serios, David, crezi că o să reușim să scăpăm cu bine?

— Comisarul de bord spune că este un talaz mareic din Florida, cu un vânt de o sută patruzeci și cinci de kilometri la oră - la uragan, sunt o sută cincisprezece. Vaporul s-a înclinat cu treizeci și șapte de grade. Până la patruzeci, nu se răstoarnă. Se așteaptă ca vântul să scadă. Oricum, nu putem face nimic.

— Nu. La ce te gândești?

— La nimic. Mi-e rușine să mărturisesc. Am dat pe gât prea multe băuturi fine. Nu mă simt prea bine.

— Nici eu nu mă gândesc la ceva anume. Forțele naturii sunt superbe - de fapt, mi-este egal dacă ne scufundăm. Am devenit foarte sălbatică.

— Când ne dăm seama că trebuie să renunțăm la o mare parte din noi înșine pentru a funcționa mai departe, o facem - ca să salvăm restul.

— În orice caz, nu e nimeni pe vaporul ăsta, sau în alte grupuri pe care le-am observat personal, a cărui dispariție să fie o mare pierdere.

— Vrei să spui că printre noi nu sunt genii?

— Nu. Mă refer la verigile din acel lanț intangibil al evoluției, pe care mai întâi o numim știință, apoi civilizație... instrumente ale unui scop.

— Ca tot atâția numitori comuni pentru a înțelege trecutul?

— Mai degrabă pentru a imagina viitorul.

— Așa, ca tatăl tău?

— Într-un fel. El și-a îndeplinit misiunea.

— Ca și ceilalți.

— Da, dar ei nu știu asta. Scopul este să devii conștient, așa cred.

— Atunci, educația ar trebui să ne învețe cum să ne jucăm rolul și cum să aducem la lumină potențialul uman care se află în noi?

— Da, așa cred.

— Ce prostie!

După trei zile, salonul își redeschise porțile. Bonnie insistă că vrea să vadă filmul de la bordul vaporului.

— Ce ziceți, ar fi bine s-o lăsăm să-l vadă? Cred că are prea mult sex-appeal în el, spuse Alabama.

— Bineînțeles că trebuie să-l vadă, răspunse lady Sylvia. Dacă așa avea o fată, aş trimite-o la toate filmele ca să învețe ceva util pentru când va fi mare. La urma urmei, părinții sunt cei care plătesc.

— Nu prea știu ce să cred...

— Nici eu - dar sex-appealul este o categorie în sine, draga mea.

— Bonnie, scumpo, ce-ai vrea tu? Sex-appeal sau o plimbare pe punte, la soare?

La doi ani, Bonnie era o mică preoteasă a adevărilor obscure și era venerată de părinții ei de parcă ar fi avut două sute de ani. După ce clanul Knight epuizase interesul pentru sugar în lunile cât durase înțărcatul, Bonnie era considerată acum membru plin al familiei, cu drept de vot.

— Bonnie se plimbă *după*, răspunse prompt copilul.

Deja se simțea un alt aer, neamerican. Cerul era mai puțin energic. Exuberanța Europei izbucnise odată cu furtuna.

Boc-boc-boc, răsunau picioarele lor pe puntea de lemn. Alabama și Bonnie se opriră lângă parapet.

— Trebuie să fie foarte drăguț să privești un vapor care trece pe lângă tine noaptea, spuse Alabama.

— Vezi Carul-Mare? arătă Bonnie cu degetul.

— Văd Timpul și Spațiul unite într-o imagine statică desenată. Am văzut așa ceva într-o mică vitrină de la planetariu, așa cum era acum mulți ani.

— De ce, s-au schimbat?

— Nu, oamenii le-au văzut altfel. Era cu totul altceva decât crezuseră până atunci.

Dinspre parapet venea un aer sărat, un aer minunat. „Dimensiunea lui îl face să fie atât de minunat”, își spuse Alabama. „Imensitatea este cel mai frumos dintre lucruri.”

O stea căzătoare, săgeată ectoplasmatică, trecu în viteză prin ipoteza nebulară, ca o pasăre colibri nebunatică. Trăgea după ea fantoma cunoașterii, de la Venus la Marte și până la Neptun, iluminând zărilor pe deasupra câmpurilor de luptă livide ale realității.

— Ce frumos, spuse Bonnie.

— O s-o punem într-o cutie pentru copiii copiilor copiilor tăi.

— Copiii copiilor într-o cutie, comentă Bonnie cu gravitate.

— Nu, scumpo, stelele! Poate că și ele vor folosi aceeași cutie – lucrurile din afară par să fie singurele care supraviețuiesc.

Boc-boc! Boc-boc!, răsunau picioarele lor pe puntea de lemn la întoarcere. Aerul nopții se simțea atât de curat!

— Acum trebuie să mergi la culcare, scumpa mea.

— Dar când o să mă scol n-o să mai fie stele.

— Vor fi altele.

David și Alabama urcară împreună la prora vaporului. Fosforescente, chipurile lor străluceau în lumina lunii. Se așezară pe un colac de frânghie și priviră siluetele fine din spatele lor.

— Tabloul tău cu vapor este greșit; coșurile lui sunt ca niște doamne care se pregătesc să danseze un menuet foarte grațios, comentă ea.

— Poate. Luna face lucrurile să arate ciudat. Nu-mi place.

— De ce?

— Distruge întunericul.

— O, ce remarcă lipsită de pioșenie!

Alabama se ridică în picioare. Își încordă gâtul și se înalță pe vârfuri.

— David, o să zbor pentru tine, dacă mă iubești.

— Atunci, zboară!

— Nu pot, dar iubește-mă chiar și așa.

— Sărmană copilă fără aripi!

— Este așa de greu să mă iubești?

— Crezi că este așa de simplu să te iubească cineva, o, proprietatea mea iluzorie?

— Mi-am dorit enorm să fiu răsplătită cumva pentru sufletul meu.

— Cere-i lunii – îi găsești adresa la Brooklyn și Queens.

— David! Te iubesc chiar și când ești seducător.

— Ceea ce nu se întâmplă prea des.

— Ba da, foarte des și într-un fel impersonal.

Alabama stătea în brațele lui, simțindu-l mai bătrân decât ea. Nu se mișca. Motoarele vaporului torceau un cântec de leagăn.

— De mult n-am mai avut un moment ca ăsta.

— De secole. Ce-ar fi să avem unul în fiecare seară?

— Am scris o poezie pentru tine.

— Ascult.

De ce sunt așa, de ce sunt altfel?

De ce eu și sinele meu ne certăm mereu?

Care anume este eul meu înțelept și lucid?

Care anume este cel care trebuie să vrea să fie?

David râse:

— Trebuie să răspund la așa ceva?

— Nu.

— Am ajuns amândoi la vârsta prudenței, când totul, chiar și reacțiile noastre cele mai intime, trebuie să treacă testul intelectului nostru.

— Este foarte obositor.

— Bernard Shaw spune că toți cei trecuți de patruzeci de ani sunt niște șarlatani.

— Și dacă până atunci nu ajungem la condiția aceea dezirabilă?

— Dezvoltare întreruptă.

— Suntem pe cale să stricăm seara asta minunată.

— Atunci să intrăm.

— Să mai stăm - poate că magia va reveni.

— Va reveni. Altă dată.

Pe drumul spre cabine trecură pe lângă lady Sylvia, care săruta frenetic o umbră ascunsă în spatele unei bărci de salvare.

— Acela era soțul ei? Atunci trebuie să fie adevărat ce se spune... că sunt îndrăgostiți nebunește.

— Un marinar... Uneori îmi vine să merg la un salon de dans din Marsilia, spuse Alabama visătoare.

— Pentru ce?

— Nu știu... așa cum am poftă de un biftec, să zicem.

— M-aș înfuria...

— În timpul acesta, tu ai săruta-o pe lady Sylvia în spatele bărcii de salvare.

— Niciodată.

În salon, orchestra cânta strident duetul florilor din *Madame Butterfly*.

David pentru rozete,

Altul pentru violete,

fredonă Alabama pe melodie.

— Sunteți artistă? Întrebă englezul.

— Nu.

— Dar v-am auzit cântând.

— Pentru că sunt fericită să constat că îmi sunt de ajuns mie însămi.

— O, chiar așa? Cât narcisism!

— Foarte mult! Sunt foarte încântată de felul cum merg, vorbesc și fac aproape toate lucrurile. Vreți să vă arăt de ce sunt în stare?

— Vă rog.

— Atunci oferiți-mi ceva de băut.

— Veniți cu mine la bar.

Alabama făcu câțiva pași pentru a imita mersul cuiva pe care îl admirase cândva.

— Vă previn însă, spuse ea, sunt cu adevărat eu însămi doar când sunt o alta, pe care am înzestrat-o cu aceste minunate calități imaginare.

— Dar asta nu mă deranjează defel, spuse englezul, care simțea vag că ar trebui să se aștepte la ceva.

La mulți oameni sub treizeci și cinci de ani, tot ce scapă înțelegerii capătă o tentă sexuală.

— Iar eu vă avertizez că sunt practic monogamă, dacă nu și în teorie, spuse Alabama simțindu-i încurcătura.

— De ce?

— Am o teorie după care singura emoție care nu poate fi repetată este frisonul varietății.

— Mă luați peste picior?

— Bineînțeles. Nici una dintre teoriile mele nu funcționează.

— Sunteți originală ca o carte.

— Dar *sunt* o carte. Ficțiune pură.

— Atunci, cine v-a scris?

— Casierul de la First National Bank, pentru a-și răscumpăra greșelile de matematică pe care le-a comis. Vedeți, trebuia dat afară dacă nu făcea rost de bani *cumva*, născoci ea un răspuns.

— Sărmanul om.

— Fără el, ar fi trebuit să fiu în continuare eu însămi, pe vecie. Și atunci nu aș fi avut toate calitățile acestea ca să vă încânt.

— Mi-ați fi făcut plăcere indiferent cum.

— Ce vă face să credeți asta?

— Sunteți o persoană foarte profundă, în fond, spuse el serios.

De teamă să nu se fi compromis, adăugă grăbit:

— Credeam că soțul dumneavoastră a promis să ni se alăture.

— Soțul meu admiră acum stelele în spatele celei de-a treia bărci de salvare pe stânga.

— Glumiți! N-aveți de unde ști, nu-i așa?

— Ba da, este un talent ocult.

— Sunteți o mincinoasă patentată.

— Evident. Și sunt sătulă de mine. Să vorbim mai bine de dumneavoastră.

— Eu am avut ideea de a face avere în America.

— Ca toată lumea, de altfel.

— Am avut scrisori de recomandare.

— Le puteți folosi în cartea pe care o veți scrie.

— Nu sunt scriitor.

— Toți cei care au iubit America au scris cărți. După ce vă reveniți din voiaj, o să faceți neurastenii, apoi vi se va întâmpla ceva ce ar fi mult mai bine să rămână nespus, așa încât veți încerca să scrieți o carte și să o publicați.

— Chiar mi-ar plăcea să scriu despre călătoriile mele. Mi-a plăcut la New York.

— Da, New Yorkul este ca o biblie ilustrată, nu?

— Citiți Biblia?

— Cartea Genezei. Ador partea în care Dumnezeu este încântat de tot ce-l înconjoară. Îmi place să cred că Dumnezeu este fericit.

— Nu văd cum ar putea fi.

— Nici eu, dar cred că *cineva* trebuie să încerce toate sentimentele posibile pentru tot ce se întâmplă. Pentru că nimeni altcineva nu a revendicat această capacitate anume, noi i-am atribuit-o lui Dumnezeu – sau cel puțin Geneza a făcut-o.

Țărmul Europei sfida întinderile Atlanticului; barcazul alunecă pe valuri până în prietenosul Cherbourg, printre malurile pline de verdeață, clopotele din depărtare și zgomotul sabotilor pe caldarâm.

New Yorkul era undeva departe. Forțele care îi produseseeră erau și ele departe, în urmă. În așteptările lor nu a jucat nici un rol faptul că niciodată David și Alabama nu aveau să perceapă ritmul unui puls nou nici măcar pe jumătate - întrucât într-un alt mediu putem recunoaște doar ceea ce ne este deja familiar.

— Îmi vine să plâng! spuse David. Aș vrea să aduc orchestra să cânte pe punte. Este lucrul cel mai senzațional din lume - acolo ne așteaptă toate experiențele omenești, nu trebuie decât să le alegem!

— Alegerile, spuse Alabama, sunt un privilegiu pentru care suferim în viață.

— A, este absolut magnific! Este splendid! Putem să comandăm vin la prânz!

— O, Continent, declamă ea, trimite-mi un vis!

— Acum ai unul, îi spuse David.

— Dar unde? Va fi doar acel loc unde la final ne vom trezi mai tineri.

— E valabil pentru orice loc.

— Cârcotașule!

— Orator de răspântii! Aș putea rostogoli o bombă în Bois de Boulogne!

Când trecură pe lângă lady Sylvia la vamă, aceasta îi strigă de lângă un maldăr de lenjerie fină, o buiotă albastră, un aparat electric sofisticat și douăzeci și patru de perechi de pantofi americani.

— Ieșiți cu mine diseară? O să vă arăt minunile Parisului, pe care să îl portretizați în picturile dumneavoastră.

— Nu, spuse David.

— Bonnie, o admonestă Alabama, dacă ai de gând să dai peste camioane, ele o să-ți facă praf piciorușele, ceea ce n-ar fi nici *chic*, nici *élégante* - Franța, după câte mi s-a spus, este plină de astfel de distincții.

Trenul îi duse spre sud, prin carnavalul roz din Normandia, pe lângă rețelele fine ale Parisului și terasele înalte ale Lyonului, clopotnițele din Dijon și farmecul alb al Avignonului, apoi prin parfumul de lămâie, foșnetul frunzișului întunecat și stolurile de fluturi de noapte care biciuiau amurgul de culoarea heliotropului – până în Provence, unde oamenii nu au nevoie să vadă, doar dacă nu se uită după privighetori.

2

Albastrul grecesc profund al Mediteranei spăla în valuri marginile civilizației noastre febrile. Donjoanele se fărâmițau pe pantele colinelor cenușii și împrăștiu pulberea crenelurilor pe sub măslini și cactuși. Străvechile șanțuri dormitau înlănțuite de caprifoiul încâlcit; macii fragili însângerau drumurile pietruite; vițele-de-vie se prinseseră de stâncile crestate ca niște petice de covor uzate. Sunetul baritonal al clopotelor medievale obosite proclama cu indiferență o retragere în afara timpului. Levănțica înflorea în liniște peste pietre. Era greu să vezi ceva în exuberanța soarelui.

— Nu-i așa că este magnific? spuse David. Este un albastru atât de pur până în clipa când privești mai bine! Atunci este cenușiu sau mov și, dacă te uiți și mai de atent, este aspru, aproape negru. Desigur, la o examinare minuțioasă, este un ametist pur, cu reflexe opaline. Ce s-a întâmplat, Alabama?

— Nu văd din pricina priveliștii. Așteaptă puțin, spuse Alabama și își lipi nasul de crăpăturile pline cu mușchi ale zidului cetății. Este chiar Chanel 5, confirmă ea categoric, iar după pipăit, este ceafa ta.

— Nu Chanel! protestă David. Cred mai degrabă că este *robe de style*²³. Treci acolo, vreau să-ți fac o fotografie.

— Și cu Bonnie?

— Da, cred că trebuie s-o includem și pe ea.

— Uită-te la tati, copil privilegiat.

Cu ochi mari cercetători, copilul încerca să atragă atenția mamei.

— Alabama, nu vrei s-o faci să stea puțin mai înclinată? Are obraji mai lați decât fruntea și, dacă reușești s-o apleci puțin mai în față, n-o să mai arate ca intrarea în Acropole.

— Hai, Bonnie, încercă Alabama.

Căzură amândouă într-un tufiș de heliotropi.

— Dumnezeu! Am zgâriat-o pe față. N-ai cumva niște mercurcrom la tine?

Examină vârtejurile murdare de la încheieturile degetelor lui Bonnie.

— Nu pare grav, dar cred că ar trebui să mergem acasă și să le dezinfectăm.

— Bebe acasă, rosti Bonnie anevoie, pentru că împingea cuvintele printre dinți, ca un bucătar care presează piureul. Acasă, acasă, acasă, fredonă ea tolerantă, în timp ce țopăia la vale ținându-se de brațul lui David.

— Gata, am ajuns, scumpa mea. Grand Hôtel de Pétrone et des Îles d'Or. Vezi?

— Mă întreb, David, dacă nu era mai bine să ne fi dus alături, la Palace sau Univers. Acolo au mai mulți palmieri în grădină.

— Și să renunțăm la un nume ca al hotelului nostru? Lipsa de simț istoric este cel mai mare defect al inteligenței tale, Alabama.

²³ Rochie marca Lanvin, cu talia joasă și jupă amplă, specifică anilor '20 (în fr., în orig.).

— Nu văd de ce ar trebui să am spirit cronologic ca să apreciez drumurile astea albe de praf. Așa cum ții tu copilul, arătăm ca o ceată de trubaduri.

— Exact! Te rog, nu-l trage pe tati de ureche. Ai mai văzut așa arșiță?

— Și muștele! Nu știu cum le suportă oamenii de aici.

— Poate că ar fi bine să ne mutăm mai aproape de țarm.

— Pietrele astea de pavaj te fac să te simți ca și cum ai avea un picior de lemn. O să-mi cumpăr niște sandale.

Urmară drumul pietruit al Republicii Franceze, pe lângă perdelele de bambus de la Hyères, pe lângă șirurile de papuci de pâslă și tarabele cu lenjerie de damă, pe lângă rigolele pline de gunoaiele luxuriante ale sudului, pe lângă posturile grotești ale manechinelor exotice care îndeamnă chipurile brune ale provensalilor să viseze la libertatea Legiunii Străine, pe lângă cerșetorii mâncați de scorbut, pe lângă bulgării de bougainvillea, praf și palmieri, un șir de trăsuri, pe lângă pasta de dinți din vitrina coaforului local, din care se împrăștie parfumul de Chypre, și cazarma care adună întreg orașul în jurul ei, ca un tablou de familie într-un vast salon în neorânduială.

— Acolo. Iată-ne ajunși!

David o așeză pe Bonnie în răcoarea jilavă din holul hotelului, pe un vraf de jurnale *Illustrated London News*, vechi de un an.

— Unde-i Nanny²⁴?

Alabama își afundă capul în plușul fotoliului de culoarea fierii din salonul cu dantelă.

— Muzeul Madame Tussaud's este pustiu. O fi pe-afară să adune material pentru tabelul comparativ britanic, pentru ca după ce se întoarce la Paris să poată spune „Da, dar când am fost la Hyères cu David Knight, norii de acolo

²⁴ Bonă (engl.).

aveau o nuanță de gri ceva mai apropiată de a cuirasatelor”.

— Nanny o să-i dea lui Bonnie un sens al tradiției. Îmi place.

— Și mie.

— Unde-i Nanny? Bonnie se uita în toate părțile alarmată.

— Scumpa mea! O să se întoarcă. A plecat să-ți aducă niște păreri foarte drăguțe.

Bonnie nu părea prea convinsă.

— Nastuli, spuse ea arătând cu degetul spre rochiță. Vleau suc de poltocale.

— O, bine... dar când o să fii mare, o să-ți dai seama că părerile sunt mult mai folositoare.

David sună din clopoțel.

— Un pahar cu suc de portocale, dacă se poate.

— A, domnule, ne pare foarte rău, dar vara nu mai sunt portocale. Căldura, înțelegeți; ne gândiserăm chiar să închidem hotelul pentru că din pricina caniculei nu mai găsim portocale. Așteptați un minut. Mă duc totuși să văd dacă se poate face ceva.

Proprietarul hotelului arăta ca doctorii lui Rembrandt. Sună din clopoțel. Apăru un valet care părea și el desprins dintr-un tablou al maestrului.

— Mai avem portocale? întrebă proprietarul.

— Nici măcar una, răspuse bărbatul cu o voce sinistră.

— Vedeți, domnule, anunță proprietarul cu glasul ușurat. Nu mai este nici o portocală.

Își frecă mâinile cu satisfacție – prezența portocalelor în hotelul său i-ar fi adus cu siguranță multă bătaie de cap.

— Suc de poltocale, suc de poltocale! urlă copilul.

— Unde naiba este femeia asta? strigă David.

— Domnișoara? Întrebă proprietarul. Dar este în grădină, sub un măslin care are peste o sută de ani. Un copac superb. Trebuie să vi-l arăt.

Îi pofti să iasă primii pe ușă.

— Ce băiețel drăguț, spuse el. O să vorbească franceza. Eu vorbit foarte bine engleza înainte.

Feminitatea lui Bonnie îți sărea în ochi.

— Vă cred, spuse David.

Nanny își amenajase un budoar din scaunele de fier forjat din grădină. În jurul ei stăteau împrăștiate lucrul de mână, o carte, mai multe perechi de ochelari, jucăriile lui Bonnie. Pe masă ardea o lampă cu spirit. Grădina era complet pustie. Ar fi putut trece drept o grădiniță de copii din Anglia.

— M-am uitat pe meniu, doamnă, și iar avem carne de capră, așa că m-am oprit la măcelărie. O să-i pregătesc lui Bonnie o tocăniță. Locul acesta este absolut mizerabil, să mă scuze doamna. Nu cred că putem rămâne aici.

— Credem că *este* într-adevăr prea cald, se scuza Alabama. Dacă nu găsim o casă în după-amiaza asta, domnul Knight va merge să caute o vilă pe malul mării.

— Sunt sigură că putem găsi ceva mai bun. Am stat ceva timp la Cannes, un oraș foarte plăcut, cu familia Horterer-Collins. *Ei* se duc la Deauville vara, bineînțeles.

Alabama simți că ar fi trebuit să meargă și ei la Deauville - aveau o obligație morală față de Bonnie.

— Am putea încerca la Cannes, spuse David impresionat.

Sufrageria goală vibra de lumina turbulentă a unei după-amiezi orbitoare de la tropice. Un cuplu de englezi decrepiți mâncau cu mâini tremurătoare din brânza de cauciuc și fructele fleșcăite. Bătrâna se aplecă într-o parte și atinse cu un deget obrazii îmbujorați ai lui Bonnie.

— Ce mult seamănă cu nepoțica mea, spuse ea cu un aer condescendent.

Nanny se zbârli:

— Doamnă, vă rog să nu mângâiați copilul.

— Dar nu o mângâiam. Am atins-o doar.

— Căldura asta i-a deranjat stomacul, încheie Nanny pe un ton categoric.

— Nu papă. Nu vleau să mănânc, întrerupse Bonnie lunga tăcere ce urmă confruntării britanice.

— Nici eu nu vreau. Miroase a amidon. David, hai să mergem chiar acum la agentul imobiliar.

Alabama și David merseră amețiți prin soarele furibund până în piața mare. Locul era cufundat în vraja letargiei. Șoferii de taxiuri dormeau care pe unde găsisse un colț de răcoare, prăvăliile erau închise, nici o umbră nu întrerupea lumina crudă, tenace și neiertătoare. Găsiră un automobil vechi cu portierele vraște și reușiră să îl trezească pe șofer sărind pe scară.

— La două! spuse bărbatul nervos. Până atunci nu lucrez!

— Mă rog! Oricum, du-ne la adresa asta, insistă David. Așteptăm.

Șoferul dădu din umeri fără tragere de inimă.

— Așteptatul face zece franci pe oră, mormăi el.

— De acord. Suntem milionari americani.

— Să ne așezăm pe pătura asta, spuse Alabama, este plin de purici pe aici.

Își așezară vechea pătură militară cafenie sub coapsele transpirate.

— Gata! Uite-l pe domnu'!

Șoferul arătă plictisit cu mâna spre un bărbat elegant, cu trăsături meridionale, cu un ochi acoperit, care era adâncit în încercarea de a scoate mânerul ușii de la biroul său aflat tocmai de pe partea cealaltă a străzii.

— Am dori să vedem o vilă, „Lotusul albastru”, care, din câte am înțeles, este de închiriat, începu David politico.

— Imposibil. Nu se poate pentru nimic în lume. Încă nu am mâncat de prânz.

— Firește, domnule. Dați-mi voie să vă plătesc pentru timpul dumneavoastră liber...

— Asta-i altceva, răspunse agentul zâmbind larg. Domnul înțelege că, de când cu războiul, lucrurile s-au schimbat și este normal să ai ce mânca.

— Absolut.

Mașina șubredă se rostogoli pe lângă câmpurile de anghinare albastră care punctau intensitatea, prin nesfârșite întinderi de vegetație, care sub valul de căldură se vedeau tremurând ca niște ierburi submarine. Ici-colo, câte un pin-umbrelă se înălța în mijlocul peisajului turtit; drumul se desfășura încins și orbitor către mare. Apa, spartă în cioburi de razele soarelui, se întindea ca o podea acoperită de rumegușul luminos într-un atelier al luminii.

— Iat-o! cotcodăci bărbatul cu mândrie.

„Lotusul albastru” se prăjea în mijlocul unui deșert de lut roșu. Deschiseră ușa și pășiră în răcoarea vestibulului închis cu obloane.

— Acesta este dormitorul matrimonial.

Pe un pat imens se vedeau o pijama de batic și o cămașă de noapte plisată, de culoare verzuie.

— Viața trăită cu atâta nepăsare în țara asta mă uimește, spuse Alabama. Se vede că cei doi și-au petrecut noaptea aici și apoi au plecat pur și simplu.

— Aș vrea să trăim și noi așa, fără să ne gândim prea mult.

— Să vedem și instalațiile de la baie.

— Doamnă, dar sunt perfecțiunea întruchipată. Vedeți?

O ușă masivă, sculptată se deschise spre un vas de toaletă Copenhagen, pictat cu crizanteme albastre, care se

cățarau pe deasupra într-un delir de chinezării. Faianța de pe pereți era pictată foarte colorat cu scene de pescuit din Normandia. Alabama trase cu grijă de tija de alamă ce trebuia să anime aceste fantezii picturale.

— Nu merge, spuse ea.

Bărbatul ridică din sprâncene ca un budist.

— Cum! Trebuie să fie din cauză că n-am avut ploaie în ultimul timp! Uneori, când nu plouă, nu este apă.

— Și ce faceți dacă nu plouă toată vara? întrebă David, fascinat.

— Se poate, domnule?! Sigur o să plouă, zâmbi agentul radios.

— Și între timp?

— Domnul nu este rezonabil.

— Hm, trebuie să găsim ceva mai civilizat.

— Ar trebui să mergem la Cannes, spuse Alabama.

— Îndată ce ce ne întoarcem, iau primul tren.

David îi telefonă din Saint-Raphaël.

— Exact ce căutam, spuse el, pentru șaizeci de dolari pe lună... grădină, fântâni, plită la bucătărie, vedere minunată de pe cupolă - acoperișul hangarului de la câmpul de aviație, înțeleg. Mâine-dimineață vin să vă iau. Ne putem muta imediat.

Ziua îi îmbracă într-o armură de lumină. Închiriază o limuzină îmbâcsită de reminiscențele vizitelor de stat oficiale. Călțunași de hârtie care se decolorau într-un triunghi cubist din sticlă fațetată împiedicau vederea spre țarm.

— Merg eu, merg eu, de ce nu pot să merg eu cu mașina, plângea Bonnie.

— Pentru că acolo trebuie să stea bețele de golf; David, poți să-ți pui șevaletul aici.

— Mmm... mmm... mmm, îngâna micuța, încântată de mișcare. Bine, bine, bine.

Vara își făcu loc în inimile lor și fredonă de-a lungul drumului zgrunțuros. Alabama trecu în revistă evenimentele din trecut, dar nu găsi nici unul cu adevărat remarcabil, în ciuda faptului că ritmul trepidant îi dădea iluzia unei vieți trăite într-un soi de abandon nebunesc. Se simțea minunat și se întreba ce îi făcuse oare să plece de acasă.

Era ora trei într-o după-amiază de iulie, și Nanny se gândea cu căldură la Anglia, de pe aceste vârfuri de deal, din automobile închiriate și toate împrejurările neobișnuite, drumuri albe și pini-umbrelă - viața care îngâna un cântecel de leagăn. Oricum ar fi fost, era distractiv să fii viu.

Casa Les Rossignols era departe de mare. Mirosul florilor de tutun impregnase satinul albastru, spălăcit, din salonașul Louis XV; un cuc de lemn protestă împotriva aerului auster al sufrageriei din stejar; ace de pin acopereau ca un covor dalele albastre și albe din balcon; pe balustradă se răsfățau petunii. Aleea cu pietriș se încolăcea în jurul unui palmier uriaș, din al cărui trunchi bătrân răsăreau mușcate, și apoi se pierdea în perspectiva unei pergole cu trandafiri roșii. Pereții vopsiți în crem ai vilei, cu ferestrele ei pictate, se întindeau și căscău sub ploaia de aur a soarelui de după-amiază.

— Avem și un mic chioșc din bambus, spuse David cu mândrie de proprietar. Arată ca și cum grădina ar fi ieșit mâna lui Gauguin.

— Este ca în paradis. Ce crezi, există într-adevăr și o privighetoare?

— Fără îndoială - pe pâine prăjită, în fiecare seară la cină.

— *Comme ça. Monsieur, comme ça*²⁵, intonă Bonnie încântată.

²⁵ „Așa, domnule, așa” (în fr., în orig.).

— Auzi? Vorbește deja franceza!

— Este un loc minunat, absolut minunat, Franța asta, nu-i așa, Nanny?

— Trăiesc aici de douăzeci de ani, domnule Knight, dar nu reușesc să-i înțeleg pe oamenii aceștia când vorbesc. Bineînțeles, nu am avut prea multe ocazii să învăț franceza, am fost mereu angajată de familii din înalta societate.

— Evident, spuse David cu un aer serios.

Tot ce spunea Nanny părea o rețetă complicată de ciocolată cu nuga.

— Fetele de la bucătărie, spuse Alabama, cred că sunt un cadou de la agenta imobiliară, nu-i așa?

— Așa este... trei fete minunate. Poate chiar cele trei ursitoare, cine știe?

Gângurelile lui Bonnie explodară într-un țipăt de încântare în spatele frunzișului des.

— Înoată! Uite, înoată! strigă ea.

— A, și-a aruncat păpușa în bazinul cu peștișori aurii, anunță Nanny enervată. Bonnie, nu ești cuminte! Nu este frumos să te porți așa cu Goldilocks²⁶!

— O cheamă *Comme ça*!, protestă Bonnie. Ai văzut cum înoată?

Păpușa abia se mai vedea pe fundul apei liniștite de culoare verde.

— O, o să fim așa de fericiți aici, departe de toate acele lucruri care aproape că puseseră stăpânire pe noi, dar n-au reușit, pentru că am fost prea deștepți pentru ele!

David o prinse pe soția lui de mijloc și o conduse prin ușile mari, cu geamuri, să vadă noua lor casă. Alabama privi cu atenție plafoanele pictate. Cupidoni în culori pastel se zbenguiau printre zorele și trandafiri, împlețiți în

²⁶ Fetița cu bucle de aur, personaj din *Povestea celor trei ursuleți*.

ghirlandele groase ca niște guși sau cine știe ce tumori maligne.

— Crezi că o să fie la fel de frumos pe cât pare? Întrebă ea sceptică.

— Acum suntem în paradis... niciodată nu vom mai fi atât de aproape – dovada o avem în aceste picturi, spuse el urmărindu-i privirea.

— Știi, nu pot să mă gândesc la o privighetoare fără să-mi aduc aminte de *Decameron*. Dixie ascundea de obicei cartea în biroul ei, sertarul de sus. Ciudat felul în care asociațiile de idei ne învăluie viața.

— Da, nu-i așa? Oamenii nu pot trece pur și simplu de la un lucru la altul, nu cred... întotdeauna trag după ei ceva.

— Sper ca de data asta să nu fie nestatornicia noastră.

— O să ne trebuiască o mașină ca să ajungem la plajă.

— Sigur, dar mâine mergem cu taxiul.

„Mâine” sosi deja plin de lumină și căldură. Îi trezi zgomotul făcut de un grădinar provensal, care își târa împotrivirea pasivă la efort. Grebla se mișca alene peste pietriș; camerista lăsă tava cu micul dejun pe balcon.

— O, fiică a acestei republici înflorite, vrei să ne chemi un taxi?

David jubila. „Nu este cazul să fii atât de vioi înainte de micul dejun”, comentă Alabama în sinea sa, cu cinism matinal.

— Așa deci, Alabama, niciodată în vremurile noastre nu ne-am întâlnit cu marca unui geniu atât de viguros și hotărât ca în ultimele pânze ale lui David Knight, pe care le avem în fața ochilor noștri! El își începe fiecare zi de lucru cu o baie matinală în mare și muncește până când următoarea baie, la ora patru după-amiaza, îi reîmprospătează sentimentul de automulțumire.

— Iar eu mă răsfăț în voia acestui aer voluptuos și mă îngraș mâncând banane și bând Chablis, în timp ce David Knight devine tot mai genial.

— Exact. Locul femeii este în compania vinului, aprobă David teatral. În lume este atâta artă de demolat!

— Dar n-ai de gând să lucrezi toată ziua, așa-i?

— Eu așa sper.

— Este o lume a bărbaților, suspină Alabama în timp ce se măsură cu o rază de soare. Aerul de aici este aproape lasciv la pipăit...

Mașinăria vieții de zi cu zi a familiei Knight, întreținută de cele trei femei din bucătărie, funcționa fără poticneli prin universul îmbălsămat, în timp ce vara se dilata, încet, spre a se etala cu pompă. Florile se deschideau sub ferestrele salonului, pline de nectar și parfumuri; noaptea, stelele se prindeau printre crengile pinilor ca într-o plasă. Copacii din grădină vuiau, „vâj-vâj”, iar umbrele negre fierbinți răspundeau „huu-uu”. De la geamurile vilei se zăreau arenele romane de la Fréjus, scăldate în lumina lunii ce se lățea la orizont ca un burduf umplut cu vin.

David lucra la frescele lui; Alabama era mai tot timpul singură.

— Ce facem, David, cu noi înșine? întrebă ea.

David îi răspunse că nu mai era copil și că nu trebuia să aștepte să i se spună de fiecare dată ce avea de făcut.

O tăraboanță veche îi căra pe toți la plajă în fiecare zi. Camerista numea acest lucru *la voiture*²⁷ și îi anunța sosirea cu multă ceremonie dimineața, când mâncau briose cu miere. Întotdeauna urmau discuții de familie despre cât timp trebuiau să aștepte după mese ca să înnoate fără probleme.

Soarele se juca leneș în spatele siluetei bizantine a orașelului. Cabinele de baie și un pavilion de dans se

²⁷ „Mașina” (în fr., în orig.).

decolorau în briza albă. Plaja se întindea pe kilometri întregi de-a lungul albastrului. De regulă, Nanny înființa un protectorat britanic pe o porțiune generoasă de țărm.

— Dealurile sunt roșii din cauza bauxitei, spuse Nanny. Și, doamnă, Bonnie are nevoie de un nou costum de baie.

— Putem să găsim unul la *Galeries des Objectives Perdues*²⁸, sugerează Alabama.

— Sau la *Occasion des Perspectives Oubliées*²⁹, propuse David.

— Sigur. Sau împrumutăm de la un delfin în trecere, ori poate tricotăm din barba individului de acolo.

Alabama arată spre o siluetă zveltă și bronzată, doar în pantaloni marinărești, ale cărei coaste luceau ca ale unui Cristos de fildeș, iar ochii de faun păreau să invite la fantezii obscene.

— Bună dimineața, salută silueta foarte convingător. V-am văzut deseori pe aici.

Vocea gravă și metalică se modula cu siguranța de sine a unui gentleman.

— Sunt proprietarul unui mic local. Avem mâncare, iar seara se poate dansa. Sunt bucuros să vă urez bun venit în Saint-Raphaël. Vara nu este prea multă lume aici, după cum vedeți, dar noi ne simțim foarte bine. Localul va fi foarte onorat dacă, după baie, veți accepta un cocktail american.

David fu surprins. Nu se așteptase la un comitet de întâmpinare. Era ca și cum fuseseră acceptați într-un club exclusivist.

— Cu plăcere, răspunse el pe loc. Putem intra pur și simplu?

²⁸ „Galeria Obiectivelor Pierdute” (în fr., în orig.).

²⁹ „Ocazia Perspectivelor Uitate” (în fr., în orig.).

— Da, voi fi înăuntru. Pentru prieteni, sunt monsieur Jean! Dar trebuie neapărat să îi cunoașteți și pe ceilalți, niște oameni absolut încântători, zâmbi el contemplativ și dispăru în scânteierea dimineții.

— Păi nu mai este nimeni aici, spuse Alabama uitându-se în jur.

— Poate că îi ține înăuntru, în niște sticle. Seamănă destul de bine cu un djinn ca să fie în stare de așa ceva. O să aflăm curând.

Vocea lui Nanny, feroce în ostilitatea sa față de orice gin sau djinn, o chemă pe Bonnie aflată pe țarm.

— Am spus nu! Am spus nu! Am spus nu!

Copilul fugea spre apă.

— Mă duc eu după ea, Nanny.

Părinții se precipitară în pigmentul albastru după copil.

— Ar trebui să ieși de aici marinar, cumva, sugeră Alabama.

— Dar eu sunt Agamemnon, protestă David.

— Iar eu sunt un peștișol micuț, interveni și Bonnie. Un peștișol dlăguț, asta sunt!

— Foarte bine. Acum poți să te joci dacă vrei. O, Doamne! Nu este minunat să simți că nimic nu ne mai poate tulbura acum și că viața va merge înainte așa cum ar trebui?

— Perfect, strălucitor, superb de magnific! Dar eu vreau să fiu Agamemnon.

— Fii un peștișol împreună cu mine, te log, îl linguși Bonnie. Peștișolii sunt mai dlăguți.

— Gata, voi fi eu peștișorul Agamemnon. Pot să înot doar cu picioarele, vezi?

— Dar cum poți să fii două lucruri o dată?

— Pentru că, draga mea, sunt îngrozitor de deșteaptă, așa că îmi închipui că aș putea fi o lume întreagă doar

pentru mine, asta doar dacă nu mi-ar mai plăcea să trăiesc în lumea lui tati.

— Apa mării ți-a murat creierul, Alabama.

— Ha! Atunci va trebui să fiu un peștișor Agamemnon în saramură, și asta este mult mai greu. Acum trebuie să mă descurc și fără picioare, spuse Alabama cu o plăcere răutăcioasă.

— Cred că îți va fi mai ușor după un cocktail. Să intrăm.

După lumina orbitoare a plajei, încăperea păru răcoroasă și întunecată. În draperii se ascundea un miros bărbătesc, plăcut, de apă sărată evaporată. Valurile de căldură tot mai fierbinți de afară dădeau barului senzația de mișcare, ca și cum liniștea dinăuntru era un loc de odihnă vremelnic pentru brizele foarte vioaie.

„Piepteni, da, n-avem piepteni azi deloc”, fredonă Alabama în timp ce se privea în oglinda înnegrită din spatele barului. Se simțea atât de proaspătă, în formă și plină de sare! Decise că îi stătea mai bine cu cărarea pe partea cealaltă a capului. În apele șterse ale oglinzii vechi zări ca prin ceață conturul unui spate lat, îmbrăcat în uniforma albă și impecabilă a aviației franceze. Gesticulații ale galanteriei latine, care i se adresară mai întâi ei, apoi lui David – oglinda estompa întreaga pantomimă. Capul auriu, ca poleiala banului de ciocolată de Crăciun, făcea semne vehemente, mâinile mari de bronz băteau aerul în speranța vană de a găsi acolo bogăția lui tropicală, cuvintele englezești potrivite pentru a comunica un mesaj atât de latin. Umerii convecși erau înguști, puternici, rigizi și ușor încovoiați de efortul bărbatului de a comunica. El scoase din buzunar un mic pieptene roșu și făcu din cap un semn de încurajare către Alabama. Când ochii ei îi întâlneau pe ai ofițerului, Alabama trăi emoția unui spărgător care primește pe neașteptate combinația unui

seif dificil de la chiar stăpânul casei. Se simți de parcă fusese prinsă asupra unui fapt scandalos.

— *Permettez?* spuse bărbatul.

Ea îl privi cu ochii mari.

— *Permettez*, insistă el, înseamnă în engleză *permettez*, vedeți?

Ofițerul se lansă într-o franceză volubilă și de neînțeles.

— *No understand*, spuse Alabama.

— *Oui understand*, răspunse el imperios.

— *Permettez?* repetă el și se aplecă pentru a-i săruta mâna.

Un zâmbet de o seriozitate tragică îi lumină chipul aurit, un zâmbet de scuză – chipul lui avea farmecul unui adolescent obligat să prezinte în fața publicului, pe neașteptate, o situație îndelung exersată în particular. Gesturile lor erau exagerate, ca ale unui cuplu de actori care își joacă rolul pentru alți doi oameni aflați departe, spectre palide ale lor înșiși.

— Nu sunt un *germe*³⁰, zise el surprinzător.

— *Oui*, îmi dau seama... adică este evident, spuse ea.

— *Regardez!* Priviți!

Bărbatul își trecu pieptenele de-a binelea prin păr pentru a-i demonstra utilitatea.

— Mi-ar plăcea să-l folosesc.

Alabama îi aruncă lui David o privire întrebătoare.

— Acesta, doamnă, interveni monsieur Jean cu o voce puternică, este locotenentul Jacques Chèvre-Feuille din aviația franceză. Este inofensiv, iar aceștia sunt prietenii săi, locotenentul Paulette și cu doamna, locotenentul Bellandeau, locotenentul Montague, care este corsican, după cum veți vedea – iar cei de acolo sunt René și Bobbie din Saint-Raphaël, niște băieți foarte simpatici.

³⁰ Microb (în fr., în orig.).

Felinarele roșii, perdelele algeriene, care țineau la distanță lumina zilei, mirosul de saramură și de uleiuri parfumate îi dădeau barului lui Jean, Plage, aura unui loc secret – salon de opiu sau peșteră a piraților. Pereții erau căptușiți cu iatagane; tăvile lucioase de alamă așezate pe tobe africane luminau colțurile întunecate; amurgul artificial se acumula în straturi ca de praf pe măsuțele incrustate cu sîdef.

Jacques își mișca trupul zvelt cu spontaneitatea impetuoasă a unei căpetenii. În spatele vivacității sale flamboaiante se înșirau oamenii din trupă: gras și unsuros, Bellandeau, care împărțea apartamentul cu Jacques, se călise în conflictele din Muntenegru; corsicanul, un romantic melancolic, adâncit în propria disperare, zbura cu avionul atât de jos de-a lungul țărmului în speranța de a se omorî, încât oamenii de pe plajă ar fi putut să îi atingă aripile; înaltul și imaculatul Paulette, urmărit fără încetare de privirea unei soții ieșite parcă din tablourile lui Marie Laurencin.

René și Bobbie, ale căror trupuri împungeau insistent prin hainele albe de plajă, vorbeau cu glas scăzut despre Arthur Rimbaud. Bobbie avea sprâncenele pensate, iar picioarele lui erau plate și silențioase ca ale unui valet. Era mai în vârstă și făcuse războiul, iar ochii îi erau la fel de cenușii și lipsiți de viață ca locurile răvășite de lângă Verdun – în vara aceea, René le pictase luciul spălat de ploaie în toate luminile acestei mări multicolore. René era fiul cu înclinații artistice al unui avocat provensal. Ochii lui căprui ardeau cu focul rece al băieților pictați de Tintoretto. Soția unui fabricant alsacian de ciocolată pusese pe furie stăpânire pe fonograful de serie și îi satisfăcea fiicei sale Raphaëlle toate gusturile zgomotoase, mistuită de dorul originii ei provensale, de neuitat. Buclele scurte, oxigenate, a două tinere de vreo

douăzeci de ani, americance pe jumătate, care pendulau între curiozitatea latină și prudența anglo-saxonă, se detașau prin penumbra localului ca detaliul unor cherubini din colțul întunecat al unei frize renascentiste.

Simțul pictural al lui David fu intens stimulat de juxtapunerile ȕipătoare ale dimineții mediteraneene.

— Așadar, acum e rândul meu să fac cinste, dar numai Porto, nu am bani, înțelegeți.

Cu toate că făcea eforturi grandilocvente să vorbească în engleză, Jacques își făcea cunoscute dorințele apelând la toate posibilitățile dramatice ale unei gesticulații expansive.

— Crezi că *este* cu adevărat un zeu? îi șopti Alabama lui David. Îți seamănă... doar că el este plin de soare, în timp ce tu ești o ființă lunară.

Locotenentul se ținea pe lângă ea, punând mâna pe lucrurile pe care ea le atinsese, încercând să stabilească între persoanele lor legături emoționale, ca un electrician care instalează o siguranță complicată. Gesticula volubil când i se adresa lui David și afișa o profundă indiferență față de prezența Alabamei, pentru a-și masca interesul intens.

— Și voi trece pe la voi cu aeroplanul, spuse el generos, și voi fi aici în fiecare după-masă să înot.

— Atunci, trebuie să veniți să beți un pahar cu noi după-amiază, spuse David amuzat, pentru că acum trebuie să ne întoarcem să luăm masa de prânz și nu mai avem timp pentru încă un rând.

Taxiul debil îi strecură prin splendidele tuneluri de umbră provensală și îi duse clătinându-se precar peste întinderile arse de soare dintre vii. Părea că soarele absorbise culorile peisajului pentru a-și distila combinațiile apusurilor; fierbea și dădea în clocot nuanțele în cerul orbitor, în timp ce pământul zăcea alb și devitalizat, în

așteptarea tonurilor exuberante, revărsate spre seară, pentru a se răci peste vițe și pietre.

— Doamnă, uitați-vă la brațele copilului. O să avem neapărat nevoie de o umbrelă de soare.

— O, Nanny, las-o să se bronzeze! Ador acești oameni bruni. Par atât de frumoși, de lipsiți de secrete.

— Dar nu prea mult totuși, doamnă. Se spune că asta strică pielea mai târziu, știți. Trebuie să ne gândim întotdeauna la viitor, doamnă.

— Eu, unul, spuse David, am de gând să mă pârllesc ca un mulatru. Alabama, ce zici, o să par efeminat dacă mă rad pe picioare? Așa o să mă bronzez mai repede.

— Vreau și eu un vapor, spuse Bonnie scrutând orizontul.

— *Aquitania*, dacă vrei, după ce termin următoarea mea pânză.

— Este prea demodat, interveni Alabama. Eu vreau un mic pachebot italianesc, drăguț, încărcat cu multe găleți de apă din golful Napoli.

— Fenomen clar de regresie, specific tipului inițial, spuse David. Ai redevenit sudistă – dar, dacă te prind că îi faci ochi dulci acelui tânăr Dionysos, te anunț că îi sucesc gâtul.

— Nici o primejdie. Abia putem să ne înțelegem prin cuvinte.

O muscă singuratică își zdrobi creierii de lampa de deasupra mesei șchioape – o masă de biliard transformabilă. Găurile din postav apăreau prin fața de masă ca niște umflături. Graves Monopole Sec era un vin tânăr și călduț, cu o culoare respingătoare de la paharele de sticlă albastră. La dejun aveau porumbei cu măsline. Miroseau ca o ogradă de păsări pe căldură.

— Poate ar fi mai plăcut să luăm masa în grădină, propuse David.

— Acolo ne mănâncă insectele.

— Este absurd să nu poți să te simți bine în țara asta încântătoare, întâri Alabama. Totul era minunat când am sosit aici prima oară.

— Da, lucrurile se înrăutățesc și devin tot mai scumpe de la o zi la alta. Ai aflat cât înseamnă un kilogram?

— Două livre³¹, cred.

— Cum? se înfurie David, nu se poate să fi mâncat paisprezece kilograme de unt într-o săptămână.

— Atunci, poate că este *jumătate de livră*, se scuză Alabama. Oricum, sper să nu faci caz pentru un kilogram...

— Doamnă, trebuie să fiți foarte atentă când aveți de-a face cu francezii.

— Nu înțeleg de ce nu poți să te ocupi ca lumea de casă, când te plângi că n-ai nimic de făcut, o muștră David.

— Dar ce vrei să fac? De câte ori încerc să vorbesc cu bucătăreasa, o ia la fugă spre pivniță și mai adaugă o sută de franci la cheltuieli.

— Așa... Dacă și mâine avem porumbei, eu nu mai vin la masă, amenință David. Trebuie făcut ceva.

— Doamnă, întrebă Nanny, ați văzut noile biciclete pe care ajutoarele bucătăresei și le-au cumpărat de când am venit noi aici?

— Domnișoară Meadow, o întrerupse David abrupt, nu ați vrea să o ajutați pe doamna Knight să țină evidența cheltuielilor?

Alabama ar fi dorit ca David să nu o amestece pe Nanny în asemenea lucruri. Ar fi dorit să se gândească numai cât de bronzate o să fie picioarele ei și ce gust ar fi avut vinul dacă era rece.

³¹ Unitate de măsură anglo-saxonă, egală cu 0,453 de grame.

— Socialiștii sunt de vină, domnule Knight, ei distrug țara asta. Dacă nu sunt mai atenți, vom avea încă un război. Domnul Horterer-Collins obișnuia să spună...

Vocea lui Nanny continuă să se audă răspicat. Era imposibil să pierzi vreun cuvânt din vorbele ei sonore și clare.

— Prostii sentimentale, răspunse David cu iritare. Socialiștii sunt puternici tocmai pentru că țara este deja în haos. Cază și efect.

— Nu vă supărați, domnule, dar socialiștii sunt cei care au provocat războiul, și acum...

Silabele tranșante expuseră opiniile politice neîncorsetate ale lui Nanny.

În răcoarea dormitorului, unde se presupunea că se odihnesc, Alabama protestă.

— Nu se mai poate, spuse ea. Crezi că femeia asta are de gând să vorbească așa la fiecare masă?

— O putem ruga să mănânce seara sus, cu copilul. Dar cred că se simte foarte singură. În fiecare dimineață stă izolată pe plajă.

— Dar este groaznic, David!

— Știu... dar tu n-ai de ce să te plângi. Gândește-te că ar trebui să te concentrezi pe compoziția unui tablou în timp ce ea tot dă din gură. O să găsească ea pe cineva să-și descarce sufletul. Atunci o să fie mai bine. Nu trebuie să lăsăm amănuntele de genul ăsta să ne strice vara.

Alabama trecea fără țință dintr-o cameră în alta a casei; doar zgomotele îndepărtate ale gospodăriei îi întrerupeau solitudinea. Ultimul zgomot însă fu cel mai groaznic - o spaimă teribilă. Vila probabil mai avea puțin și se prăbușea.

Se năpusti pe balcon; capul lui David apăru la una dintre ferestre.

Huruitul asurzitor al unui aeroplan se rostogoli peste vilă. Aparatul zbura atât de jos, încât casca de aur a părului lui Jacques se vedea strălucind prin plasa cafenie strânsă în jurul capului. Aeroplanul se năpusti în jos ca o pasăre de pradă, se remontă într-o curbă strânsă și apoi se înalță până sus pe cer. Viră rapid, cu aripile înclinate lucind în soare, și apoi se lăsă în picaj într-o spirală înfricoșătoare, care aproape atinse acoperișul de olane. Când aparatul se redresă, îl văzură pe Jacques cum le face semn cu mâna și pe urmă lasă un pachetel să cadă în grădină.

— Nebunul ăsta o să sfârșească rău de tot! Mă îmbolnăvește de inimă, protestă David.

— Trebuie să fie grozav de curajos, spuse Alabama visătoare.

— *Vanitos*, vrei să zici, se răsti el.

— Uitați, doamnă! Uitați! Uitați! Uitați!

Foarte emoționată, camerista îi aduse Alabamei cutia cafenie lansată din aeroplan. Minte ei viaie de franțuzoaică nu vedea nici o posibilitate ca un zbor atât de periculos, doar pentru a lăsa un pachetel, să fi fost destinat elementului masculin al familiei.

Alabama deschise cutia. Pe o foaie de carnet cu pătrățele stătea scris pe diagonală cu creion albastru *Toutes mes amitiés du haut de mon avion.*³² Jacques Chèvre-Feuille.

— Ce crezi că vrea să spună? întrebă Alabama.

— Simple salutări, răspunse David. De ce nu-ți cumperi și tu un dicționar francez?

În după-amiaza aceea, Alabama se opri la *librairie* în drum spre plajă. Din șirurile de volume cu coperte de

³² Întreaga mea prietenie, de la înălțimea avionului meu (în fr., în orig.).

hârtie galbenă, alese un dicționar și *Le Bal du Comte d'Orgel*³³, în franceză, ca să învețe limba.

La ora patru, ca la un semn, suflarea brizei tăie o cărare albastră printre umbrele înmuiate de mare până la barul lui Jean. Aranjamentul pentru trei instrumente al unei orchestre de jazz protestă contra ofensivei bruște a mării în creștere prin melancolia muzicii americane la modă. O interpretare jubilantă a melodiei *Yes, We Have No Bananas* ridică în picioare mai multe cupluri. Bellandeau dansă cu o cochetărie prefăcută alături de lugubrul corsican; Paulette cu soția se lansară cu frenezie în subtilitățile a ceea ce ei credeau că este foxtrotul american.

— Ai zice că merg pe sârmă, așa dau din picioare, comentă David.

— Ce caraghios. Am de gând să învăț și eu.

— Pentru asta, va trebui să renunți la țigări și cafea.

— Probabil că da. Vreți să mă învățați și pe mine să dansez așa, domnule Jacques?

— Sunt un dansator execrabil. Am dansat doar cu camarazii mei la Marsilia. Dansul nu este pentru bărbații adevărați.

Alabama nu înțelegea franceza lui, dar, oricum, nu avea importanță. Ochii aurii ai bărbatului se deschideau și se închideau ca o cupă de crin și fiecare bătaie a pleoapelor o legăna pe înainte și înapoi, înainte și înapoi, prin teribila penurie de banane din republică.

— Vă place la Franța?

— Iubesc Franța.

— Nu puteți iubi Franța, spuse el afectat. Ca să iubești Franța trebuie a iubi un francez.

Engleza lui Jacques era mai dezvoltată în domeniul amorului decât în orice altceva. Pronunța apăsat cuvântul

³³ Roman de Raymond Radiguet, apărut în 1924; acțiunea se desfășoară la Paris, în anii '20.

„iubi”, cu un sunet rotund, de parcă îi era teamă să nu îi scape.

— Am cumpărat un dicționar, spuse el. Voi învăța engleza.

Alabama râse.

— Iar eu am început să învăț franceza, spuse ea, ca să pot iubi Franța mai articulat.

— Trebuie să mergeți în Arles. Mama mea era de acolo, mărturisi el. Femeile arleziene sunt foarte frumoase.

Tristul romantism din glasul lui reduce universul la o inconsecvență inefabilă. Împreună, cei doi contemplară avântul mării și își lăsară privirea să alunece dincolo de zarea albastră.

— Sunt convinsă... murmură ea, dar uitase de ce anume.

— Dar mama dumneavoastră? Întrebă el.

— Mama este în vârstă, și este foarte blândă. M-a răsfățat și mi-a dat tot ce am vrut. A devenit a doua mea natură să plâng după lucrurile pe care nu le am.

— Povesteți-mi despre vremea când erați copil, o îndemnă el tandru.

Muzica încetă. O trase spre el până când Alabama simți cum se lasă cu toată greutatea asupra ei și oasele lui o strivesc dureros. Era tot numai bronz și mirosea a soare și nisip; simți că pe sub pânza apretată era gol. Alabama nu se gândi la David, spera doar să nu îi fi văzut. Nu îi mai păsa. Avea sentimentul că i-ar plăcea să îl sărute pe Jacques Chèvre-Feuille în vârful Arcului de Triumf. A-l săruta pe necunoscutul în straie albe era ca și cum ar fi îmbrățișat un ritual aproape uitat.

Seara, după cină, David și Alabama obișnuiau să se plimbe cu mașina prin Saint-Raphaël. Își cumpăraseră un Renault mic. Doar fațada orașelului era luminată, ca o cortină care acoperă o schimbare de decor. Luna săpa

caverne fragile sub platanii masivi aflați departe de mare. Într-un pavilion rotund de lângă mare, orchestra locală cânta arii din *Faust* și valsuri care te amețeau ca un carusel. Un bâlci itinerant își instalase panourile pictate, iar tinerii americani și ofițeri se dădeau în *chevaux de bois*³⁴ pe cabluri, până în cerurile sudului.

— Piața asta este o sursă de microbi pentru tusea măgărească, doamnă, remarcă Nanny cu severitate.

Ca să evite bacteriile, aștepta cu Bonnie în mașină sau se plimbau încet pe porțiunea măturată a esplanadei din fața gării. Plânsetele disperate ale lui Bonnie după plăcerile nocturne ale parcului de distracții sfârșiră prin a deveni atât de insuportabile, încât în cele din urmă au trebuit să o lase acasă, cu Nanny.

În fiecare seară se întâlneau cu Jacques și prietenii lui la Café de la Flotte. Tinerii erau de o veselie zgomotoasă și goleau multe sticle de bere și de Porto, chiar și de șampanie când făcea David cinste, strigându-l pe chelner „Amirale”. René își conduse Citroënul galben până sus pe treptele Hotelului Continental. Aviatorii erau regaliști. Când nu zburau cu aeroplanul, unii pictau, alții încercau să scrie, dar toți erau amatori de viață cazonă. Pentru zborurile de noapte erau plătiți în plus. Deseori, luminile de poziție roșii și verzi de la avioanele lui Jacques și Paulette treceau razant deasupra țărmului în parade aeriene. Lui Jacques îi displăcea că David îi plătește băuturile și că Paulette avea nevoie de bani – avea un copil mic care rămăsese la părinții lui, în Alger.

Riviera este un loc seducător. Ostentația aceluia albastru familiar și a palatelor albe care tremurau în valul de căldură accentua lucrurile. Asta înainte ca Marii Potentați, care se urcau în Train Bleu³⁵, Granguri de la Biarritz-Backs și Dictatorii-șefi ai decoratorilor de interioare să îi

³⁴ Căluți de lemn (în fr., în orig.).

folosească orizonturile albastre ca să își ornameze întreprinderile artistice. O mică hoardă de oameni își risipeau timpul pentru a fi fericiți, după care își risipeau fericirea pentru a-și petrece timpul lângă palmierii coți în soare și vițele uscate ce se cățarau pe terasele argiloase.

În lungile după-amiezi, Alabama citea din Henry James. În timp ce David picta, ea îi citea pe Robert Hugh Benson, Edith Wharton și Dickens. După-amiezile pe Riviera sunt lungi și calme, încărcate de conștiința nopții cu mult înainte de căderea serii. Bărci pline de spinări lucioase și păcănitul ritmic al motoarelor pornite remorchează vara peste întinderea apei.

„Ce să fac?” se întreba ea neliniștită. Încercă să-și coasă o rochie; fu un dezastru.

Fără nici un motiv anume, căută să se impună în fața lui Nanny:

— Cred că Bonnie primește prea mult amidon în mâncare, spuse ea pe un ton autoritar.

— Nu cred, doamnă, răspunse Nanny scurt. În douăzeci de ani, nu am dat prea multe feculente nici unuia dintre copiii de care am avut grijă.

Nanny se duse la David cu această controversă.

— Nu poți măcar să nu te amesteci, Alabama!? spuse el. În momentul ăsta am absolută nevoie de liniște ca să lucrez.

Când era copil și zilele se scurgeau leneș, cu aceeași lăncezeală, nu avea de unde să știe că viața era cea care secreta curgerea aceasta lentă și anostă; își închipuia că judecătorul dăduse această sentință, pentru a o lipsi de antrenul la care se considera îndreptățită. Începu să dea vina pe David pentru această monotonie.

— Bine, atunci de ce nu dai o petrecere?

³⁵ Expres de noapte de lux, care făcea legătura între Calais și Riviera franceză, între 1922 și 1938.

— Pe cine să chemăm?
— Nu știu... agenta imobiliară, alsaciana.
— Sunt oribile...
— Dacă te gândești la ele ca la niște tablouri de Matisse, atunci sunt în regulă.

Cele două femei erau însă prea burgheze ca să accepte. Restul invitaților se întâlneau în grădina familiei Knight ca să bea Cinzano. Madame Paulette smulse din micul pian din lemn de tec acordurile vesele ale melodiei *Pas sur la bouche*. Francezii pălăvrăgeau volubili, dar de neînțeles pentru David și Alabama, despre tablourile lui Fernand Léger și René Crevel. Când vorbeau, se aplecau ușor în față și păreau încordați și protocolari, conștienți de excentricitatea prezenței lor în acel loc – toți, în afară de Jacques, care dădea prea multă importanță atracției lui nefericite pentru soția lui David.

— Nu vă este teamă când faceți acele acrobații? întrebă Alabama.

— Mi-e teamă de fiecare dată când mă urc în aeroplan. De asta îmi și place, răspunse el cu un aer sfidător.

Dacă cele trei surori din bucătărie lăsau de dorit în cursul săptămânii, la ocaziile speciale se lansau ca niște focuri de artificii în iulie. Langustele războinice se contorsionau în capcana tulpinilor de țelină, salatele proaspete ca o felicitare de Paști răsăreau din câmpurile de maioneză. Fața de masă era decorată insistent cu ghirlande de frunze; exista chiar și gheață, fapt confirmat de Alabama, pe pardoseala de ciment din cămară.

Madame Paulette și Alabama erau singurele femei. Paulette se ținea deoparte și își urmărea soția din priviri. Avea aerul cuiva care își închipuie că a lua masa cu americanii era la fel de indecent ca participarea la balul mascat studentesc de la *Quatre-Arts*.

— *Ah, oui, zâmbea madame Paulette, mais oui, certainement oui, et puis o-u-î.*

Ai fi zis că este corul la un cântec de-al lui Mistinguett³⁶.

— Dar în Muntenegru - cunoașteți Muntenegru, nu-i așa? - *toți* bărbații poartă corset, spuse corsicanul.

Cineva îl împunse pe Bellandeanu cu degetul în coaste.

Jacques își ținea ochii ațintiți asupra Alabamei, cu un aer neconsolat.

— În marina franceză, declamă el, comandantul este bucuros, este mândru să se scufunde împreună cu vaporul său... Eu sunt ofițer al marinei franceze!

Petrecerea se animă, alimentată de poliloghia de fraze franțuzești, incomprehensibile pentru Alabama; își lăasă mintea să cutreiere fără țință.

— Permiteți-mi să vă propun să gustați din roba dogelui, spuse ea vârând o linguriță în jeleul de coacăze, sau poate preferați puțin Rembrandt?

Stăteau așezați pe balcon în briza mării și discutau despre America, Indochina, Franța, atenți la țipetele și tânguirile păsărilor de noapte ascunse în întuneric. Luna melancolică își pierduse luciul de la aerul sărat al verii și de la umbrele negre și comunicative. O pisică sări pe balcon. Era foarte cald.

René și Bobbie se duseră să caute amoniac ca să alunge țânțarii; Bellandeanu se duse să se culce; Paulette se duse acasă cu soția, grijuliu cu regulile de etichetă franțuzești. Gheața se topi pe pardoseala cămării; prăjiră niște ouă în tigăile înnegrite de la bucătărie. Alabama, David și Jacques porniră cu mașina spre plaja din Agay în lumina zorilor de aramă, în întâmpinarea dimineții aurii și răcoroase, conducând printre modelele create pe ramurile pinilor de soarele gălbui și printre miresmele albe ale florilor de noapte ce se închideau.

³⁶ Actriță și cântăreață franceză (1875-1956).

— Acelea sunt cavernele omului de Neanderthal, spuse David, arătând spre scobiturile purpurii din coline.

— Nu, îl contrazise Jacques, rămășițele au fost găsite la Grenoble.

Jacques era la volanul Renault-ului. Conducea mașina ca pe aeroplan, cu viteză, scrâșnete și accelerări brutale, care stârneau ecouri ale zorilor ca niște stoluri de păsări migratoare.

— Dacă mașina asta ar fi a mea, aș intra cu ea în ocean, spuse el.

Lăsând în urmă Provence, goneau spre plajă pe drumul lunguros ce se încrețea după dealuri, ca un așternut boțit.

Avea să-l coste pe puțin o sută de franci să repare mașina, socoti David în gând, când îi lăsă pe Jacques și Alabama în fața cabinelor de baie ca să meargă să înoate.

David se întoarse acasă și lucră până când se schimbă lumina – insista că în lumina de miazăzi de aici, din *Midi*, nu poate picta nimic altceva decât exterioare. Apoi merse pe jos până la plajă ca să înoate puțin alături de Alabama înainte de masa de prânz. O găsi lângă Jacques, așezați pe nisip ca o un cuplu de... eh, un cuplu de ceva, își spuse el dezgustat. Erau amândoi uzi și netezi ca două pisici care își linseseră blana. David se încinsese de la mers. Simțea soarele înțepându-l în transpirația de pe gât ca un guler de spini.

— Vrei să intri în apă și cu mine? spuse el din nevoia de a zice ceva.

— A, David... Apa este îngrozitor de rece acum, de dimineață. Și o să înceapă vântul.

Alabama adoptase un ton indignat, de parcă certa un copil care se băga în vorbă.

Încurcat, David se duse să înoate singur; privi în urmă la cele două siluete care străluceau în soare, laolaltă.

„Ăștia doi sunt cei mai insolenți oameni pe care i-am cunoscut”, își spuse el furios.

Apa se răcise deja de la vânt. Razele oblice ale soarelui tăiau Mediterana în nenumărate panglici de argint, pe care le arunca pe plaja pustie. Când David se duse să se îmbrace, îl văzu pe Jacques cum se apleacă și îi șoptește ceva Alabamei în primele rafale ale mistralului. Nu reuși să audă ce zicea.

— Ai să vii? șopti Jacques.

— Da... nu știu. Da, spuse ea.

Când David ieși din cabină, nisipul răvășit de vânt îl înțepă în ochi. Pe obrajii încordați ai Alabamei, unde bronzul intens de pe pomeți lucea galben, se prelingeau lacrimi. Încercă să dea vina pe vânt.

— Ești bolnavă, Alabama, ți-ai pierdut mințile. Dacă te mai vezi cu tipul ăsta, te las aici și mă întorc în America singur.

— Nu poți să-mi faci așa ceva.

— O să vezi dacă pot sau nu! spuse el amenințător.

Alabama se întinse pe nisip în vântul ce o șfichiuia, nefericită.

— Eu plec - să te aducă acasă cu avionul.

David se îndepărtă cu pași mari. Alabama auzi mașina pornind. Apa lucea ca un reflector de metal sub norii albi și reci.

Jacques reveni cu un pahar de Porto.

— Am fost să îți comand un taxi, spuse el. Dacă vrei, nu mai vin mâine aici.

— Dacă nu vin la tine acasă poimâine, când pleacă el la Nisa, să nu mai vii deloc.

— Da, aprobă el și făcu o pauză să îi dea vinul. Ce o să-i spui soțului tău?

— Va trebui să-i spun adevărul.

— N-ar fi bine, spuse Jacques alarmat. Trebuie să ne păstrăm avantajele...

După-amiaza fu tăioasă și albastră. Vântul mătură rotocoalele reci de praf prin casă. Afară, abia puteai să te auzi vorbind.

— După prânz nu mergem la plajă, Nanny. Este prea frig ca să înotăm.

— Da, dar Bonnie este agitată din pricina vântului. Cred că ar trebui să mergem, doamnă, dacă nu vă supărați. Nu este nevoie să intrăm în apă... mai schimbăm, știți. De altfel, domnul Knight s-a oferit să ne ducă până acolo.

Pe plajă nu era absolut nimeni. Aerul cristalin îi usca buzele. Alabama se întinse la soare, dar vântul alungă soarele înainte ca acesta să îi încălzească trupul. Era ostil.

René și Bobby ieșiră agale din bar.

— Salut, spuse David scurt.

Cei doi se așezară jos de parcă împărtășeau un secret care privea familia Knight.

— Ați observat steagul? Întrebă René.

Alabama se întoarse în direcția câmpului de aviație.

Deasupra acoperișurilor metalice cubiste, steagul flutura în bernă, strălucitor în aerul transparent.

— A murit cineva, continuă René. Un soldat spune că este vorba de Jacques – în timp ce zbura prin mistralul ăsta.

Lumea Alabamei deveni deodată foarte tăcută, de parcă s-ar fi oprit brusc, de parcă astrele încremeniseră înaintea unei coliziuni catastrofale.

Alabama se ridică în picioare, nesigură.

— Trebuie să plec, spuse ea încet.

Îi era frig și greață. David o însoți până la mașină.

Bărbatul băgă mașina în viteză brutal, dar Renault-ul nu voia să ruleze mai repede.

— Putem intra? Întrebă el santinela.

— Nu, domnule.

— A avut loc un accident... puteți să-mi spuneți despre cine este vorba?

— Este împotriva regulamentului.

În luminozitatea orbitoare a fâșiei de nisip alb din fața zidurilor, în spatele bărbatului se pierdea o alee de leandri ce se îndoiau în bătaia mistralului.

— Dorim să știm dacă este vorba de locotenentul Chèvre-Feuille.

Santinela scrută fața demnă de milă a femeii.

— Asta, domnule... mă duc să aflu, spuse el în cele din urmă.

Așteptară interminabil în rafalele răuvoitoare ale vântului.

Soldatul se întoarse. Jacques apăru din spatele lui și se duse spre mașină cu pași mari, plin de curaj și cu o siguranță de proprietar peste o parte din soare și din aviația franceză, din gulerul alb cu albastru al plajei, din Provence, cu oamenii ei bruneți, care trăiau după disciplina dură a necesității, din presiunea vieții înseși.

— *Bonjour*, spuse el.

Prinse mâna Alabamei ferm, ca un chirurg care îngrijește o rană.

Alabama își plângea de milă.

— Trebuia să știm... spuse David încordat în timp ce pornea mașina – lacrimile soției sunt însă pentru mine.

Brusc, își pierdu cumpătul.

— La naiba! strigă el. Ești gata să ne batem ca să terminăm povestea asta?

— Nu pot să mă bat, spuse Jacques blând, privind-o pe Alabama drept în față. Sunt mult prea puternic pentru el.

Mâinile lui încleștate pe portiera mașinii arătau ca niște mânuși de oțel.

Alabama încercă să se uite la el. Printre lacrimi, imaginea lui Jacques îi apărea încețoșată. Chipul lui poleit și pânda albă a uniformei umflată de vânt, care emana lucirea de aur a trupului, se topeau într-o ceață aurie.

— Nici tu n-ai putea! strigă ea sălbatic. Nici tu n-ai putea să-l bați!

Se azvârli înlăcrimată pe umărul lui David.

Renault-ul porni furios să înfrunte vântul. David opri mașina cu roțile scrâșnind în fața gardului alb de la barul lui Jean. Alabama se repezi să tragă frâna de mână.

— Idioato! urlă David și o împinse mânios la o parte. Ia-ți mâinile de pe frână!

— Îmi pare rău că nu l-am lăsat să te facă praf! strigă ea înfuriată.

— Puteam să-l omor dacă voiam, spuse David pe un ton disprețuitor.

— S-a întâmplat ceva grav, doamnă?

— A murit cineva, atâta tot. Nu știu cum rezistă ei la o viață ca asta!

David se duse drept la micul atelier pe care și-l aranjase la vilă. Vocile latine, plăcute, a doi copii care adunau smochine din copacul din capătul grădinii pluteau în aer ca o melodie ce se distingea când mai tare, când mai încet, după cum bătea vântul crepuscular.

După un timp, Alabama îl auzi strigând la fereastră:

— Cărați-vă odată din copacul ăla! Neam afurisit de franțuji papistași!

Abia își vorbiră la masa de seară.

— Vântul este și el util la ceva, spuse Nanny. Alungă țânțarii de pe țarm, iar atmosfera este mult mai limpede când începe să bată, nu credeți, doamnă? Dar, vai, cât îl agasau pe domnul Horterer-Collins! Din momentul în care începea mistralul, era ca un leu în cușcă. Pe dumneavoastră nu vă supără, doamnă, nu-i așa?

De neclintit în hotărârea lui de a regla conturile, David insistă ca după cină să meargă în oraș.

René și Bobbie erau singuri în cafenea și se pregăteau să bea un ceai de verbină. Ca să nu rămână în calea vântului, scaunele erau așezate pe mese cu picioarele în sus. David comandă șampanie.

— Șampania nu e bună pe vântul ăsta, îl avertiză René – dar până la urmă o bău.

— L-ați văzut pe Chèvre-Feuille ?

— Da, îmi spune că se duce în Indochina.

Din tonul lui, Alabama se temu că David avea de gând să se bată cu Jacques când o să dea de el.

— Când pleacă?

— Într-o săptămână... zece zile. Când obține transferul.

Promenada extraordinar de plăcută pe sub copacii magnifici, plină de viață și de vară, se golise de orice conținut. Jacques trecuse ca un aspirator prin acea parte a vieții lor. Nu mai rămăsese nimic – în afară de cafeneaua ieftină și frunze în rigolă, un câine care dădea târcoale și un negru numit Sans-Bas, cu o tăietură de sabie pe un obraz, care încerca să le vândă un ziar. Asta era tot ce mai rămăsese din iulie și august.

David nu le spuse ce treabă avea cu Jacques.

— Poate că este acolo, înăuntru, sugeră René.

David traversă strada.

— Ascultă, René, spuse Alabama repede. Trebuie să-l cauți neapărat pe Jacques, să-i spui că nu pot veni – doar atât. Vrei să faci asta pentru mine?

Compasiunea lumină chipul visător, plin de pasiune al lui René. Îi luă mâna și i-o sărută.

— Îmi pare rău pentru dumneavoastră. Jacques este un băiat bun.

— Și tu ești, René.

A doua zi de dimineață, Jacques nu veni la plajă.

— Așa deci, doamnă, îi salută monsieur Jean. Ați petrecut o vară frumoasă?

— Foarte frumoasă, răspunse Nanny, dar cred că doamna și domnul au stat destul aici.

— Da, anotimpul se va sfârși curând, comentă filozofic monsieur Jacques.

La prânz avură porumbei și o brânză ca de cauciuc. Camerista se agita cu caietul de cheltuieli în mână. Nanny vorbea prea mult.

— Vara asta, trebuie să recunosc, a fost foarte plăcută aici, comentă ea.

— Eu o detest. Dacă puteți să vă ocupați de împachetarea lucrurilor noastre până mâine, plecăm imediat la Paris, spuse David furios.

— Dar în Franța, după lege, domnule Knight, trebuie să le dați servitorilor un preaviz de zece zile. Este o lege absolută, explică Nanny.

— O să le dau bani. Cu doi franci poți să-l cumperi și pe președinte, țărani păduchioși!

Nanny râse, tulburată de violența lui David:

— Este adevărat, sunt ahtiați după bani.

— Eu împachetez diseară. Acum mă duc să mă plimb, spuse Alabama.

— Doar nu pleci în oraș fără mine - Alabama?

Voințele lor se înfruntară, încleștându-se cu încordarea gâfâită a doi oameni care caută să se susțină unul pe celălalt la o piruetă rapidă.

— Nu, David, îți promit. O iau pe Nanny cu mine.

Alabama se plimbă fără țintă prin pădurile de pini, mai sus de drumurile înalte din spatele vilei lor. Celelalte vile aveau deja ferestrele bătute în scânduri. Platanii acopereau aleile dintre ele cu frunze. Divinitățile de porțelan verde ca jadul din fața cimitirului păgân arătau mai degrabă ca niște figurine de apartament, ce nu își

aveau locul pe terasa de bauxită. Drumurile erau netede, proaspăt terasate pentru ca britanicii să poată face promenade iarna mai ușor. Cele două femei și fetița o luară pe o potecă nisipoasă printre vii. Era de fapt un drum de șarete. Soarele sângera de moarte într-o hemoragie de roșu și purpuriu – sânge arterial în care se înmuiau frunzele de viță. Norii negri se înfășurau la orizont, iar pământul se întindea, biblic, în lumina profetică.

— Știți, un francez nu-și sărută soția pe gură, spuse Nanny confidențial. O respectă prea mult.

Ajunseră așa de departe, că Alabama trebui să o ducă pe Bonnie în cârcă pentru ca fetița să-și odihnească picioarele micuțe.

— Sus, căluțule! Mami, de ce nu fugi? se plânse copilul.

— Șș-ș-ș. Sunt un cal bătrân și obosit, draga mea, și bolnav.

Un țăran de pe câmpul încins făcu gesturi obscene și le invită pe femei la el. Nanny fu scandalizată.

— Vă dați seama, doamnă?! Și noi suntem aici cu un copil mic! O să vorbesc eu cu domnul Knight! De când cu războiul, lumea asta nu mai este un loc sigur.

La apusul soarelui, se auziră tam-tamurile în tabăra senegalezilor – ritualuri pentru morții lor îngropați în cimitirul apărat de monștri.

Un păstor singuratic, tuciuriu și chipeș, mâna o turmă mare de oi de-a lungul drumurilor pline de paie care duceau la vilă. Alabama, bona și copilul se treziră înconjurate de oile care tropăiau și stârneau praful cu copitele.

— *J'ai peur!* strigă Alabama către bărbat.

— *Oui*, spuse el blând, *vous avez peur?* Gi-o! îndemnă el oile în josul drumului.

Nu reușiră să plece din Saint-Raphaël mai devreme de sfârșitul săptămânii. Până atunci, Alabama își petrecu timpul la vilă și în plimbări cu Bonnie și cu Nanny.

Madame Paulette dădu telefon – ar vrea Alabama să treacă pe la ea după-amiază? David îi spuse că da, putea merge să își ia rămas-bun.

Madame Paulette îi dădu Alabamei o fotografie de la Jacques și o scrisoare lungă.

— Îmi pare foarte rău pentru dumneavoastră, spuse madame Paulette. Nu am crezut că a fost o chestiune atât de serioasă – ne gândiserăm doar la un flirt.

Alabama nu reuși să citească scrisoarea. Era în franceză. O rupse într-o mie de bucățele și le dădu drumul în apa neagră din port, pe sub catargele a nenumărate vapoare de pescuit sosite din Shanghai și Madrid, Columbia și Portugalia. Deși o durea sufletul, rupse și fotografia. Cel mai frumos lucru pe care îl avusese vreodată în viața ei – fotografia aceea. Ce rost avea să o mai păstreze? Jacques Chèvre-Feuille plecase în China. Nu știa nici un mijloc de a prelungi vara, nici fraze în franceză care să îi păstreze armoniile frânte; nu mai era nici o speranță de a găsi salvarea într-o banală poză franțuzească. Acel ceva pe care și-l dorise de la Jacques, Jacques îl luase cu el să îl risipească la chinezi. Ai luat de la viață ce ai vrut, dacă ai reușit, iar de restul te-ai lipsit.

De la ferestrele trenului care smulgea familia Knight din ținutul lămâilor și al soarelui, nisipul de pe plajă se vedea la fel de alb ca în iunie, și Mediterana era la fel de albastră ca întotdeauna. Mergeau la Paris. Nu aveau așteptări prea mari de la acest drum, nici convingerea că schimbarea de decor era panaceul pentru bolile sufletești; erau pur și simplu bucuroși că pleacă. Și Bonnie era bucuroasă. Copiii se bucură întotdeauna de ceva nou, fără să-și dea seama că orice lucru se regăsește în toate, dacă acel lucru este

deplin. Vara, iubirea și frumusețea sunt aproape aceleași, la Cannes sau în Connecticut. David era mai în vârstă decât Alabama; nu se mai simțise cu adevărat bucuros de la primul lui succes.

3

Nimeni nu mai știa cine dăduse petrecerea aceea. Continua de săptămâni în șir. Când simțeai că nu mai rezisti încă o noapte, mergeai acasă să te culci, iar când te întorceai, o nouă garnitură de invitați se dedica misiunii de a ține petrecerea vie. Începuse mai mult ca sigur în 1927, cu primele vapoare care au descărcat această neliniște în Franța. Alabama și David i se alăturaseră în mai, după o iarnă îngrozitoare petrecută într-un apartament din Paris care mirosea a arhivă bisericească pentru că nu putea fi aerisit sub nici o formă. Apartamentul în care se baricadaseră împotriva ploii hibernale era perfect pentru dezvoltarea germenilor de amărăciune aduși cu ei de pe Riviera. De la ferestre se vedeau acoperișurile cenușii din față răzuind acoperișurile cenușii din spate, ca niște zgârieturi ușoare de floretă. Cerul posomorât se lăsa în jos printre coșurile caselor, ca un eter gotic inversat, care diviza orizontul în turla și puncte, suspendate deasupra neliniștii lor ca tubulatura unui imens incubator. Gravurile în acvaforte ale balcoanelor de pe Champs-Élysées și ploaia de pe trotuarele din jurul Arcului de Triumf erau singurele lucruri pe care le puteau vedea din salonul lor roșu cu auriu. David avea un atelier pe malul stâng al Senei, în acel cartier al orașului de dincolo de Pont de l'Alma, unde clădirile rococo și lungile bulevarde creează deschideri incolore și lipsite de perspectivă.

Acolo, David se pierdu în retrospectiva toamnei detașate de lunile ce trecuseră, de căldură, frig și vacanță, și le recapitulă pe melodia unor cântece de leagăn care

atraseră mulțimile avangardei la Salonul Independenților. Frescele erau gata: în ele se manifesta un David nou, mai personal. Numele lui răsună pe holurile băncilor și în Ritz Bar, dovadă a faptului că oamenii îl rosteau și în alte locuri. Concizia dură a lucrărilor sale se făcea simțită până și în contururile decorațiunilor interioare. Magazinul Des Arts Decoratifs prezintă o sufragerie după unul dintre interioarele sale, pictat din dragoste pentru o anemonă gri; compania Ballets Russes acceptă un decor de-al său – spectacolul ireal al luminii pe plaja din Saint-Raphaël – care să simbolizeze începutul lumii în baletul intitulat *Évolution*.

Voga în ascensiune a lui David Knight o aduse pe Dickie Axton în zbor simbolic deasupra zării lor. Femeia scrisese pe zidurile prosperității lor un mesaj de la Babilon pe care ei nu s-au învrednicit să îl citească, acaparați cum erau de miresmele liliacului crepuscular de pe bulevardul Saint-Germain și misticismul scump al parfumului Heure Bleue, ce învăluia Place de la Concorde.

Telefonul suna iar și iar, și le răvășea visele, ducându-i spre Valhalle palide, parcul Ermenonville și celeste coridoare crepusculare de hoteluri capitonate. Pe când dormeau în patul lor liric și visau la omologarea testamentului lumii, soneria se revărsa asupra conștiinței lor ca niște cercei rostogoliți undeva departe; David ridică receptorul.

— Alo. Da, ați sunat la soții Knight.

Vocea lui Dickie alunecă pe fir, de la tonul autoritar la murmurul lingușitor.

— Sper să veniți la dineul meu.

Glasul se prelingea în jos printre dinți, ca un acrobat pe frânghia din vârful unui cort de circ. Acțiunile lui Dickie nu se opreau decât la frontierele independenței morale, sociale și sentimentale, așa că era foarte ușor să-ți

imaginezi anvergura activităților ei. Dickie avea la vârful degetelor un catalog al umanității, o agenție de impresariat celebrități pentru toate genurile de emoție. Existența ei nu era deloc surprinzătoare în această epocă plină de nenumărați Mussolini și de predici de pe munte ținute de orice alpinist în trecere. Pentru suma de trei sute de dolari, răzuia depunerile istorice seculare de sub unghiile conților italieni și le servea drept caviar debutantelor din Kansas; pentru încă alte câteva sute, deschidea prosperității postbelice a Americii ușile către Bloomsbury³⁷ și Parnas, porțile de la castelul Chantilly sau paginile Debrett's³⁸. Comerțul ei cu active intangibile puneă pe masă frontierele lunecoase ale Europei într-o salată de crudități - spanioli, cubanezi, sud-americani, chiar și câte un negru ocazional, care înotau în maioneza socială ca niște bucățele de trufe. Soții Knight se ridicaseră la un nivel atât de înalt în ierarhia „celor cunoscuți”, încât deveniseră indispensabili pentru Dickie.

— Nu e nevoie să-ți dai aere, protestă Alabama în fața lipsei de entuziasm a lui David. Toți invitații de acolo vor fi albi... sau au fost cândva.

— Bine, o să venim, spuse David în receptor.

Alabama își răsuci trupul într-un mod experimental. Soarele patrician al după-amiezii târzii se alungea neprietenos peste patul unde se recompunea alături de David, amândoi indolenți.

— Este foarte măgulitor, spuse ea în timp ce se propulsa spre baie, să fii atât de căutat, dar mai judicios, cred, să cauți la rândul tău.

³⁷ Grup de scriitori, artiști și intelectuali, de la începutul sec. XX, din care făcea parte Virginia Woolf.

³⁸ Ghidul genealogic al aristocrației britanice.

David rămase întins în pat, ascultând curgerea jetului violent de apă și cutremurul paharelor în suportul lor.

— Încă un chef! strigă el. Constat că mă descurc foarte bine fără principiile mele de bază, dar nu pot să-mi sacrific și slăbiciunile – și una dintre ele este că nu mă mai satur de chefuri.

— Ce ziceai despre prințul de Wales? Că a vărsat? strigă Alabama.

— De ce nu asculți când îți vorbesc?! spuse David înfuriat.

— Detest oamenii care încep să vorbească exact în momentul când ieși în mână periuța de dinți.

— Am spus că cearșafurile din patul ăsta mă zgârie la picioare.

— Dar în băuturile de aici nu este nici urmă de potasă, spuse Alabama neîncrezătoare. Trebuie să fie o nevroză – ai vreun simptom nou? se interesă ea geloasă.

— A trecut atâta timp de când n-am mai dormit în pat, că aș avea halucinații, dacă le-aș putea deosebi de realitate.

— Sărmanul David... Ce putem face?

— Nu știu. Serios, Alabama, spuse David și își aprinse o țigară contemplativ, bat pasul pe loc cu pictura. Am nevoie de noi emoții care să mă stimuleze.

Alabama se uită la el cu răceală.

— Înțeleg.

Își dădu seama că își sacrificase pentru totdeauna, pe altarul unei veri provensale glorioase, dreptul de a se simți ofensată.

— Ai putea să urmărești aparițiile domnului Berry Wall³⁹ pe pagina de caricaturi din *Paris Herald*, sugera ea.

— Sau să mă înec cu clarobscur.

³⁹ Personaj excentric.

— Dacă într-adevăr vorbești serios, David, cred că ne-am înțeles că nu ne vom amesteca unul în treburile celuilalt.

— Uneori, comentă David fără nici o legătură, chipul tău arată ca un suflet rătăcit prin cețurile unei lande scoțiene.

— Evident, în calculele noastre nu am ținut cont de gelozie, continuă ea.

— Ascultă, Alabama, o întrerupse David, mă simt groaznic; crezi că o să fim la înălțime diseară?

— Vreau să-mi arăt noua rochie, spuse ea pe un ton hotărât.

— Iar eu am un costum vechi pe care vreau să-l port până se rupe. Știi că n-ar trebui să ne ducem. Ar fi bine să ne gândim la obligațiile noastre față de omenire.

Pentru Alabama, obligațiile erau un complot și o capcană întinsă de civilizație ca să îi prindă în laț fericirea și să pună piedică timpului.

— Îmi ții cumva o predică?

— Nu. Vreau să văd cum arată petrecerile lui Dickie. Ultima dintre ele n-a adus nici un ban pentru operele ei de binefacere, deși au întors de la poartă sute de oameni. Ducea de Dacné a costat-o pe Dickie trei luni în America, după aluzii bine ținute.

— Petrecerea o să fie ca toate celelalte. Stai jos și aștepți inevitabilul, singurul lucru care nu se petrece niciodată.

Extravaganța de după război care îi trimisese pe David și Alabama și încă pe vreo șaiszeci de mii de americani prin Europa, la o vânătoare de iepuri fără ogari, atinsese paroxismul. Sabia lui Damocles, făurită din speranța vie de a obține ceva în schimbul a nimic și din așteptările demoralizatoare de a primi nimic în schimbul a ceva, era ca și suspendată deasupra capului lor până pe 3 mai.

Erau americani de noapte și erau americani de zi, și toată lumea avea în bancă americani cu care să cumpere ceva. Holurile de marmură erau pline de ei.

Lespiaut nu mai reușea să producă destule flori pentru clienți. Se fabricau călțunași din piele și cauciuc, iar gardeniile albe și scânteiuțele se făceau din fire de mătase și sârme. Cu mare greutate se produceau imortelele care urmau să crească în solul arid al bretelelor înguste de la rochie și al buchetelor cu tije prelungi, care să străpungă umbrele abundente de sub talie. Modistele încropeau pălăriuțe din pânza bărcuțelor de jucărie din grădinile Tuileries; croitoresele mai îndrăznețe vindeau vara în buchete. Doamnele mergeau la turnătorie ca să obțină un mulaj cu o șuviță din părul lor sau să își pună la tocuri fanteziile de crom de la sticlutele de parfum ale lui Hélène Rubinstein și Dorothy Gray. Citeau cu voce tare chelnerilor adjectivele descriptive din meniu și tot își spuneau între ele „Nu ați dori?” sau „Realmente, nu ați vrea?” până îi goneau pe bărbați afară, ca să se piardă în liniștea relativă a străzilor din Paris, ce murmurau ca o orchestră invizibilă care se acordează. Americanii din alți ani își cumpărau case luxoase, cu guler alb și manșete, în Neuilly și Passy, sau astupau locurile virane din Rue de Bac, ca flăcăul olandez care a astupat cu trupul lui spărtura din dig. Americani iresponsabili se agățau de excentricități costisitoare, ca servitorii sâmbăta seara, când se cramponează de o roată mare, stricată, și făceau atât de multe modificări, încât addenda îi urma constant precum clinchetul unei case de marcat Potin. Blănari esoterici jupuiau o clientelă secretă în Rue des Petits-Champs; oamenii cheltuiau o avere în taxiuri în căutarea posibilităților îndepărtate.

„Îmi pare rău că nu pot rămâne, am trecut doar ca să vă salut”, spuneau ei între ei și refuzau să se așeze la masă în

restaurantul hotelului. Comandau patiserie Veronese pe peluzele de la Versailles, care păreau niște perdele de dantelă, pui și alune la Fontainebleau, acolo unde pădurile purtau peruci pudrate. Discurile umbrelor de soare se revărsau pe terasele suburbane cu efervescenta suplă și rotundă a unui vals de Chopin. Se așezau la distanță de ulmii lugubri din care se prelingeau florile, ulmi ca harta Europei, ulmi deșirați la capăt ca niște ghemotoace de lână galben-verzuie, ulmi grei și plini de ciorchini ca strugurii acri. Comandau vremea cu un apetit continental și îl ascultau pe centaur cum se plânge de prețul potcoavelor. În meniuri găseai flori burgheze, florile arhitecturale, înalte, din castani, dar și bobocii de trandafir glasați care mergeau cu vinul de Porto. Americanii dădeau detalii despre ei, dar numai la început, ca o eternă expozițiune, o cheie muzicală înaintea primei măsuri, ce urma să fie interpretată în modurile minore ale imaginației. În mintea lor, toți școlarii francezi erau orfani pentru că purtau șorțulețe negre, iar cei care nu cunoșteau sensul lui *insensible* credeau că francezii îi iau drept nebuni⁴⁰. Cu toții beau. Americanii cu panglici roșii la butonieră citeau jurnale care se numeau *L'Éclair*⁴¹ și beau pe trotuare. Americanii care primiseră ponturi pentru cursele de cai beau pe treptele de jos ale scărilor. Americanii cu un milion de dolari și abonament la maseuze beau în apartament la hotelurile Meurice și Crillon. Alți americani beau în Montmartre, *pour le soif, contre la chaleur, pour la digestion și pour se guérir*⁴². Erau încântați că francezii îi iau drept nebuni.

⁴⁰ Un exemplu de „prieteni falsi”. În franceză, *insensible* înseamnă lipsit de sensibilitate; în engleză, irațional.

⁴¹ Organizația franceză a cercetașilor.

⁴² De sete, contra căldurii; pentru digestie; pentru vindecare (în fr., în orig.).

Flori de peste cincizeci de mii de franci se ofiliră în nădejdea succesului pe altarele de la *Notre-Dame des Victoires* în cursul aceluia an.

— Poate că o să se întâmple ceva, spuse David.

Alabama își dorea să nu se întâmple iarăși ceva, dar era rândul ei să fie de acord – dezvoltaseră un aranjament tacit prin care își susțineau unul altuia emoțiile, aproape matematic, ca o combinație secretă a unui seif care nu funcționa decât prin convingerea reciprocă că așa va fi.

— Adică, spuse el în continuare, dacă ar veni cineva să ne aducă aminte ce simțeam noi în legătură cu unele lucruri, pe vremea când simțeam în același mod în care ni-l reamintesc ei, atunci poate că asta ne-ar înviora.

— Înțeleg ce vrei să spui. Viața începe să devină la fel de contorsionată ca răsucirile sentimentale ale unui dans ritmic.

— Exact. Vreau să organizez niște proteste împotriva acestui aspect, pentru că sunt cu mult prea ocupat ca să lucrez foarte bine.

*Mama said „Yes” and Papa said „Yes”*⁴³ tuturor proprietarilor de gramofone din Franța. *Ariel*⁴⁴ a trecut de pe copertă la antenele de pe acoperișurile caselor. Ce mai conta? De la un înger, numele trecuse deja în mit și apoi la Shakespeare – nimănui nu părea să-i pese. Oamenii încă recunoșteau cuvântul: „Ariel!” David și Alabama nici nu remarcaseră schimbarea.

Într-un taxi de Marne, tăiară toate colțurile din Paris suficient de abrupte ca să le capteze atenția și descinseră în fața hotelului George V. În bar era o atmosferă apăsătoare de amenințare convivială. Imitație delirantă a

⁴³ „Mama a spus «da» și tata a spus «da»,” – referire la o cunoscută melodie a vremii.

⁴⁴ *Ariel ou la vie de Shelley*, roman de André Maurois publicat în 1923.

picturilor lui Picabia, liniile negre și petele de culoare ale unei tentative de comercializare a nebuniei făceau ca acest spațiu, strâmt ca o cabină de vapor, să îți dea senzația că ești încorsetat într-un spațiu meschin. Barmanul inspectă adunarea cu un aer condescendent de patron: Miss Axton era o veche clientă, care, de fiecare dată, aducea un nou venit. Miss Dickie Axton, da, o cunoștea atât de bine – în barul lui băuse în seara când și-a împușcat iubitul în Gara de Est. Alabama și David erau singurii pe care nu îi cunoștea.

— Mademoiselle Axton și-a revenit complet după un contratimp așa de stupid?

Miss Axton afirmă cu o voce magnetică și incisivă că da, și îi ceru un pahar mare cu gin, rapid. Părul îi creștea pe cap ca mângăliturile pe care o persoană le face distrată în timp ce vorbește la telefon. Picioarele lungi îi erau întotdeauna proiectate viguros în față, de parcă apăsa până la fund, cu vârful degetelor, acceleratorul universului. Lumea spunea că se culcase cu un negru. Barmanul însă nu credea. Nu vedea când și-ar fi făcut Miss Axton timp pentru el între atâția gentlemen albi – ba chiar și pugiliști, este adevărat.

Miss Douglas, în schimb, reprezenta un caz diferit. Era englezoaică. Era imposibil să știi cu cine se culcase. Reușise chiar să rămână în afara atenției presei. Se înțelege, avea bani, ceea ce făcea ca aventurile ei să fie mai discrete.

— Bem același lucru ca de obicei, mademoiselle?

Barmanul zâmbi seducător.

Miss Douglas deschise larg ochii limpezi; întruchipa esența însăși a „negrului șic” într-o asemenea măsură, că nu mai era decât o aromă sumbră. Palidă și diafană, se menținea cu picioarele pe pământ doar cu ajutorul unei stăpâniri de sine visătoare.

— Nu, prietene, de data asta este scotch și sifon. Încep să-mi placă prea mult cremele de sherry.

— Există o soluție, spuse Miss Axton. Așezați șase enciclopedii pe burtă și recitați tabla înmulțirii. După câteva săptămâni, veți avea un stomac așa de plat, încât va ieși pe partea cealaltă și veți începe din nou viața cu partea din spate în față.

— Firește, contribui Miss Douglas, ciupindu-se acolo unde bănuiala unui colac de grăsime deborda peste centură, ca un cozonac proaspăt scos din cuptor, crescut peste marginile tăvii. Singurul lucru cert este... spuse ea aplecată în față și restul cuvintelor le împrășcă în urechea lui Miss Axton.

Cele două femei izbucniră în hohote de râs.

— Scuzați-mă, încheie Dickie încă amuzată, în Anglia se ia într-un pahar de cocktail.

— Eu nu fac niciodată gimnastică, enunță domnul Hastings cu o stânjeneală lipsită de entuziasm. De când m-am trezit cu ulcer la stomac, nu mănânc decât spanac, și în felul acesta reușesc să nu arăt bine.

— Un fel de mâncare sectantă, lugubră, conchise Dickie pe un ton sepulcral.

— Dar îl mănânc cu ouă, sau crutoane, iar uneori cu...

— Haide, dragă, nu trebuie să te agiți, îl întrerupse Dickie și începu să explice cu blândețe: De când domnul Hastings a ieșit de la azil, trebuie să îl dădăcesc; când se enervează, nu mai poate să se îmbrace sau să se bărbierească fără să dea drumul la patefon. Când se întâmplă asta, vecinii îl închid, așa că trebuie să îl veghez să rămână calm.

— Trebuie să fie foarte supărător, murmură David.

— Groaznic!... să faci tot drumul până în Elveția cu toate plăcile alea, și apoi să comanzi spanac în treizeci și șapte de limbi!

— Sunt convinsă că domnul Knight ne poate împărtăși vreo rețetă infailibilă de a rămâne tânăr, sugera Miss Douglas, arată ca de cinci ani.

— Este o autoritate, spuse Dickie. O autoritate de necontestat.

— În materie de ce? se interesă Hastings sceptic.

— Anul acesta, toate autoritățile sunt în legătură cu femeile.

— Vă plac rușii, domnule Knight?

— O, enorm, îi adorăm, interveni Alabama.

Avea senzația că nu deschisese gura de câteva ore și că se așteptau spună și ea ceva.

— Nu ne plac, spuse David. Nu știm nimic despre muzică.

— Jimmie, spuse Dickie rapace pentru a acapara conversația, era pe punctul de a deveni un compozitor faimos, dar era nevoit să ia o băutură la fiecare șaisprezece măsuri ale contrapunctului ca să-și mențină elanul, și vezica lui n-a mai rezistat.

— Nu puteam să mă sacrific pentru succes, așa cum fac alții, protestă Hastings arțăgos, pentru a sugera că David oarecum se vânduse pentru ceva.

— Se înțelege. Cu toate acestea, sunteți deja faimos – bărbatul fără vezică.

Alabama se simți exclusă, din lipsa vreunei realizări artistice. Comparându-se cu eleganta Miss Axton, începu să-și deteste soliditatea discretă, competențele neșlefuite și limitate ale corpului ei – brațele îi reaminteau de o bifurcație a căii ferate siberiene. Prin comparație cu hainele fine ale lui Miss Douglas, rochia ei de la Patou părea prea largă. Miss Douglas o făcea să simtă că avea urme de cremă pe decolteu. Alabama își strecură degetele în platoul cu alune sărate și se adresa deprimată barmanului:

— Aș zice că oamenii de profesia dumneavoastră beau până mor.

— *Non, madame.* A fost o vreme când îmi plăcea un pahar bun de coniac, dar asta înainte de a deveni atât de cunoscut.

Petrecăreții se revărsară în noaptea pariziană ca niște zaruri dintr-un cornet. Pâlpăirile rozalii ale felinarelor colorau bolta dantelată a copacilor în bronz lichid: aceste lumini sunt unul dintre motivele pentru care inimile americanilor tresar la auzul numelui „Franța” - sunt identice cu luminile tremurate din cercul copilăriei noastre.

Taxiul porni în balans pe bulevard, de-a lungul Senei. Trecură în viraje vertiginoase de masa fragilă a catedralei Notre-Dame, de podurile ce leagă fluviul, de mirosurile tari ale parcurilor încinse, de turnurile normande ale Palatului de Justiție, de mirosurile tari ale parcurilor încinse, de podurile ce leagă fluviul, de masa fragilă a catedralei Notre-Dame, derulate înainte și înapoi, ca un jurnal de actualități proiectat din nou de la început.

Insula Saint-Louis este împărțită în numeroase curți cu iz de mucegai. Pasajele sunt pavate cu diamantele albe și negre ale regilor siniștri, iar grilajele disecă ferestrele. Asiatici și georgieni slujesc în vastele apartamente ce dau spre fluviu.

Când au ajuns acasă la Dickie, se făcuse târziu.

— Așadar, pentru că este pictor, spuse Dickie în timp ce deschidea poarta, aș dori ca soțul dumneavoastră să o cunoască pe Gabrielle Gibbs. Uneori este inevitabil; cel puțin când trăiești printre oameni.

— Gabrielle Gibbs, repetă Alabama, cum să nu, am auzit de ea.

— Gabrielle este cam prostuță, continuă Dickie imperturbabilă, dar este foarte atrăgătoare, cu condiția să nu ai chef de conversație.

— Are cel mai frumos trup din lume, întări Hastings, este alb ca marmura.

Apartamentul era gol; o farfurie cu ouă jumări se răcea pe masa din mijlocul camerei; o capă de seară corai decora un scaun.

— *Qu'est-ce tu fais ici?*⁴⁵ întrebă cu glas slab Miss Gibbs, de pe podeaua băii, când Alabama și Dickie pătrunseră în sanctuar.

— Nu vorbesc franceza, spuse Alabama.

Părul lung, blond al fetei curgea în valuri sculptate în jurul feței; o şuviță platinată plutea în vasul de toaletă. Avea o față atât de inocentă, de parcă tocmai ieșise din mâinile unui taxidermist.

— *Quelle dommage*⁴⁶, spuse ea laconic.

Douăzeci de brățări de diamant zdrăngăniră de scaunul toaletei.

— A, dragă, spuse Dickie filozofic, Gabrielle nu vorbește în engleză când este beată. Alcoolul o face foarte educată.

Alabama o studie pe tânără; părea să se fi cumpărat singură pe bucăți.

— *Christ*, spuse posomorâtă fata amețită de-a binelea, *était né en quatre cent Anno Domini. C'était vraiment très dommage.*⁴⁷

Își reveni, cu precizia nonșalantă a unui mașinist de scenă, și o fixă sceptic pe Alabama, cu o privire la fel de impenetrabilă ca fundalul unui tablou alegoric.

— Trebuie să mă trezesc, se animă fata cu o tresărire de moment.

⁴⁵ Ce cauți aici? (în fr., în orig.).

⁴⁶ Ce păcat (în fr., în orig.).

⁴⁷ Christos s-a născut în anul patru sute după Christos. A fost într-adevăr mare păcat! (în fr., în orig.).

— Da, neapărat! ordonă Dickie. Afară este un bărbat cum n-ai mai întâlnit niciodată, care a venit aici atras doar de ideea de a te cunoaște.

„Într-o toaletă poți aranja orice”, gândi Alabama. „După război, baia a ajuns pentru femei echivalentul clubului din centru pentru bărbați.” Să nu uite să facă remarca asta la masă, își zise.

— Dacă mă lăsați singură, voi face o baie, propuse Miss Gibbs maiestuos.

Dickie o împinse pe Alabama afară din încăpere, ca o menajeră care adună praful de pe podeaua salonului.

— Noi credem, spunea Hastings pe un ton categoric, că n-are nici un rost să lucrezi asupra relațiilor umane.

Se întoarse apoi acuzator către Alabama:

— Și cine este acest „noi” ipotetic?

Alabama nu găsi nici o explicație. Tocmai se întreba dacă era momentul să-și plaseze remarca despre toaletă, când Miss Gibbs apăru în cadrul ușii.

— Îngeri! strigă tânăra, uitându-se în jurul camerei.

Delicată și cu rotunjimi fine, părea un bibelou de porțelan; se așeză pe scaun cu spatele drept și făcu sluj; apoi făcu pe mortul, într-o parodie burlescă a propriei ostentații, cu multă atenție, ca și cum fiecare gest era o figură în vreun dans comic pe care îl improviza și care urma să fie perfecționat mai târziu. Era evident că este dansatoare – veșmintele acestora nu fac niciodată parte integrantă din trupurile lor zvelte. Puteai să o dezvelești pe Miss Gibbs trăgând de un singur șiret central.

— Miss Gibbs! spuse David repede. Vă mai amintiți de bărbatul care vă scria toate scrisorelele acelea de amor de prin anii 1920?

Ochii vii cântăriră scena fără expresie:

— Deci pe dumneavoastră trebuie să vă cunosc. Am auzit însă că sunteți îndrăgostit de soție.

David râse:

— Calomnie! Dezaprobați?

Miss Gibbs se retrase în spatele efluviilor de Elizabeth Arden și al cascadei unui chicot internațional studiat.

— În zilele noastre e ceva aproape canibalic.

Tonul i se schimbase, devenise de o seriozitate exagerată; personalitatea ei se însuflețise ca o eșarfă de muselină roz în bătaia vântului.

— La unsprezece dansez și trebuie să cinăm, dacă ați avut vreodată intenția asta. Paris! oftă ea. De săptămâna trecută, de la patru jumătate, tot prin taxiuri stau.

Pe o masă lungă, așezată pe capre de lemn, o sută de cuțite și furculițe de argint semnalizau existența a tot atâtea milioane de dolari prin cele două fanioane stilizate cubist.

Grotescul capetelor ondulate după ultima modă și al buzelor stacojii ale femeilor, care se deschideau și înfulecau lumina lumânărilor ca marionetele ventrilocilor, dădea acestui dineu aspectul unui banchet medieval oferit de un rege nebun. Voci americane se plesneau până la frenezie sub șfichiul ocazional al unei limbi străine.

David nu o pierdea din ochi pe Gabrielle. Alabama o auzi pe tânără spunând: „Știți, cred că supa are nevoie de încă puțină apă de colonie”.

Avea să mai audă fraza de câteva ori, ceea ce o împiedica să și-o exprime pe a ei.

— Ei bine, încep ea cu curaj, pentru femei, toaleta...

— Este scandalos... o conspirație care să ne păcălească, se auzi glasul lui Miss Gibbs. Aș fi vrut să folosească mai mult afrodisiac.

— Gabrielle, strigă Dickie, habar nu ai cât de scumpe sunt cheștiile astea după război!

Masa căpătă balansul unei mingi de tenis, ceea ce dădea iluzia că privești lumea prin fereastra unui tren

expres. Pe sub ochii lor sceptici și distrați, treceau imense platouri cu feluri de mâncare frumos ornate.

— Mâncarea, spuse Hastings ursuz, este ca acel lucru pe care Dickie l-a găsit la niște săpături geologice.

Alabama se decise ca la momentul oportun să conteze pe arșagul lui; era întotdeauna prost dispus. Tocmai se gândise ce să spună, când vocea lui David ieși la suprafață, ca resturile unui vapor purtate de un val de adâncime.

— Am aflat de la un oarecare, îi spuse el lui Gabrielle, că aveți cele mai minunate vene albastre, peste tot.

— Mă gândeam, domnule Hastings, spuse Alabama perseverentă, că mi-aș dori să vină cineva și să mă zăvorască într-o centură de castitate spirituală.

Hastings fusese crescut în Anglia, așa că era foarte preocupat de ce mânca:

— Înghețată albastră! pufni el cu dispreț. Mai mult ca sigur că este sânge înghețat în Noua Anglie, extras de prin lume, sub presiunea civilizației moderne asupra conceptelor moștenite și tradițiilor dobândite.

Alabama reveni la prima sa ipoteză, potrivit căreia Hastings era iremediabil o persoană calculată.

— Aș vrea, spuse Dickie pe un ton aspru, ca oamenii să nu se flageleze cu mâncare când iau masa la mine.

— Nu am simț istoric! Sunt un necredincios! strigă Hastings. Nu știu despre ce vorbiți!

— Când tata era în Africa, îl întrerupse Miss Douglas, se cățărau într-un elefant și îi mâncau măruntaiele cu mâna – mă rog, pigmeii făceau asta; tata făcea fotografii.

— Și a mai spus, continuă David excitat, că sânii dumneavoastră sunt ca un desert de marmură – un fel de bezele, presupun.

— O adevărată experiență, căscă Miss Axton alene, ar fi să cauți stimularea în biserică și ascetismul în sex.

Petrecerea își pierdu suflul spre sfârșitul dîneului - invitații, absorbiți de propria lor persoană în livingul uriaș, se mișcau ca niște doctori cu măștile pe față într-o sală de operații. Penumbra roșiatică era saturată de o feminitate viscerală.

Prin geamuri, luminile nopții scânteiau, miniaturale și precise, ca niște stele încrustate într-un flacon de safir. O rumoare stinsă se înălța din stradă peste moleșeala petrecerii. David trecea de la un grup la altul, țesând în încăpere o dantelă cu care acoperea umerii lui Gabrielle.

Alabama nu își putea desprinde privirea de la cei doi. Gabrielle era centrul a ceva; avea în ea acea absență a direcției care nu poate exista decât la centru. Își ridică privirea și clipi din pleoape înspre David, cu un aer satisfăcut, ca o pisică persană albă.

— Îmi imaginez că pe sub haine purtați ceva masculin, neașteptat, murmură vocea lui David, niște boxeri sau ceva de genul ăsta.

În Alabama izbucni resentimentul față de David. Îi furase ideea. Toată vara trecută purtase chiar ea boxeri de mătase.

— Soțul dumitale arată prea bine pentru cineva atât de cunoscut, spuse Miss Axton. Un asemenea avantaj nu este corect.

Alabamei i se făcu greață - controlabil, dar prea dezgustător ca să răspundă - șampania este o băutură păcătoasă.

David își deschise și închise personalitatea asupra lui Miss Gibbs ca pe niște tentacule de plantă marină carnivoră. Dickie și Miss Douglas, așa cum stăteau rezemate de polița șemineului, evocau bizara solitudine arctică a unor stâlpi totemici. Hastings cânta la pian, mult prea tare. Zgomotul îl izola pe fiecare.

Sonerie de la intrare sună și sună.

— Trebuie să fie taxiurile care vin să ne ducă la balet, oftă Dickie cu ușurare.

— Dirijează Stravinski, informă Hastings. Este un plagiator, adăugă lugubru.

— Dickie, spuse Miss Gibbs pe un ton hotărât, poți să-mi lași cheia? Domnul Knight o să mă conducă la hotelul Acacias – dacă nu aveți nimic împotriva, desigur, i se adresa ea Alabamei cu un surâs radios.

— Să mă deranjeze? De ce? răspunse Alabama acru.

Nu ar fi deranjat-o dacă Gabrielle nu ar fi fost atât de seducătoare.

— Nu știu. Sunt îndrăgostită de soțul dumneavoastră. M-am gândit să încerc să-l seduc, dacă nu vă deranjează – bineînțeles, aș încerca oricum –, este așa un drăguț, spuse ea și râse ușor.

Era un râs simpatic, ca o scuză anticipată care acoperea în avans orice eventual refuz.

Hastings o ajută pe Alabama să își pună mantoul. Era furioasă pe Gabrielle –, Gabrielle o făcuse să pară atât de caraghioasă! Petrecăreții se ascuseră în haine.

De-a lungul Senei, felinarele se balansau și se roteau la fel de ușor ca panglicile legate de Arborele de mai; la colțul străzilor, primăvara își zâmbea cu înțeleles.

— Dar ce noapte „su-pehr-bă”! rosti Hastings pe un ton de glumeț.

— Vremea este pentru copii.

Cineva aminti de lună.

— Lunile? spuse Alabama cu dispreț. Cumperi două la cinci cenți, lună plină sau semilună, la orice prăvălie.

— Dar aceasta e una deosebit de frumoasă, doamnă. În mod particular, are un fel elegant de a privi lucrurile!

Când se gândea în urmă la acele zile, în momentele ei cele mai negre, Alabama găsea că ritmul ei predominant era la fel de sacadat și strident ca încercarea de a fredona

un pasaj din *La Chatte*⁴⁸. Mai târziu, singurele lucruri pe care le putea localiza pe plan emoțional erau impresia că toți erau niște personaje minore și exasperarea ei la afirmațiile repetate ale lui David că multe femei erau flori – flori și deserturi, iubire și exaltare, pasiune și faimă! După Saint-Raphaël, nu mai exista nici un pivot solid în jurul căruia să se rotească universul ei echivoc. Își modifica abstractizările, așa cum ar face un inginer mecanic în fața cerințelor succesive ale unei clădiri în construcție.

Grupul ajunsese târziu la teatrul Chatelet. Dickie îi împinse pe scara dublă de marmură, de parcă ar fi condus o procesiune prin fața Molohului.

Decorul roia de inele ale lui Saturn. Picioare zvelte și imaculate, conștiința coastelor, suspensia vibrantă a trupurilor grațioase precipitate în salturile șocului ritmic repetat, isteria viorilor se transmutau într-o abstracțiune torturată a sexului. Emoția Alabamei spori cu acest apel la patetismul unui corp uman supus voinței lui fizice până la evangelism. Măinile îi erau umede și tresăreau în fiorul acestuia. Inima îi palpita ca fâlfâitul de aripi al unei păsări furioase.

Teatrul se cufundă într-o lentă nocturnă de cultură luxuriantă. I se păru că ultimul acord al orchestrei o înalță de la pământ într-un elan de însuflețire inversă – ca râsul lui David, când era fericit.

La poalele scărilor, nenumărate tinere se întorceau spre bărbații importanți cu părul coliliu, rezemați de balustrada de marmură, și bărbații influenți priveau dintr-o parte în alta, în timp ce făceau să le zornăie prin buzunare diverse lucruri – viața personală și cheile.

— Iat-o și pe prințesă, spuse Dickie. O luăm cu noi? Pe vremuri, era o mare celebritate.

⁴⁸ Balet creat de Henri Sauguet în 1927 pentru Ballets Russes.

O femeie cu capul ras și cu urechi mari de gargui se afișa în hol cu un mexican fără păr.

— Madame a dansat în trupe de balet până când soțul ei i-a obosit genunchii în așa hal, încât nu a mai putut continua, continuă Dickie în timp ce făcea prezentările.

— Sunt mulți ani de când genunchii mei s-au osificat, se plânse femeia.

— Cum ați reușit? întrebă Alabama pe nerăsuflăte. Vreau să spun, cum ați ajuns la balet? Și să ajungeți atât de celebră?

Femeia o privi cu ochi catifelați de lustragiu, implorând lumea să nu o uite, pentru ca ea însăși să existe în uitare de sine.

— Dar m-am născut cu baletul.

Alabama acceptă enunțul ca pe o explicație de viață.

Au urmat multe disensiuni legate de locul unde să suzeze. Ca un compliment adresat prințesei, grupul alege un mic cabaret rusesc. Vocea unei aristocrații decăzute își împletea tânguirile cu notele flexibile ale chitarelor țigănești; clinchetul surd al sticlelor de șampanie în frapiere tulbura atmosfera acestui donjon al plăcerilor la fel de discordant ca zornăitul lanțurilor spectrale. Gâturi păstrate la răcoare și gâtlejuri ca niște colți de viperă străpungeau lumina ectoplasmatică; părul involburat se despletea în jurul bălților nopții.

— Madame, vă rog, insistă Alabama, ați putea să-mi dați o scrisoare de recomandare către maestrul sau maestra de balet? Aș da orice pe lume să învăț să fac asta.

Capul ras o scrută pe Alabama cu un aer enigmatic.

— La ce bun? spuse ea. Este o viață foarte dură. Acolo se suferă. Soțul dumneavoastră ar putea cu siguranță să aranjeze...

— Dar de ce ar dori cineva să facă asta? interveni Hastings. Vă dau eu adresa unui profesor de black-bottom⁴⁹ – evident, este negru, dar cui îi mai pasă astăzi?

— Mie, spuse Miss Douglas. Ultima oară când am ieșit în oraș cu negri, a trebuit să mă împrumut de la șeful de sală ca să achit nota. De atunci, am tras linia de discriminare după culoare la chinezi.

— Credeți, Madame, că sunt prea în vârstă? insistă Alabama.

— Da, răspunse prințesa laconic.

— Și oricum, ei trăiesc practic cu cocaină, spuse Miss Douglas.

— Și se roagă la demonii ruși, adăugă Hastings.

— Unii dintre ei duc totuși o viață normală, cred, spuse Dickie.

— Sexul este un înlocuitor așa de nesatisfăcător, oftă Miss Douglas.

— Înlocuitor de ce anume?

— De sex, idiot ce ești.

— Eu cred, spuse Dickie surprinzător, că asta este exact ce-i trebuie Alabamei. Mereu am auzit că este un pic mai altfel – nu neapărat într-o ureche, dar un pic mai dificilă. O artă ar explica-o. Da, cred cu adevărat că ar trebui, spuse ea pe un ton hotărât. Ar fi cel puțin la fel de exotic ca o soție de pictor.

— Ce înțelegeți prin „exotic”?

— Să alergi de colo-colo și să te preocupe lucrurile – cu toate că abia v-am cunoscut, mă gândesc că dansul ar fi cu adevărat un atú, mai ales dacă vă și interesează. Când o petrecere ar deveni prea plicticoasă, ați putea executa câteva piruete așa..., își ilustră Dickie spusele cu o furculiță pe care o înfipse în fața de masă și o răsuci. Acum vă văd! termină ea plină de entuziasm.

⁴⁹ Dans foarte popular, apărut în America în anii '20.

Alabama se văzu și ea rotindu-se suav până la capătul unui arcuș de vioară, răsucind pe bobina lui de argint deziluziile sigure ale trecutului în așteptările nesigure ale viitorului. Se imagină ca un nor amorf într-o oglindă de vestiar încadrată cu cărți de vizită, hârtii, telegrame și fotografii. Se urmări de-a lungul unui culoar de piatră plin de comutatoare electrice și pancarte cu fumatul interzis, pe lângă un răcitor de apă cu un teanc de pahare de carton și un bărbat într-un fotoliu cu spătar înclinat, până la o ușa cenușie marcată cu o stea pictată cu șablonul.

Dickie era născută să fie promotoare:

— Sunt sigură că sunteți capabilă – aveți corpul care trebuie!

În gând, Alabama își trecu în revistă trupul. Era drept și rigid ca un far.

— S-ar putea să meargă, murmură ea și cuvintele i se înălțară în mijlocul stării de euforie, ca un înotător care iese la suprafață după un plonjon la mare adâncime.

— S-ar putea?! exclamă Dickie ca un ecou plin de convingere. Dar ați reuși să îl vindeți la Cartier pentru un tricou de corp din plasă de aur!

— Cine îmi poate da o scrisoare de recomandare către persoanele necesare?

— Eu, draga mea – am toate intrările imposibile în Paris. Dar mi se pare cinstit să vă avertizez că potecile aurite din cer sunt bolovănoase când o iei la picior. Când vă pregătiți de drum, ați face bine să vă dotați cu o pereche de tălpi de crep.

— Da, maro, cred, din cauza rigolelor, spuse Alabama fără ezitare. Am auzit mereu spunându-se că praful de stele se vede prea mult pe alb.

— Este un aranjament complet idiot, interveni Hastings cu bruschete. Soțul ei spune că nu este în stare să cânte nici măcar o melodie!

Trebuie să se fi întâmplat ceva în viața acestui om pentru a-l face atât de morocănos – sau poate tocmai pentru că nu se întâmplase nimic? Cu toții erau arțăgoși, aproape la fel de mult ca ea. Trebuie să fi fost nervii, și apoi faptul că nu făceau altceva decât să scrie acasă să li se trimită bani. În tot Parisul nu era nici măcar o baie turcească decentă.

— Ce vi s-a întâmplat... de sunteți atât de nemulțumit? întrebă ea.

— M-am servit de medaliile mele de război ca de niște ținte să mă antrenez la tragerile cu pistolul, răspuse el acru.

Hastings era la fel de neted și cafeniu ca o acadea cu lapte. Nu îl atingeau nimic, era un neisprăvit care descuraja oamenii și ducea o existență de pirat moral. Multe generații de mame frumoase îl înzestraseră cu o iritare ineuizabilă. Nu era nici pe jumătate un tovarăș de petreceri la fel de bun ca David.

— Înțeleg, spuse Alabama. Arena este închisă astăzi, pentru că matadorul a trebuit să stea acasă să-și scrie memoriile. Cei trei mii de spectatori n-au decât să meargă la cinematograf.

Tonul ei sarcastic îl agasă pe Hastings.

— Nu eu sunt de vină, se apără el, că Gabrielle l-a împrumutat pe David.

Observă apoi gravitatea de pe fața Alabamei și continuă consolator:

— Nu cred că ați dori să fac dragoste cu dumneavoastră, nu?

— O, nu, este în regulă... îmi place să mă victimizez.

Mica sală se sufoca în fum. O dezlănțuire de tobe asedie zorii moleșiți; paznicii de la celelalte cabarete se abătură pe acolo pentru supeul lor matinal.

Alabama stătea liniștită, fredonând *Horses, horses, horses* cu o voce ca sirena de ceață a navelor care pleacă în larg.

— Este petrecerea mea, insistă ea când apăru nota de plată, o dau de ani de zile.

— Atunci de ce nu l-ați invitat și pe soțul dumneavoastră? întrebă Hastings cu maliție.

— A, fir-ar să fie! exclamă Alabama vehement. L-am invitat... l-am invitat de atât de mult timp, că a uitat să vină.

— Vă trebuie cineva care să se ocupe de dumneavoastră, spuse el serios. Vă plac bărbații și aveți nevoie să fiți strunită. Dar așa este! insistă el când Alabama începu să râdă.

Deși Hastings se hrănea, în fond, din așteptările ipocrite ale doamnelor ale căror fapte le îngăduiau o apropiere de basmele cu zâne, Alabama ajunsese la concluzia că el nu avea totuși nimic dintr-un prinț.

— Tocmai mă pregăteam să mă descurc singură, chicoti ea. Mi-am dat întâlnire cu prințesa și cu Dickie ca să stabilim viitorul meu. Până atunci însă, este extrem de greu să dirijezi o viață careia îi lipsește direcția.

— Aveți un copil, nu? sugeră el.

— Da, mai este și copilul - viața merge mai departe.

— Petrecerea asta, spuse Dickie, durează de o veșnicie. Semnăturile de pe primele cecuri pentru nota de plată sunt păstrate pentru muzeul de război.

— Ce ne trebuie este ceva sânge proaspăt pentru petrecere.

— Ce ne trebuie tuturor, spuse Alabama nerăbdătoare, este o bună...

Zorii de ziuă se balansau de pe o latură a Pieței Vendôme pe cealaltă, cu grația lentă argintie a unui dirijabil ancorat. Alabama și Hastings dădură buzna

dimineața în apartamentul gri al soților Knight, ca o rafală de confetti rămasă de cu seară, scuturată din pliurile unui mantou.

— Credeam că David este acasă, spuse ea după ce căută în dormitor.

— Eu nu, o maimuțări Hastings. Pentru că eu, dumnezeul tău, sunt un dumnezeu evreiesc, un dumnezeu baptist, un dumnezeu catolic...

Trecuse atâta timp de când îi venea să plângă, își dădu ea seama brusc. Se prăbuși pe podea în aerul închis și obosit al salonului. Suspinând și tremurând, nu își înălță capul nici când, în sfârșit, David intră nesigur în încăperea uscată și supraîncălzită. Alabama zăcea întinsă, ca o cârpă stoarsă pusă la întins pe pervazul ferestrei, ca învelișul transparent lepădat de o insectă lucitoare.

— Cred că ești teribil de supărată, spuse el.

Alabama nu răspunse.

— Am fost în oraș toată noaptea, la o petrecere, explică David binedispus.

Alabama își dori să îl poată ajuta să se justifice cumva mai credibil. Își dori să poată face ceva ca lucrurile să nu mai fie așa de nedemne. Viața părea inutil de extravagantă.

— Ah, David, suspină ea. Sunt prea mândră să îmi pese... orgoliul mă împiedică să simt măcar jumătate din ce ar trebui să simt.

— Să-ți pese de ce anume? Tu nu te-ai distrat? murmură David în încercarea de a liniști lucrurile.

— Poate că Alabama s-a supărat că nu i-am făcut curte, interveni Hastings, grăbit să iasă din acea situație. Oricum, dacă nu aveți nimic împotriva, trebuie să fug. Cred că este foarte târziu.

Soarele de dimineață strălucea în toată splendoarea lui prin ferestre.

Ea rămase întinsă mult timp, suspinând. David o așeză pe umăr. Sub brațele lui mirosea a căldură și a curățenie, ca fumul dintr-un foc molcom ce arde într-o colibă de munte.

— Explicațiile nu servesc la nimic, spuse el.

— Absolut deloc.

Încercă să îl vadă mai bine în lumina din zori.

— A, dragul meu! exclamă ea. Aș vrea să trăiesc în buzunarul tău.

— Draga mea, răspunse David somnoros, sigur ar avea o gaură pe care ai uitat să o coși, și atunci ai cădea prin ea și mi te-ar aduce acasă bărbierul satului. Sau cel puțin așa mi s-a întâmplat cu fetele pe care le-am purtat în buzunar.

Alabama se gândi că ar fi bine să pună o pernă sub capul lui David, să nu mai sforăie. Se gândi că arăta ca un băiețel pe care bona tocmai terminase să îl spele și să îl pieptene. Bărbații, își spuse ea, nu par niciodată să devină lucrurile pe care le fac, așa cum se întâmplă cu femeile, ci relevă doar propria interpretare filozofică a faptelor lor.

„Nu-mi pasă”, își repetă ea cu convingere: o incizie în țesutul vieții tot atât de curată ca aceea pe care chirurgul cel mai îndemânatic poate spera să o realizeze pe un apendice inflammat. Își trecu în revistă impresiile, ca o persoană care își face testamentul, și își lasă fiecare senzație trecătoare drept moștenire acelei acumulări efemere a sinelui, prezentul, care se umplea și apoi se golea când devenea excesivă.

Este prea târziu în această dimineată pentru păcate mici; soarele se scaldă alături de cadavrele de peste noapte în apele încărcate de germenii de tifos ale Senei; căruțele zgomotoase ale piețarilor s-au întors de mult la Fontainebleau și Saint-Cloud; în spitale se termină primele operații; locuitorii de pe Île de la Cité tocmai și-au terminat bolul de *café au lait*, iar șoferii de noapte, *un verre*.

Bucătarii din Paris au dus jos gunoiul și au adus sus cărbunele, și nenumărați tuberculoși așteaptă metroul în măruntaiele umede ale pământului. Copiii se joacă pe peluzele de lângă Turnul Eiffel, în timp ce voalurile albe ale guvernanelor englezoaice și voalurile albastre ale bonelor franțuzoaice dau de veste fluturând că totul este așa cum trebuie pe Champs-Élysées. Femei elegante își pudrează nasul privindu-se în paharul de Porto pe sub copacii de la Pavillion Dauphine, care tocmai își deschide porțile în scârțâitul cizmelor de călărie din piele rusească. Camerista familiei Knight are ordin să îi trezească pe stăpâni la timp, ca să își ia masa de prânz în Bois de Boulogne.

Când Alabama încercă să se scoale, se simți nervoasă, se simți monstruoasă, se simți îngrețoșată.

— Nu mai suport nici o secundă în plus! strigă ea către David, care dormita. Nu vreau să mă culc cu bărbații sau să imit femeile, și nici nu suport așa ceva!

— Ascultă, Alabama, mă doare capul, protestă David.

— Nu vreau să ascult! Nu vreau să iau masa de prânz în Bois! O să dorm până când trebuie să merg la studio.

În ochii ei lucea lumina precară a unei hotărâri fanatice. Sub bărbie erau două triunghiuri albe și în jurul gâtului cercuri albastre. Pielea îi mirosea a pudră uscată și îmbâcsită de la noaptea de dinainte.

— Dar n-ai cum să dormi dacă nu stai întinsă, spuse el.

— Ba pot să fac exact ce vreau, răspunse ea, orice! Pot să dorm și trează dacă așa vreau!

Plăcerea resimțită de David în simplitate era un aspect foarte complex, pe care o persoană obișnuită nu l-ar fi înțeles niciodată și care îl scutea de numeroase discuții.

— Perfect, spuse el. O să te ajut.

Macabrii care au trecut prin război adoră să spună povestea soldaților din Legiunea Străină care au dat un bal în împrejurimile Verdunului și au dansat cu cadavrele.

Faptul că Alabama fierbea mereu filtrul otrăvit pentru banchetul semiconștienței, insistența ei asupra farmecului misterios al vieții atunci când îi simțea deja pulsul ca pe zvâcnetul unui picior amputat aveau în ele ceva la fel de sinistru.

Uneori, femeile par să împărtășească în tăcere o dogmă inalterabilă a persecuției, care le dotează chiar și pe cele mai sofisticate dintre ele cu patosul nearticulat al țăranului. În comparație cu Alabama, înțelepciunea materială a lui David era atât de profundă, încât strălucea, puternică și armonioasă, prin confuzia acestei epoci.

— Biata fată, spuse el, înțeleg. Trebuie să fie groaznic să-ți pierzi timpul așteptând ceva la nesfârșit.

— Ah, taci! răspunse ea nerecunoscătoare.

Rămase un timp alungită și tăcută.

— David, spuse ea tăios.

— Da.

— Vreau să ajung o dansatoare celebră, la fel de faimoasă ca venele albastre de pe marmura albă a lui Miss Gibbs.

— Da, draga mea, încuviință David circumspect.

III

1

Înaltele parabole sonore ale lui Schumann cădeau în curtea îngustă de cărămidă și se spărgeau de zidurile roșii într-un crescendo discordant. Alabama traversă pasajul murdar din spatele scenei de la Olympia Music Hall. În semiobscuritate, numele lui Raquel Meller se decolora pe o ușă însemnată cu o stea aurie scorojită; efectele unei trupe de jongleri blocau scara. Alabama sui șapte rânduri

de scări, pline de aşchii şi încovoiate sub paşii nesiguri a multe generaţii de dansatori, şi deschise uşa studioului. Albastrul vioriu al pereţilor şi podeaua bine frecată atârnav de acoperişul de sticlă ca nacela unui balon suspendat în eter. Efort şi ambiţie, emoţie, disciplină şi o seriozitate copleşitoare inundau încăperea vastă ca un hambar. O fată athletică, plasată în centrul acestei atmosfere, înfăşura marginile spaţiului în jurul coapsei ei întinse rigid. Se tot roti până când reduce tensiunea spiralei vibrante la stadiul lent şi precis al unui cântec de leagăn, şi încremeni într-o pauză orgiastică. Se îndreptă apoi cu mişcări greoaie spre Alabama.

— La ora trei am lecţie cu Madame, îi explică Alabama fetei în franceză. O prietenă a stabilit întâlnirea.

— Madame soseşte în curând, spuse dansatoarea cu un aer uşor batjocoritor. Poate vreţi să vă pregătiţi?

Alabama nu se decise dacă fata lua în zeflema lumea în general, sau pe ea în particular – sau, poate, pe sine însăşi.

— Dansaţi de mult? întrebă balerina.

— Nu. Este prima mea lecţie.

— Mă rog, toţi începem la un moment dat, spuse fata îngăduitoare.

Se mai roti fulgerător de trei sau patru ori pentru a încheia conversaţia.

— Pe aici, spuse tânăra, afişând lipsa ei de interes faţă de o începătoare.

O conduse pe Alabama până în vestibul.

De-a lungul pereţilor din vestiar atârnav jambiere lungi şi tălpi rigide de culoarea pielii, şi ciorapi negri, turnaţi în sudoare după tiparul imaginilor vizuale ale tempourilor decisive din muzica lui Prokofiev şi Sauget, Poulenc şi de Falla. Garoafa strălucitoare, explozivă a unui tutu, ieşea de sub marginile unui prosop de faţă. Într-un colţ, bluza albă

și fusta plisată ale lui Madame stăteau agățate în spatele unei perdele gri, decolorate. Încăperea trăsnea a trudă.

O tânără poloneză cu părul ca un burete de sârmă de cupru și o față roșcovană de gnom stătea aplecată deasupra unui cufăr împletit din răchită, unde sorta partituri rupte și aranja o grămadă de tunici aruncate de-a valma. Pantofi de balet desperecheați atârnav de lampadar. În timp ce întorcea paginile ferfeniță ale unui album Beethoven, poloneza descoperi o fotografie îngălbenită.

— Cred că este maică-sa, îi spuse ea dansatoarei.

Dansatoarea examinează bucata de carton cu un aer de proprietar: prim-balerina ea era.

— Eu, *ma chère* Stella, cred că este chiar Madame când era tânără. O s-o păstrez!

Pufni într-un râs exagerat și autoritar – ea era centrul studioului.

— Nu, Arienne Jeanneret. Poza rămâne la mine.

— Pot să o văd și eu? Întrebă Alabama.

— Sigur este Madame.

Arienne îi întinse fotografia Alabamei cu o ridicare indiferentă din umeri. Mișcările ei nu aveau nici o continuitate; era complet imobilă între reprizele de vibrații electrice spasmodice care îi propulsau corpul de la o poziție cataclismică la alta.

Ochii din fotografie erau rotunzi, triști, de rusoaică; o conștiință visătoare a propriei frumuseți albe și dramatice dădea fizionomiei greutate și hotărâre, ca și cum o voință spirituală reunea toate trăsăturile. Fruntea îi era încinsă de o bandă lată de metal, după moda conducătorilor de care romani. Mâinile îi stăteau așezate pe umeri într-o poză studiată.

— Nu-i așa că e frumoasă? Întrebă Stella.

— Ar putea fi americană, răspunse Alabama.

Femeia din fotografie îi amintea vag de Joan; la sora ei mai regăsea aceeași transparență care emana din chipul din fotografie, ca lumina orbitoare a unei ierni rusești. Poate că și pe Joan o consumase o intensitate a căldurii asemănătoare, până la acea delicată luminozitate ce radia din făptura ei.

Fata se întoarse repede, când auzi pașii obosiți ce traversau ezitanți studioul.

— Unde ați găsit poza asta veche?

Vocea lui Madame, tremurând de emoție, te-ar fi făcut să crezi că este plină de scuze. Madame zâmbi. Nu era lipsită de simțul umorului, dar de sub misticismul alb și calm al chipului său nu răzbătea nici o emoție manifestă.

— În albumul Beethoven.

— Cândva, spuse Madame pe scurt, stingeam luminile în apartamentul meu și cântam la pian Beethoven. Salonul meu din Petrograd era galben și plin de flori tot timpul. Atunci îmi spuneam: „Sunt prea fericită. Așa ceva nu poate dura”.

Flutură mâna a resemnare, apoi își ridică privirea spre Alabama și se uită drept în ochii ei

— Așa deci, amica mea îmi spune că vrei să dansezi? De ce? Ai deja prieteni, bani...

Ochii negri se plimbară fățiș, aproape copilăresc, pe trupul Alabamei, deșirat și ascuțit ca acele triangluri de argint dintr-o orchestră - peste omoplații lați și peste imperceptibila concavitate a picioarelor lungi, toate bine strunite și controlate de forța elastică a gâtului robust. Corpul ei era ca o suveică.

— Am fost să văd baletul rusesc, încercă Alabama să se explice, și mi se pare... O, nu știi! A fost ca și cum în el se aflau toate lucrurile pe care dintotdeauna am încercat să le găsesc în altă parte.

— Ce anume ați văzut?

— *La Chatte*, Madame, și trebuie neapărat să dansez și eu asta într-o zi! răspunse Alabama fără să stea pe gânduri.

O mică scânteie de interes contrariat traversă ochii negri. Personalitatea se retrase apoi de pe chip. Să privești în ochii ei era ca și cum ai înainta printr-un lung tunel de piatră, cu o geană de lumină cenușie la celălalt capăt, orbecăind prin mocirla ce acoperă fundul rotunjit și alunecos.

— Sunteți prea în vârstă. Acesta este un balet minunat. De ce ați venit la mine așa de târziu?

— Înainte eram neștiutoare. Eram prea ocupată să trăiesc.

— Și acum ați terminat tot ce aveți de trăit?

— Destul cât să fiu sătulă până în gât, râse Alabama.

Femeia se mișcă încet printre accesoriile de dans.

— Vom vedea, spuse ea. Pregătiți-vă!

Alabama se schimbă cu repeziciune. Stella îi arată cum să-și lege pantofii de balet în spatele oaselor de la gleznă pentru ca nodul de la fundă să rămână ascuns în scobitură.

— În legătură cu *La Chatte*... începu rusoaica.

— Da?

— Nu puteți dansa în baletul ăsta. Nu trebuie să vă faceți speranțe așa de mari.

Deasupra capului ei, pe o pancartă scria „Nu atingeți oglinda” în franceză, engleză italiană și rusă. Madame stătea cu spatele la oglinda imensă și privea în gol spre colțurile îndepărtate ale încăperii. Au început fără muzică.

— O să aveți pian după ce învățați să vă controlați mușchii, îi explică ea Alabamei. Acum, pentru că este prea târziu, tot ce se poate face este să vă gândiți permanent cum să țineți picioarele. Întotdeauna trebuie să stați cu ele așa.

Madame își așează orizontal pantofii de satin deșirați.

— Trebuie să vă întindeți așa de cincizeci de ori în fiecare seară.

Îi trase și îi îndoi picioarele zvelte peste bară. Fața Alabamei se înroși de efort. Femeia aceea îi smulgea literalmente mușchii de pe coapse. Îi venea să strige de durere. Când se uită la ochii fumurii și la tăietura roșie a gurii lui Madame, Alabama avu impresia că vede pe acel chip răutate. Gândi că Madame este o femeie crudă. Își zise că este nesuferită și răuvoitoare.

— Nu trebuie să vă odihniți, spuse Madame. Continuați.

Alabama trase cu toată forța de membrele ce o dureau. Rusoaica o lăsă singură să lucreze la exercițiul diabolic. Reveni și se stropi nonșalantă în fața oglinzii cu un pulverizator.

— *Fatiguée?*⁵⁰ strigă ea peste umăr nepăsătoare.

— Da, răspunse Alabama.

— Dar nu trebuie să vă opriți.

După un timp, rusoaica se apropie de bară.

— Când eram doar un copil în Rusia, spuse ea impasibilă, făceam câte patru sute din astea în fiecare seară.

Furia se ridică în Alabama, ca benzina boloborosind într-un rezervor vizibil. Spera ca femeia disprețuitoare din fața ei să își dea seama cât de mult o urăște.

— O să fac și eu patru sute.

— Din fericire, americancele sunt atletice. Au mai multe aptitudini înnăscute decât rusoaicele, remarcă Madame. Dar sunt mai răsfățate, pentru că se bucură de confort, bani și o mulțime de soți. Pentru azi este de ajuns. Aveți apă de colonie?

Alabama se fricționează cu lichidul lăptos din pulverizatorul lui Madame. Se îmbracă apoi printre ochii uluiți și încurcați

⁵⁰ Obosită? (în fr., în orig.).

și printre trupurile goale ale elevelor care începură să intre la oră. Fetele vorbeau însuflețit în rusește. Madame o invită să mai rămână ca să le vadă cum exersează.

Pe un scaun de fier rupt se așează un bărbat care începu să deseneze; două personaje bărboase de la teatru arătau spre o fată, apoi spre alta; un tânăr în colanți negri, cu capul înfășurat într-un batic și machiat ca un pirat de legendă, pulveriză aerul cu bățile lui de gleznă.

Într-un mod misterios, baletul prinse contur. În liniște, își desfășură zarva mută în insolența seducătoare a mișcărilor – jeté-uri înapoi, *pas de chats* nonșalanți, în abandonul piruetelor multiple –, își dezlănțui furia în salturile și șpagatele acelui avânt rusesc, și apoi se temperă, pentru a se odihni într-o legănare de *chasses-croisés*. Nimeni nu scotea nici un cuvânt. Sala era la fel de calmă ca ochiul unui ciclon.

— Vă place? întrebă Madame implacabil.

Alabama își simți fața cuprinsă de un val de căldură stânjenitor. După prima lecție se simțea stoarsă. Corpul o durea și îi tremura. Prima întâlnire fugară cu dansul ca artă îi deschidea un întreg univers. „Sacrilegiu!”, așa îi venea să strige gândindu-se la abandonul pozițiilor de balet, când își aminti cu rușine de *Valsul orelor* pe care îl dansase cu zece ani în urmă. Brusc, îi reveni în minte exaltarea pe care o simțise în copilărie când se răsucea și mergea pe trotuar într-o parte, ca un crab, și își lovea călcâiele în aer. Se asemana cu acel vechi sentiment uitat că nu ar putea sta lipită de pământ nici un minut în plus.

— Îmi place enorm. Ce este?

Femeia își întoarse privirea.

— Este unul dintre baletele mele, despre un amator care voia să se alăture unui circ, spuse ea.

Alabama se întrebă cum de putuse să creadă că ochii aceia de ambră neguroși erau blânzi; i se părea acum că își băteau joc de ea într-un mod infernal.

Madame continuă:

— Măine veți lucra din nou.

Seară de seară, Alabama își frecționa picioarele cu ulei de masaj Elizabeth Arden. Îi apăruseră vânătăi deasupra genunchiului, acolo unde făcuse ruptură de mușchi. Avea gâtul atât de uscat, încât la început crezuse că avea febră și își luase temperatura; fu dezamăgită însă când constată că nu avea nimic. În costum de baie, încercă să facă exerciții de întindere pe spătarul înalt al unei canapele Louis Quatorze. Era mereu la fel de țeapănă și, cuprinsă de durere, se prindea de florile sculptate aurii. Își vâră labele picioarelor printre barele patului de fier și dormea săptămâni întregi cu degetele de la picioare înțepenite spre în afară. Lecțiile erau un chin.

După o lună, Alabama reușea fără ajutor să se țină drept în poziția de balet, cu greutatea repartizată pe pernțele de pe talpă, ținând curbura șirei spinării strânsă ca hățurile unui cal de curse și trăgând în jos umerii până când îi simțea parcă apăsându-i pe umeri. Timpul se scurgea în salturi spasmodice, ca un orologiu de școală. David era bucuros să o vadă absorbită de munca de la studioul de balet. Erau astfel mai puțin dispuși să își consume orele de răgaz în petreceri. Timpul liber al Alabamei era o chestiune de dureri musculare scârțâitoare, preferabil de petrecut acasă. David era mai liber să lucreze, acum că ea era ocupată și avea mai puține pretenții asupra timpului lui.

Seara, se așeza în fața ferestrei, prea obosită să se miște, consumată de dorința fierbinte de a reuși ca dansatoare. I se părea că prin atingerea acestui scop avea să alunge demonii care o mânaseră până atunci - că, dacă

va confirma, avea să ajungă la acea pace interioară care, își imagina ea, este apanajul conștiinței de sine – că avea să fie capabilă, prin intermediul dansului, să își controleze emoțiile, să cheme după dorință dragostea, sau mila, sau fericirea, după ce va fi deschis o poartă prin care acestea să se poată revărsa. Se îndemna să lucreze, nemiloasă cu sine, iar vara se scurgea încet.

Căldura din iulie bătea în luminatorul din tavan al studioului și Madame pulveriza aerul cu dezinfectant. Apretul din jupele de organdi i se lipea Alabamei de mâini, în timp ce transpirația i se prelingea în ochi până când nu mai vedea. Din dușumele se ridica un praf sufocant, în timp ce lumina orbitoare îi puneă un vâl negru peste ochi. Era umilitor pentru ea când Madame trebuia să pună mâna pe gleznelor atât de încinse ale elevei sale. Corpul omenesc este foarte insistent. Alabama își detesta cu toată forța neputința de a și-l disciplina pe al său. Învățând să îl stăpânească era ca și cum ar fi jucat un joc disperat cu ea însăși. Spunea „Corpul meu și cu mine” și se supunea unui abuz îngrozitor: așa se făceau lucrurile. Câteva dansatoare exersau cu un prosop de baie prins în jurul gâtului. Era atât de cald sub acoperișul fierbinte, încât aveau nevoie de ceva care să le absoarbă transpirația. Uneori, oglinda tremura în valuri roșii de căldură când lecția se nimerea la orele la care lumina soarelui cădea drept pe geamul din tavan. Alabama se săturase să își miște picioarele în interminabile *battements*⁵¹ în absența muzicii. Chiar se întreba de ce mai venea la lecții: David îi propusese să meagă la înot după-amiază la Corne-Biche. Simțea un soi de ură pe Madame pentru că nu se dusese la răcoarea pădurii cu soțul ei. Cu toate că nu credea că momentele fericite și lipsite de griji din primii ani ai vieții lor de cuplu

⁵¹ Întinderea piciorului în față, în lateral sau în spate, fie repetat, fie ca o mișcare singulară.

se pot repeta - sau că se poate bucura de ele dacă reveneau cu adevărat, după ce fuseseră secate de experiențele avute - totuși, clipele de maximă bucurie concretă, pe care le vizualiza când se gândea la fericire, se găseau în aceste amintiri pe care le conțineau.

— Vreți să fiți atentă, vă rog? spuse Madame. Asta este pentru dumneavoastră.

Madame se deplasă peste podea descriind figura unui adagio⁵² simplu.

— Nu pot să fac așa ceva, spuse Alabama.

Începu neglijent să urmeze traseul schițat de rusoaică. Deodată se opri:

— O, cât este de frumos! exclamă ea extatic.

Profesoara de balet nu se întoarse spre ea.

— În dans sunt multe lucruri frumoase, spuse ea laconic, dar nu le puteți executa... deocamdată.

După lecție, Alabama își împături lucrurile încă umede în valiză. Arienne își stoarse colanții și sudoarea formă mici băltoace pe podea. Alabama îi ținu de capete în timp ce ea îi storcea și răsucea. Ca să înveți să dansezi, plăteai cu multă sudoare.

— O să plec pentru o lună, spuse Madame într-o sâmbătă. Puteți continua tot aici, cu mademoiselle Jeanneret. Sper ca la reîntoarcerea mea să puteți avea și muzica.

— Atunci, nu mai am lecție luni?

Petrecuse atât de mult timp în studio, încât doar cât se gândea la o viață în afara lui i se părea că o azvârle cineva în prăpastie.

— Cu mademoiselle.

⁵² Prima parte lentă, executată de doi soliști, într-un balet clasic (*pas de deux*).

Alabama simți cum pe obraji îi curg inexplicabil lacrimi mari, fierbinți, în timp ce privea la silueta obosită a profesoarei lor, care dispăru în norul de praf. Ar fi trebuit să se bucure de acest răgaz; se așteptase să fie bucuroasă.

— Nu trebuie să plângeți, îi spuse fata cu blândețe. Madame trebuie să plece la Royat, să-și îngrijească inima.

Îi zâmbi cu căldură:

— O s-o rugăm imediat pe Stella să vă acompanieze la pian, adăugă ea cu un aer conspirativ.

Exersară și în arșița lunii august. Frunzele se uscau și cădeau în fântâna de la Saint-Sulpice; Champs-Élysées fierbea în fumul de benzină. Nu mai era nimeni în Paris: așa spunea toată lumea. Fântânile din Tuileries pulverizau o ceață caldă; midinetele renunțară la mâneci. Alabama se ducea la studio de două ori pe zi. Bonnie era în Bretagne, la prietenele lui Nanny. David bea cot la cot cu mulțimea de clienți din barul de la Ritz pentru a sărbători împreună pustiul din oraș.

— De ce nu vii niciodată cu mine? o întrebă el.

— Pentru că, dacă vin, a doua zi nu mai pot exersa.

— Nutrești cumva iluzia că într-o zi o să fii destul de bună pentru chestia asta?

— Nu, dar există un singur mod de a afla, să încerci.

— Dar nu mai avem viață de familie deloc.

— Tu nu stai niciodată acasă, oricum - trebuie să-mi găsesc ceva de făcut.

— Altă toană de femeie: doar trebuie să lucrez.

— O să fac orice vrei tu.

— Ieși cu mine după-amiază?

Se duseră la aerodromul Le Bourget și închiriară un aeroplan. David bău atât de mult coniac înainte de a pleca, încât, când abia ajunseseră deasupra Porte Saint-Denis, încerca să îl convingă pe pilot să îi ducă la Marsilia.

Întorși la Paris, insistă ca Alabama să îl însoțească la Closerie des Lilas.

— Găsim noi pe cineva acolo și luăm cina împreună, spuse el.

— David, sincer, nu pot. Mi se face așa de rău când beau... Altfel, trebuie să iau morfină, ca data trecută.

— Unde pleci?

— Mă duc la studio.

— Dar cu mine nu poți să stai! Care mai este atunci rostul unei soții? Dacă o femeie este doar ca să te culci cu ea, sunt destule altele dispuse să facă asta...

— Și care mai este atunci rostul unui soț sau mai știu eu ce? Îți dai seama dintr-odată că toți sunt la fel, și poftim unde am ajuns!

Taxiul o luă huruind pe Rue Cambon. Urcă scările, tristă. Arienne o aștepta.

— Ce față mâhnită! spuse ea.

— Viața este o poveste tristă, nu-i așa? Sărmana Alabama, spuse Stella.

După ce exercițiile de rutină de la bară se terminară, Alabama și Arienne se duseră în mijlocul podelei.

— *Bien*, Stella, suntem gata.

Cochetăriile melancolice ale unei mazurci de Chopin cădeau în gol în aerul fierbinte. Alabama observa cum Arienne căuta procesele mentale ale lui Madame. Arăta foarte îndesată și sordidă. Și totuși, era prim-balerina Operei din Paris, aproape la vârf. Alabama începu să suspine tăcut.

— Viața nu este tot așa de dură cum e o carieră, scânci ea.

— Hei, cotcodăci Arienne exasperată, aici nu suntem la un pension de domnișoare! Vrei să faci pașii așa cum dorești, dacă ai mei nu îți plac?

Proptită cu mâinile în șolduri, puternică și banală, dădea de înțeles că, odată ce Alabama cunoștea existența pașilor, era obligată să îi și execute. Cineva trebuia să stăpânească chestiunea; se simțea asta în atmosferă. Arienne o pusese acolo, s-o lăsăm pe Arienne să se descurce.

— Pentru tine lucrăm, să știi, spuse Arienne cu grosolănie.

— Mă dor picioarele, spuse Alabama cu dispreț. Mi-a căzut unghia.

— Atunci, să-ți crească una mai tare. Vrei să începeți? Dva, Stella!

Kilometri și kilometri întregi de *pas de bourrée*⁵³, cu degetele de la picioare ciugulind podeaua ca niște ciocuri de găină, iar după zece mii de kilometri trebuia să înaintezi fără să îți tremure sânii. Arienne mirosea a lână udă. Alabama încercă iarăși și iarăși. Gleznele se răsuceau; înțelegerea ei o lua înaintea picioarelor și o dezechilibra. Inventă un truc: trebuia să lupți cu spiritul împotriva mișcărilor care antrenau corpul în față, ceea ce îți dădea demnitatea tenebroasă și economia de efort cunoscute sub numele de stil.

— Dar ești *bête*⁵⁴, esti imposibilă! țipă Arienne cu un glas ascutit. Vrei să înțelegi înainte de a fi în stare să faci.

În cele din urmă, Alabama reuși să simtă cum trebuie să își miște partea de sus a corpului ca și cum ar fi un bust pe roți. Pasul ei progresă ca o pasăre în zbor. Abia reușea să nu își țină respirația în timp ce îl executa.

⁵³ O mișcare scurtă, de câțiva pași, adesea executată pe poante, în care dansatorul alunecă lin pe podea sau își transferă greutatea de pe un picior pe altul de trei ori, ca tranziție spre o altă mișcare.

⁵⁴ Proastă (în fr., în orig.).

Când David o întrebă cum merge la balet, ea adoptă un aer de superioritate. Simțea că el n-ar fi putut să o înțeleagă dacă ar fi încercat să îi explice *pas de bourrée*. Odată, chiar se strădui. Prezentarea ei fu plină de „înțelegi-ce-vreau-să-spun” și „chiar-nu-pricepi”, așa că David se enervă și o numi „mistică”.

— Nu există ceva ce nu poate fi exprimat, spuse el supărat.

— Asta pentru că ești foarte obtuz. Pentru mine este foarte clar.

David se întrebă atunci dacă Alabama îi înțelesese vreodată măcar una dintre picturi. Nu era arta în general o expresie a inexprimabilului? Iar inexprimabilul, deși variabil, nu este mereu același – ca X în fizică? Acesta poate reprezenta absolut orice, dar, în același timp, este de fapt întotdeauna X.

Madame se întoarce în timpul secetei din septembrie.

— Ați progresat mult, spuse ea, dar încă mai trebuie să scăpați de vulgaritățile dumneavoastră americane. Dormiți prea mult, fără îndoială. Patru ore sunt de ajuns.

— Vă simțiți mai bine după tratamente?

— M-au pus într-un fel de celulă, spuse ea râzând. Puteam să rezist acolo numai dacă mă ținea cineva de mână. Odihna nu este ușoară pentru oamenii obosiți. Nu este bună nici pentru artiști.

— Și aici a fost o celulă toată vara, spuse Alabama furioasă.

— Încă vreți să dansați *La Chatte*, biata de dumneavoastră?

Alabama râse.

— Când mă voi descurca suficient de bine, o să îmi spuneți, vă rog, ca să-mi cumpăr un tutu? întrebă ea.

Madame înălță din umeri.

— De ce nu și acum?

- Vreau întâi să fiu o dansatoare bună.
- Trebuie să lucrezi.
- Lucrez patru ore pe zi.
- Este prea mult.
- Atunci cum pot să ajung balerină?
- Nu știu cum poți să ajungi ceva, spuse rusoaica.
- O să aprind lumânări pentru Sfântul Iosif.
- Poate că asta vă va ajuta; un sfânt rus ar fi și mai bun.

David și Alabama profitară de ultimele zile cu vreme caldă pentru a se muta pe malul stâng al Senei. Apartamentul lor, tapetat în brocart galben, sfâșiat, dădea spre domul de la Saint-Sulpice. Femei în vârstă cloceau în umbrele din colțul catedralei; clopotele băteau veșnic pentru înmormântări. Porumbeii care se hrăneau în piață veneau să-și înfoaie penele pe pervazul de la fereastra lor. Alabama stătea la geam în adierea nopții, cu fața întoarsă spre cerurile succulente, și medita. Starea de epuizare îi încetinise pulsul până la ritmul copilăriei. Se gândi la vremea când era mică și se afla lângă tatăl ei - izolarea lui orgolioasă îi îngăduise să se prezinte ca o sursă infailibilă de înțelepciune, ca un fundament de siguranță. Știa că poate avea încredere în tatăl ei. Aproape că ura neliniștea lui David; mai bine zis, detesta acea agitație proprie pe care o regăsea la el. Experiențele lor comune îi modelaseră în același fel într-un compromis nefericit. Aici era toată problema: nu se gândiseră că trebuiau să facă unele ajustări pe măsură ce orizonturile li se lărgiseră prin cunoaștere, așa că, fără tragere de inimă, le acceptaseră pe acelea necesare ca pe un compromis, și nu ca pe o schimbare. Crezuseră că sunt perfecți și își deschiseseră inima către ostentație, și nu către evoluție.

Aerul deveni tot mai umed în labirintul toamnei. Mergeau să cineze ici și colo, în mijlocul femeilor acoperite

de bijuterii, care străluceau ca niște pești cu solzi argintii într-un acvariu. Făceau plimbări și curse cu taxiul. Sentimentul de alarmă care creștea în Alabama privind relația lor se concentrase în voința ei fermă de a-și vedea mai departe de munca ei. Își aplecă oasele deasupra unui război de țesut atitudini și arabescuri și încercă să împletească într-o mantie magică forța tatălui cu frumusețea tânără a primei ei iubiri pentru David, fericita nepăsare a adolescenței și copilăria ei caldă ferită de necazuri. Era foarte însingurată.

David era o ființă socială; ieșea foarte mult în lume, printre oameni. Viața lor se mișca într-o cadență hipnotică și, în afară de crimă, nimic nu părea să mai aibă importanță. Presupunea că nu aveau să ucidă pe cineva – le-ar aduce autoritățile pe cap; restul erau fleacuri, așa cum fuseseră Jacques și Gabrielle. Nu-i păsa – sincer, nu dădea doi bani pe singurătate. Mulți ani mai târziu, fu surprinsă când își aduse aminte aminte că un om putea fi așa de obosit cum ajunsese ea atunci.

Mademoiselle, guvernanta franțuzoaică a lui Bonnie, le otrăvea mesele cu „*N'est-ce pas, Monsieur?*”⁵⁵ „*Du moins, j'aurais pensée*”⁵⁶. Mesteca cu gura deschisă și fărâmele de sardine dintre măselele de aur o umpleau de greață pe Alabama, care mânca privind fix doar spre curtea pustiiță de toamnă. Ar fi anagajat o altă guvernantă, dar lucrurile ajunseseră la o asemenea tensiune, încât era sigură că se va întâmpla ceva, așa că se gândi să mai aștepte.

Bonnie creștea repede, plină de povestioare despre Josette și Claudine și alte fete de la școală. Se abonă la o publicație pentru copii, nu îi mai plăcea să meargă la

⁵⁵ Nu este așa, domnule? (în fr., în orig.)

⁵⁶ Aș crede, cel puțin (în fr., în orig.).

*guignol*⁵⁷ și începu să uite limba engleză. În relația cu părinții manifesta o anumită rezervă. Se purta de sus cu Nanny, bătrâna englezoaică, cu care ieșea când Mademoiselle se bucura de *sortie*⁵⁸: zile pline de distracție, când apartamentul trăznea a parfum *L'Origan* de la Coty, sau când lui Bonnie îi apăreau pete pe față de la brișele cumpărate de la Rumpelmayer. Nanny nu recunoștea în ruptul capului că Bonnie le mâncase, oricât insista Alabama; susținea sus și tare că petele se găseau în sânge și că era mai bine să iasă la iveală, făcând aluzie la un fel de exorcizare a spiritelor răului ereditar.

David îi cumpără Alabamei un câine. Îl botează Adage. Camerista i se adresa cu monsieur și plânga când îl băteau, astfel că nimeni nu putea spera să-l dresese vreodată. Îl țineau în camera de oaspeți, împreună cu fotografiile din care rudele proprietarului îl priveau prin emanațiile murdăriei lăsate de el.

Alabamei îi părea rău pentru David. Găsea că ei doi erau ca niște oameni care, în mijlocul unei ierni de restriște, scotocesc printre hainele vechi rămase dintr-un timp al opulenței. Se repetau în conversațiile lor; ea recurgea la aceleași vechi expresii de care știa că David se plictisise; el suporta mașinal micul ei spectacol cu o îngăduință evidentă. Ei îi era milă de ea însăși. Se mândrise întotdeauna de faptul că este un bun director de scenă.

Luna noiembrie filtră lumina de dimineață într-o pulbere aurie, aflată în suspensie deasupra Parisului, și stabilizează vremea până când zilele nu mai erau decât niște dimineți prelungi până seara. Alabama exersa în lumina cenușie a studioului și se simțea foarte profesionistă în lipsa de confort a acelui loc neîncălzit. Fetele se îmbrăcau lângă

⁵⁷ Teatru de marionete (în fr., în orig.).

⁵⁸ Zi liberă (în fr., în orig.).

soba cu petrol pe care Alabama o cumpărase pentru Madame; vestiarul duhnea a clei de la pantofii de balet puși la încălzit deasupra focului slab, a apă de colonie stătută și a sărăcie. Când Madame sosea cu întârziere, dansatoarele se încălzeau făcând o sută de *relevés* în ritmul versurilor lui Verlaine, pe care le scandau. Nu puteau deschide ferestrele niciodată din cauza rusoaicelor, iar Nancy și May, care lucraseră cu Pavlova, susțineau că mirosul le face rău. May stătea la Y.W.C.A.⁵⁹ și își dorea ca Alabama să treacă pe la ea să ia ceaiul. Într-o zi, în timp ce coborau treptele împreună, îi spuse Alabamei că nu mai poate dansa, că era foarte dezgustată.

— Madame are niște urechi atât de împutite, draga mea, că îmi vine să vomit, spuse ea.

Madame o pusese pe May să danseze în spatele celorlalte. Alabama râse de lipsa de sinceritate a fetei.

Iată-o și pe Marguerite, care venea întotdeauna îmbrăcată în alb, și pe Fania, în corsajul ei cauciucat, murdar, Anise și Anna, care trăiau cu niște milionari și purtau tunici de catifea, Céza, în gri și roșu-aprins – se spunea că este evreică –, și o alta în organdi albastru, fete zvelte în drapaje de culoarea caisei ca niște falduri de piele, și trei Tania, ca toate celelalte Tanii rusoaice, fete în simplitatea albului, care le făcea să arate ca niște băieți în maiouri de baie, fete în negru care arătau ca niște femei în toată firea, o fată superstițioasă în mov și o alta îmbrăcată de mama ei într-un roz țipător, care îi orbea pe toți în acel giroscop pulsatoriu, și puțină feminitate patetică a lui Marte, care dansa la Opéra Comique și pleca furtunos după lecții împreună cu soțul ei.

Arienne Jeanneret domina vestiarul. Se îmbrăca cu fața spre perete și avea tot felul de loțiuni și creme pentru a se

⁵⁹ Young Women's Christian Association – Asociația Tinerelor Femei Creștine.

masa; cumpăra câte cincizeci de perechi de pantofi cu poante o dată, pe care îi dădea Stellei după ce îi purta o săptămână. Când Madame era la o lecție, făcea liniște printre fete. Vulgaritatea șoldurilor ei îi repugna Alabamei, dar altfel erau prietene bune. Cu Arienne se ducea după lecții la cafeneaua din subsolul sălii Olympia și își lua aperitivul de fiecare zi, Cap Corse cu *seltzer*⁶⁰. Arienne o ducea în culisele Operei, unde dansatoarea era respectată; Arienne venea să ia prânzul la Alabama. David o detesta profund pentru că încerca să îi dea lecții de morală pe marginea părerilor lui și a băuturii, doar că ea nu era genul burghez: era o *gamine*⁶¹, cu un repertoriu amplu de glume vulgare cu pompieri și soldați și de cântece din Montmartre, cu preoți, țărăncuțe și soți încornorați. Era aproape un spiriduș, doar că ciorapii ei făceau mereu cute și ținea predici.

O duse pe Alabama să vadă ultima reprezentație a Annei Pavlova. Doi bărbați, desprinși parcă din caricaturile lui Beerbohm, le propuseră să le conducă acasă. Arienne refuză.

— Cine sunt? Întrebă Alabama.

— Nu știu... Niște abonați la operă.

— Atunci de ce ai vorbit cu ei dacă nu ați făcut cunoștință niciodată?

— Nu ai cum să faci cunoștință cu spectatorii din primele trei rânduri de la Opera Națională; fotoliile sunt rezervate pentru bărbați, spuse Arienne.

În ce o privea, tânăra locuia cu fratele ei lângă Bois. Uneori plângea în vestiar.

⁶⁰ Apă minerală carbogazoasă.

⁶¹ Ștrengăriță (în fr., în orig.).

— Zambelli încă dansează *Coppélia*! spunea ea. Alabama, nu ai idee cât de grea este viața, tu, cu soțul și copilul tău.

Când plângea, rimelul i se scurgea din gene și se usca în mici cocoloașe, ca la o acuarelă umedă. Între ochii ei cenușii se găsea un spațiu spiritual deschis, ce părea la fel de pur ca un câmp de margarete.

— O, *Arienne*! exclama Madame cu entuziasm. Uite o adevărată balerină! Când plânge, nu plânge degeaba.

Chipul Alabamei deveni cenușiu din pricina oboselii și ochii i se duseră în fundul capului ca fumul focurilor de toamnă.

Arienne o ajută să stăpânească saltul de la *entrechat*:

— Când aterizezi după săritură, nu trebuie să te oprești, explică ea, ci trebuie să pornești imediat, pentru ca avântul primului salt să te poarte prin următorul, așa cum sare mingea.

— *Da*, spuse Madame, *da! da!...*

Niciodată nu puteai să o multumești îndeajuns pe Madame.

Duminicile, Alabama și David dormeau până mai târziu și luau cina la Foyot sau la alt local din apropiere.

— I-am promis mamei tale că mergem acasă de Crăciun, spuse el în mai multe rânduri.

— Da, dar nu prea văd cum putem pleca. Este așa de scump, iar tu nu ți-ai terminat tablourile din Paris.

— Mă bucur că nu ești prea dezamăgită, pentru că mă hotărâsem deja să aștept până la primăvară.

— Și pe urmă este și școala lui Bonnie. Ar fi păcat să lipsească tocmai acum.

— Atunci mergem de Paști.

— Da.

Alabama nu dorea să părăsească Parisul, unde erau așa de nefericiți. Familia i se părea tot mai îndepărtată pe măsură ce sufletul ei se umplea de avânt și piruete.

De Crăciun, Stella aduse la studio o prăjitură de Crăciun și doi pui pentru Madame, pe care îi primise de la unchiul ei din Normandia. Acesta îi scrisese că nu îi mai poate trimite bani: francul coborâse la patruzeci. Stella trăia de azi pe mâine din copiatul partiturilor, ceea ce îi strica ochii și o lăsa aproape muritoare de foame. Locuia într-un pod și de la curentul de acolo se alese cu o sinuzită, dar se încăpățâna să-și piardă vremea la studio.

— Ce să facă o poloneză la Paris? îi spuse ea Alabamei.

Ce să facă oricare altul la Paris? Când vine vorba de lucrurile cu adevărat esențiale, naționalitatea nu contează prea mult.

Madame îi făcu rost Stellei de o slujbă, să întoarcă paginile partituri la concerte, în timp ce Alabama o plătea cu zece franci perechea pentru că îi țesea în vârf pantofii cu poante noi ca să nu alunece.

De Crăciun, Madame le sărută pe toate pe amândoi obrajii și mâncară împreună prăjitura adusă de Stella. La ei acasă, nu ar fi avut parte de mai mult spirit al sărbătorii, își spuse Alabama fără emoție – asta pentru că acasă nu se preocupase în nici un fel de Crăciunul lor.

Arienne îi trimise lui Bonnie drept cadou niște veselă de jucărie care trebuie să fi costat mult. Alabama se înduioșă când se gândi că prietena ei ar fi avut mare nevoie de banii dați pe cadou. Nimeni nu mai avea bani.

— O să fiu nevoită să renunț la lecții, spuse Arienne. Porcii ăștia de la Operă ne plătesc doar cu o mie de franci pe lună. Cu banii ăștia nu pot trăi.

Alabama o invită pe Madame la cină și la o seară de balet. Madame părea foarte palidă și plăpândă într-o rochie de seară de un verde șters. Stătea cu ochii ațintiți

pe scenă. Una dintre elevele ei dansa în *Le Lac des Cygnes*⁶². Alabama se întrebă ce se petrecea în spatele acelor ochi aurii, confucieni în timp ce urmăreau cum se cerne vârtejul alb al dansatoarelor.

— În zilele noastre, baletul ăsta este cam meschin, spuse femeia. Când dansam eu, lucrurile aveau o altă anvergură.

Alabama părea sceptică:

— Douăzeci și patru de *fouettés*⁶³, atâtea a reușit balerina, spuse ea. Cât de multe poate cineva să facă?

Îi făcuse rău fizic să vadă cum trupul eteric, dar oțelit al balerinei se zbate și zvâcnește în răsucirile nebune ale acelor piruete.

— Nu știu de ce sunt în stare ele, spuse artista. Știu doar că eu am făcut altceva, mult mai bun.

După spectacol, nu se duse la cabine să o felicite pe balerină. Împreună cu Alabama și David, merse la un cabaret rusec. La masa vecină stătea Hernandara, care încerca să umple o piramidă de cupe de șampanie turnând băutura doar în cea din vârf. David i se alătură; cei doi bărbați începură să cânte și improvizară un meci de box pe ringul de dans. Alabamei îi fu rușine și teamă că Madame se va simți ofensată.

Madame însă fusese prințesă în Rusia, alături de toți ceilalți ruși.

— Sunt ca niște cățeluși care se joacă, spuse ea. Lăsați-i în pace. Sunt drăguți.

— Munca este singurul lucru drăguț, spuse Alabama – sau cel puțin le-am uitat eu pe celelalte.

⁶² *Lacul lebedelor* (în fr., în orig.).

⁶³ O piruetă spectaculoasă, în care balerina își rotește rapid piciorul ridicat în timp ce se învârtește pe celălalt picior.

— Este bine să te mai și amuzi, când îți poți permite, spuse Madame pe un ton evocator. În Spania, după spectacol, obișnuiam să beau vin roșu. În Rusia, era numai șampanie.

În lumina albastră a localului și în cea roșie a lămpilor din fier forjat, pielea albă a lui Madame lucea ca soarele arctic pe un palat de gheață. Nu bău cine știe ce, dar comandă caviar și fumă nenumărate țigări. Purta o rochie ieftină, ceea ce o întristă pe Alabama - fusese o dansatoare atât de mare la vremea ei! După război, avusese de gând să se retragă, dar nu mai avea bani și trebuia să îl țină și pe fiul ei la studii la Sorbonne. Soțul ei se hrănise cu visurile din vremea cât fusese la Corps des Pages⁶⁴ și își astâmpăraseră setea cu amintiri, până când nu mai rămăsese din el decât o fantomă aristocrată înăcrită. Rușii! Hrăniți cu laptele unei generozități galante și înțărcați cu pâinea revoluției, bântuie Parisul! Totul bântuie Parisul. Parisul este un oraș bântuit.

Nanny veni la pomul de Crăciun al lui Bonnie, ca și câțiva dintre prietenii lui David. Alabama se gândi fără nici o emoție la sărbătorile de Crăciun din America. Acolo, în Alabama, nu se vindeau căsuțe acoperite de gheață pentru atârnat în brazi de Crăciun. În Paris, florăriile erau pline de liliac alb și ploua. Alabama duse flori la studio. Madame fu în culmea fericirii.

— În copilărie, eram înnebunită după flori, spuse ea. Iubeam florile de câmp și pregăteam buchete și flori de butonieră pentru oaspeții din casa tatei.

Aceste mici detalii din trecutul unei dansatoare celebre i se păreau Alabamei fascinante și emoționante.

Când veni primăvara, era bucuroasă și teribil de mândră de forța șoldurilor ei negroide, convexe ca bărcile dăltuite

⁶⁴ Academie militară în Imperiul Țarist.

în lemn. Controlul absolut asupra corpului ei o elibera de orice dezagreabilă conștiință a acestuia.

Fetele își duseră ținutele murdare să le spele. În Rue des Capucines căldura clocea din nou, iar la Olympia, apărură o nouă echipă de acrobați. Lumina firavă a soarelui proiectă plăci comemorative alburii pe podeaua studioului și Alabama se văzu promovată la Beethoven. Împreună cu Arienne, se amuzau pe străzile întortocheate și se distrau zgomotos în studio, iar Alabama se droga cu munca. Viața ei în afară era ca efortul pe care îl faci dimineața pentru a-ți aminti un vis din noaptea de dinainte.

2

— Cincizeci și unu, cincizeci și doi, cincizeci și trei... Dar vă spun, monsieur, trebuie să-mi transmiteți mie mesajul. Ocup funcția de consilier al lui Madame... cincizeci și patru, cincizeci și cinci...

Hastings inspectă cu răceală trupul care gâfâia în fața lui. Stella adoptă o atitudine profesionistă de seducție. O văzuse deseori pe Madame procedând așa. Îl privi insistent, ca și cum ea se afla în posesia unui secret vital, și aștepta ca bărbatul să îi ceară să fie inițiat în acele taine. Micile ei *battements* ieșiseră bine. Chiar dacă era abia la începutul după-amiezii, simțea că era suficient de *rechauffée*⁶⁵.

— Pe doamna David Knight aș dori să o văd, spuse Hastings.

— A, draga noastră Alabama! În mod sigur va fi aici în cel mai scurt timp. Alabama este o scumpă, gânguri Stella.

— La apartament nu era nimeni, așa că mi s-a spus să vin aici.

Ochii lui Hastings rătăceau în jur neîncrezători, ca și cum i s-ar fi părut că era vreo greșeală.

⁶⁵ Încălzită (în fr., în orig.).

— O, ea este toată ziua aici, spuse Stella. Trebuie doar să așteptați. Dacă vreți să mă scuzați, domnule...

Cincizeci și șapte, cincizeci și opt, cincizeci și nouă. La trei sute optzeci, Hastings se ridică să plece. Stella asudase și fornăia ca o focă, lăsând impresia că detesta dificultățile lucrului la bară autoimpus. Își închipui că era o frumoasă sclavă pe care Hastings și-ar putea dori să o cumpere.

— Spuneți-i doar că am fost aici, vă rog, spuse el.

— Desigur, și că ați plecat. Îmi pare rău că nu pot face lucruri mai interesante pentru monsieur. La ora cinci este o lecție, dacă monsieur ar dori să rămână...

— Da, spuneți-i că am plecat.

Se uită în jurul lui cu un aer dezgustat.

— Oricum, nu cred că ar fi liberă să mă însoțească la o petrecere.

Stella petrecuse atât de mult timp în studio, încât absorbise un aer de totală încredere în munca ei, ca de altfel toate elevele lui Madame. Dacă oamenii care le priveau nu erau fascinați, atunci fără îndoială că le lipsea simțul estetic.

Madame îi îngăduia Stellei să exerseze fără să plătească: multe dansatoare care nu aveau bani procedau la fel. Când făceau rost de bani, plăteau - acesta era sistemul rusesc.

Zgomotul unei valize târâte în sus pe scări anunță sosirea unei eleve.

— A trecut pe aici un prieten de-al tău, spuse ea cu un aer important.

Pentru Stella, care trăia atât de izolată, era de neconceput că o vizită poate rămâne fără consecințe. Și Alabama începuse să uite vechile modulații banale ale vieții. Pe fondul răsucirilor violente și aterizărilor surde de

la *tour jeté* se detașau doar incidentele cele mai dure și mai disonante.

— Ce voia?

— De unde să știu?

Pe Alabama o cuprinse o umbră de spaimă irațională – trebuia să țină studioul departe de viața ei... altfel, acesta ar deveni în foarte scurt timp la fel de nesatisfăcător ca și cealaltă, dus în derivă de un curent impenetrabil, fără țință.

— Stella, spuse ea, dacă vreodată mai vine după mine aici – el sau nu mai știu cine, să spui că nu știi nimic despre mine – că nu sunt aici.

— Dar de ce? Nu dansezi ca să fii apreciată de prietenii tăi?

— Nu, nu! protestă Alabama. Nu pot să fac două lucruri în același timp – n-aș vrea să merg pe Avenue de l'Opéra și să sar în *pas de chat*⁶⁶ peste polițistul din intersecție, și nici nu vreau să-i văd pe prietenii mei jucând bridge într-un colț în timp ce eu dansez.

Stella era bucuroasă să împărtășească orice reacție personală la întâmplările vieții, pentru că acea latură a ființei ei era ca o cutie goală, închisă în pod și criticată de proprietărese.

— Foarte bine! De ce ar trebui ca viața să se amestece în treburile noastre, ale artiștilor? aprobă ea pompos.

— Ultima dată când a fost aici, soțul meu a fumat o țigară în studio, continuă Alabama într-o încercare de a-și justifica protestele clandestine.

— O, se scandaliză Stella, înțeleg. Dacă eram aici, i-aș fi spus ce groaznic este să respiri tot felul de mirosuri când exersezi.

⁶⁶ O săritură de balet în care fiecare picior este ridicat, pe rând, până la nivelul genunchiului celuilalt picior.

Stella se îmbrăca în fustele de balet uzate ale celorlalte dansatoare și în bluze de tifon roz cumpărate de la Galeries Lafayette. Își prindea bluza peste platca fustei cu niște ace mari de siguranță, ca să formeze un basc. Își petrecea toată ziua la studio, unde scurta tijele florilor primite de Madame de la elevi, ca să le păstreze proaspete, lustruia oglinda imensă, repara partiturile cu benzi de hârtie adezivă și acompania lecțiile când lipsea pianista. Ea se considera asistenta lui Madame. Madame o considera o calamitate.

Stella era foarte scrupuloasă și ținea să își câștige lecțiile. Când cineva încerca să îi facă lui Madame cel mai mic rău, făcea imediat o criză, cu lacrimi și îmbufnări. Ochii ei visători de poloneză căpătau o nuanță spălăcită, ca verdele-gălbui al apei murdare dintr-o baltă, din pricina privirii sticloase de foame. Fetele îi cumpărau la prânz *croissants* și *café au lait* și o strigau *ma chère*. Alabama și Arienne îi dădeau bani sub diferite pretexte. Madame îi dăruia haine vechi și prăjituri. În schimb, ea spunea fiecărei fete în parte că Madame afirmase că progresa mai mult decât celelalte și jongla cu programul orelor de studiu din carnețelul lui Madame, astfel că ziua ei de opt ore cuprindea uneori nouă sau chiar zece lecții. Stella trăia într-o atmosferă de intrigă generală.

Madame era severă cu fata:

— Știi bine că n-o să poți dansa niciodată. De ce nu-ți găsești ceva de lucru? o certa ea. O să îmbătrânești, eu o să îmbătrânesc – ce se va alege atunci de tine?

— Săptămâna viitoare am un concert. O să primesc douăzeci de franci ca să întorc paginile. O, Madame, vă rog, lăsați-mă să stau!

Cum primi Stella cei douăzeci de franci, se și duse la Alabama:

— Dacă vrei să-mi dai tu diferența, pledă ea convingător, am putea cumpăra un dulăpior de medicamente pentru studio. Nu mai departe de săptămâna trecută, o fată și-a scrântit glezna... ar trebui să avem și cu ce dezinfecța bășicile.

Stella îi vorbi fără încetare despre dulăpior până într-o dimineață când Alabama se duse cu ea să i-l cumpere. În lumina aurie a soarelui ce acoperea în cristale frontonul aurit de la Printemps, așteptară să se deschidă magazinul. Obiectul costa o sută de franci și urma să fie o surpriză pentru Madame.

— I-l dai tu, Stella, dacă vrei spuse Alabama, dar eu îl plătesc. N-ai cum să-ți permiți o asemenea extravaganta.

— Nu, se lamentă Stella, eu n-am un soț care să plătească pentru mine! Din păcate!

— Pentru asta, eu renunț la alte lucruri, răspunse Alabama iritată.

Dar nu putea să rămână supărată pe nefericita poloneză, atât de melancolică.

Madame se arată nemulțumită.

— Este ridicol, spuse ea. În vestiar nu avem loc pentru o chestie așa de voluminoasă.

Când văzu însă ochii disperați ai Stellei, încețoșați de dezamăgire, adăugă:

— O să ne fie totuși de folos. Lasă-l acolo. Doar că nu trebuie să-ți cheltui banii cu mine.

Îi dădu Alabamei misiunea de a avea grijă ca Stella să nu-i mai cumpere cadouri.

Madame încercă în zadar să o convingă pe Stella să nu mai aducă stafidele și bomboanele cu lemn dulce pe care i le punea pe masă, și nici să nu îi mai cumpere pâine rusească în pachete mici; pâine cu brânză coaptă înăuntru și pâine cu bucățele de zahăr, pâine cu chimen și pâini de tragediană, negre și cleioase, pâini calde, tocmai scoase

din cuptor și care miroseau a inocență, și pâini epicuriene, mucegăioase, de la brutăriile idiș. Dacă avea destui bani să cumpere ceva, atunci cumpăra pentru Madame.

În loc să o strunească pe Stella, Alabama îi absorbi extravaganțele fără rost. Nu mai putea să poarte pantofi noi; picioarele o dureau prea tare. I se părea o crimă să cumperi haine noi doar ca să le stropești cu *eau de Cologne* și să le lași atârând toată ziua pe pereții studioului. Se gândi că putea lucra mai bine dacă se simțea săracă. Renunțase la atâtea ocazii de a-și exercita o alegere personală, încât cheltuia toate bancnotele de o sută de franci din poșetă pe flori, înzestrându-le cu toate calitățile lucrurilor pe care le-ar fi putut cumpăra în alte împrejurări – emoția unei pălării noi, sentimentul de siguranță al unei rochii noi.

Din banii ei cumpăra trandafiri galbeni ca un brocart de mătase Empire, liliac alb și lalele roz ca marțipanul, trandafiri de un roșu profund ca un poem de Villon, întunecat și catifelat ca o aripă de insectă, hortensii de un albastru rece, curate ca un perete proaspăt vărut, picăturile cristaline ale lăcrămioarelor, un bol cu năsturei ca alama bătută, anemone cusute din bucăți de cârpă, răutăcioasele lalele-papagal, ce zgâriau aerul cu marginile lor zimțate, și voluptoasele spirale bătute ale violetelor de Parma. Cumpăra garoafe galbene ca lămâia și parfumate, cu gust de drops, trandafiri de grădină purpurii ca budinca de zmeură și toate soiurile de flori albe pe care florarul știa să le cultive. Îi oferii lui Madame gardenii ca mănușile albe de piele și nu-mă-uita de la prăvăliile de lângă Madeleine, jerbe amenințătoare de gladiole și torsul moale și egal al lalelelor negre. Cumpăra flori ca niște salate, și flori ca niște fructe, narcise galbene și albe, maci, frunze crestate de năprasnică și flori cu aspectul carnivor strălucitor al picturilor lui van Gogh. Le alegea din vitrinele

ornate cu sfere de metal și grădini de cactuși ale florarilor de lângă Rue de la Paix, și de la florăriile din cartierele liniștite, care vindeau mai ales plante verzi și iriși purpurii, și de la prăvăliile de pe Rive Gauche, pline de cadre de sârmă pentru buchete de diverse forme, și de la piețe unde țărani vopseau trandafirii într-un roz-galben țipător și înfingeau sârme prin capetele macilor de hârtie pictați.

Cheltuirea banilor jucase un mare rol în viața Alabamei, înainte ca ea să-și piardă, prin munca sa, interesul pentru bunuri materiale.

La studio, niumeni nu era bogat, în afară de Nordika. Tânăra venea la lecții într-un Rolls Royce și împărțea orele cu Alacia, care era de aceeași calitate cu absolventele colegiului Bryn Mawr, într-atât de puternic îi era simțul practic. Alacia fu aceea care i-o fură lui Nordika pe Alteța Sa, dar Nordika nu renunță la bani și, în cele din urmă, ajunseră la un oarecare aranjament obscur. Nordika era drăguță, ca o exclamație blondă, dar Alacia trezise compasiunea lui Milord. Nordika vibra de o emoție hialină, pe care încerca în zadar să o reprime – printre fetele de la balet se spunea că emoția Nordikăi îi făcea praf toate costumele. Nu poți să vibrezi însă într-un vid, așa că prietena ei reuși să-i fixeze picioarele pe pământ suficient de bine ca să păstreze mașina. Amândouă amenințară să plece din studioul lui Madame pentru că Stella ascunsese o conservă de creveți, mâncată pe jumătate, în spatele oglinzii, unde se strica pe zi ce trecea. Stella le spuse fetelor că mirosul venea de la hainele murdare. Când descoperiră despre ce era vorba, fetele se arătară necruțătoare cu biata Stella. Ei îi plăcea să le aibă la lecție pe eleganta Nordika și pe prietena sa, pentru că cele două erau aproape ca un public.

— *Polissonne!*⁶⁷ îi spuseră Stellei. Ajunge că mănânci creveți acasă, dar să-i mai și aduci aici ca pe o bombă împruțită!

Stella stătea într-o cămăruță atât de strâmtă, că era nevoită să-și țină cufărul scos pe fereastra din pod, pe jumătate afară. În spațiul acela mic, o conservă de creveți ar fi asfixiat-o.

— Nu te necăji, o consolă Alabama, o să mergem la Prunier să mănânci creveți.

Madame spuse că Alabama era nebună să o ducă pe Stella la Prunier pentru creveți. Zilele când ea și soțul ei mâncaseră împreună caviar în duhoarea măcelăriilor de pe Rue Duphot îi erau încă vii în amintire. Pentru Madame, presimțirea unei nenorociri era legată, pe vecie, de imaginea restaurantului cu fructe de mare - după incursiunile la Prunier urmau aproape sigur revoluțiile, sărăcia și vremurile grele. Madame era superstițioasă; nu împrumuta niciodată ace cu gămălie și nu dansase niciodată în purpuriu; de câte ori își amintea de peștii care îi plăcuseră atât de tare pe vremea când își permitea, îi veneau în minte gânduri negre. Madame se temea de orice semn de opulență.

Șofranul din *bouillabaisse* o făcea pe Alabama să transpire pe sub ochi și tăia gustul vinului de Barsac. În timpul mesei, Stella se foi întruna pe scaun și strecură ceva în șervetul ei. Fata nu se arăta impresionată de restaurant pe cât se așteptase Alabama.

— Barsac este un vin alb călugăresc, comentă Alabama cu un aer absent.

Stella scotea pe furiș ceea ce pescuise în supă fără de fund. Era prea preocupată ca să răspundă. La fel de absorbită ca o persoană care caută un cadavru.

⁶⁷ Obraznico! (în fr., în orig.).

— Ce tot faci acolo, *ma chère*? întrebă Alabama, iritată că Stella nu se dovedea mai entuziastă.

Se jură să nu mai aducă săraci în localurile bogaților; erau bani aruncați de pomană.

— Șș... șșș! *Ma chère* Alabama, am găsit niște perle! Din cele mari... sunt trei! Dacă află chelnerii, le opresc ei pentru restaurant, așa că le-am ascuns în șervetul meu.

— Chiar așa? întrebă Alabama. Arată-mi!

— Când ieșim. Este așa cum zic eu. O să ajungem bogate, tu o să-ți faci spectacolul tău de balet, iar eu o să dansez în el.

Fetele terminară masa de prânz pe nerăsuflăte. Stella era prea agitată ca să mai facă nazurile obișnuite legate de cine achită nota de plată.

În lumina filtrată a străzii, desfăcură șervetul cu grijă.

— O să cumpărăm un cadou pentru Madame, spuse ea cu o voce răgușită.

Alabama examinează depunerile globulare gălbui.

— Țștia sunt ochi de homar, rosti ea categoric.

— De unde să știu eu? N-am mai mâncat homari până acum, spuse Stella resemnată.

Imaginați-vă o viață trăită cu singura speranță de a găsi perle și averi neașteptate în mijlocul unei ciorbe de pește fierte! La fel ca un copil care își ține tot timpul ochii lipiți de pământ în căutarea unui bănuț pierdut – doar că un copil nu trebuie să cumpere pâine, stafide și dulăpioare de medicamente cu bănuții găsiți pe trotuar!

Lecțiile Alabamei dădeau startul zilelor la studio.

În baraca rece, slujnica freca podelele și tușea. Își frecă degetele prin flacăra sobei cu petrol, fără să simtă durerea, ca să stingă fitilul.

— Biata femeie! spuse Stella, are un soț care o bate în fiecare seară – mi-a arătat vânătăile... Bărbatul ei nu are falca de jos din cauza războiului. Să-i dăm oare ceva?

— Să nu-mi mai spui lucruri din astea, Stella! Nu putem să avem milă de toți.

Era însă prea târziu – Alabama observase deja sângele negru închegat de sub unghiile femeii, acolo unde erau crăpate de la peria de sârmă din găleata cu *eau de Javelle*⁶⁸ rece ca gheața. Îi dădu femeii zece franci și o urî pentru că o făcuse să-i fie milă de ea. Era și așa destul de rău că lucra în praful astmatic rece ca să îi mai fie milă și de servitoare.

Stella rupse spinii de pe tijele trandafirilor și adună petalele scuturate de pe podea. Tânăra tremura ca și Alabama, și amândouă începură să exerseze repede ca să se încălzească.

— Arată-mi încă o dată ce te-a învățat Madame la lecțiile tale, se rugă Stella.

Alabama reluă de mai multe ori pentru ea încordarea fără respirație și apoi relaxarea mușchilor necesare pentru a face un salt. Repeti același lucru luni la rând și, după trei ani, poate că te înalți cu doi-trei centrimetri mai sus – bineînțeles, există și posibilitatea să nu reușești.

— Și, după ce faci efortul de a-ți înălța corpul în aer, trebuie să-l lași, la jumătatea saltului, să cadă... în felul ăsta.

Alabama se desprinsese de podea cu un elan uimitor, apoi se lăsă moale să revină în poziția de început, ca un balon dezumflat.

— O, dar o să ajungi mare balerină! oftă tânăra, recunoscătoare. Numai că tot nu văd de ce, pentru că ai deja un soț.

— Nu înțelegi că nu caut să obțin ceva anume? Sau, cel puțin, așa cred. Poate încerc să mă eliberez de o parte de mine însămi.

— De ce?

⁶⁸ Hipoclorit de sodiu, soluție dezinfectantă și decolorantă.

— Ca să stau uite așa, în așteptarea lecției, și să simt că, dacă nu aş veni, ora ce mi se cuvine ar rămâne neocupată și m-ar aștepta.

— Soțul tău nu se supără că lipsești atât de mult de-acasă?

— Ba da. Este așa de furios, încât trebuie să fiu și mai mult plecată, ca să evit scandalurile.

— Lui nu-i place dansul?

— Nimănui nu-i place, în afară de balerini și sadici.

— Ești imposibilă! Mai explică-mi o dată *jeté*-ul.

— N-o să-l poți face - ești prea grasă.

— Învață-mă, ca să fiu în stare să-l cânt la pian la lecțiile tale.

De câte ori ceva mergea prost la *adagio*, Alabama dădea vina pe fată, cu o furie tăcută și rece.

— Auziți ceva în depărtare, sugerează Madame.

Alabama nu reușea să transfere auzul prin liniile corpului. Se simțea umilită să asculte cu șoldurile.

— Aud numai dezacordurile Stellei, șuieră ea. Nu ține măsura.

Madame se retrăgea când elevele ei se luau la ceartă.

— Dansatorul ar trebui să conducă muzica, spuse ea sec. În balet nu există melodie.

Într-o după-amiază, David își făcu apariția cu niște prieteni vechi.

Alabama se înfurie pe Stella când îl văzu acolo.

— Lecțiile mele nu sunt număr de circ. De ce i-ai lăsat să intre?

— Dar este soțul tău! Eu nu pot să stau în fața ușii ca un balaur.

— *Failli, cabriole, cabriole, failli, soubresaut, failli, coupé, ballonné, ballonné, ballonné, pas de basque, deux tours...*⁶⁹

⁶⁹ Termeni ce desemnează diferite mișcări de balet (în fr., în orig.).

— Asta nu este *Povestiri din pădurea vieneză*? Întrebă Dickie, înaltă și elegantă, pentru a salva situația.

— Nu înțeleg de ce Alabama nu a ales ceva de Ned Wayburn⁷⁰, spuse eleganta Miss Douglass, cu părul ei ca un sarcofag de porfir.

Soarele gălbui al după-amiezii turna un sos cald de vanilie în fereastră.

— *Failli, cabriole...* Alabama își mușcă limba.

În timp ce fugea la fereastră să scuipe sângele ce țâșnise imediat, era copleșitor de conștientă de femeia de lângă ea. Sângele i se scurgea pe bărbie.

— Ce s-a întâmplat, *chérie*?

— Nimic.

Miss Douglas se indignă:

— Cred că este absolut ridicol să te chinui în felul ăsta. Ce satisfacție poate avea cineva când face spume la gură?

Dickie spuse:

— Ce groaznic! N-o să fie niciodată capabilă să se ridice de pe scaun în vreun salon și să înceapă să facă așa ceva! Ce rost are atunci?

Alabama nu se simțise niciodată mai aproape de un țel decât în clipa aceea. „*Cabriole, failli*” - rusoaica înțelegea acel „de ce”, iar Alabama era aproape de a înțelege și ea. Simțea că va ști în ziua când avea să audă cu brațele și să vadă cu picioarele. Era de neînțeles ca prietenii ei să nu simtă nevoia de a auzi și cu altceva decât cu urechile. „De ce” asta însemna. În Alabama crescuseră devotamentul puternic față de munca ei. La ce bun să explice?

„Te așteptăm la bistroul din colț”, scria pe bilețelul de la David.

— Vă duceți la prietenii dumneavoastră? Întrebă Madame cu indiferență când Alabama citi bilețelul.

— Nu, răspunse ea sec.

⁷⁰ Coregraf pentru spectacolele de musical de pe Broadway.

Rusoaica oftă:

— De ce nu?

— Viața este prea tristă, iar eu o să fiu prea respingătoare după lecție.

— Ce veți face acasă singură?

— Șaizeci de *fouettés*.

— Nu uitați și de *pas de bourrée*.

— De ce nu exersezi și eu aceiași pași ca Arienne, întrebă Alabama furioasă, sau cel puțin ca Nordika? Stella spune că dansez aproape la fel de bine.

Atunci, Madame o conduse prin complexitățile valsului din *Pavilion d'Armide* și Alabama înțelese că ea executa acele figuri ca un copil care sare coarda.

— Vedeți, spuse Madame, încă nu este momentul! Este greu să dansezi pentru Diaghilev.

Diaghilev punea repetițiile la opt dimineața. Dansatoarele plecau din teatru pe la ora unu noaptea. După lucrul obligatoriu cu *maître de ballet*, veneau direct la studio. Diaghilev insista ca ele să trăiască la o intensitate a tensiunii nervoase atât de mare, încât mișcarea, ceea ce pentru ele însemna dansul, să devină o necesitate, ca un drog. Balerinele munceau fără oprire.

Într-o zi, în trupa lui avu loc o nuntă. Alabama le văzu cu suprinde pe fete venind la studio în haine de stradă, în blănuri și dantele. Păreau mai mature; degajau o distincție care venea din conștiința propriului trup, frumos chiar și în niște veșminte ieftine. Când greutatea lor trecea de cincizeci de kilograme, Diaghilev protesta cu vocea lui stridentă: „Trebuie să slăbiți. Nu pot să-mi trimit dansatoarele la sala de sport ca să fie în formă pentru *adagio*”. Cu excepția vedetelor, el nu se gândea niciodată la femei ca la niște balerine. Supunerea oarbă în fața geniului său, aproape la fel de neclintită ca un cult, le influența toate părerile. Calitatea care le diferenția de

toate celelalte dansatoare venea din insistența cu care le cerea să uite de sine în favoarea exclusivă a baletului său. În producțiile lui nu găseai familiarități, nici la aceia, ruși unii dintre ei, pe care el îi făcuse oameni scoțându-i din mizerie. Ei trăiau numai pentru dans și pentru maestrul lor.

— Ce este cu grimasele astea? spuse Madame sarcastic. Noi nu facem cinema aici. Păstrați-vă chipul cât mai lipsit de expresie, vă rog.

— *Raz, dva, tri, raz, dva, tri...*

— Arată-mi, Alabama! strigă Stella disperată.

— Cum să-ți arăt dacă nici eu nu știu cum să fac? răspunse ea cu iritare.

Se supărase când Stella o pusese în aceeași clasă cu ea. Alabama se jură să nu îi mai dea bani Stellei, ca să-și cunoască lungul nasului. Fata venea însă la ea cu ochii în lacrimi, mirosind a unt și a lucruri mărunte din viață și îi oferea un măr sau o punguță cu pastile de mentă, și Alabama sfârșea de fiecare dată prin a-i da zece franci, ca să plătească mărul.

— Nu știu cum aş putea să mă descurc dacă n-ai fi tu. Unchiul nu-mi mai trimite bani.

— Dar cum o să trăiești după ce o să plec în America?

— O să vină altcineva - poate chiar din America.

Stella zâmbi nepăsătoare. Cu toate că vorbea mult despre greutățile din viitor, îi era imposibil să se gândească mai departe de ziua de mâine.

Maleena veni într-o zi să îi dea bani Stellei. Voia să își deschidă propriul studio și îi oferea slujba de pianist dacă reușea să ademenească suficiente eleve de la clasele lui Madame. De fapt, mama Maleenei urmărea să facă această manevră - ea însăși fusese dansatoare, dar nu una cunoscută.

Mama, la fel de umflată cum erau cârnații cu care se hrănea, era pe jumătate orbită de vicisitudinile vieții. Ținea

mereu în mâinile ei durdulii și unsuroase o lornietă prin care o contempla pe fiica ei.

— Vedeți, îi spuse Stellei. Pavlova nu este în stare să facă așa niște *sauts sur les pointes*! Nu există altă balerină ca Maleena mea. Vreți să le convingeți pe prietenele dumneavoastră să vină la studioul nostru?

Maleena, care avea un piept rahitic, dansă ca o persoană care împarte lovituri de bici.

— Maleena este ca o floare, spuse doamna în vârstă.

Când transpira, Maleena împrăștiă un miros de ceapă. Maleena pretindea că o iubește pe Madame. Era o fostă elevă - mama ei era de părere că Madame ar fi trebuit să îi facă rost de un loc în Ballets Russes.

Când Stela umezi podeaua înainte să înceapă ora, stropitoarea alunecă din mâinile ei și udă zdravăn parchetul în dreptul locului din rând unde se afla Maleena. Fata nu îndrăzni să se plângă, de teamă că ostilitatea Stellei va trezi suspiciunile lui Madame.

— *Failli, cabriole, cabriole, failli...*

Maleena alunecă în băltoacă și se lovi la rotulă.

— Știam eu că dulăpiorul nostru va fi de folos, spuse Stella. Ajută-mă să facem un pansament, Alabama.

— *...raz, dva, tri!*

— Trandafirii s-au uscat, îi aminti Stella cu reproș Alabamei.

O imploră să îi dea ei jupele vechi de organdi, care nu o cuprindeau la spate și se căscău scandalos peste colanții pătați. Alabama le comandase special cu patru volane pe o centură lată care îi lega coapsele - cinci franci o costa numai călcatul lor la o spălătorie franțuzească. Avea una cu carouri roșu cu alb pentru o vreme ca în Normandia, una *chartreuse*⁷¹ pentru zilele când voia să se răsfețe, alta roz pentru lecțiile de la prânz și încă una albastru-deschis

⁷¹ Galben-verzui.

pentru după-amiază târziu. Dimineața, adora fustele albe care se asortau cu reflexia incoloră de pe geamul luminatorului.

Pentru bust, cumpăra cămăși sport de bumbac și le lăsa la soare să se decoloreze în nuanțe pastel, portocaliu de purtat peste roz, verde pentru *chartreuse* pal. Pentru Alabama era ca un joc să descopere noi combinații. Extravaganța ei obișnuită exprimată în ținutele de oraș înflori acum în acest mediu mai puțin restrictiv. Purta câte o culoare potrivită pentru fiecare stare de spirit.

David se plânse că în camera ei mirosea a *eau de Cologne*. Într-un colț stătea veșnic aruncat un maldăr de haine murdare de la studio. Volanele voluminoase ale tuturilor nu încăpeau în dulapuri sau sertare. Se obosea până la epuizare și devenise neglijentă în privința camerei.

Bonnie intră într-o zi la ea să îi spună bună dimineața. Alabama era în întârziere; era șapte și jumătate. Umezeala din aerul nopții înmuiase apretul tutu-ului. Se întoarse supărată spre Bonnie.

— Nu te-ai spălat pe dinți de dimineață, spuse ea pe un ton iritat.

— Ba da, răspunse fata sfidătoare, supărată de neîncrederea mamei. Mi-ai spus că este primul lucru pe care să-l fac dimineața.

— Așa ți-am spus, dar te-ai gândit ca azi să nu te speli. Văd firimituri de brioșă pe dinții din față, continuă Alabama.

— Dar i-am spălat.

— Nu mă minți, Bonnie, spuse mama ei furioasă.

— Ba tu ești o mincinoasă! izbucni Bonnie necruțătoare.

— Să nu îndrăznești să-mi spui așa ceva!

Alabama o apucă de brațele mici și îi dădu o palmă zdravănă peste coapse. Pocnetul scurt o avertiză că

folosise mai multă forță decît intenționase. Mama și fata se priveau una pe cealaltă, cu fețele roșii, pline de reproș.

— Îmi pare rău, spuse Alabama încet, n-am vrut să-ți fac rău.

— Atunci de ce m-ai pălmuit? protestă copilul, înciudat.

— Am vrut să fie suficient de dur ca să-ți arăt că trebuie să plătești pentru ce ai greșit.

Nu credea nici ea în spusele ei, dar trebuia să ofere o explicație oarecare.

Alabama se grăbi să plece din apartament. Când trecu pe coridor prin dreptul ușii lui Bonnie, se opri.

— Mademoiselle?

— *Oui, madame?*

— Bonnie s-a spălat pe dinți de dimineață?

— Firește! Madame a dat ordine ca acesta să fie primul lucru de care să ne ocupăm la trezire, cu toate că eu una cred că strică smalțul...

„Fir-ar să fie!” își spuse Alabama furioasă. „Și totuși erau firimituri... Cum să fac să o împac pe Bonnie după nedreptatea pe care a suferit-o?”

Nanny o aduse pe Bonnie la studio într-o după-amiază când Mademoiselle avea liber. Dansatoarele o răsfățară îngrozitor; Stella îi oferî dulciuri și bomboane, dar Bonnie se înecă cu ele și împrăscă bucățele, frecându-se la gura mânjită cu ciocolată topită. Alabama îi atrăsese atenția atît de sever să nu scoată nici un sunet, încât copila încercă nici să nu tușească. Stella o scoase afară în vestibul pe fetița care se sufoca, roșie la față, și o bătu pe spate.

— O să dansezi și tu când o să fii mai mare? o întrebă ea.

— Nu, răspunse Bonnie hotărât. E ceva prea *sérieuse* să fii ca mami acum. Înainte era mai drăguță.

— Doamnă, spuse Nanny, am fost realmente uimită de cât de bine dansați. Vă descurcați aproape la fel de bine ca și celelalte. Mă întreb dacă mie mi-ar plăcea – dar pentru dumneavoastră sunt sigură că este foarte bine.

— Dumnezeule! exclamă Alabama înfuriată.

— Cu toții trebuie să avem o ocupație, și cum doamna nu joacă niciodată bridge... continuă Nanny. Ne apucăm să facem ceva și, de îndată ce am deprins acel lucru, ne-a prins el pe noi.

Alabamei îi venea să strige: „Taci odată din gură!”

— Nu așa se întâmplă de fiecare dată?

Când David propuse să vină iar la studio, Alabama protestă.

— Dar de ce nu? întrebă el. Mă gândeam că ai vrea să te văd cum lucrezi.

— N-ai înțelege nimic, răspunse ea încrezută. O să vezi doar că mi se dau numai lucruri pe care nu pot să le fac și care mă descurajează.

Dansatoarele exersau întotdeauna peste puterile lor.

— Pentru ce *déboulé*⁷²? o admonestă Madame. Știți deja să faceți asta... acceptabil.

— Ești așa de slabă, spuse David cu condescendență. La ce bun să tragi de tine în halul ăsta? Sper să-ți dai seama că diferența cea mai mare din lume este cea care separă un amator de un artist profesionist.

— Adică tu și eu... spuse ea gânditoare.

David o prezenta prietenilor săi de parcă era una dintre picturile sale.

— Pipăiți-i mușchii, îi îndemna el.

Corpul ei era aproape singurul lor punct de contact.

Părțile proeminente ale osaturii ei fragile luceau de disperarea oboselii acumulate, care o lumina pe dinăuntru.

⁷² Pas compus din două semiînțoarceri consecutive, efectuate pivotând foarte rapid pe semipoante sau pe poante.

Succesul lui David era al lui și numai al lui – își câștigase dreptul de a fi critic. Alabama simțea că ea nu avea nimic de dăruit lumii și nici un mod de a renunța la ceea ce luase.

Speranța de a intra în baletul lui Diaghilev se profila în fața ochilor ei ca o catedrală protectoare.

— Nu ești prima persoană care a încercat vreodată să danseze, spuse David. Nu este nevoie să fii atât de evlavioasă în privința asta.

Alabama se simțea descurajată și își hrănea vanitatea cu dubioasele laude generoase ale Stellei.

Stella era țăpul ispășitor al studioului. Fetele, supărate și geloase unele pe altele, își vărsau ura și nervii pe poloneza cea voinică și stângace. Ea făcea eforturi atât de mari să placă, încât mereu exaspera pe câte cineva – le flata pe toate, fără alegere.

— Nu-mi găsesc colanții noi... m-au costat patru sute de franci! izbucni Arienne. N-am patru sute de franci de aruncat pe fereastră! Până acum n-am avut niciodată hoațe aici, în studio.

Le fulgeră cu privirea pe fete, apoi ochii i se opriră asupra Stellei.

Madame fu chemată să potolească spiritele tot mai încinse. Stella pusese colanții în dulapul Nordikăi din neatenție. Nordika spuse furioasă că era obligată acum să își dea tunicile la curățat; cuvintele ei însă nu-și aveau rostul: Arienne era imaculată.

Tot Stella fu cea care o așeză pe Kira în spatele lui Arienne ca să deprindă mai bine prin imitare tehnica perfectă a acesteia din urmă. Kira era o tânără frumoasă, cu păr lung, castaniu și curbe înalte și voluptoase. Era protejată cuiva – nimeni nu știa a cui –, dar îi era imposibil să facă un pas fără supraveghere.

— Kira vrea să mă încurce! strigă Arienne. Doarme la bară, doarme pe podea. De parcă aici ar fi la cură de odihnă!

Vocea Kirei era răgușită.

— Arienne, spuse ea lingușitor, nu vrei să mă ajuți la *batterie*⁷³?

— Tu n-ai nici o baterie, nici mare, nici mică, răbufni Arienne, poate bateria de la bucătărie. Aș vrea ca Stellei să-i intre bine în cap că de protejatele mele mă ocup eu.

Când Stella fu nevoită să îi spună Kirei să se așeze mai spre capătul barei, Kira începu să plângă și se duse la Madame.

— Ce treabă are Stella cu locul unde stau la bară?

— Nici una, răspuse Madame, dar, întrucât locuiește aici, nu trebuie să-i acorzi mai multă atenție decât unui perete.

Madame nu vorbea niciodată mult. Găsea probabil firesc ca fetele să se mai și ciondănească. Uneori discuta despre calitățile galbenului, roșului-cireașă sau ale lui Mendelssohn. Inevitabil, sensul acestor cuvinte îi era străin Alabamei, pierzându-se în acea recoltă lugubră de maree din Marea Marmara – limba rusă.

Ochii căprui ai lui Madame erau ca niște cărări auriu-purpurii printr-o pădure de fagi, toamna, când mușchiul este îmbibat de ceață, iar sub picioare, din pământul lutos, țâșnesc mici lacuri cu apă proaspătă de sub frunzele moarte. Elevele de la clasă se legănau după mișcările brațelor ei ca o geamandură în voia valurilor. Chiar dacă nu știau aproape nimic din acea înfiorătoare limbă răsăriteană, fetele erau toate muziciene și înțelesesă că Madame era obosită peste măsură de încrederea lor de sine când pianista începu cântecul de leagăn patetic din antracul la *Cleopatra*, și că lecția urma să fie interesantă

⁷³ Ansamblu de sărituri și fandări.

și grea când corepetitoarea cântă Brahms. Madame părea că nu are altă viață în afara baletului, că există doar când compune baletе.

— Stella, unde stă Madame? întrebă Alabama din curiozitate.

— Dar, *ma chère*, casa ei este studioul, spuse Stella, cel puțin pentru noi.

Într-o zi, lecția Alabamei fu întreruptă de niște bărbați cu niște metri de tâmplărie. Cum veniră, începură să măsoare podeaua cu pasul și să facă niște estimări și calcule laborioase. Reveniră la sfârșitul săptămânii.

— Ce se întâmplă? întrebă fetele.

— Va trebui să ne mutăm, *mes chéries*, răspunse Madame cu tristețe. În locul ăsta vor să facă un studio de film.

La ultima ei lecție, Alabama se uită în spatele panourilor demontate ale oglinzii după piruetele pierdute, după sfârșiturile a mii de arabescuri.

Nu era nimic acolo în afară de un strat gros de praf și urmele ruginite ale cârligelor din perete, unde fusese agățată rama enormă a oglinzii.

— Mă gândeam că poate găsesc aici ceva, explică ea timid când o observă pe Madame cum o privește curioasă.

— Și vedeți că nu este nimic! spuse rusoaica și desfăcu mâinile. Dar la noul meu studio este posibil să aveți un tutu, adăugă ea. M-ați rugat să vă spun când este momentul. Între faldurile lui, cine știe ce puteți găsi.

Această femeie distinsă era întristată că părăsea pereții decorați, atât de impregnați de munca ei.

Alabama transpirase cât să înmoaie podeaua tocită, exersase cu febra bronșitei ca să domolească curenții reci din iarnă, lumânările ardeau la Saint-Sulpice. Nici ei nu îi făcea plăcere să plece.

Împreună cu Stella și Arienne, o ajută pe Madame să transporte teancurile de jupe vechi, abandonate, pantofi cu poante uzați și cufere rupte. În timp ce sortau și aranjau toate aceste lucruri care aminteau de lupta pentru frumusețea plastică a trupului, Alabama o privi cu atenție pe rusoaică.

— Ei bine? Întrebă Madame. Da, este foarte dureros, adăugă ea implacabil.

3

Cornișele înalte ale noului studio din Conservatorul Rus tăiau lumina în fațete de diamant.

Alabama se trezi singură cu corpul ei în aceste regiuni impersonale, singură cu sine și cu gândurile ei tangibile, ca o văduvă înconjurată de nenumărate obiecte ce aparțineau trecutului. Picioarele ei lungi ieșeau din tutu-ul alb – părea o figurină cocoțată pe lună.

— *Harașo*⁷⁴, spuse maestra de balet – un cuvânt gutural, ce aducea cu sine răpăitul grindinei și bubuitul tunetului peste stepa rusă.

Fața ei de rusoaică era palidă și prismatică, precum un soare palid pe un bloc de cristal. Pe fruntea ei se vedeau vene albastre, ca la persoanele care suferă de inimă, dar nu era bolnavă. Doar că avea prea multe preocupări. Ducea o viață grea. Își aducea prânzul la studio într-o valijoară: brânză, un măr și un termos cu ceai rece. Se așeza pe treptele estradei și privea în gol printre măsurile sumbre ale unui *adagio*.

Alabama se apropie de figura pierdută în viziunile sale, mergând înapoia omoplaților cu corpul încordat, ca o lance în mâini ferme. Peste trăsăturile feței i se întindea dureros un zâmbet – plăcerea găsită în dans este o lecție învățată cu greu. Gâtul și pieptul îi erau fierbinți și înroșiți; spatele,

⁷⁴ Bine (în rusă, în orig.).

puternic și gros, așezat peste brațele subțiri ca un jug solid. Se uită cu blândețe la femeia albă.

— Ce vedeți în aer când vă uitați așa?

Rusoaica era învăluită într-o aură de tandrețe vastă și de abnegație.

— Forme, copilule, contururi ale lucrurilor.

— Sunt frumoase?

— Da.

— O să le dansez.

— Bine, atunci să fiți atentă la planul de ansamblu. Executați bine pașii, dar nu urmăriți niciodată configurația: fără așa ceva, nu puteți să vă exprimați.

— O să văd ce pot face.

— Atunci, dați-i drumul! *Chérie*, este primul meu rol.

Alabama se supuse lentei demnități a ritualului impersonal, flagelării voluptuase a tonurilor minore rusești. Încet, trecu la protestele *adagio*-ului din *Le Lac des Cygnes*.

— Așteptați un minut.

Ochii ei surprinseră în oglindă chipul alb și transparent. Cele două zâmbete se ciocniră și se sparseră în cioburi.

— Dar o s-o fac chiar dacă ar fi să îmi rup piciorul, spuse ea și o luă de la început.

Rusoaica își adună șalul în jurul umerilor. Din adâncul unui misticism profund, spuse nesigură și fără convingere:

— Nu merită efortul - nu veți mai putea dansa după aceea.

— Nu, spuse Alabama, nu merită efortul.

— În cazul ăsta, micuțo, oftă balerina mai în vârstă, o veți face... așa cum trebuie.

— O să încercăm.

Noul studio era altfel. Madame avea un spațiu mai mic la dispoziție; dădea mai puține lecții gratuite. În vestiar nu

mai era loc pentru a exersa *changement de pieds*⁷⁵. Tunicile erau mai curate, pentru că nu aveau unde să le lase la uscat. La clasă erau multe tinere englezoaice care încă mai credeau că poți în același timp să-ți trăiești viața și să dansezi și care umpleau vestibulul cu sporovăieli despre plimbările cu vaporețul pe Sena și numeroasele *soirées* din Montparnasse.

La lecțiile de după-amiază era groaznic. O pâclă neagră, venită dinspre gară, se lăsa peste luminator și, în afară de asta, erau prea mulți bărbați. La bară își făcu apariția un dansator clasic negru de la Folies-Bergère. Avea un trup splendid, dar fetele râdeau de el. Râdeau de Alexandre, cu fața și ochelarii lui de intelectual – pe vremea când era în armată, avusese loja lui la spectacolele de balet din Moscova. Râdeau de Boris, care se oprea la bistroul de alături pentru zece picături de valeriană înainte de lecții; râdeau

de Schiller pentru că era bătrân și buhăit la față, ca un barman sau ca un clown, după ani întregi de machiaj. Râdeau de Danton pentru că știa să danseze pe poante, cu toate că încerca să ascundă cât de superb arăta. Râdeau de toată lumea în afară de Lorenz – nimeni nu ar fi putut să râdă de Lorenz. Avea chipul unui faun din secolul al XVIII-lea; mușchii îi se umflau cu o perfecțiune orgolioasă. Să privești trupul lui cafeniu împărțind cu generozitate măsurile unei mazurci de Chopin în dreapta și în stânga însemna să te simți binecuvântat cu indiferent ce sens ai fi găsit în viață. Era timid și blând, deși cel mai mare dansator din lume, și uneori rămânea în mijlocul fetelor după ore, ca să bea cafea dintr-un pahar și să ronțăie cornulețe rusești umplute cu mac. Înțelegea elegantul abandon cerebral al lui Mozart și percepușe nebuniile împotriva cărora conștiința rasei pusese la punct un vaccin

⁷⁵ Salturi în cursul cărora dansatorul își schimbă poziția picioarelor.

preventiv pentru cei care aveau de gând să se ocupe de realitate. Voluptățile lui Beethoven erau floare la ureche pentru Lorenz, și nu avea nevoie să numere bățile smucite ale muzicienilor moderni. Spunea că nu poate dansa după Schumann, și chiar nu era în stare, pentru că era întotdeauna înaintea sau în urma măsurii, amestecând cadențele romantice până la desfigurare. Pentru Alabama, el era perfecțiunea însăși.

Arienne își câștigase dreptul de a nu fi luată în râs prin remarci veninoase și tehnică impecabilă.

„Ce vânt!” se plângea cineva. „Este Arienne, care face piruete”, venea răspunsul. Compozitorul ei preferat era Liszt. Cânta pe clapele trupului ei de parcă era xilofon. Arienne ajunsese indispensabilă pentru Madame; când Madame cerea să se execute cel puțin zece pași consecutivi, Arienne era singura care reușea. Tălpile ei rigide și vârfurile pantofilor cu poante tranșau aerul ca dalta unui sculptor, dar brațele ei scurte și îndesate nu atingeau infinitul, împiedicate de greutatea însăși a vigoriei ei remarcabile și de liniile întrerupte ale unei musculaturi excesive. Îi plăcea să povestească despre doctorii care, în timpul cât fusese operată, veneau să se uite la anatomia spatelui ei din curiozitate profesională.

— Dar ce mult ai progresat, îi spuseră fetele Alabamei în timp ce se înghesuiau în fața ei pentru a se așeza în rândurile din față.

— Lăsați-i și ei un loc, intervenea Madame.

Seara făcea patru sute de *battements*.

În fiecare zi, Arienne și Alabama plăteau pe din două un taxi până în Place de la Concorde. Arienne insistă ca Alabama să vină într-o zi să ia masa de prânz acasă la ea.

— Ies cu tine în oraș așa de mult, spuse ea. Nu-mi place să mă simt datoare față de nimeni.

Le apropiă dorința de a descoperi de ce erau geloase una pe cealaltă. Și la una, și la cealaltă se regăsea un dispreț subteran față de disciplină, care stabilea între ele o camaraderie băiețească.

— Trebuie neapărat să-mi vezi câinii, spuse Arienne. Unul este poet, iar celălalt este foarte bine dresat.

Pe măsuțe erau înghesuite ferigi, argintate de razele soarelui, și nenumărate fotografii cu dedicații.

— N-am nici o fotografie de la Madame.

— Poate că o să ne dea una.

— Am putea cumpăra una de la fotograficul care a făcut poze baletului în anul când a dansat pentru ultima oară, propuse Arienne confidențial.

Când se duseră cu fotografiile la studio, Madame se arată în același timp bucuroasă și nemulțumită.

— Vă dau eu unele mai bune, spuse ea.

Îi oferi Alabamei un portret de-al ei din vremea când dansa în baletul *Carnaval*, îmbrăcată într-o rochie plisată cu buline, pe care degetele ei o țineau ca pe niște aripi de fluturi. Măinile lui Madame o surprindeau mereu pe Alabama: nu erau lungi și subțiri, ci scurte și cam butucănoase. Arienne nu primi nimic și o invidie pe Alabama pentru poză, iar gelozia ei crescuse și mai mult.

Madame dădu o petrecere de inaugurare la studio. Băură multe sticle de șampanie dulce aduse de ruși și mâncară prăjituri rusești năclăite în sirop. Alabama contribuie cu două sticle magnum de șampanie Pol Roger Brut, dar prințul, soțul lui Madame, fusese educat la Paris, așa că le luă acasă pentru uzul său personal.

Alabamei i se făcu rău de la toate acele dulciuri cleioase, și prințul primi însărcinarea de a o conduce acasă cu taxiul.

— Îmi vine un miros de lăcrămioare de peste tot, spuse ea.

Capul i se învârtea de la căldură și vin. Se ținea strâns de curelele din mașină ca să nu vomite.

— Lucrați prea mult, spuse prințul.

La lumina fugitivă a lămpilor de pe stradă, fața lui părea descărnată. Se zvonea că întreține o amantă pe banii primiți de la Madame. Pianista își întreținea soțul, bolnav – aproape fiecare întreținea pe altcineva. Alabama încercă să își amintească de vremea când s-ar fi simțit ofensată de asemenea lucruri – erau pur și simplu constrângerile vieții.

David îi spunea că o va ajuta să devină o mare dansatoare, deși nu credea în șansa ei. La Paris își făcuse prieteni fără număr. Când se întorcea de la atelier, aproape de fiecare dată aducea pe cineva acasă. David și Alabama luau masa de seară la restaurant, printre gravurile de la Montagné, înconjurați de pielea și vitraliile de la Foyot ori de plușul și buchetele restaurantelor din Place de l'Opéra. Când ea încerca să-l convingă pe David să meargă acasă devreme, acesta răbufnea:

— N-ai nici un drept să te plângi! Te-ai rupt de toți prietenii tăi din cauza acestui afurisit de balet.

Împreună cu prietenii lui, beau lichior Chartreuse la terasele de pe bulevarde, sub lămpile cu cuarț roz și sub copacii pe care noaptea îi flutura ca pe niște evantaie de pene ale unor curtezane supuse.

Exercițiile Alabamei deveneau tot mai dificile. În labirintul magistralului *fouetté*, își simțea picioarele ca niște șunci agățate în cui; la elevația rapidă de la *entrechat cinq*, avea impresia că sânii ei atârnă ca mamelele bătrânelor englezoaice. În oglindă, asta nu se vedea. Era toată numai mușchi și tendoane. Reușita devenise o obsesie. Repeta până când se simțea ca un cal împuns de taur la coridă, care își târa măruntaiele prin arenă.

Acasă era o stare generală de delăsare, în lipsa unei autorități care să coordoneze toate elementele. Înainte de a ieși pe ușă dimineața, Alabama lăsa o listă cu felurile de mâncare pentru prânz, dar pe care bucătăreasa nu se omora să le pregătească – femeia ținea untul în lada de cărbuni, îi dădea în fiecare zi lui Adage tocăniță de iepure și gătea pentru membrii familiei doar ce îi plăcea ei să mănânce. Nu avea nici un rost să caute o altă femeie; apartamentul oricum nu era grozav. Viața în acel cămin nu era altceva decât existența independentă a unor indivizi aflați unul în proximitatea celuilalt; nu exista nici o bază de interes comun.

Bonnie se gândea la părinții ei ca la niște ființe plăcute și la fel de incomensurabile ca Moș Crăciun, care nu aveau nici o influență reală asupra vieții ei, lăsând la o parte imprecățiile lui Mademoiselle.

Mademoiselle o ducea pe Bonnie la plimbare în Jardin du Luxembourg, unde copila arăta ca o mică franțuzoaică, cu mânușile ei scurte, albe și cercul pe care îl rostogolea printre rondurile de dalii și mușcate înconjurate de gărdulețe metalice. Bonnie creștea repede; Alabama dorea ca fata să înceapă lecțiile de balet – Madame îi promisese că se va ocupa de ea și îi va acorda un *début* îndată ce va găsi timp. Fetița spuse însă că nu dorea să danseze, cu o aversiune de neînțeles pentru Alabama. Bonnie îi raportă că Mademoiselle ieșea la plimbare prin Tuileries cu un șofer. Mademoiselle spuse că era sub demnitatea ei să răspundă unei asemenea calomnii. Bucătăreasa zicea că firele de păr din supă erau de la mustățile lui Marguerite, camerista. Adage rodea osul de iepure pe o canapea tapițată cu mătase. David spunea că apartamentul ajunsese o leprozerie; chiriașii de deasupra ascultau *Punchinello* la gramofon la ora nouă dimineața și îl trezeau din somn. Alabama petrecea tot mai mult timp la studio.

În cele din urmă, Madame o primi pe Bonnie ca elevă. Pentru mama ei, era o încântare să îi vadă mâinile și picioarele mici urmând cu seriozitate mișcările ample ale dansatoarei. Noua guvernantă, care fusese angajată în familia unui duce englez, se plângea că atmosfera din studio nu era potrivită pentru fetiță. Asta pentru că nu vorbea limba rusă. Își închipuia că fetele acelea care trâncăneau în cacofonia unei limbi ciudate și care se scâlâmbăiau fără rușine în fața oglinzii erau niște drăcușori ieșiți din infern. Această nouă Mademoiselle era o doamnă neurastenică. Madame spuse că Bonnie nu părea să aibă vreun talent, dar că era totuși prea devreme să își dea seama.

Într-o dimineață, Alabama veni devreme la lecție. Înainte de ora nouă, Parisul este ca un desen în peniță. Ca să evite îmbulzeala de pe Boulevard des Batignolles, Alabama încercă metroul. Mirosea a cartofi prăjiți și pe scările ude erau scuipați pe care aluneca. Se temea ca mulțimea să nu îi strivească picioarele în înghesuială. Stella o aștepta plângând în vestibul.

— Trebuie să-mi iei apărarea, spuse ea. Arienne îmi vorbește mereu urât. Îi cârpesc pantofii de balet și îi repar partiturile; Madame mi-a propus să acompaniez la pian la orele ei ca să câștig niște bani, dar Arienne nu vrea.

Arienne stătea în întuneric, aplecată deasupra cufărului ei împletit din paie, și împacheta.

— Nu mai dansez niciodată, spuse ea. Madame are timp pentru copii, timp pentru amatori, are timp pentru mai știu eu cine, dar Arienne Jeanneret trebuie să exerseze la ore când nu poate găsi o pianistă decentă.

— Încerc să fac tot ce pot. Trebuie doar să-mi spui, suspină Stella.

— Ascultă, ești o fată bună, dar cânti la pian ca o cizmă!

— De ce nu mă lămurești ce vrei? pledă Stella.

Era groaznic să vezi chipul acela de piticanie, roșu și umflat de teamă și de plâns.

— Îți explic imediat. Sunt artistă, nu profesoară de pian. Așa că Arienne pleacă pentru ca Madame să-și vadă mai departe de grădinița ei.

Începu și ea să plângă, dar de furie.

— Dacă trebuie să plece cineva, interveni Alabama, atunci aceea sunt eu. Atunci poți să-ți păstrezi ora de studiu.

Arienne se întoarse spre ea, înecată în lacrimi.

— I-am explicat lui Madame că nu pot lucra seara, după repetițiile de la Operă. Lecțiile mă costă bani, și nu mi le permit. Cât sunt aici, trebuie să fac progrese. Plătesc la fel de mult ca voi, spuse Arienne printre sughituri.

Se întoarse apoi cu un aer provocator spre Alabama.

— Eu mă întrețin din munca mea, spuse ea disprețuitoare.

— Copiii trebuie să înceapă și ei într-o zi. Chiar tu mi-ai spus - prima oară când te-am cunoscut - că toți trebuie să începem la un moment dat.

— Da, așa este. Dar atunci să înceapă ca toată lumea, cu profesori mai puțin cunoscuți.

— O să împart ora mea cu Bonnie, spuse Alabama în cele din urmă. Trebuie să rămâi.

— Ești foarte bună, râse Arienne pe neașteptate. Madame este o femeie slabă - întotdeauna vrea ceva nou. Totuși, o să rămân, cel puțin pentru moment.

Dintr-un impuls, o sărută pe Alabama pe vârful nasului.

Bonnie protestă împotriva lecțiilor de balet. Avea rezervate trei ore pe săptămână din timpul lui Madame. Madame era fascinată de copil. Pentru că muncea fără întrerupere, fusese silită să strecoare cumva sentimentele ei personale printre reprizele de lucru. Îi aducea lui Bonnie fructe sau *langues de chat* trase în ciocolată și își dădea

toată silința să îi arate cum să își țină picioarele în poziția corectă. Bonnie deveni o supapă pentru nevoia ei de afecțiune; emoțiile dansului erau mai austere decât legăturile sentimentale. Acasă, fetița alerga prin tot apartamentul numai în salturi și în *pas de bourée*.

— Dumnezeule! exclamă David. Era de ajuns una singură în familie. Nu mai suport!

David și Alabama treceau grăbiți unul pe lângă celălalt pe coridoarele cu miros de mucegai și luau masa așezați la distanță unul de celălalt, pândindu-se ca doi rivali care așteaptă un gest de ostilitate.

— Alabama, dacă nu încetezi cu fredonatul ăsta, o să-mi pierd mințile, se plânse David.

Alabama se gândi că era într-adevăr enervant felul în care muzica de peste zi continua să îi răsună în cap. Madame îi spusese că nu avea stofă de muzician. Alabama gândea muzica în mod vizual, arhitectural – uneori, muzica o transforma într-un soi de faun al spațiilor crepusculare, nepătrunse de nici un alt suflet în afară de al său, iar alteori, într-o statuie singuratică, închinată unor zei uitați și aruncată de valuri pe un țărm pustiu – o statuie a lui Prometeu.

Studioul de balet se bucură de o perioadă fastă. Arienne trecu examenul de la Operă cu brio, prima în grupa ei. Impregună zidurile cu succesul ei. Aduse la clasă un mic grup de franțuzoaice, foarte cochete în jupele lor lungi de balet și cu spatele gol, ca la Degas. Se învăluiau în parfum și se plângeau că mirosul rusoaicelor le face rău. Rusoaicele se plângeau la Madame că nu puteau respira cu aroma de mosc franțuzesc în nări. Madame stropea parchetul cu un amestec de ulei de lămâie și apă ca să le liniștească pe toate.

— O să dansez în fața președintelui Franței! strigă într-o zi Arienne, încântată.

Alabama nu putu să își reprime un acces de invidie. Se bucura pentru Arienne: muncea din greu și nu avea în viață nimic altceva decât dansul. Și, cu toate acestea, și-ar fi dorit să fie în locul ei.

— Așa că trei săptămâni trebuie să mă lipsesc de prăjiturile și de aperitivul meu Cap Corse, să trăiesc ca o sfântă. Înainte însă, voiam să dau o mică petrecere, numai că Madame n-o să vină. Acceptă să iasă în oraș cu tine, dar nu și cu Arienne. Când o întreb de ce, îmi spune: „Dar nu este același lucru... tu nu ai bani”. Într-o zi, o să am și eu bani!

Se uită la Alabama, de parcă aștepta ca ea să protesteze. Alabama însă nu avea nici o părere în această privință.

Cu o săptămână înainte de reprezentație, la Operă se anunță o repetiție care cădea la ora când Arienne avea lecție cu Madame.

— În cazul ăsta, o să lucrez în ora Alabamei, sugeră ea.

— Dacă dorește să facă schimb cu tine săptămâna asta, spuse Madame.

Alabama nu putea să studieze la șase după-masa. Însemna ca David să mănânce singur, pentru că ea nu ar fi reușit să ajungă acasă mai devreme de opt seara. Deja își petrecea toată ziua la studio.

— În cazul acesta, este imposibil, spuse Madame.

Arienne se înfurie. Trăia într-o tensiune nervoasă teribilă, împărțindu-și energia între Operă și studio.

— De data asta plec de-a binelea! Găsesc eu pe cineva care să facă din mine o mare balerină, amenință ea.

Madame se mulțumi să zâmbescă.

Alabama nu dorea să-i facă acest serviciu lui Arienne; cele două femei lucrau într-o stare de ură amicală.

Prietenia profesională nu ar rezista la o examinare îndeaproape – cel mai bine este fiecare pentru sine, în funcție de dorințele personale –, își spuse Alabama.

Arienne rămase inflexibilă. Refuza să execute exercițiile pentru restul grupei dacă nu făceau parte din repertoriul ei. Cu lacrimile șiroind pe față, se așeza pe treptele estradei și se contempla în oglindă. Balerinele sunt ființe foarte sensibile, aproape ca niște primitivi, iar ea demoraliza întregul studio.

Clasele se umplură cu dansatoare care nu erau dintre elevele obișnuite ale lui Madame. Compania de balet Rubinstein era în repetiții, iar dansatorii erau plătiți suficient de bine încât să își permită din nou lecții cu Madame. Fetele care fuseseră în turneu în America de Sud cu trupa Pavlova se întorseseră în oraș după ce compania se destrămase – pașii pe care îi studiau nu erau întotdeauna acele probe de forță și tehnică de care Arienne avea nevoie. Erau pași care modelau corpul și îl ofereau, bucată cu bucată, accentelor revendicative ale lui Schumann și Glinka, pe care Arienne îi ura cel mai tare dintre toți – ea reușea să se desfășoare doar în reverberațiile confuze ale lui Liszt și în melodrama lui Leoncavallo.

— Săptămâna viitoare plec din locul ăsta, îi spuse ea Alabamei.

Gura lui Arienne era dură și decisă.

— Madame este o proastă. Este gata să-mi sacrifice cariera – pentru ce? Pentru nimic. Dar mai sunt și alte profesoare!

— Arienne, nu așa ajungi printre cei mai buni, spuse Madame. Trebuie să te odihnești.

— Aici nu mai am ce face; aș face mai bine să plec, spuse Arienne.

Înainte de lecția de dimineață, fetele nu mâncau nimic în afară de covrigi – studioul era atât de departe de locuințele lor, încât nu aveau timp să ia micul dejun; toate erau nervoase. Soarele de iarnă decupa în ceață pătrate de culoarea fierii, iar clădirile cenușii din Place de la Republique căpătau aerul unor cazărmi glaciale.

Madame îi cerea Alabamei să execute pașii cei mai dificili în fața celorlalte împreună cu Arienne. Arienne era o balerină desăvârșită; Alabama își dădea seama cât de departe era de concizia fină ce definea dansul franțuzoaicei. Când dansau împreună, erau mai mult combinații de pași pentru Arienne decât elementele lirice care îi reușeau Alabamei cel mai bine; cu toate acestea, Arienne protesta că pașii nu erau potriviți pentru ea. Se plângea celorlați că Alabama era doar o intrusă.

Alabama cumpăra pentru Madame flori care se fanau și mureau în căldura de etuvă a studioului supraîncălzit. Cum noul local era mai confortabil, la lecții veneau să asiste mult mai mulți spectatori. Un critic al Baletului Imperial asistă la una dintre lecțiile Alabamei. Cu multă prestanță, pătruns de eticheta ceremonioasă de odinioară, se ridică la sfârșit și plecă într-un potop de cuvinte rusești.

— Ce a spus? întrebă Alabama când rămaseră singure. Am dansat prost – o să creadă că nu sunteți o profesoară bună.

Se simțea groaznic în fața lipsei de entuziasm a lui Madame: bărbatul era cel mai de seamă critic din Europa.

Madame o privi cu un aer visător:

— Acest domn știe ce fel de profesoară sunt.

După câteva zile sosi o scrisoare:

La recomandarea domnului..., vă scriu pentru a vă propune să debutați într-un solo din Faust la Opera San Carlo din Napoli. Este un rol mic, dar va fi urmat de altele.

În Napoli există pensiuni unde se poate locui foarte confortabil cu treizeci de lire pe săptămână.

Alabama știa că David, Bonnie și Mademoiselle nu puteau locui într-o pensiune care costa treizeci de lire pe săptămână. David n-ar fi admis nici măcar ideea de a locui în Napoli – îl socotea un oraș de carte poștală ilustrată. În Napoli nu exista școală franceză pentru Bonnie. De fapt, acolo nu ar fi altceva decât niște șiraguri de coral, febră de tot felul, un apartament murdar și baletul.

„Nu trebuie să mă ambalez. Trebuie să lucrez”, își spuse ea.

— Aveți de gând să mergeți? întrebă Madame din curiozitate.

— Nu. Rămân aici, ca să mă ajutați să dansez *La Chatte*.

Madame păstra mereu o rezervă diplomatică. Când privea în ochii adânci ai femeii în căutarea celui mai mic răspuns, Alabama avea impresia că pășea pe niște pietre încinse de soare, fără copaci, fără umbră, într-o zi fierbinte de august.

— Este greu să aranjezi un debut, spuse ea. Așa ceva nu se refuză.

Lui David i se părea că scrisoarea avea ceva neprevăzut în ea:

— Nu poți să faci una ca asta. La primăvară trebuie să mergem acasă. Părinții noștri sunt în vârstă și le-am promis că ne ducem la ei.

— Și eu sunt în vârstă.

— Dar avem obligații, insistă el.

Alabama nu îi mai păsa de nimic. David avea un suflet mai bun decât al ei dacă era atent să nu îi rănească pe oameni, gândi ea.

— Nu vreau să merg în America.

Arienne și Alabama se tachinau fără milă. Lucrau mai intens și mai constant decât celelalte. Când erau prea obosite după lecții ca să își mai pună hainele, se așezau pe podea în vestibul, râdeau isteric și se plesneau una pe alta cu prosoapele îmbibate în apă de colonie sau în soluția de apă cu lămâie a lui Madame.

— Eu cred că... începea Alabama să spună.

— *Tiens!* țipa Arienne. Copilul începe să gândească. A! *Ma fille*, este total greșit... gânditul ăsta al tău. De ce nu mergi acasă la tine ca să-i cârpești ciorapii lui bărbată-tu?

— *Méchante!*⁷⁶ Te învăț eu să-i critici pe cei mai în vârstă decât tine! spuse Alabama și prosopul ei ud ateriză cu un plesnet pe fesele tari ale lui Arienne.

— Faceți-mi mai mult loc. Nu pot să mă îmbrac așa de aproape de obrăznicatura asta, răspunse Arienne și se întoarse spre Alabama serioasă, cu o privire întrebătoare. Dar ăsta e adevărul – nu mai am loc aici de când ai umplut vestiarul cu tutu-urile tale împopoțonate. Eu nu mai am unde să-mi agăț umilele mele lucruri de lână.

— Uite un tutu nou pentru tine! Ți-l fac cadou.

— Nu port verde. În Franța aduce ghinion.

Arienne se simți ofensată.

— Dacă aș avea un soț care să plătească, mi le-aș cumpăra singură, continuă ea pe un ton dezagreabil.

— Ce te interesează pe tine cine plătește? Sau ăsta este singurul lucru pe care îl discută cu tine clienții din primele trei rânduri?

Arienne îi făcu vânt Alabamei, care nimeri în grupul de fete dezbrăcate. Cineva o împinse înapoi peste corpul lui Arienne, care se răsuci. Apa de colonie se vărsă pe podea și le sufocă. Capătul unui prosop nimeri cu putere peste ochii Alabamei. Orbită de durere, bâjbâi cu mâinile întinse și se ciocni de trupul fierbinte și transpirat al lui Arienne.

⁷⁶ Reao! (în fr., în orig.)

— Hei! Uite ce-ai făcut! Mă duc imediat la un judecător pentru o constatare! urlă Arienne.

Începu să plângă și să înjure ca la mahala cât o țineau plămâni:

— Nu apare azi, ci mai târziu. O să fac cancer! M-ai lovit în piept din răutate! O să fac o constatare, așa că, atunci când o să mă îmbolnăvesc de cancer, o să-mi plătești o grămadă de bani, chiar dacă o să fii la capătul pământului. O să-mi plătești pentru asta!

Tot studioul auzi. Lecția pe care o ținea Madame nu mai putea continua, gălăgia era prea mare. Rusoaiocle luară partea fie francezilor, fie americanilor.

— Ce rasă mizerabilă! strigau ele la nimereală.

— Nu poți să ai niciodată încredere în americani!

— Să nu te încrezi niciodată în francezi!

— Sunt prea nervoși, și americanii, și francezii.

Zâmbeau lung, niște surâsuri rusești superioare, de parcă uitaseră de mult de ce zâmbeau: de parcă surâsul era o emblemă a superiorității lor în acele împrejurări. Gălăgia era asurzitoare, și totuși părea cumva potolită. Madame protestă - era furioasă pe cele două fete.

Alabama se îmbracă cât putu de repede. Afară, în aerul proaspăt, genunchii începură să-i tremure în timp ce aștepta un taxi. Se întrebă dacă nu avea să răcească de la părul transpirat de sub pălărie.

Buza de sus era rece și avea un gust iute, de la transpirația uscată. Își trăsese un ciorap care nu era al ei. Ce fusese toată chestia asta? se întrebă. Să se bată ca două bucătărese când, ajunse la capătul puterilor, abia puteau să facă față?

„Dumnezeule!” exclamă ea în gând. „Ce sordid! Absolut sordid!”

Și-ar fi dorit să fie într-un loc plăcut și romantic, adormită pe un pat răcoros de ferigi.

Nu se mai duse la lecția de după-masă. În apartament nu era nimeni. Îl auzea pe Adage cum zgârie ușa să iasă afară. Încăperile zumzăiau a pustiu. În camera lui Bonnie, găsi într-un borcan de marmeladă o garoafă roșie, ofilită, din cele care se împart la restaurante.

„De ce nu îi cumpăr flori *și ei?*” se întrebă.

Pe patul copilului stătea o încercare nereușită de tutu pentru o păpușă; pantofii de lână ușă erau tociți la vârf. Alabama luă de pe masă un caiet de desen deschis. Înăuntru, Bonnie schițase o siluetă stângace și militantă, cu smocuri de păr galben. Dedesubt scrisese: „Mama mea este cea mai frumoasă doamnă din lume”. Pe pagina alăturată, două siluete se țineau de mână delicat; în spatele lor mergea imaginea pe care Bonnie o avea despre un câine. „Asta este când mama și tata ies la plimbare. *C'est très chic, mes parents ensemble!*”⁷⁷

„O, Dumnezeu!” exclamă Alabama în sinea ei. Uitase aproape de tot că mintea lui Bonnie evolua, se dezvolta. Bonnie era mândră de părinții ei, tot așa cum Alabama fusese de ai ei, cărora le atribuisese toate lucrurile perfecte în care voia să creadă. Bonnie probabil că simțea lipsa a ceva frumos și stilizat în viața ei, o oarecare structură în care să se integreze. Părinții altor copii însemnau pentru ei și altceva în afară de distantul *chic*, își reproșă Alabama cu amărăciune.

Dormi toată după-amiaza. Din subconștientul ei ieși senzația pe care o are un copil bătut, oasele o dureau în somn, iar gâtulejul era uscat, ca o carne plină de bășici. Când se trezi, se simți de parcă plânsese ore în șir.

Din camera ei vedea stelele, care luceau foarte personal. Ar fi putut sta în pat ore în șir să asculte zgomotele străzii.

⁷⁷ Arată foarte draguț părinții mei împreună (în fr., în orig.).

Alabama se duse doar la lecțiile ei particulare, pentru a o evita pe Arienne. În timp ce exersa, auzea în vestibul râsul înfundat al fetei care cerșea sprijinul elevelor care veneau la oră. Fetele o priveau curioase. Madame îi spusese că nu trebuie să îi dea atenție lui Arienne.

În timp ce se îmbrăca grăbită, Alabama privi pe furiș la dansatoare printre draperiile prăfuite. Defectele Stellei, manevrele lui Arienne, cerșeala de favoruri, bătaia pe un loc în rândul din față îi apărură, în lumina încercuită a soarelui ce cădea prin acoperișul de sticlă, ca fojgăiala agitată a unor insecte privite prin pereții unui borcan de sticlă.

„Larve!” spusese nefericita Alabama cu dispreț.

Își dorea să se fi născut într-un balet, ori să ajungă la hotărârea de a pleca definitiv.

Când se gândea însă mai îndeaproape la ideea de a renunța la munca ei, se simțea deodată bolnavă și bătrână. Kilometri întregi de *pas de bourrée* săpaseră inevitabil un drum spre undeva.

Diaghilev muri; decorurile și costumele mării revoluții a Baletului Rus putrezeau într-un tribunal francez – el nu fusese niciodată în stare să facă bani.

Câteva dintre dansatoarele lui se produceau vara în jurul piscinei de la Lido, ca să îi încânte pe americanii beți; altele se angajară în trupe de music-hall; englezoaicele se duseră înapoi în Anglia. Decorul de celuloid transparent din *La Chatte*, care înjunghiase publicul cu săbii de argint în luminile rampei la Paris și Monte Carlo, Londra și Berlin, pe care acum stătea scris „Fumatul interzis”, fusese aruncat într-o magazie jilavă și plină de șobolani de pe malul Senei, zăvorât într-un tunel de piatră, unde lumina cenușie a râului împrășca pământul negru, clisos și bolta umedă.

„La ce bun?” întrebă Alabama.

— Nu poți să renunți la tot timpul, munca și banii cheltuiți așa, degeaba, spuse David. O să încercăm să aranjăm ceva în America.

Era drăguț din partea lui. Știa însă că nu o danseze niciodată în America.

La ultima ei lecție, soarele intermitent dispăru de pe luminator.

— Nu o să uitați de *adagio*, nu-i așa? întrebă Madame. Îmi veți trimite elevi când ajungeți în America?

— Madame, răspunse Alabama brusc, credeți că aș mai putea merge la Napoli? Vreți să vă întâlniți cu acel bărbat și să îi spuneți că plec imediat?

A privi în ochii femeii era ca și cum ai privi acele jocuri cu piramide alb cu negru, unde sunt uneori șase și alteori șapte pătrate. A privi în ochii ei era să încerci această iluzie optică.

— Așa deci! zise ea. Sunt sigură că locul este încă liber. Puteți pleca mâine? Nu mai este timp de pierdut.

— Da, spuse Alabama. Plec mâine.

IV

1

Din cutiile verzi de tablă aflate în chioșcurile de la gară, daliile ieșeau înfoiate ca evantaiile de hârtie care însoțesc pungile cu floricele de porumb; portocalele erau stivuite ca niște ghiulele de-a lungul tarabelor cu ziare; geamurile de la bufetul gării etalau trei grepfruturi americane ca mingile de la o prăvălie de amanet gastronomică. Aerul saturat atârna ca o pătură grea între geamurile trenului și Paris.

David și Alabama umpleau cușeta de clasa a doua cu fumul de țigară gălbui. Bărbatul sună să i se aducă o pernă în plus.

— Dacă o să ai nevoie de ceva, voi fi întotdeauna lângă tine, spuse el.

Alabama începu să plângă și înghiți o lingură dintr-un calmant gălbui.

— O să ți se urască să le tot explici oamenilor cum mă descurc...

— Am să plec în Elveția de îndată ce putem închide apartamentul... Pe Bonnie o trimit la tine când te-ai instalat și ești gata s-o primești.

La geamul vagonului bolborosea o sticlă mică de Perrier. David se sufoca de la mirosul de mucegai dinăuntru.

— Este o prostie să călătorești cu clasa a doua. De ce nu mă lași să-ți schimb biletul pentru a-ntâia? spuse el.

— Aș vrea de la început să simt că pot să mi-l permit.

Intensitatea reacțiilor lor individuale îi despărțea ca un baraj. Un sentiment inconștient de ușurare se amesteca în trista constrângere a despărțirii lor - nenumărate asociații involuntare înecau într-o disperare platonică luările lor de rămas-bun.

— Am să-ți trimit niște bani. Acum cred că ar trebui să plec.

— La revedere... a, David! strigă ea când trenul se urni cu o smucitură. Ai grijă ca Mademoiselle să cumpere lenjeria pentru Bonnie de la Old England...

— Îi spun... la revedere, draga mea!

Alabama își trase capul înapoi în incandescența stinsă a compartimentului luminat ca pentru o ședință de spiritism. În oglindă, chipul ei se vedea aplatizat ca un basorelief. Taiorul ei nu era cel mai potrivit pentru clasa a doua; Yvonne Davidson îl crease inspirându-se dintr-o paradă de Armistițiu - linia pălăriei cloș de un albastru precum cerul

și amploarea capei erau prea generoase pentru aspectul sărăcăcios al băncilor tocite, acoperite cu plasă împletită. Alabama își trecu în revistă planurile cu multă înțelegere pentru propria persoană, ca o mamă ce alină un copil necăjit. Nu putea să o întâlnească pe *maîtresse de ballet* decât a doua zi după ce sosea. Fusesse drăguț din partea lui Mademoiselle să îi ofere un buchet de lăcrămioare; îi părea rău că le uitase acasă, pe polița șemineului. Mai lăsase și niște haine murdare în spălătorie – Mademoiselle putea să le împacheteze la un loc cu lenjeriile de pat când urmau să se mute. Bănuia că David avea să trimită lenjeriile prin American Express. Făcutul bagajelor nu trebuia să le dea bătăi de cap, aveau atât de puține lucruri: un serviciu de ceai desperecheat, amintire dintr-un pelerinaj făcut de la Saint-Raphaël la Valence, câteva fotografii – îi părea rău că nu o luase pe cea cu David, făcută pe veranda din Connecticut – câteva cărți și lăzile cu tablouri ale lui David.

În depărtare, lumina reclamelor electrice scânteia deasupra Parisului ca strălucirea orbitoare a unui cuptor de olărit. Mâinile îi transpirară sub pătura aspră de lână roșie. Compartimentul mirosea ca buzunarul unui puști. Gândurile ei compuneau febril în franceză versuri lipsite de sens, în ritmul roților de tren.

*La belle main gauche, l'éther compact,
S'étendre dans l'air qui fait le beau
Trouve là-haut le rhythm intact
Battre des ailes d'un triste oiseau.*⁷⁸

Alabama se ridică să caute un creion.

⁷⁸ Frumoasa mână stângă, în eter compact, / Se-ntinde moale-n aerul egocentrist, / Găsește-acolo sus un ritm intact / Bătând din aripile unui vultur trist (în fr., în orig.).

*Le bruit constant de mille moineaux*⁷⁹, adăugă ea. Se întrebă dacă nu cumva pierduse scrisoarea – nu, era mereu în cutia sa cu sticlute de oje Cutex.

Pesemne ațipise – în tren era greu să îți dai seama. O trezi zgometul de picioare de pe coridor. Erau la frontieră, mai mult ca sigur. Sună după însoțitor. Nu veni nimeni – o veșnicie, după câte i se păru. În cele din urmă, își făcu apariția un bărbat în uniforma verde a unui dresor de circ.

— Apă? ceru Alabama pe un ton amabil.

Bărbatul aruncă o privire inexpresivă prin compartiment. În enigma calmă a expresiei sale fascinate nu se găsea nici un răspuns.

— *Acqua, de l'eau, water*, insistă Alabama.

— *Fräulein* sună, comentă bărbatul.

— Ascultați, spuse Alabama.

Își ridică brațele de parcă ar fi dorit să se lanseze într-un craul australian și termină cu un compromis ezitant între niște înghițituri exagerate și o gargară. Se uită plină de speranță la însoțitorul de vagon.

— Nu, nu! O, nu! strigă el alarmat și dispăru din compartiment.

Alabama își scoase ghidul de conversație în italiană și sună din nou.

— „*Do'-veh pos'-so com-prar'-eh ben-zee'-no*”, spunea cartea.

Bărbatul râse cu poftă. Femeia încurcase rândul probabil.

— Lăsați, nimic, îi spuse Alabama cu părere de rău și se reîntoarce la poezia ei.

Bărbatul îi alungase ritmul din minte. Acum probabil se găsea deja în Elveția. Nu își mai aducea aminte dacă Byron fusese cel care traversase sau nu Alpii, cu perdelele de la trăsura trase. Încercă să privească pe fereastră –

⁷⁹ Și mii de vrăbii zarvă fac în strâns contact (în fr., în orig.).

văzu câteva bidoane de lapte care luceau în întuneric. Lenjeria lui Bonnie ar fi trebuit să fie făcută de o croitoreasă. O să se ocupe de asta Mademoiselle. Se ridică în picioare și făcu câteva întinderi, folosindu-se de ușa glisantă.

Însoțitorul o informă disprețuitor că nu avea voie să deschidă ușile la clasa a doua și nici nu putea să fie servită cu micul dejun în cușetă.

A doua zi, peisajul văzut de la fereastra vagonului-restaurant era plat, ca un fund de mare de pe care s-au retras apele, doar cu câțiva copaci rari, care semănau cu niște pământufuri de praf ce gâdilau cerul senin. Deasupra acestei întinderi placide, câțiva norișori se clăbuceau fără țintă, ca spuma dintr-un butoiuș cu bere; castelele de pe coline stăteau povârnite ca niște coroane puse strâmb; nimeni nu cânta *O sole mio*.

La dejun avură miere și pâine tare ca piatra. Îi era teamă să schimbe trenul la Roma fără David. Gara din Roma era plină de palmieri. Peste drum de gară, fântânile împrôscau termele lui Caracalla în lumina reflectată a soarelui. În atmosfera italienească, deschisă și cordială, spiritul ei se învioră.

„*Ballonné, deux tours*”, își spuse. Al doilea tren era de-a dreptul mizerabil. Nu avea mochetă pe podele și mirosea a fasciști, a mitraliere. Reclamele înșirau o litanie de nume de vinuri și înghețate: Asti Spumante, Lacrima Christi, Spumoni, Tortoni. Pierduse ceva, dar nu își dădea seama ce – scrisoarea era încă în cutia ei de Cutex. Alabama își recăpătă stăpânirea de sine ca un băiețel care, în timp ce se plimbă prin grădină, prinde în mână un licurici.

— *Cinque minuti mangiare*⁸⁰, o anunță însoțitorul.

— Bine, spuse ea și numără pe degete, *una, due, tre...* E foarte bine, îl asigură ea.

⁸⁰ Cinci minute pentru mâncat (în it., în orig.).

Trenul o lua mereu când într-o parte, când în alta, în încercarea de a evita haosul din Napoli. Vizitiii uitaseră să-și mute trăsurile de pe șinele de tren, bărbați adormiți uitau, în plină stradă, pe ce parte mergeau, copiii își deschideau larg gurile și ochii blânzi și triști și uitau să plângă. Un praf alb sufla peste oraș; micile magazine cu delicatese vindeau miroaturi picante, cuburi, triumfiuri și sfere din răchită impregnate cu izuri tari. Napoli se contracta în lumina lămpilor din parcurile publice, înfrânat prin pretențiile mari de disciplină și domolit de fațadele de piatră înnegrită.

— *Venti lire!*⁸¹ decretă vizitiul.

— În scrisoare, spuse Alabama cu răceală, se spunea că pot *trăi* în Napoli cu treizeci de lire pe săptămână.

— *Venti, venti, venti*, îngână vizitiul fără să se întoarcă spre ea.

„Are să fie greu dacă nu pot să vorbesc cu oamenii”, își spuse Alabama.

Îi dădu omului adresa pe care i-o trimisese maestra de balet. Vizitiul învârti din bici cu dichis și iuți copitele calului prin dărnicia nopții. Când îi dădu banii, ochii căprui ai bărbatului se pironiră într-ai ei, ca niște cupe legate de scoarța unui arbore de cauciuc pentru a îi colecta seva prețioasă. Îi trecu prin minte că vizitiul n-o să-și mai desprindă privirea de a ei.

— *La signorina* se va îndrăgosti de Napoli, spuse el pe neașteptate. Glasul orașului este la fel de blând ca al singurătății.

Trăsura se îndepărtă în tropot de copite printre luminile roșii și verzi înșirate pe țărm, de-a lungul golfului, ca niște pietre prețioase prinse în filigranul unei cupe cu otravă renescentiste. Picăturile lipicioase ale sudului pătat de muște se prelinseră în briza ce risipi această vastă

⁸¹ Douăzeci de lire (în it., în orig.).

transparență acvamarină până la aneantizarea sentimentală.

Lumina de la intrarea pensiunii străluci în stropi rotunzi pe unghiile date cu oă ale Alabamei. Mișcările ei concentrară într-un loc adierile de aer stârnite întâmplător în timp ce pătrunse înăuntru, fără să lase nici o urmă în calmul din spatele ei.

— Ei bine, trebuie să trăiesc aici, spuse Alabama, și cu asta, basta.

Proprietăreasa o informă că încăperea are balcon – avea, într-adevăr, doar că balconul nu avea și planșeu; barele de fier se prindeau direct în tencuiala roz, scorojită, a pereților exteriori. Avea în schimb un lavabou cu niște robinete uriașe, care treceau de marginea chiuvetei și împrășcau apă pe pătratul de linoleum de dedesubt. De la fereastra ei se vedea digul, care își încolăcea brațul în jurul globului albastru al serii; dinspre port se ridica mirosul de gudron.

Cele treizeci de lire ale Alabamei îi aduseră un pat de fier alb, care se vedea că fusese înainte verde, un șifonier din lemn de arțar cu o oglindă cu margini fațetate, care opaliza soarele italian, și un balansoar tapițat cu o bucată de carpetă de Bruxelles. În chirie erau incluse varză de trei ori pe zi, un pahar de vin de Amalfi, *gnocchi* duminica, precum și corul de pierde-vară care cântau seara *La Donna è mobile* sub balcon. Camera era imensă, fără o formă anume, toată numai nișe și colțuri, ce îi dădeau impresia că locuiește într-un întreg apartament. În Napoli totul pare aurit, și, cu toate că Alabama nu reuși să găsească nici o astfel de urmă în camera ei, avea cumva senzația că plafoanele erau incrustate cu foiță de aur. Zgomotul pașilor se înălța de pe trotuarele de dedesubt cu o somptuoasă reminiscență caldă. Noaptea cădea ca în scrierile clasicilor, în fața ochilor plutea simpla sugestie a

ființelor omenești, excrescențe fantastice ale existenței fericite; cactușii străpungeau vara; spinările peștilor scânteiau ca niște paiete de mică în bărcile deschise.

Madame Sirgeva dădea lecții chiar pe scena Operei. Se plângea fără încetare de prețul curentului electric; pianul nu se auzea bine în acele hăuri victoriene. Întunericul din culise și lumina foarte slabă dintre cele trei becuri pe care le ținea aprinse deasupra capului împărțeau scena în mici compartimente intime. Madame își purta fantoma prin acel du-te-vino de muselină, scârțâitul pantofilor cu poante, gâfâielile înăbușite al fetelor.

„Fără zgomot, mai puțin zgomot”, repeta ea. Era palidă, boită, zbârcită și deformată de sărăcie ca o piele de animal care a fost înmuiată în acid. Vopseaua neagră de pe părul ei aspru precum câlții dintr-o pernă lăsa să se vadă rădăcinile blonde de-a lungul cărării; își instruia elevele îmbrăcată în bluze cu mâneci bufante și fuste plisate, pe care le purta apoi pe stradă pe sub mantou.

Răsucindu-se întruna, ca într-un exercițiu de caligrafie, Alabama înfășură firul imaginar printre peticele de lumină.

— Dar sunteți întocmai ca Madame! exclamă Madame Sirgeva. Am fost împreună la Școala Imperială din Rusia. Eu am învățat-o cum să facă pașii de *entrechat*, cu toate că nu i-au ieșit niciodată cum trebuie. *Mes enfants!* Numărați până la patru la *quatre-temps*, vă rog, vă... rooog!

Alabama își inseră zgomotos personalitatea în balet, puțin câte puțin, așa cum introduci pe rând monede într-un pian mecanic.

Fetele nu semănau deloc cu rusoaicele. Erau murdare pe gât și veneau la repetiții cu pungi de hârtie umplute cu sandviciuri din felii groase de pâine. Mâncau usturoi; erau mai grase decât rusoaicele și aveau picioarele mai scurte;

dansau cu genunchii îndoiți, iar ciorapii de mătase italienească făceau cute la încheieturi.

— Dumnezeule și drace! exclamă Sirgeva. Moira nu dansează niciodată în ritm, și baletul ăsta începe peste trei săptămâni!

— O, *maestra*! protestă Moira. *Molto bella!*

— Of, se sufocă Madame și se întoarse spre Alabama. Vedeți? Le fac rost de pantofi întăriți cu metal ca să le susțină picioarele leneșe, și ele, cum mă întorc cu spatele, cum dansează cu toată talpa – iar eu pentru toate astea sunt plătită cu doar o mie șase sute de lire! Slavă Domnului că am acum pe cineva de la școala rusă! continuă maestra de balet fără întrerupere, ca un piston neobosit.

Stătea pe scaun în clădirea închisă și umedă a Operei, pe umeri cu o capă din blană de focă, la fel de jumulită și vopsită ca și părul ei, și în mână cu o batistă în care tușea.

— Fecioară Maria, oftară fetele, Sfântă Fecioară Maria!

Se refugiară în întuneric în grupuri speriate. Garderoba Alabamei le trezea suspiciuni. Ținutele ei erau aruncate pe spătarul scaunelor de pânză din vestiarul mizerabil: tul negru „Adieu Sagesse” în valoare de două sute de dolari, trandafiri bătuți, care pluteau într-o nebuloasă ca fructele în înghețata de căpșuni – o nebuloasă scumpă, de o sută-două de dolari; un material galben franjurat, ca de clown, o pelerină cu glugă galben-verzuie, pantofi albi, pantofi albaștri, catarama „Bobby Shafto”, catarama de argint, catarama de oțel, pălării, sandale roșii, pantofi cu semnele zodiacului, o mantie de catifea la fel de moale ca acoperișul plin de mușchi al unui castel vechi, o tocă din pene de fazan... La Paris nu realizase cât de multe haine avea. Acum, că trăia cu șase sute de lire pe săptămână, trebuia să le poarte până aveau să se uzeze. Se bucura că David îi cumpărase toate acele ținute. După lecții, se

îmbrăca printre lucrurile elegante cu aerul concentrat al unui tată care examinează o jucărie de copil.

— Fecioară Preacurată, şușoteau fetele timid în timp ce îi atingeau cu degetele lenjeria.

Alabama era furioasă în acele momente; nu voia ca ele să îi mânjească desú-urile din muselină cu pete unsuroase de cârnați.

Îi scria lui David de două ori pe săptămână - apartamentul lor îi apărea acum îndepărtat și anost. Repetițiile se apropiau - orice alt fel de viață părea prin comparație plicticos. Bonnie îi răspundea pe foi mici de hârtie care aveau în antet poezii în franceză pentru copii.

Dragă mami...

Am făcut-o pe stăpâna casei în timp ce tata își puneă butonii la manșetă pentru o doamnă și un domn. Totul este bine. Mademoiselle și camerista au spus că nu au mai văzut nicicând o cutie de culori așa de frumoasă ca asta de la tine. Când am primit-o, am sărit într-un picior de bucurie și am și pictat des gens à la mer, nous qui jouons au croquet et une vase avec des fleurs dedans d'après nature⁸². Când mergem duminica la Paris, mă duc la catehism să învăț despre suferințele groaznice ale lui Isus Christos.

*A ta fetiță, care te iubește,
Bonnie Knight*

Alabama lua seara din calmantul gălbui ca să uite de scrisorile lui Bonnie. Se împrietenise cu o rusoaică brunetă care trecea prin balet ca un siroco. Împreună se duceau la Galleria. Acolo, în curtea de piatră brută, unde pașii răsunau ca stropii de ploaie, stăteau de vorbă la o bere.

⁸² Oameni la mare, pe noi jucând crichet și un vas cu flori înăuntru, după natură (în fr., în orig.).

Fata refuza să creadă că Alabama era măritată; ea trăia cu speranța neabătută că îl va întâlni pe bărbatul care îi dădea prietenei sale așa de mulți bani și că i-l va fura. Cetele de bărbați care treceau braț la braț prin fața lor le priveau cu răceală și dispreț – nu obișnuiau să agațe femeile care se duceau singure la Galleria, seara, păreau ei să spună. Alabama îi arătă prietenei sale o fotografie cu Bonnie.

— Ești fericită. Dar ești și mai fericit când nu te căsătorești, spuse fata.

Când era stimulată de puțin alcool, ochii ei căprui-închis căpătau o lucire roșiatică și translucidă cum este sacăzul. La ocazii, purta o pereche de ciorapi de plasă negri, cu jartiere liliachii, pe care îi cumpăraseră pe vremea când lucra în trupa de la Ballets Russes, înainte de moartea lui Diaghilev.

La repetițiile din imensa sală pustie a Operei, trupa relua întruna baletul *Faust*. Dirijorul imprimă numărului de solo de trei minute al Alabamei un tempo fulger. Madame Sirgeva nu îndrăznea să îi atragă atenția Maestrului. În cele din urmă, cu lacrimi în ochi, îl opri.

— Îmi omorâți fetele, spuse ea plângând. Este inuman!

Bărbatul azvârli cu bagheta în pian; părul îi stătea vâlvoi, ca firele de iarbă pe vârful unui deal lutos.

— *Sapristi!*⁸³ strigă el. Așa este scrisă muzica!

Ieși ca o vijelie din clădirea Operei și fetele terminară fără muzică. A doua zi după-masă, il Maestro era și mai hotărât și muzica răsună mai repede ca oricând. Consultase o copie a partiturii originale; nu greșise cu nimic. Brațele ce țineau viorile se ridicau deasupra scenei, îndoite și negre, ca picioarele de greiere; il Maestro se îndoia din șale ca o praștie de cauciuc, aruncând

⁸³ Interjecție din limba franceză sugerând exasperare – la naiba!, pentru Dumnezeu!

acordurile rapide în sus, deasupra luminilor rampei, cu o viteză imposibilă.

Alabama nu era învățată cu o scenă în pantă. Pentru a se obișnui, la prânz, după lecția de dimineață, lucra singură piruete după piruete. Panta îi dezechilibra rotirile. Lucra atât de intens, încât, după ce termină și se așează pe podeaua vestiarului, se simți ca o femeie bătrână moțâind lângă foc într-o țară nordică. Ciocnirea dintre albastrul de vacanță și albastrul mai intens al golfului Napoli era orbitoare și o făcu să se împiedice în drumul ei spre casă. Când se trânti în pat, picioarele îi sânserau.

După ce prima ei reprezentație avu loc în sfârșit, se așează pe soclul statuii lui Venus din Milo, afară, în fața ușilor ghintuite ale foaierei pentru artiști de la Operă; Pallas Athena o fixa cu privirea din capătul celălalt al coridorului care mirosea a aer stătut. Ochii îi zvâcneau în ritmul pulsului, iar părul îi stătea lipit de creștet ca plastilina; în urechi îi răsunau ca niște bărzăuni strigătele de *bravo* și *benissimo* la adresa baletului. „Gata, s-a terminat”, își spuse.

Nu îndrăzni să se uite la fetele din vestiar; încercă să păstreze cât mai mult din magia acelor momente. Știa că ochii ei urmau să vadă sâni lăsați ca niște tărtăcuțe și să fie răniți de fesele pneumatice ca acele fructe livide din picturile Georgiei O'Keefe.

David îi trimisese telegrafic un coș cu cale. „Din partea celor două nestemate ale tale”, așa ar fi trebuit să scrie pe felicitare, dar de sub pana florăresei napolitane ieșise „nestimate”. Nu râse. Nu-i mai scrisese lui David de trei săptămâni. Își acoperi fața cu cremă și supse zeama din jumătatea de lămâie pe care o adusese în valijoară. Prietena ei rusoaică o îmbrățișă. Fetele din balet păreau să spere să se mai întâmple ceva; în penumbra ușii de la intrare nu aștepta nici un bărbat. Fetele erau cele mai

multe urâte, câteva erau bătrâne. Aveau fețele golite de expresie și atât de trase de oboseală, încât s-ar fi dezintegrat dacă nu ar fi fost mușchii întinși ca niște corzi, dezvoltați după atâția ani de respirație forțată. Dacă erau slabe, aveau gâturile sugrumate și răsucite ca niște ghemotoace murdare de ață de cârpit, iar dacă erau grase, carnea le atârna peste oase ca un cozonac crescut peste marginile tăvii. Părul lor era negru, fără nuanțe care să placă simțurilor obosite.

— *Jesu!* strigară ele cu admirație. Uitați-vă la flori! Cât or fi costat? Le-ar sta bine într-o catedrală!

Madame Sirgeva o sărută pe Alabama cu recunoștință.

— Ați dansat foarte bine! Când o să facem distribuția pentru următorul sezon de balet, veți avea rolul principal – fetele astea sunt prea urâte. Nu pot face nimic cu ele. Până acum, publicul nu a arătat nici un interes pentru balet – acum să vedem! Nu vă faceți griji. Îi scriu lui Madame! Florile dumneavoastră sunt minunate, *piccola ballerina*, încheie ea pe un ton cald.

Alabama se așează la fereastra camerei să asculte corul nocturn cu *Donna*.

— Eh, oftă ea distrasă, trebuie să fie ceva de făcut după un succes.

Făcu ordine în șifonier și se gândi la prietenii ei din Paris. Prieteni de duminică și soțiile lor acoperite de mătăsuri, care își prăjeau accentele impecabile la soarele plajelor din străinătate; prieteni tumultuoși, care îl înecau pe Chopin în acorduri moderne de jazz, în vinuri vechi; prieteni cultivați, care se aplecau asupra lui David ca membrii unei familii deasupra unui nou-născut. Ei ar fi scos-o undeva în oraș. La Paris, calele nu ar fi fost prinse în buchet cu o fundă de tul alb.

Îi trimise lui David tăieturi din ziar. Toate articolele erau de acord că baletul fusese un succes și că noua achiziție

din baletul lui Madame Sirgeva era o dansatoare înzestrată. Promitea și trebuia să i se dea un rol mai mare, scriau jurnalele. Italienilor le plac blondele; spuneau despre Alabama că era diafană ca îngerii lui Fra Angelico pentru că era mai zveltă decât celelalte.

Madame Sirgeva era mândră de acele cronici. Alabamei mult mai important i se părea că descoperise un nou tip de pantofi cu poante făcuți la Milano; pantofii erau ușori ca fulgul. Comandă o sută de perechi – David îi trimise banii. El locuia acum în Elveția cu Bonnie. Alabama spera că îi cumpărase copilului pantalonași de lână – până la vârsta de zece ani, fetele trebuie să aibă burta protejată. De Crăciun, David îi scrisese că i-a cumpărat lui Bonnie un costum de schi albastru și îi trimise instantanee făcute cu Kodakul lui, cu ei doi dându-și drumul împreună la vale pe zăpadă.

Peste Napoli, clopotele astmatice de Crăciun băteau rar, fără grabă – plăci de sunete metalice, ca niște vrafuri de învelitori pentru acoperiș. Scările din jurul piețelor publice erau ticsite cu narcise galbene și cu trandafiri vopsiți în portocaliu din care se scurgea o apă roșiatică. Alabama se duse la slujba de Benedicțiune să vadă ieslea sfântă de Crăciun, cu figurine de ceară. Pretutindeni erau cale, lumânări, chipuri uzate și șterse care zâmbeau convulsiv pe marginea sărbătorii. Din luciul lumânărilor reflectate pe aurării, din cântările care se înălțau și coborau ca zbuciumul valurilor pe țărmurile amorfe de dinaintea creării omului, din pașii sonori ai femeilor cu capul acoperit în mantile de dantelă, Alabama dobândi un soi de exaltare, de parcă ar fi defilat în ritmul cucernic al unei organizații spirituale. Stiharele preoților din Napoli erau din satin alb, brodate din abundență cu pasiflore și rodii. În timpul slujbei, Alabama se gândi la prinții de Bourbon și la hemofilie, la conți papali și la cireșe de Marasca. Lucirea

damascului țesut cu fir de aur de pe altar era la fel de caldă și bogată precum ceea ce reprezenta. Gândurile ei dădeau târcoale acestei stări contemplative ca leoparzii în cușcă de la o grădină zoologică. Corpul îi era atât de încărcat cu energie statică de la solicitarea neîntreruptă a repetițiilor, încât Alabama nu reușea să comunice clar cu ea însăși. Își spunea în gând că ființele umane nu au dreptul să rateze. Nu știa ce este eșecul. Se gândi la pomul de Crăciun al lui Bonnie. Mademoiselle putea să îl aranjeze la fel de bine ca ea.

Izbucni în râs pe neașteptate, ciocănindu-și ușor spiritul, să îl încerce, ca pe un pian pe care-l acordezi.

— Religia este un lucru atât de vast, îi spuse prietenei rusoaice, dar și mult prea încărcat de înțelesuri.

Rusoaica îi povesti Alabamei despre un popă pe care îl cunoscuse și pe care destăinuirile auzite la spovedanie îl stârniseră într-atâta, încât se îmbătase cu vinul de cuminecătură din altar. Și băuse toată săptămâna, astfel că nu mai rămăsese nimic pentru împărtășania de duminică a pocăiților, care la rândul lor băuseră în timpul săptămânii și aveau nevoie de un întăritor. Biserica lui căpătase un renume prost, de birt ordinar care împrumută sângele lui Christos de la sinagogă, zicea fata, și astfel pierduse mulți enoriași, printre care se număra și ea.

— Eu, una, turui mai departe fata, am fost cândva foarte credincioasă. Odată, în Rusia, când am descoperit că trăsura era trasă de un cal alb, am coborât și am mers pe jos prin zăpadă trei kilometri până la teatru, după care am făcut pneumonie. De atunci, cu toți preoții și caii albi, mi-a păsat mai puțin de Dumnezeu.

Opera dădu trei reprezentații cu *Faust* pe timpul iernii, iar muselina roz-gălbuie a Alabamei care, la început, stătea înfoiată ca o arteziană înghețată, se muiase și făcea cute. Îi plăceau lecțiile de dimineață, a doua zi după

spectacol – relaxarea și calmul încă floral, ca liniștea unei livezi îmbobocite, care urmau agitației, paloarea feței și dărele din colțul ochilor lăsate de transpirația care ștersese machiajul.

„Ce calvar!” gemeau fetele. „Mă dor picioarele și mi-e somn! Mama m-a bătut aseară pentru că am întârziat; tata nu vrea să-mi cumpere *Bel Paese* – dar eu nu pot lucra doar cu brânză de capră!”

„Ah”, se dezumflau mamele cele grase, „fiica mea, *bellissima*, ar trebui să fie prim-solistă, dar americanii iau totul. O să le arate lor Mussolini, Sfântă Taină!”

Pentru sfârșitul Postului Mare, Opera ceru un program de balet complet; în sfârșit, Alabama avea să fie prim-balerină în *Le Lac des Cygnes*.

Când începură repetițiile la balet, David îi scrisese ca să o întrebe dacă ar vrea ca Bonnie să stea la ea două săptămâni. Alabama primi învoire să lipsească de la ora de dimineață pentru a-și aștepta copilul la gară. Un ofițer foarte săritor le ajută pe Bonnie și pe Mademoiselle să coboare din tren drept în mijlocul aceluia jargon napolitan făcut din sunet și culoare.

— Mama! strigă fetița emoționată. Mama!

Îi cuprinse genunchii Alabamei într-un gest de adorație; o adiere de vânt îi ciufuli bretonul spre spate. Chipul ei rotund era la fel de roșu și lucios ca oja Alabamei din ziua sosirii. Nasul ei începuse să capete contur; mâinile îi erau în formare. Urma să aibă degetele late la vârf ale pictorilor primitivi spanioli, la fel ca David. Semăna foarte mult cu tatăl ei.

— A dat un exemplu excelent celorlalți călători, spuse Mademoiselle și îi aranjă părul zburlit.

Bonnie se agăță și mai mult de mama ei, încruntându-se, plină de resentiment față de aerul posesiv al lui Mademoiselle. Avea șapte ani, tocmai începuse să devină

conștientă de locul ei în lume și își manifesta din plin rezervele critice de copil care însoțesc formarea primelor judecăți sociale.

— Mașina ta este afară? gânguri ea.

— Nu am mașină, draga mea. O să luăm o trăsură plină de purici, mult mai amuzantă, ca să ne ducă la pensiune.

Pe fața lui Bonnie se citi hotărârea de a nu își arăta dezamăgirea.

— Tati are mașină, spuse ea pe un ton critic.

— Grozav, dar aici se merge cu birja.

Alabama se așeză pe husele de pânză șifonate ale trăsurii.

— Tu și tati sunteți foarte *chic*, continuă Bonnie cu o speculație. Ar trebui să ai mașină...

— Mademoiselle, dumneata i-ai spus așa ceva?

— Desigur, Madame. Mi-ar plăcea să fiu în locul domnișoarei Bonnie, spuse Mademoiselle cu emfază.

— Presupun că o să fiu foarte bogată, spuse Bonnie.

— Dumnezeuule, nu! Trebuie să-ți scoți din cap ideea asta. Va trebui să muncești ca să ai tot ce-ți dorești - de asta am vrut să dansezi. Îmi pare rău să aud că te-ai lăsat de dans.

— Nu-mi place dansul, dar cadourile, da. La sfârșit, Madame mi-a dat o poșetuță de seară argintie. Înăuntru erau o oglindă, un pieptene și pudră adevărată - partea asta mi-a plăcut. Vrei s-o vezi?

Dintr-o valijoară scoase un joc de cărți descompletat, câteva păpuși de carton ponosite, o cutie de chibrituri goală, o sticlută, două evantaie-suvenir și un carnețel.

— Te obișnuisem să-ți păstrezi lucrurile mai ordonat, comentă Alabama după ce se uită la acel talmeș-balmeș.

Bonnie râse:

— Acum fac mai mult ce vreau, spuse ea. Uite poșetuța.

Când luă în mâini poșeta de seară argintie, Alabamei i se ridică un nod în gât. Mirosul slab de *eau de Cologne* îi readuse în memorie strălucirea colierului din mărgelile de cristal al lui Madame; ritmul muzicii ce ciocănea după-amiaza ca pe un platou de argint bătut, David și Bonnie care o așteptau la masă i se învârtteau în cap ca fulgii de zăpadă care cad încet în globul de sticlă folosit ca presapier.

— Este foarte drăguță, spuse ea.

— Dar de ce plângi? O să te las odată să o porți.

— Îmi dau lacrimile de la miros. Ce ai pus în valiză de se simte așa?

— Madame, intervin Mademoiselle prompt, dar este exact apa de toaletă preparată pentru prințul de Wales. Se ia o parte lămâie, o parte *eau de Cologne*, o parte iasomie de la Coty și...

Alabama râse:

— ...și scuturi și scurgi două măsuri de eter și jumătate de pisică moartă!

Ochii lui Bonnie se măriră disprețuitori.

— Poți s-o folosești în tren când ești murdar pe mâini, protestă ea. Sau când ai *vertige*.

— Înțeleg – sau când motorul rămâne în pană de benzină. Uite, aici coborâm.

Trăsura se opri cu o zdruncinătură undeva în fața pensiunii roz. Ochii lui Bonnie se plimbară neîncrezători peste tencuiala scorojită și intrarea boltită. În pragul ușii mirosea a mucegai și a urină; treptele de piatră tocite adăposteau secole în scobitura lor din mijloc.

— Nu cumva doamna s-a înșelat? protestă Mademoiselle pe un ton certăreț.

— Deloc, răspunse Alabama cu veselie. Dumneata și Bonnie aveți o cameră pentru voi. Nu e minunat la Napoli?

— Urăsc Italia, spuse Bonnie răspicat. Îmi place mai mult în Franța.

— De unde știi? Abia ai sosit.

— Nu-i așa că italienii sunt foarte murdari?

Mademoiselle se îndepărtă fără tragere de inimă, cu o expresie nedefinită pe chip.

— A! exclamă proprietăreasa, înăbușind-o pe Bonnie într-o largă îmbrățișare convexă. Sfântă Fecioară, ce copil frumos!

Sânii îi atârnavă deasupra fetei înmărmurite, ca niște saci de nisip.

— *Dieu!* oftă Mademoiselle. Italienii aceștia sunt niște oameni religioși!

Masa de Paște fusese împodobită cu niște cruci lugubre, împletite din frunze uscate de palmier pitic. La cină avură *gnocchi* și *vino da Capri*, și o felicitare purpurie cu amorași lipiți în mijlocul unor raze aurii care aduceau cu niște decorații oficiale. După-amiază se plimbară pe drumurile albe, pline de praf, și urcară străduțele abrupte, tăiate de sârmele cu zdrențe colorate întinse afară la uscat, în lumina soarelui. Bonnie așteptă în camera mamei cât timp Alabama se pregăti pentru repetiții. Copila se amuza să deseneze așezată în balansoar.

— Nu mă pricep să fac să semene întocmai, anunță ea, așa că fac o caricatură. Țsta-i tata când era tânăr.

— Tatăl tău are doar treizeci și doi de ani, spuse Alabama.

— Păi, este destul de în vârstă, nu-i așa?

— Dar nu ca la șapte ani, draga mea.

— O, cum să nu – dacă numeri înapoi, conveni Bonnie.

— Iar dacă începi de la mijloc, suntem cu toții o familie foarte tânără, ceea ce și suntem.

— Aș vrea să încep când o să fiu de douăzeci de ani, și să am șase copii.

— Și câți soți?

— A, fără soți. În acel moment o să fie plecați, poate, spuse Bonnie vag. Am văzut asta într-un film.

— Cum se numește filmul ăsta nemaipomenit?

— Era un film despre dans, așa ca tati m-a luat cu el. Era cu o doamnă din Baletul Rus. Nu avea copii, doar un bărbat, și amândoi plâneau foarte mult.

— Cred că a fost foarte interesant.

— Da. A fost cu Gabrielle Gibbs. Îți place de ea, mami?

— N-am văzut-o niciodată în filme, doar în viața de toate zilele, așa că n-aș ști ce să spun.

— Este actrița mea preferată. Este o doamnă foarte drăguță.

— E clar că trebuie să văd filmul.

— Dacă eram la Paris, puteam merge. Și aveam ocazia să port și *sac de soirée*-ul argintiu.

Cât durară repetițiile, în fiecare zi Bonnie ședea cu Mademoiselle în teatrul friguros, pierdute amândouă pe sub ornamentele obscure ce semănau cu benzile roz-aurii de la trabucuri, îngrozite de acel pustiu, de atmosfera gravă și de Madame Sirgeva. Alabama executa întruna *adagio*-ul.

— Draci albaștri! gemu maestra de balet. Nimeni nu a mai făcut asta cu două rotații! *Ma chère* Alabama – când veți dansa cu orchestra, o să vedeți că așa ceva nu se poate!

În drumul lor spre pensiune, trecură pe lângă un bărbat care înghițea tacticos broaște vii. Broaștele erau legate de picioare cu o sfoară, iar el le scotea apoi din stomac, câte patru odată. Bonnie îl privi cu o încântare plină de dezgust. Îi venea greață să se uite; dar era fascinată.

Mâncarea de la pensiune, făcută din paste, îi dădu lui Bonnie urticarie.

— Este o eczemă, de la mizerie, spuse Mademoiselle. Poate chiar să dea în erizipel dacă mai stăm aici, doamnă, amenință ea. În afară de asta, apa din cada noastră este infectă!

— Ca o ciorbă, întări Bonnie cu o strâmbătură, o ciorbă de oaie, doar că fără mazăre!

— Mă gândeam să dau o petrecere pentru Bonnie, spuse Alabama.

— Doamna ar putea să îmi sugereze unde pot găsi un termometru? interveni Mademoiselle precipitată.

Nadia, rusoaica, dădu la iveală un băiețel pentru petrecerea lui Bonnie. În mod neașteptat, Madame Sirgeva furniză un nepot. Deși în tot Napoli erau găleți de anemone, regina-noptii, violete delicate ca niște broșe de smalt, imortele și albăstrițe, și învăluitoarea inflorescență avidă a azaleelor, proprietăreasa insistă să decoreze masa copiilor cu flori de hârtie toxică roz-galbenă. Produse și ea doi copii pentru petrecere, unul cu o ulcerăție sub nas și celălalt cu capul proaspăt ras, de nevoie. Cei doi sosiră în niște pantaloni de catifea cu fundul ros, asemenea unui cap de deținut. Masa era încărcată de fursecuri, miere și limonadă rozalie, caldă.

Băiețelul rus adusese o maimuță ce țopăia pe masă, gusta din toate dulcețurile și arunca lingurițele cu nepăsare. De la fereastra joasă a camerei, Alabama îi urmări cu privirea pe copii cum se jucau sub palmierii zdrențuiți; guvernanta franțuzoaică se agita fără succes în jurul lor.

— *Tiens, Bonnie! Et toi, ah, mon pauvre chou-chou!*⁸⁴ striga ea fără pauză.

Era ca incantația unei vrăjitoare. Ce filtru magic fierbea oare femeia pentru a fi băut în anii ce aveau să vină?

⁸⁴ Poftim, Bonnie! Și tu, scumpa mea! (în fr., în orig.)

Simțurile Alabamei se desprinseră de corp și se pierdură în visare. Țipătul ascuțit al lui Bonnie o trezi la realitate.

— *Ah, quelle sale bête!*⁸⁵

— Ei, vino aici, scumpo, ca să dăm cu puțină tinctură de iod, strigă Alabama de la fereastră.

— Atunci, Serge a luat maimuța și a-a-a-r-r-u-n-c-a-t-o în mine, se bâlbâi Bonnie. El este groaznic și îi urăsc pe copiii din Napoli!

Alabama o așază pe fetiță pe genunchii ei. Îi simți trupul micuț și extrem de neajutorat.

— Maimuțele trebuie să aibă și ele ceva de mâncat, o necăji Alabama.

— Ai avut noroc că nu te-a mușcat de nas, comentă Serge nepăsător.

Cei doi puști italieni se ocupau doar de animal, îl mângâiau cu afecțiune și îl calmau cu o vagă rugăciune catolică îngânată ca un cântec de dragoste.

— Che-che-che, cârâi papagalul.

— Veniți, îi invită Alabama, să vă spun o poveste.

Ochii celor mici rămaseră aninați de cuvintele ei ca picăturile de ploaie sub o bară de metal din gard; fețele lor mici se întorceau după ea ca niște ghemotoace de nori sub lună.

— Nu veneam deloc, declară Serge, dacă știam că nu o să fie Chianti!

— Nici eu, Ave Maria! repetară italienii ca un ecou.

— Nu vreți să auziți despre templele grecești, toate numai în culori tari de roșu și albastru? insistă Alabama.

— *Si, Signora.*

— Ei bine, acum sunt albe, pentru că miile de ani le-au șters culorile lor de început, orbitoare și...

— Mami, pot să iau compot?

⁸⁵ Ce animal murdar! (în fr., în orig.)

— Vrei să auzi despre temple, sau nu? întrebă Alabama cu iritare.

Masa se cufundă într-o tăcere adâncă, plină de așteptări.

— Asta este tot ce știu despre ele, spuse ea în încheiere, abia perceptibil.

— Atunci pot să beau compot, te rog?

Bonnie se pătă cu puțin compot vișiniu peste cutele călcate brici ale rochiței ei de gală.

— Doamna nu crede că a fost suficient pentru o singură după-amiază? întrebă Mademoiselle exasperată.

— Mi-este puțin rău, mărturisi Bonnie.

Era îngrozitor de palidă.

Doctorul spuse că, după părerea lui, de vină era clima. Alabama uită să cumpere de la farmacie vomitivul prescris de medic și Bonnie zăcu în pat o săptămână întreagă și se hrăni doar cu suc de lămâie și fiertură, în timp ce mama ei repeta valsul. Alabama era înnebunită; Madame Sirgeva avusese dreptate – nu putea executa două piruete cu orchestra decât dacă aceasta cânta mai lent. Il Maestro era însă de neclintit.

— Maică preacurată, gâgâiau fetele prin colțurile întunecate. O să-și facă praf spatele în felul ăsta!

Cumva, Alabama reuși să o pună pe picioare pe Bonnie, cât să o urce în tren. Le cumpără o lampă cu spirt pentru drum.

— Dar ce vom face cu ea, doamnă? întrebă Mademoiselle neîncrezătoare.

— Englezii au întotdeauna o lampă cu spirt la ei, ca să se poată ocupa de copilul mic când face angină, explică Alabama. Noi nu avem niciodată nimic, de asta ajungem să cunoaștem multe spitale pe dinăuntru. Toți copiii vin pe lume la fel, doar că mai târziu în viață unii preferă spirtierele, iar ceilalți, spitalele.

— Dar Bonnie nu are angină, protestă Mademoiselle cu indignare. Boala ei este rezultatul exclusiv al vizitei noastre.

Mademoiselle dorea ca trenul să plece cât mai repede, ca să scape, împreună cu Bonnie, de harababura napolitană. Și Alabama voia să se debaraseze de ele.

— Trebuia să mergem cu *train-de-luxe*, spuse Bonnie. Sunt cam grăbită să ajung la Paris.

— Dar acesta este *train-de-luxe*, snoabă mică!

Impasibilă, Bonnie se uită lung la mama ei cu un aer sceptic.

— Sunt multe lucruri pe lume pe care nu le știi, mami.

— Este imposibil.

— A, se agită Mademoiselle, ușurată. *Au 'voir, Madame, au 'voir!* Și succes!

— La revedere, mami. Să nu dansezi prea tare! strigă Bonnie, de formă, în timp ce trenul se puse în mișcare.

Plopii din fața gării își foșneau vârfurile ca pe niște buzunare pline cu arginți; trenul şuieră cu jale în timp ce luă curba.

— Pentru cinci lire, îi spuse Alabama vizitiului cu urechi de câine, trebuie să mă duci până la Operă.

În noaptea aceea, stătu singură, fără Bonnie. Nu își dăduse seama cât de plină era viața cu Bonnie acolo. Îi părea rău că nu stătuse mai mult cu copila ei cât fusese bolnavă la pat. Poate că ar fi putut lipsi de la unele repetiții. Voise ca fata să o vadă cum dansează în balet. Încă o săptămână de repetiții și își va face debutul ca prim-balerină!

Alabama aruncă la coș evantaiul rupt și pachetul de ilustrate pe care Bonnie le lăsase acolo. Nu meritau efortul de a i le trimite la Paris. Se așază pe scaun să repare colanții milanezi. Pantofii cu poante italienești erau buni,

dar colanții erau prea tari – te tăiau la coapse la *arabesque croisé*.

2

— Cum a fost, te-ai distrat bine?

David o întâmpină pe Bonnie sub explozia de flori a merilor roz, acolo unde lacul Geneva întindea o plasă sub acrobațiile ondulatorii ale munților. În fața gării din Vevey, un pod făcut parcă din trăsături de creion vibra plăcut peste râu; sprijiniți unul de altul, munții ieșeau îmbrățișați din apă deasupra tulpinilor de trandafiri cățărători Dorothy Perkins și a maldărelor de clematite purpurii. Natura căptușise fiecare crăpătură și astupase fiecare spărtură cu o umplutură de flori; narcisele împrejuraseră munții cu o cale-lactee, casele se priponiseră de pământ cu vaci care pășteau și ghivece cu mușcate. Doamne în dantelă cu umbrele, doamne în haine de in cu pantofi albi, doamne cu zâmbete oranj ca mandarina patronau cu condescendență elementele din scuarul gării. Lacul Geneva, strivit de lumina nemiloasă a atâtor veri, zăcea întins și amenința cu pumnul strâns cerurile înalte, blestemându-l pe Dumnezeu din mijlocul siguranței Republicii Elveția.

— Minunat, răspunse Bonnie laconic.

— Ce făcea mami? continuă David.

Era îmbrăcat după catalogul de modă al verii; până și Bonnie băgă de seamă că hainele lui erau senzaționale, sugerând o alegere vestimentară studiată. Era îmbrăcat în *gris perle* și arăta de parcă tocmai își intrase în puloverul de angora și pantalonii de flanel cu o asemenea precizie că, practic, nu afectase în nici un fel intenția decorativă independentă a acestora. Dacă nu ar fi fost atât de frumos, nu ar fi obținut niciodată un efect așa de abstract și rezervat.

— Mami dansa, răspunse Bonnie.

În Vevey, umbre groase se lăbărtau pe străzi ca niște bețivi indolenți vara; norii încărcăți de umezeală pluteau ca niște frunze de nufăr pe iazul luminos al cerului. Se urcară în autobuzul hotelului.

— Camerele, prințe, spuse recepționistul trist și suav, costă acum opt dolari pe zi din cauza festivalului.

Valetul le duse bagajele într-o cameră decorată în alb și auriu.

— O, ce salon frumos! exclamă Bonnie. Are chiar și telefon. Atâta *élégance*!

Se învârti prin cameră și aprinse lampadarele cu lumină intensă.

— Și am o cameră doar a mea, și o baie numai pentru mine, fredonă ea. Tati, a fost drăguț din partea ta să-i dai *vacances* lui Mademoiselle.

— Cum dorește oaspetele regal să fie baia? întrebă David.

— Păi... mai curată, vă rog, decât în Napoli.

— Baia ta din Napoli era murdară?

— Mami a spus că nu... explică Bonnie cu ezitare, dar Mademoiselle a zis că da. Toată lumea îmi dă sfaturi care se bat cap în cap, îi mărturisi ea.

— Alabama ar fi trebuit să aibă grijă de baia ta, spuse David.

Bărbatul auzi vocea subțire și pițigăiată care cânta în cadă *Savez-vous planter les choux...*, dar nu și zgomotul de bălăceală.

— Te speli bine pe genunchi?

— Încă n-am ajuns la ei... *à la manière de chez-nous, à la manière de chez-nous...*

— Bonnie, trebuie să te grăbești.

— Pot să stau până la ora zece diseară?... *on les plante avec le nez...*

Bonnie se năpusti chicotind prin camere. Soarele clipi în șnurul auriu, perdelele flutură ușor în adierea fantomatică, lămpile luciră sub abajururile lor roz, în lumina zilei, ca niște focuri de tabără abandonate. Florile din cameră erau frumoase. Trebuia să fie și un ceas. Gândurile copilului alergau în jurul camerei, cu încântare. Vârfurile copacilor de afară erau de un albastru lucios.

— Mama *n-a spus* nimic? Întrebă David.

— O, ba da, a dat o petrecere în onoarea mea, zise Bonnie.

— Drăguț din partea ei; povestește-mi.

— Așa, începu Bonnie, a fost o maimuțică, și mie mi-a fost rău, iar Mademoiselle m-a certat din cauza petei de dulceață de pe rochiță.

— Înțeleg... Și mami ce-a spus?

— Mami a spus că, dacă nu era orchestra, putea să facă două piruete.

— Sunt sigur că a fost un sejur foarte interesant, spuse David.

— O, da, încercă Bonnie un compromis, a fost foarte interesant. Tati...

— Da, draga mea.

— Te iubesc.

David râse cu mici smucituri, ca o persoană care împletește dantelă cu croșeta.

— Așa să faci.

— Și eu zic la fel. Crezi că aș putea să dorm în patul tău la noapte?

— Firește că nu!

— Ar fi foarte comod în el.

— Patul tău este la fel ca al meu.

Tonul copilului deveni brusc realist:

— Este mai sigur lângă tine. Nu degeaba lui mami îi plăcea să doarmă în patul tău.

— Ce prostie!

— Când o să mă mărit, vom dormi cu toții într-un pat mare, continuă copilul. În felul ăsta o să fiu foarte liniștită în privința lor, iar lor n-o să le fie teamă de întuneric. Și ție îți plăcea să fii lângă părinții tăi, până să apară mami, nu-i așa?

— Noi i-am avut pe părinți... apoi te-am avut pe tine. Generația oamenilor mari este mereu singura care n-are pe cine să se sprijine.

— De ce?

— Pentru că alinarea, Bonnie, este o chestiune de a privi în urmă și de a te aștepta la ceva... Dacă nu te grăbești, prietenii noștri o să sosească aici înainte să fii gata îmbrăcată.

— Vin și copiii?

— Da, am invitat familia unuia dintre prietenii mei ca să faceți cunoștință. Mergem la Montreux să vedem spectacolul de balet. Dar, spuse David, cerul se cam înnorează. Pare că o să plouă.

— Tati, sper că nu!

— Și eu sper. Întotdeauna e câte ceva care ne strică petrecerea – maimuțe sau ploii. Uite-i și pe prietenii noștri.

În spatele guvernantei, trei copiii blonzi traversară curtea hotelului prin soarele blând care colora sugestiv trunchiurile brazilor în roz.

— *Bonjour*, spuse Bonnie și întinse mâna moale, într-o interpretare copilăroasă a gestului de *grande dame*.

Apoi, inconsecventă, se repezi spre fetiță:

— O, dar ești îmbrăcată ca Alice în Țara Minunilor! strigă ea.

Fata era cu câțiva ani mai mare decât Bonnie.

— *Grüß Gott*⁸⁶, răspunse ea cu modestie. Și tu ai o rochie frumoasă.

— *Bonjour, mademoiselle!* salutară cei doi băieți, care erau mai mici.

Se repezică să se încline în fața lui Bonnie cu manierele milităroase și rigide ale școlarilor elvețieni.

Copiii erau foarte decorativi sub platanii tunși ai panoramei. Dealurile verzi se vălureau până în depărtare, ca o mare pictată pe pânză, spre ascunse lăcașuri de legendă. Vegetația de munte, plăcut întârziată, atârna peste fațada hotelului în bulgări mișcători de albastru și mov. Glasurile de copii ce bâzâiau în limpezimea montană își împărtășeau lucruri personale, în acord cu sentimentul de intimitate transmis de Alpii înclinați deasupra lor ca o streășină.

— Ce înseamnă cuvântul „chestie”, pe care l-am văzut în ziare? Întrebă glasul de opt ani.

— Nu fi prostuț, este vorba doar de sex-appeal, răspunse vocea de zece ani.

— Doar doamnele frumoase pot să-l aibă, în filme, spuse Bonnie.

— Dar bărbații nu-l au și ei, uneori? Întrebă dezamăgit băiețelul.

— Tata zice că toată lumea îl are! strigă fata mai mare.

— Păi, mama mi-a spus că foarte puțini. Părinții tăi ce-au zis, Bonnie?

— N-au spus nimic, pentru că nu am găsit cuvântul în ziare.

— Când o să fii mai mare o să-l găsești – dacă va mai exista până atunci, spuse Geneva.

— Eu l-am văzut pe tata la duș, declamă mezinul cu interes.

⁸⁶ Domnul să te binecuvânteze. Formulă de salut folosită în Elveția (în germ., în orig.).

- Asta-i nu-i nimic, pufni Bonnie.
- De ce nu este? insistă vocea.
- De ce ar fi așa o chestie? întrebă Bonnie.
- Am înotat cu el în pielea goală.
- Copii... copii! îi admonestă David.

Pe apă cădeau umbre negre, ecouri ale nimicului se rostogoleau la vale și se împrăștia apoi în aburi deasupra lacului. Începu să plouă; o aversă elvețiană îmbibă pământul. Vițele groase din jurul ferestrelor de la hotel sângerau în șuvoaie deasupra pervazurilor; capetele daliilor se aplecau în furtună.

— Cum se poate să ții spectacolul pe ploaie? strigau copiii uimiți.

— Poate că balerinii vor purta impermeabile de cauciuc, așa, ca noi, spuse Bonnie.

— Oricum, aș fi preferat să ne arate foci dresate, spuse băiețelul optimist.

Ploaia era o lentă scurgere scânteietoare dintr-un soare înlăcrimat. Tribunele de lemn din jurul estradei erau jilave și pătate de vopselurile din serpentinele de hârtie înmuiate de apă și grămezile lipicioase de confetti. O lumină umedă și fragedă licărea de sub ciupercile roșii și portocalii ale umbrelor lucioase ca o vitrină cu lămpi; un public elegant strălucea în pelerinele de ploaie sclipitoare din celofan.

— Ce-o să se întâmplă dacă îi plouă în althorn? întrebă Bonnie când orchestra apăru pe sub ceata de munți plouați, care semănau cu niște șinșile.

— Poate că o să fie o chestie simpatică, de ce nu? protestă băiatul. Uneori, în baie, mă cufund sub apă și scot niște sunete formidabile când suflu.

— Este într-adevăr absolut încântător când fratele meu suflă, declară Geneva.

Aerul umed netezea muzica precum un burete; fetele își scuturau ploaia de pe pălărie; după ce prelatele gudronate

fură strânse, scândurile scenei se arătară lunecoase și periculoase.

— Urmează *Prometeu*, spuse David după ce se uită pe program. O să vă spun legenda lui mai târziu.

Din vârtejul de salturi și răsuciri în aer, Lorenz își compuse superbia ciocolatie, agitând pumnii în aer și atingând sfidător cu bărbia misterul cerului de munte. Corpul lui gol, lustruit de ploaie, se tortură în posturi inextricabile, se îndreptă, și în final se lăsă să cadă pe scenă cu unduirea unei hârtii care plutește.

— Bonnie, uite, strigă David, o veche prietenă de-a ta!

Arienne, stăpână peste un labirint tehnic de piruete insolente și volte arogante, întruchipa un Cupidon roz. Udă și neconvingătoare, se ținea cu tenacitate de exigențele supraomenești ale rolului. Artizantul de sub masca artistului pune umărul la execuția ei plină de dificultate.

David fu cuprins pe neașteptate de un val copleșitor de milă, pe cât de neașteptat, pe atât de copleșitor, pentru tânăra care trebuia să treacă prin așa ceva în timp ce spectatorii erau preocupați doar de ploaia care îi uda până la piele și de inconfortul pe care îl simțeau. Și dansatorii se gândeau la ploaie și tremurară ușor la crescendoul exploziv din final.

— Mie mi-au plăcut cel mai mult dansatorii în negru, care s-au luptat între ei, spuse Bonnie.

— Da, întări băiatul, cel mai tare a fost când s-au ciocnit unul de altul.

— Ar fi bine să rămânem în Montreux pentru masa de seară – plouă prea tare ca să ne întoarcem cu mașina, propuse David.

În salonul hotelului erau așezate grupuri-grupuri de oameni care aveau un aer de așteptare profesionistă; penumbra era impregnată de mirosul de cafea și patiserie franțuzească; pelerinele de ploaie picurau în vestibul.

— *Bonjour!* strigă deodată Bonnie. Ați dansat foarte bine, chiar mai bine ca la Paris!

Aranjată și bine îmbrăcată, Arienne tocmai traversa încăperea. Se întoarse ca un manechin, etalându-și corpul. O ușoară stânjeneală se lăsă peste pajiștea cenușie dintre ochi.

— Sunt dezolată că arăt atât de *dégouttante*⁸⁷ în chestia asta veche de la Patou, spuse ea pe un ton pretențios în timp ce își scutura mantoul. Dar ce mare te-ai făcut!

O mângâie prefăcută pe Bonnie:

— Ce mai face mama?

— Și ea dansează, spuse Bonnie.

— Știu.

Arienne se desprinsese de ei cât de repede putu. Își făcuse micul număr de balerină ajunsă celebră - Patou era croitorul preferat al stelelor baletului; Patou cosea doar cele mai frumoase rochii-sac. Arienne spusese Patou. „Patou”, cu emfază.

— Trebuie să mă retrag în camera mea, steaua noastră mă așteaptă acolo. *Au 'voir, cher David! Au 'voir, ma petite Bonnie!*

Copiii au fost foarte cuminți la masă, și cumva nu dădeau impresia că sunt un anacronism în acest local de noapte, care înainte de război avusese și muzică. Vinul colora masa cu raze de topaz, berea protesta împotriva îngustimii reci a halbelor de argint, copiii chicoteau neastâmpărați sub supravegherea parentală, ca apa în clocot ce scutură capacul unei cratițe.

— Eu vreau *hors d'œuvre*, spuse Bonnie.

— Nu se poate, fata mea! sunt prea indigeste pentru seară.

— Dar și eu vreau, plânse băiatul.

⁸⁷ Oribil (în fr., în orig.).

— Cei mai în vârstă vor comanda pentru tineri, îi anunță David, iar eu o să vă povestesc despre Prometeu, ca să nu băgați de seamă că nu o să primiți ce vreți. Deci, Prometeu era legat în lanțuri de o stâncă uriașă și...

— Pot să iau din gemul de caise? îl întrerupse Genevra.

— Vreți să auziți despre Prometeu, sau nu? întrebă iritat tatăl lui Bonnie.

— Da, domnule. O, da, desigur.

— Așa, reluă David. Se zvârcoli el acolo ani și ani, apoi...

— Este în cartea mea *Mythologie*, spuse Bonnie mândră.

— Și apoi ce? După ce s-a zvârcolit... se interesă băiețelul.

— Apoi ce? Păi...

David strălucea de mândria de a fi interesant, arătând copiilor fațetele multiple ale personalității sale, așa cum și-ar fi etalat teancurile de cămăși scumpe în fața valeților admirativi.

— Îți mai amintești exact ce s-a întâmplat? o întrebă pe Bonnie pe un ton de scuză.

— Nu. Am uitat de mult.

— Dacă asta este tot, pot să primesc compotul? insistă Genevra politicos.

În timp ce mergeau cu mașina pe drumul de întoarcere, în noaptea scânteietoare, peisajul trecea pe lângă ei în crâmpoșe de sate ce licăreau și cu grădini de țară care îi încurcau cu tulpinile înalte de floarea-soarelui ieșite în drum. Copiii, înveliți în armura lucioasă a mașinii tatălui lui Bonnie, moțăiau pe pernele de pâslă. În siguranță în mașina lustruită, ei se plimbau cu: mașina-la-dispoziția-dumneavoastră, mașina-misterioasă, mașina-rajahului, mașina-mortuară, mașina-premiul-întâi, toate acestea împrăștiind în aerul de vară puterea banului, ca un nobil care împarte cu generozitate favoruri. Acolo unde cerul nopții reflecta lacul, alunecau ca o bulă care urcă în

adâncitura globului de mercur etanș. Alunecau printre umbrele negre impenetrabile, ce acopereau drumul ca vaporii dintr-un laborator de alchimist, și se grăbeau peste vârfului golaș al muntelui.

— Mie nu mi-ar plăcea să fiu artist, spuse băiețelul adormit. Nu, nu mi-ar plăcea, decât dacă aş fi o focă dresată, preciză el.

— Eu aş vrea, spuse Bonnie. Artiștii iau mereu cina târziu, când noi suntem deja adormiți.

— Dar noi am mâncat de seară, protestă Geneva logic.

— Da, admise Bonnie, dar întotdeauna este plăcut să cinezi.

— Dar nu și dacă te-ai săturat, spuse Geneva.

— Păi, când ești sătul, nu-ți mai pasă dacă este plăcut sau nu, spuse Bonnie.

— De ce contrazici mereu? spuse Geneva și se retrase distantă lângă fereastra portierei.

— Pentru că m-ai întrerupt tocmai când mă gândeam la ceva plăcut.

— Mergem drept la hotelul vostru, propuse David. Păreți obosiți, copii.

— Tata spune că orice conflict dezvoltă caracterul, spuse băiatul mai mare.

— Eu cred că mai degrabă strică seara, spuse David.

— Mama crede că distruge caracterul, contribui și Geneva.

Când trecea pe lângă camerele de la hotel singură cu David, Bonnie îl abordă pe tatăl ei:

— Cred că trebuia să fiu mult mai drăguță.

— Da. Într-o zi o să-ți dai seama că oamenii sunt mai importanți chiar și decât digestia.

— Atunci, și ei trebuiau să mă facă să mă simt bine, nu crezi? Erau musafiri.

— Copiii sunt întotdeauna musafiri, spuse David. Oamenii sunt ca almanahurile, Bonnie – niciodată nu găsești în ele informațiile pe care le cauți, dar sfaturile pe care le citești din întâmplare merită efortul de a le răsfoi.

— Camerele sunt foarte drăguțe, constată Bonnie. Dar ce este chestia din baie de unde apa țâșnește ca dintr-un furtun?

— Ți-am spus de o mie de ori să nu pui mâna pe lucrurile astea! Este un fel de extingtor.

— Chiar se gândesc că este posibil să fie un incendiu în baie?

— Foarte rar.

— Bineînțeles, spuse Bonnie, pentru oameni este tare rău, dar ce amuzant ar fi să vezi agitația!

— Ești gata de culcare? Vreau să îi scrii mamei tale.

— Da, tati.

Bonnie se așează în salonul liniștit, cu ferestrele lui adânci, maiestuoase, ce dădeau spre piața în culori sepie, și începu să scrie.

Scumpă mamă: după cum vezi, ne-am întors în Elveția...

Camera era foarte mare și tăcută.

...Este foarte interesant să vezi Elveția! Omul de la hotel i-a spus lui tati „prințe”!

Perdelele fluturară ușor în adierea vântului, apoi rămaseră neclintite.

Figurez-vous, Maman⁸⁸, *asta ar însemna că eu sunt prințesă. Închipuie-ți că au putut gândi așa o prostie...*

Erau destule lămpi în cameră, chiar și pentru un salon mare și *chic* ca acesta.

...mademoiselle Arienne purta o rochie Patou. S-a bucurat de succesul tău...

Se gândiseră chiar să aducă flori ca să facă apartamentul tatălui ei din hotel să fie și mai frumos.

⁸⁸ Închipuie-ți, mamă (în fr., în orig.).

*Dacă aş fi prinţesă, aş face întotdeauna cum vreau eu.
Te-aş aduce în Elveţia...*

Pernele erau cam tari, dar arătau foarte drăguţ cu ciucurii aurii care atârnau în jos pe picioarele scaunului.

...eram foarte bucuroasă când erai acasă...

Umbrele păreau să se clinească. Doar copiii mici se sperie de umbre sau de lucrurile care se mişcă noaptea.

*Nu am prea multe întâmplări să îţi povestesc. Mă răsfăţ
cât pot...*

Printre umbre nu putea să fie ascuns nimic. Se părea că
aşa se mişcau ele. Acea care se deschidea încet nu era
uşa?

— Oooh! ţipă Bonnie îngrozită.

— Ş-ş-ş, o linişti David pe copilă, aducând fiicei lui
promisiunea de căldură şi alinare. Te-am speriat?

— Nu... Erau umbrele. Când sunt singură, mă port
uneori prosteste.

— Te înţeleg, o linişti el. Şi oamenii mari fac la fel, chiar
foarte des.

Luminile hotelului cădeau somnolente peste parcul de
peste drum; deasupra străzilor plana un aer de aşteptare,
ca un steag care, în lipsa oricărei adieri, atârnă în jurul
catargului.

— Tati, vreau să dorm cu lumina aprinsă.

— Ce idee! N-ai de ce să-ţi fie teamă - tu ne ai pe mine
şi pe mami.

— Mami e la Napoli, spuse Bonnie, iar, după ce adorm,
sunt sigură că o să ieşi!

— Bun, de acord, dar este absurd!

Câteva ore mai târziu, când David intră în vârful
picioarelor, găsi camera lui Bonnie cufundată în întuneric.
Copila ţinea ochii închişi prea strâns ca să fie adormită; se
hotărâse să facă un compromis şi lăsase uşa spre salon
crăpată puţin.

— De ce nu dormi?

— Mă gândeam, murmură Bonnie. Mă simt mai bine aici decât în Italia cu mami și succesul ei.

— Dar și eu am succes, spuse David, doar că a venit înainte de a te naște tu, așa că ți se pare un lucru firesc!

În copacii din fața camerei tăcute, insectele reverberau.

— A fost chiar așa de groaznic în Napoli? continuă el.

— Păi, ezită Bonnie, nu știu cum a fost pentru mami, bineînțeles...

— Nu ți-a spus nimic despre mine?

— A spus... stai să-mi amintesc... nu știu ce-a spus. Tati, mi-a zis odată că singurul sfat pe care are să mi-l dea este ca în viață să nu fiu pisălogul de pe bancheta din spate.

— Ai înțeles ce voia să zică?

— O, nu! suspină Bonnie ușurată.

Vara coborî vibrând în triluri de la Lausanne la Geneva și împodobi țărmurile lacului ca bordura delicată a unei farfurii de porțelan; câmpurile se îngălbeniră sub căldura soarelui; munții din fața ferestrelor nu mai lăsau să se vadă nici un detaliu, nici măcar în zilele cele mai senine.

Bonnie se distra cu detașare sibilinică în timp ce privea cum munții Jura își îndeasă umbrele de cerneală între pâlcurile de papură și mal. Păsările albe, care zburau ca niște accente circumflexe răsturnate, punctau sugestia incoloră a unui infinit mărginit.

— A dormit bine micuța? o întrebară oamenii aflați în convalescență după suferințe îndelungate, care pictau priveliștea din grădină.

— Da, răspunse Bonnie politicoasă, dar nu trebuie să mă deranjați – eu eram străjerul care vă dă de veste când se apropie dușmanul.

— Atunci pot să fiu eu regele castelului și să-ți tai capul dacă greșești? strigă David de la fereastră.

— Tu erai prizonier și eu ți-am smuls limba ca să nu te mai plângi... Totuși, eu sunt bună cu tine, se înduplecă ea. Așa că nu este nevoie să te simți nefericit, tati – doar dacă nu vrei tu! Poate că ar fi chiar mai bine să fii nefericit!

— Perfect, spuse David, sunt unul dintre oamenii cei mai nefericiți din lume! Spălătoreasa mi-a decolorat cămașa roz, tocmai acum, când am fost invitat la o nuntă.

— Nu-ți dau voie să pleci în vizită, spuse Bonnie cu asprime.

— Atunci, sunt doar pe jumătate nefericit față de cum am fost.

— Nu te mai las să te joci dacă te porți așa. Tu trebuie să fii trist și să te topești de dor după soția ta.

— Privește! Mă topesc în lacrimi!

David se îndoi din mijloc, ca o marionetă, peste costumele de baie ude, puse la uscat pe pervazul ferestrei.

Băiatul de serviciu care aduse telegrama păru uimit să îl găsească pe *Monsieur le Prince Américain* într-o asemenea poziție neobișnuită. David rupse plicul și citi:

Tata atac cerebral. Recuperare nesigură. Veniți imediat. Încearcă s-o ferești pe Alabama de șoc. Cu drag. Millie Beggs.

David se uită ca în transă la fluturii albi care zburau la umbra unui copac cu ramuri încovoiate, ce atingeau impasibile pământul. Urmări cum emoțiile îi alunecă pe lângă clipa prezentă, ca o scrisoare aruncată pe un tobogan de sticlă; telegrama tăia în carne vie prin viața lor, la fel de decisiv ca lama în cădere a unei ghilotine. Luă în grabă un creion și începu să scrie o telegramă către Alabama, se hotărî apoi să telefoneze, după care își aminti că la Operă era închis după-amiaza. În final, trimise telegrama la pensiune.

— Ce-i cu tine, tati, nu te mai joci?

— Nu, draga mea. Ar fi bine să vii sus, Bonnie. Am primit o veste proastă.

— Ce s-a întâmplat?

— Bunicul tău este pe moarte, așa că va trebui să plecăm în America. O să trimit după Mademoiselle ca să stea cu tine. Mami va veni probabil să se întâlnească cu mine la Paris – asta dacă nu cumva luăm vaporul din Italia.

— Eu n-aș merge cu vaporul, îl sfătui Bonnie. Sigur aș pleca din Franța.

Așteptară cu sufletul la gură un cuvânt de la Napoli.

Răspunsul pică din cer, ca o stea căzătoare, ca o bucată de plumb rece. David reuși să descifreze mesajul scris într-o italienească volubilă și isterică.

Madame este bolnavă în spital de două zile. Trebuie să veniți aici să o salvați. Nu are cine să o îngrijească; nu ne dă adresa dumneavoastră, în speranța că se va face bine singură. Este grav. Nu avem pe cine să ne biziim, doar pe dumneavoastră și pe Isus.

— Bonnie, gemu David, unde naiba am pus adresa lui Mademoiselle?

— Nu știu, tati.

— Atunci va trebui să-ți faci bagajul singură – și repede.

— O, tati, plânse Bonnie, abia am venit de la Napoli. Nu vreau să mă întorc acolo!

— Mama ta are nevoie de noi, fură singurele cuvinte ale lui David.

Prinseră expresul de la miezul nopții.

La spitalul italian era cam ca la Inchiziție – trebuiră să aștepte afară, împreună cu proprietăreașă Alabamei și cu Madame Sirgeva, până la ora două, când se deschiseră ușile.

— Ce mare speranță! se lamentă Madame. Putea să devină o mare dansatoare cu timpul...

— Și atât de tânără, pe toți îngerii! murmură italianca.

— ...doar că, firește, nu mai era timp, adăugă Sirgeva cu părere de rău. Era prea în vârstă.

— Și mereu singură, *signor*, așa să mă ajute Dumnezeu, oftă italianca pătrunsă de evlavie.

Aleile goneau printre peluzele minuscule ca niște calcule geometrice - diagrame explicative, pe jumătate șterse, desenate de vreun doctor învățat pe plăcuța de ardezie. O infirmieră deschise ușile.

David nu băgă de seamă mirosul de eter. Doi doctori discutau într-o anticameră despre scorurile la golf. Uniforma lor era aceea care te făcea să te gândești la Inchiziție, ca și mirosul de săpun vegetal.

Lui David îi era foarte milă de Bonnie.

Ei nu credea că internul englez reușise să trimită mingea în gaură din prima lovitură.

Medicii îl informară despre infecția căpătată de la cleiul poantelor, care se prelinsese într-o bășică spartă. Pronunțară cuvântul „incizie” de mai multe ori, de parcă recitau *Ave Maria*.

— Este o chestiune de timp, repetară ei, unul după celălalt.

— Dacă măcar ar fi dat cu dezinfectant! spuse Sirgeva. Mă ocup eu de Bonnie cât intrați dumneavoastră la ea.

În finalitatea disperată a salonului, David privi în tavan.

— N-am nimic la picior. Stomacul mă omoară! strigă Alabama.

De ce doctorul locuia într-o altă lume decât a ei? De ce nu era în stare să priceapă ce îi spunea, în loc să stea acolo și să vorbească despre pungile de gheață?

— Vom vedea, spuse doctorul și se uită nepăsător pe geam.

— Vreau să beau niște apă! Vă rog, dați-mi apă!

Asistenta își văzu mai departe de treburile ei și netezi metodic bandajele de pe măsuța cu roțile.

— *Non c'è acqua*⁸⁹, șopti ea.

Nu era nevoie să fie atât de discretă pe acest subiect.

Zidurile spitalului se deschideau și se închideau. Camera Alabamei mirosea oribil. Laba piciorului era așezată în afara patului, într-un lichid galben, care după un timp devenea albicios. Alabama avea o durere de spate groaznică. Era ca și cum ar fi bătut-o cineva cu niște măciuci.

„Aș vrea să beau niște suc de portocale”, spuse ea, sau avu impresia că spusese. Dar nu, Bonnie rostise cuvintele acelea. „David o să-mi aducă niște înghețată cu ciocolată și eu o s-o dau afară pe toată; miroase ca o fântână cu apă minerală, vomitată”, gândi ea. Din gleznă îi ieșeau tuburi de sticlă, un fel de tije, ca acele din pieptănătura unei împărătese chineze – ce îi făceau la picior era o undulație permanentă, mai gândi.

Pereții salonului alunecară încet prin fața ochilor ei, căzând unul peste celălalt, ca foile unui album greu. Erau în toate nuanțele de gri, roz și mov. Când cădeau, nu făceau nici un zgomot.

Veniră doi medici care discutau între ei. Ce legătură avea Salonicul cu spatele ei?

— Am nevoie de o pernă, spuse ea încet. Mi s-a rupt gâtul!

Doctorii rămaseră în picioare la capătul patului, detașați. Ferestrele se deschiseră ca niște peșteri orbitor de albe, prin care se intra în pâlniile albe, fixate deasupra patului, ca niște corturi. Era prea simplu să respiri în aerul luminos din corturi – nu își simțea corpul, aerul era așa de ușor!

⁸⁹ Nu avem apă (în it., în orig.).

— Atunci, pe după-amiază, la trei, spuse unul din bărbați și plecă.

Celălalt continuă să vorbească singur.

— „Nu pot să operez”, i se păru ei că spusese, pentru că astăzi trebuie să stau aici și să număr fluturii albi.

— Așa că fata fu siluită de o floare de cală – sau nu, cred că jetul de la duș era cel care a reușit chestia asta! spuse el triumfător.

Doctorul râse diabolic. Cum de putea râde așa de mult de *Pulcinella*⁹⁰? El, care era slab ca un băț și înalt cât Turnul Eiffel! Infirmiera râdea împreună cu o altă infirmieră.

— Nu este *Pulcinella*, avu Alabama impresia că îi spusese infirmiera colegei ei. Este *Apolo Musagetul*⁹¹.

— Nu aveți de unde să știți. Cum m-am putut aștepta să înțelegeți așa ceva? strigă ea cu dispreț.

Infirmierele râseră cu subînțeles și ieșiră din cameră. Pereții începură să se miște din nou. Se hotărî să rămână întinsă în pat ca să le facă în ciudă, dacă pereții chiar își închipuiau că o puteau strivi între filele lor, ca pe un boboc din buchetul de mireasă. Alabama zăcu acolo săptămâni în șir. Mirosul lichidului din lighean îi jupui gâtulejul; scui pă un mucus roșiatic.

În acele săptămâni de agonie, David plângea în timp ce mergea pe străzi, plângea noaptea; viața i se părea fără sens și terminată. Apoi îl cuprindea disperarea, iar dorința de moarte și violența i se încleștau în inimă, până la extenuare.

Venea la spital de două ori pe zi și îi asculta pe doctori vorbind despre septicemie.

⁹⁰ Balet compus de Igor Stravinsky în 1920.

⁹¹ *Apollon musagète*, balet compus de Igor Stravinsky în 1928.

Într-un târziu, îi permiseră să o vadă. David își îngropă capul în cearșafuri, își petrecu brațele pe sub trupul ei chinuit și plânse ca un copil. Picioarele ei stăteau ridicate în niște scripeți ce arătau ca aparatul unui dentist. Greutățile îi dădeau dureri și o trăgeau de gât și de spate ca un instrument medieval de tortură.

Zguduit de suspine, David o ținu strâns lipită de el. Alabamei i se păru că el venea dintr-o altă lume; ritmul lui era diferit de cadențele sterile și atenuate ale spitalului. Părea plin de vlagă și, cumva, nepăsător, ca un lucrător viguros. Simțea că abia dacă îl cunoaște.

David își pironise privirea pe chipul ei. Nici nu îndrăznea să se uite spre piciorul patului.

— Draga mea, nu este nimic grav, spuse el cu o indiferență afectată. O să te faci bine cât de curând.

Dar Alabama nu era liniștită. David părea să îi ascundă ceva. Scrisorile de la mama ei nu pomeneau nimic despre picior, și nici Bonnie nu fusese adusă la spital.

„Probabil că am slăbit foarte mult”, își zise ea. Plosca o tăia pe șira spinării; degetele de la picioare arătau ca niște gheare de pasăre. Stăteau chircite în aer de parcă s-ar fi ținut de o creangă, înfipite în firmament ca pentru a-i afirma dreptul de a avea un suport pentru picioare. Mâinile erau lungi și subțiri, învinețite la încheieturi, ca o pasăre jumulită.

Uneori, laba piciorului o durea atât de groaznic, încât închidea ochii și se lăsa în voia valurilor după-amiezii. Invariabil, în delirul ei ajungea în același loc halucinant. Acolo se găsea un lac atât de limpede, încât nu putea să-i distingă fundul de suprafață; o insulă ascuțită stătea greoi pe ape ca un meteorit rătăcit. Pământul era acoperit de plop falci, explozii de mușcate roz și o pădure de copaci cu trunchiuri albe, al căror frunziș curgea din cer. Curenții din apă legănau algele nebuloase: tulpini purpurii cu

frunze animalice, grase, lungi lujere tentaculare lipsite de frunze, bule foșnitoare de iod și concreșcențele curioase ale apelor stătătoare. Corbii croncăneau din mijlocul unei neguri adânci spre o alta. Cuvântul „bolnav” se pierdu încet în aerul otrăvit și tremură caraghios între promontoriile insulei, apoi se opri pe drumul alb ce trecea drept prin mijloc. „Bolnav” se întoarse și se răsuci în jurul panglicii înguste a șoselei, ca un purcel în frigare, apoi o trezi pe Alabama când încercă să îi scoată ochii cu vârful ascuțit al literelor.

Uneori, închidea ochii și mama ei îi aducea o limonadă rece, dar asta se întâmpla doar când nu avea dureri.

David venea ori de câte ori apărea ceva nou, ca un părinte care supraveghează progresele unui copil ce învață să meargă.

— Așa că... Trebuie să afli la un moment dat, spuse el în cele din urmă.

Alabama simți un gol în stomac: avu senzația că lucrurile cădeau înăuntru.

— Știam de mult, spuse ea cu un calm maladiv.

— Biata de tine!... Piciorul tău este întreg. Nu este asta, spuse el cu compasiune. Doar că nu vei mai fi în stare să dansezi din nou. Ai să regreti foarte tare?

— O să umblu în cârje?

— Nu... nici vorbă. Tendoanele au fost secționare și au trebuit să chiureteze o arteră, dar o să poți merge din nou, cu un ușor șchiopătat. Încearcă să nu te mai gândești.

— O, trupul! Și toată munca aia în zadar!

— Sărmana de tine... Scumpa mea, dar asta ne-a adus din nou împreună. Ne avem unul pe altul, draga mea.

— Da... ce-a mai rămas, suspină ea.

Stătea întinsă în pat și se gândea că întotdeauna intenționase să ia de la viață tot ce își dorea. Da... dar așa

ceva nu își dorise. Era nevoie de multă sare și mult piper ca să înghită halca asta.

Nici mama ei nu voise ca băiatul să-i moară, presupuse ea, și trebuie să fi fost momente când tatăl ei nu își dorise toți acești copii care să i se încurce printre picioare...

Tatăl ei! Spera să ajungă acasă cât mai era în viață. Fără tatăl ei, lumea ar fi fost lipsită de ultima resursă.

Dar, își dădu ea seama cu o tresărire care o trezi la realitate, după ce tata va muri, eu voi fi ultima resursă.

3

Familia Knight ieși din gara veche de cărămidă. Orașul sudic dormita tăcut pe paleta largă a câmpurilor de bumbac. Urechile Alabamei erau căptușite de liniștea imensă, de parcă intrase într-un clopot unde se făcuse vid. Pe treptele depoului, niște negri stăteau întinși, letargici și imobili, ca efigiile unui zeu al creației obosit. Piața largă, mascată în umbre de catifea, somnola în langoarea Sudului, întinsă ca o hârtie de sugativă moale sub oameni și moștenirea patrimoniului lor.

— Așadar, găsim o casă frumoasă și rămânem aici? Întrebă Bonnie.

— *Que c'est drôle!*⁹² exclamă Mademoiselle. Așa de mulți negri! Au misionari care să îi învețe?

— Ce să îi învețe? Întrebă Alabama.

— Păi... religie.

— Religia lor este foarte agreabilă, negrii cântă foarte mult.

— Asta este bine. Sunt foarte sensibili.

— O să mă necăjească? Întrebă Bonnie.

— Firește că nu. În locul ăsta ești mai în siguranță decât ai fost vreodată în viața ta. Aici a crescut mama ta.

⁹² Ce ciudat! (în fr., în orig.).

— Odată, într-o zi de 4 iulie, am fost la un botez de negri în fluviul de acolo, la cinci dimineața. Erau toți îmbrăcați în niște cămăși lungi, albe, soarele roșu lumina pieziș apa tulbure de la mal, iar eu m-am simțit în extaz și mi-am dorit să mă alătur bisericii lor.

— Mi-ar plăcea să văd așa ceva.

— Poate.

Joan îi aștepta în micul Ford cafeniu.

Când o revăzu pe sora ei după atâția ani, Alabama se simți din nou copil. Vechiul oraș, unde tatăl ei muncise o parte atât de mare din viața lui, se așternea înaintea ei protector. Este bine să fii străin pe alte meleaguri când te simți plin de energie și ambițios, dar, când începi să țuși orizonturile pentru a-ți face un soi de adăpost, îți face bine să știi că mâinile pe care le-ai iubit te-au ajutat la tors – și să simți că pânza va fi mai trainică.

— Mă bucur enorm că ai venit, spuse Joan cu tristețe.

— Bunicul e foarte bolnav? Întrebă Bonnie.

— Da, scumpo. Întotdeauna am fost de părere că Bonnie este un copil tare dulce.

— Ce fac copiii tăi, Joan?

Joan nu se schimbese prea mult. Era convențională, semăna mai mult cu mama lor.

— Bine. Nu i-am putut aduce. Toate lucrurile astea sunt foarte deprimante pentru copii.

— Așa este. Ar fi mai bine s-o lăsăm pe Bonnie la hotel. Poate să vină mâine-dimineață.

— De ce n-o lăsați-o să vină chiar acum, să zică doar „bună ziua”? Mama o adoră.

Joan se întoarse spre David:

— Întotdeauna a ținut la Alabama mai mult decât la toți ceilalți.

— Prostii! Asta pentru că sunt mezina.

Mașina goni pe străzile familiare. Seara blândă și derizorie fără griji, mirosul pământului care asuda ușor, greierii din iarbă, copacii masivi care conspirau pe deasupra trotuarelor încinse de căldură îi legănau Alabamei temerile vagi din inimă și i le domoleau, până la sentimentul de neputință...

— Nu putem face nimic? întrebă ea.

— Am făcut tot ce se putea. Dar pentru bătrânețe nu există leac.

— Cum se simte *maman*?

— Curajoasă, așa cum o știm... dar ce mă bucur că ai reușit să vii.

Mașina opri în fața casei tăcute. De câte ori după bal nu coborâse noaptea pe aleea aceea ca să nu îl trezească pe tatăl ei cu scrâșnetul frânelor? Mirosul dulce al grădinilor adormite plutea în aer. Briza ce sufla dinspre golf legăna arborii de pecan înainte și înapoi, ca într-o jelanie. Nu se schimbaseră nimic. Ferestrele prietenoase străluceau în binecuvântarea justă a spiritului tatălui său, ușa se deschise în conformitate cu decența voinței lui. Treizeci de ani el trăise în casa lui, privise cum înfloresc narcisele galbene presărate peste tot și văzuse cum se închid zorelele în soarele după-amiezii, îndepărtase puricii de pe trandafirii lui și admirase ferigile lui Miss Millie.

„Nu-i așa că-s frumoase?” spunea el. Măsurată, marcată doar de absența unui accent, dicția lui ponderată se apropia de aristocrația spiritului său.

Odată, prinsese un fluture purpuriu în vrejurile de floarea-lunii și îl fixase cu un ac pe calendar, deasupra poliței căminului. „Este locul potrivit pentru el”, spusese atunci și întinsese aripile fragile peste harta rutieră a Sudului. Judecătorul avea simțul umorului.

Ce om desăvârșit! Cum se mai bucurau copiii lui când mergea ceva prost - operația nereușită la gūșa unui pui

făcută cu briceagul judecătorului și un ac din trusa de croitorie a lui Millie, un pahar cu ceai cu gheață răsturnat pe masă la prânzul de duminică, o pată de sos de la friptura de curcan pe fața de masă imaculată de Ziua Recunoștinței – toate acele stângăcii făceau mai tangibilă mașinăria cerebrală a acestui om onest.

Alabama fu cuprinsă de teama bruscă a unei emoții nedeslușite – senzația copleșitoare a unei pierderi. Urcă treptele împreună cu David. Cât de înalte i se păruseră acele lespezi de ciment pe care stăteau ferigile, când, copil fiind, sărea de pe una pe cealaltă – și tot acolo stătuse când cineva îi spusese despre Moș Crăciun, iar ea îl urâse pe informator, îi urâse și pe părinții ei pentru că mitul era mincinos și totuși exista, plânsese și strigase „Eu o să cred...”; și tot acolo, printre cărămizile fierbinți, crescuse iarba uscată de Bermuda, care îi gâdilase coapsele dezvelite, ca și creanga pe care tatăl ei îi interzisese să se dea în leagăn. Era imposibil ca acea creangă subțire să îi fi susținut vreodată trupul.

— Nu trebuie să le faci rău lucrurilor, o dojenise tatăl ei.

— Pe copac n-o să-l doară.

— Ba da, după părerea mea. Dacă vrei să te mai bucuri de lucruri, trebuie să ai grijă de ele.

El, care avea atât de puține lucruri! O gravură ce îl înfățișa pe tatăl lui și o miniatură de-a lui Millie, trei castane dintr-o vacanță în Tennessee, o pereche de butoni de aur, o poliță de asigurare și câteva șosete de vară erau tot ce își amintea Alabama din sertarul de sus de la scrinul lui.

— Bună, draga mea, spuse mama ei și o sărută cu un ușor tremur. Și tu, scumpa mea! Lasă-mă să te sărut pe creștet.

Bonnie se agăță de ea:

— Bunico, putem să-l vedem pe bunicul?

— O să te întristeze, scumpo.

Bătrâna avea chipul alb și reticent. Se mișca încet înainte și înapoi în vechiul balanșoar, ca pentru a legăna pierderile lor spirituale cu o blândă compasiune.

— Oh-o-o... Millie, se auzi slab vocea judecătorului.

Obosit, doctorul ieși pe verandă.

— Verișoară Millie, mă gândeam că, dacă vor copiii să-și vadă tatăl, acum este momentul – este conștient, spuse el și se întoarse amabil spre Alabama: Mă bucur că ai ajuns aici, zise.

Cuprinsă de tremur, Alabama merse în urma spatelui său îngust și protector. Tatăl ei! Tatăl ei! Cât de slăbit și tras la față era! Îi venea să plângă în fața neputinței ei de a zădărnici această pierdere inutilă, dar inevitabilă.

Se așează tăcută pe pat. Frumosul ei tată!

— Bună, copilule. Privirea lui îi cercetă chipul: Ai de gând să stai aici o vreme?

— Da, este un loc foarte bun.

— Asta este și părerea mea dintotdeauna.

Ochii obosiți se întoarseră spre ușă. Bonnie aștepta speriată pe culoar.

— Vreau s-o văd pe fetiță.

Un zâmbet cald și îngăduitor lumină chipul judecătorului. Bonnie se apropie timid de pat.

— Hei, bună, copilaș. Ești ca o păsăruică, zâmbi bărbatul. Și drăguță cât două păsărele.

— Când o să te faci bine, bunicule?

— Cât de curând. Acum sunt obosit. Ne vedem mâine, spuse el și îi făcu un gest cu mâna să plece.

După ce rămase singură cu tatăl ei, inima Alabamei i se strânse. Acum că era bolnav, părea prea slab și împuținat ca să fi trecut prin atâtea în viață. Ce greu îi fusese să aibă grijă de toți! Nobila plenitudine a acelei vieți care se

stingea pe pat sub ochii ei o îndemnă să își facă multe promisiuni.

— Ah, tată, am atâtea lucruri să te întreb.

— Copilule, spuse bătrânul și o bătu ușor pe mână.

Încheieturile lui nu erau mai mari decât ale unei păsări. Cum îi hrănise oare pe toți?

— Nici nu mă așteptam să le cunoști până acum.

Alabama îi mângâie părul încărunțit, de un cenușiu sudist⁹³.

— Trebuie să dorm, copilule.

— Dormi, spuse ea. Dormi.

Alabama rămase acolo mult timp. Detesta felul în care infirmiera își făcea de lucru prin cameră, de parcă tatăl ei ar fi fost un băiețel. Tatăl ei știa totul. Inima ei suspina fără oprire.

Bătrânul deschise ochii cu demnitate, așa cum îi era obiceiul.

— Voi ai să mă întrebi ceva?

— Mă gândeam că ai putea să îmi spui dacă trupul ne este dat pentru a servi drept remediu sufletului nostru. Mă gândeam că poate știi de ce trupul nostru dă greș și se prăbușește tocmai când ar trebui să aducă ușurare minții noastre chinuite. Și de ce, când suntem chinuiți în trup, sufletul ne părăsește și nu ne aduce alinare?

Bătrânul rămase tăcut.

— De ce risipim ani în șir folosindu-ne trupul spre a ne hrăni mintea cu experiență, doar pentru ca într-un sfârșit să descoperim că spiritul se întoarce spre trupul nostru istovit ca să afle mângâiere? De ce, *papa*?

— Întrebă-mă ceva ușor, răspunse bătrânul, încet și îndepărtat.

— Domnul judecător trebuie să doarmă, interveni infirmiera.

⁹³ Culoarea uniformelor Statelor Confederate ale Americii (sudiste).

— Plec.

Alabama se opri pe coridor. Acolo era lumina pe care tatăl ei o stingea când se ducea la culcare; acolo era cuierul cu pălăria lui încă agățată în el.

Când omul nu mai este custodele vanităților și convingerilor sale, atunci nu mai reprezintă nimic, gândi ea. Nimic! Pe patul acela stă întins nimicul – dar este tatăl meu și l-am iubit. Fără dorința lui trupească, eu nu aș fi existat, își spuse. Poate că suntem cu toții doar niște actori într-un teatru foarte experimental al liberului-arbitru organic. Este exclus ca eu să fiu scopul însuși al vieții tatei – dar ceea ce pot prețui din spiritul lui fin este posibil să fie scopul vieții mele.

Se duse la mama ei.

— Judecătorul Beggs a spus ieri, se adresă Millie umbrelor, că ar dori să facă o plimbare în mașina mică, să vadă oamenii așezați pe verande. A încercat toată vara să învețe să conducă, dar era prea în vârstă pentru asta. Mi-a spus: „Millie, zi-i acelui înger cu părul cărunt să mă îmbrace. Vreau să ies afară”. Așa a numit-o el pe infirmieră, înger cu păr cărunt. Întotdeauna a avut simțul umorului. A ținut la mașinuța lui.

Ca o bună mamă ce era, o ținu tot așa – de parcă, repetând toate acele lucruri, îl putea învăța pe Austin să trăiască din nou. Îi povesti Alabamei despre tatăl ei, judecătorul bolnav, așa cum i-ar vorbi o mamă copilului ei foarte mic.

— A spus că vrea să comande la Philadelphia câteva cămăși noi. A spus că la micul dejun ar vrea niște slăninuță.

— I-a dat lui *maman* un cec de o mie de dolari pentru înmormântare, adăugă Joan.

— Da, râse Miss Millie ca de ghidușia unui copil. După care a zis: „Dar îi vreau înapoi dacă nu mor”.

„O, săraca mama”, își zise Alabama în gând. „Și în tot timpul ăsta tata este pe moarte. Mama își dă seama, dar nu poate să recunoască în sinea ei: este pe moarte. Dar nici eu nu pot.”

Bolnav sau sănătos, Millie îl îngrijea de atâta timp. Și când nu era decât tânăr stagiar în biroul de avocatură și ceilalți funcționari, deși de vârste apropiate, îi spuneau deja „domnule Beggs”, și când era deja un bărbat matur, consumat de sărăcie și griji, și când era bătrân și avea mai mult timp să fie binevoitor.

— Biata de tine, spuse Alabama. Ți-ai dat viața pentru *papa*.

— Tata a fost de acord să ne căsătorim, replică Millie, când a aflat că tatăl vostru avea un unchi de treizeci și doi de ani în Senatul Statelor Unite și un bunic al cărui frate era general în armata sudistă. A venit la biroul tatei să îmi ceară mâna. Optsprezece ani a stat tata în Senat și în Congresul Confederației.

Alabama o văzu pe mama ei așa cum era în realitate, parte a unei tradiții patriarhale. Millie nu părea să țină cont de viața ei personală și de faptul că, după moartea soțului ei, nu avea să-i mai rămână nimic. Era tatăl copiilor ei – care erau fete și o părăsiseră pentru familiile altor bărbați.

— Tata a fost un om orgolios, spuse Millie cu mândrie. L-am iubit tare mult pe vremea când eram doar o copilă. Eram douăzeci în familie și numai două fete.

— Unde sunt frații dumneavoastră? întrebă David curios.

— S-au prăpădit de mult.

— Erau frați vitregi, îl lămură Joan.

— Fratele meu bun a fost aici în primăvară. Când a plecat, a promis că îmi va scrie, dar nu a mai făcut-o.

— Fratele lui *maman* era un scump, spuse Joan. A avut o drogherie în Chicago.

— Tatăl vostru a fost foarte atent cu el și l-a plimbat cu mașina.

— De ce nu i-ai scris tu, *maman*?

— Nu m-am gândit să îi cer adresa. Când am venit aici să locuiesc cu familia tatălui vostru, am avut atâtea de făcut, că le-am pierdut urma alor mei.

Bonnie dormea pe banca tare din verandă. Când Alabama adormise odată așa, în copilărie, tatăl ei o dusesese în brațe până sus, la patul ei. David luă fetița cuprinsă de somn.

— Ar trebui să plecăm, spuse el.

— Tati, șopti Bonnie și se vârlă mai bine sub reverele pardesiului lui. Tăticul meu...

— Mai veniți și mâine?

— Dimineața devreme, răspunse Alabama.

Părul alb al mamei era aranjat în cunună în jurul capului, ca la o sfântă florentină. O strânse în brațe. O, își amintea această senzație pe care o încerca când era atât de aproape de mama!

Alabama se duse în fiecare zi la casa părintească, atât de curată pe dinăuntru și luminoasă. Îi dăruia tatălui ei mici delicatese și flori. Lui îi plăceau florile galbene.

— Când eram tineri, obișnuiam să culegem toporași galbeni de prin păduri, spuse mama ei.

Doctorii veniră și clătinară din cap, veniră și nenumărați prieteni, nimeni nu avusese niciodată atâtea prieteni care să îi aducă prăjituri și flori, veniră și servitorii bătrâni să întrebe de sănătatea judecătorului, și lăptarul lăsă o sticlă de lapte în plus, plătită din buzunarul lui, ca să arate cât de rău îi părea, veniră și colegii de la tribunal ai judecătorului, fețe triste și nobile ca acele capete de pe camee și timbrele poștale. Judecătorul stătea în pat și își făcea griji în legătură cu banii.

— Nu ne putem permite boala asta, repeta el întruna. Trebuie să mă dau jos din pat. Asta costă bani.

Copiii lui discutară această chestiune. Urmau să împartă cheltuielile. Judecătorul nu le-ar fi permis să accepte salariul lui de la stat dacă ar fi știut că nu avea să se însănătoșească. Toți puteau să dea o mână de ajutor.

Alabama și David închiriară o casă pentru a fi aproape de părinții ei. Era mai mare decât casa bătrânească, în mijlocul unei grădini cu trandafiri, cu gard viu de mălini și stânjenei plantați ca să devoreze primăvara și cu nenumărați copăcei și arbuști în dreptul ferestrelor. Alabama încercă să își convingă mama să facă o plimbare cu automobilul. De luni întregi nu mai ieșise din casă.

— Nu pot să merg, spuse Millie. S-ar putea ca tatăl vostru să aibă nevoie de mine tocmai când sunt plecată.

De fapt, Millie aștepta să audă din clipă în clipă vreun ultim cuvânt revelator din partea judecătorului, cu sentimentul că avea să îi spună ceva neapărat înainte de a o lăsa singură definitiv.

— Bine, ieșim doar o jumătate de oră, consimți Millie în cele din urmă.

Alabama o duse pe mama ei în mașină prin fața Capitoliului, acolo unde tatăl ei petrecuse atât de mulți ani din viață. Funcționarii îi trimiseseră trandafiri din rondul de flori aflat sub fereastra lui de la birou. Alabama se întrebă dacă se așezase praful pe cărțile lui de acolo. Poate într-unul dintre sertare lăsase vreun ultim mesaj.

— Cum s-a întâmplat să te măriți cu *papa*?

— El a ținut să se însoare cu mine. Aveam mulți admiratori.

Bătrâna se uită la fiica ei de parcă se aștepta să protesteze. Era mai frumoasă decât copiii ei. Chipul îi era de o mare puritate. Sigur că avusese mulți admiratori.

— Era unul care voia să-mi dea o maimuțică. I-a spus mamei că toate maimuțele aveau tuberculoză. Bunica mea s-a uitat atunci la el și i-a spus: „Dar tu pari foarte sănătos.” Bunica era franțuzoaică, o femeie foarte frumoasă. Unul dintre admiratori mi-a adus un purceluș de lapte de pe plantația lui, un altul mi-a trimis un coiot din New Mexico, unul era bețiv, iar un altul s-a căsătorit cu verișoara mea Lil.

— Ce mai știi de ei?

— S-au dus de mult de pe lumea asta. Nici nu i-aș recunoaște dacă ar fi să-i văd. Ce frumoși sunt copacii, așa-i?

Trecură prin fața casei unde se întâlniseră părinții ei, „...la un bal de Anul Nou – el era cel mai frumos bărbat de acolo”, spuse mama ei, „iar eu eram în vizită la verișoara ta Mary”.

Verișoara Mary era în vârstă și ochii înroșiți îi lăcrimau fără încetare pe sub ochelari. Nu mai rămăsese mare lucru din ea, și totuși dăduse un bal de Anul Nou.

Alabama nu și-l imaginase niciodată pe tatăl ei dansând.

La final, când îl văzu întins în sicriu, fața lui arăta atât de tânără, fină și plină de spirit, încât primul gând i se duse la balul de demult.

„Moartea este singurul fel de eleganță veritabilă”, își spuse în sine ea. Îi fusese frică să se uite, de teama a ce ar fi putut descoperi pe chipul degradat și lipsit de viață. Nu era nimic însă de care să îi fie teamă, doar frumusețe plastică și serenitate.

Printre hârtiile din biroul lui aproape gol nu găsiră nimic, și nici în cutia cu primele lui de asigurare, afară de o punguță, cam mucegăită, în care se aflau trei monede de cinci cenți, înfășurate într-o bucată de ziar vechi.

— Țștia trebuie să fie primii bani pe care i-a câștigat.

— Da, sunt de la mama lui, i-a dat pentru că a lucrat grădina din faţă.

Nu găsiră nimic nici prin haine, nici în spatele cărţilor sale.

— Probabil că a uitat să lase vreun mesaj, spuse Alabama.

Autorităţile statului trimiseră o coroană de flori la înmormântare, la fel şi Înalta Curte. Alabama era foarte mândră de tatăl ei.

Sărmana Miss Millie! Purta un vâl negru, prins cu ace de pălăria neagră de paie pe care o avea de un an. O cumpărase ca să meargă la munte cu judecătorul.

Joan se plânse de culoarea neagră:

— Nu pot să mi-o permit, spuse ea.

Aşa că nu s-au îmbrăcat în negru.

Muzica a lipsit la ceremonie. Judecătorului nu îi plăcuseră niciodată melodiile, dacă nu punem la socoteală *Old Grimes*, un cântecel pe care îl fredona afon copiilor lui. La înmormântare s-a citit *Lead Kindly Light*⁹⁴.

Judecătorul îşi dormea somnul de veci pe o colină, sub un stejar şi câţiva nuci americani. De la mormântul lui se vedea cupola Capitoliului acoperind soarele. Florile din coroane se ofiliră şi copiii sădiră iasomie galbenă şi zambile. În vechiul cimitir era multă pace. Acolo creşteau flori sălbatice şi tufe de trandafiri atât de bătrâne, că florile îşi pierduseră în timp culoarea. Liliacul indian şi cedrii de Liban îşi lepădau frunzele ascuţite peste lespezile de piatră; crucile sudiste ruginite se cufundau în pământ printre tufe de clematite şi iarba arsă. Hăţişuri de narcise şi flori albe creşteau răzleţite pe malurile spălate de apă, iar iedera se întindea printre crăpăturile zidurilor măcinate de vreme. Pe mormântul judecătorului stătea scris:

⁹⁴ *Arată-ne drumul, blândă lumină*, poem compus în 1833 de John Newman.

AUSTIN BEGGS
APRILIE 1857 - NOIEMBRIE 1931

Dar ce spusese oare tatăl ei? Alabama, singură pe colină, își aținti privirea în zare într-un efort de a auzi încă o dată acea voce abstractă și măsurată. Nu își mai aducea aminte să fi spus vreodată ceva semnificativ. Ultimele lui cuvinte fuseseră: „Asta costă bani”, iar când mintea i-o luase razna, spusese: „Ei, fiule, nici eu nu am reușit să fac bani”. Și mai spusese că Bonnie era drăguță cât două păsărele – dar oare ce îi spusese ei când era doar o fetiță? Nu-și aducea aminte. Pe cerul ca o scrumbie albastră nu era nimic în afară de o ploaie rece de primăvară.

Odată, el îi spusese: „Dacă vrei să alegi, trebuie să fii zeiță”. Se întâmplase când ea își dorea să facă lucrurile de capul ei. Dar nu era ușor să fii zeiță departe de Olimp.

Alabama fugi de primele picături ale ploii reci.

„Suntem, de bună seamă, răspunzători”, își spuse ea, „pentru toate lucrurile vândute la alții și pe care noi le împărtășim în secret. Tatăl meu mi-a lăsat moștenire multe îndoieli”.

Gâfâind, porni mașina și o lăsă în pantă pe drumul deja alunecos de argilă roșie. Seara, se simți singură pentru tatăl ei.

— Toată lumea este gata să-ți dea un motiv pentru crede, îi spuse ea lui David. Dar atât de puțini îți dau ceva în care să crezi mai mult decât poți singur – doar cât să nu te dezamăgească, și atât. Este așa de greu să găsești pe cineva care acceptă răspunderi mai mari decât îi ceri!

— Este așa de ușor să fii iubit – așa de greu să iubești, răspunse David.

O lună mai târziu, veni și Dixie.

— Am foarte mult loc acum pentru oricine vrea să stea cu mine, spuse Millie cu tristețe.

Fetele petreceau mult timp cu mama lor, în încercarea de a-i abate gândurile.

— Alabama, ia, te rog mușcata roșie acasă la tine, insistă mama ei. Aici nu-și mai are rostul.

Joan luă vechiul secreter, îl puse într-o ladă și îl expedie acasă.

— Să fii foarte atentă să nu-i lași să repare colțul rupt de obuzul yankeilor care a căzut prin acoperișul de la casa tatei... asta l-ar strica.

Dixie ceru bolul de argint pentru punct și îl expedie cu poșta rapidă la casa ei din New York.

— Ai grijă să nu-l știrbești, spuse Millie. Este făcut de mână, din dolarii de argint pe care sclavii i-au pus deoparte ca să îi ofere în dar bunicului tău după ce i-a eliberat... Copii, puteți alege ce vreți.

Alabama a vrut portretele, în timp ce Dixie a luat vechiul pat unde veniseră pe lume mama ei, ea și fiul ei.

Miss Millie își căută alinarea în trecut.

— Casa tatei era pătrată, cu holuri care se intersectau, spuse ea. Lângă ferestrele duble de la salon erau tufe de liliac, iar livada de meri se întindea până departe, lângă râu. Când a murit tata, v-am dus pe voi, copiii, în livadă, să vă țin departe de atmosfera de tristețe. Mama a fost întotdeauna foarte liniștită, dar nu a mai fost aceeași de atunci.

— Mi-ar plăcea să am dagherotipul acela vechi, *maman*, spuse Alabama. Cine este?

— Mama, cu sora mea mai mică. Mama a murit în timpul războiului într-o închisoare federalistă. Tata era considerat trădător – Kentucky nu se desprinsese din Uniune. Au vrut să-l spânzure pentru că nu îi susținuse pe nordiști.

Millie acceptă în cele din urmă să se mute într-o casă mai mică. Austin n-ar fi fost niciodată de acord ca ea să locuiască în acea căsuță, dar fetele o convinseseră. Ele

aranjară amintirile familiei pe vechea poliță de cămin într-un bric-à-brac și închiseră obloanele la casa lui Austin, zăvorând lumina și tot ce mai rămăsese din el acolo. Era mai bine așa pentru Millie – amintirile ar trebui să rămână vii atunci când nu mai ai pentru ce altceva să trăiești.

Ele toate stăteau în case mai mari decât a lui Austin, și mult mai mari decât cea pe care el i-o lăsase lui Millie, și, cu toate acestea, tot la Millie se strângeau, pentru a se hrăni cu amintirile ei despre tatăl lor și despre spiritul lui, ca niște proaspeți convertiți care se pătrund de noul cult. Judecătorul spusese: „Când veți fi bătrâni și săraci, o să vă doriți să fi pus deoparte niște bani”.

Trebuiau să accepte cândva că lumea se restrânge – să înceapă de undeva să-și replieze orizonturile.

Alabama rămase trează în noapte cu gândurile ei: inevitabilul se producea, iar oamenii constatau că erau pregătiți. Copilul își iartă părinții când își dă seama de acest accident care este nașterea.

— Va trebui să luăm totul de la capăt, îi spuse ea lui David, cu un nou lanț de senzații, cu noi așteptări ce vor fi plătite din suma experiențelor noastre, ca acele cupoane decupate dintr-un titlu de rentă.

— Filozofie specifică vârstei mijlocii!

— Așa este, dar la urma urmei nu suntem noi acum la vârsta mijlocie?

— Dumnezeuule! Nu m-am gândit la asta! Crezi că și picturile mele arată așa?

— Ele sunt mereu bune.

— Trebuie să mă apuc din nou de lucru, Alabama! Oare de ce ne-am bătut joc de anii cei mai frumoși din viața noastră?

— Pentru ca la sfârșitul vieții să nu ne mai rămână timp neconsumat.

— Ești o sofistă incorigibilă.

— Toată lumea este - doar că unii se manifestă așa în viața particulară, în timp ce alții sunt în filozofia lor.

— Bine, și atunci?

— Atunci, regula jocului este să potrivești lucrurile în așa fel încât Bonnie, când va ajunge la vârsta noastră și ne va cerceta viețile, să descopere un mozaic frumos și armonios înfățișând doi zei ai căminului. Când va admira această priveliște, nu se va mai simți așa de nemulțumită că, într-o anumită perioadă a vieții, a fost obligată să renunțe la dorința ei de avea, pentru a proteja ceea ce-și imaginează că este comoara lăsată de noi drept moștenire. Asta o va face să creadă că nemulțumirea ei nu va dura.

De pe alee se auzi glasul lui Bonnie purtat de vânt în după-amiaza evanghelică.

— La revedere, doamnă Johnson. Mama și tata vor fi foarte încântați de amabilitatea și farmecul de care ați dat dovadă.

Bonnie urcă scările mulțumită. Alabama o auzi cum toarce în hol.

— Se vede că te-ai distrat de minune...

— Petrecerea ei demodată și stupidă a fost groaznică!

— Atunci, ce-a fost cu discursul ăsta?

— Păi, tu mi-ai spus, zise Bonnie uitându-se dezaprobat la mama ei, că ultima oară când nu mi-a plăcut doamna n-am fost prea politicoasă. Sper deci că ești mulțumită de cum m-am purtat de data asta.

— O, într-adevăr!

Oamenii nu învață nimic din relațiile lor! De îndată ce sunt deslușite, s-au și terminat. „Înțelegerea”, murmură Alabama pentru sine, „este ultima trădare, cred”. Ea o rugase pe Bonnie doar să menajeze sentimentele doamnei.

Copila se juca adesea la casa bunicii. Se jucau amândouă de-a gospodinele. Bonnie era capul familiei, în timp ce bunica reușea să fie o fetiță adorabilă.

— Copiii nu erau crescuți atât de strict pe vremea când ai mei erau încă mici, spuse ea.

Îi părea foarte rău pentru Bonnie, pentru că trebuia să învețe așa de multe lucruri despre viață înainte ca aceasta să înceapă cu adevărat. Alabama și David însă țineau mult la asta.

— Când mama ta era mică, a cumpărat așa de multe bomboane de la prăvălia din colț, că m-am chinuit mult să le ascund de tatăl ei.

— Atunci o să fiu ca mami, spuse Bonnie.

— Pe cât o să poți să te descurci, chicoti bunica ei. Lucrurile s-au schimbat. Când eram mică, fata în casă și vizitiul erau cei care discutau dacă puteam sau nu să intru cu o damigeană în biserică, la slujba de duminică. Disciplina era pe atunci o simplă chestiune de forme, și nu de răspunderi personale.

Bonnie se uită atent la bunica ei.

— Bunico, mai povestește-mi... despre când erai mică.

— Păi, eram foarte fericită în Kentucky.

— Și? Mai departe.

— Nu-mi aduc aminte. Eram cam ca tine.

— Eu o să fiu altfel. Mami spune că voi fi actriță, dacă vreau, și voi merge la școală în Europa.

— Eu m-am dus la școală în Philadelphia. Pe atunci, asta însemna departe.

— Și o să fiu o doamnă și o să port haine frumoase.

— Mătușurile mamei erau aduse din New Orleans.

— Altceva nu-ți mai amintești?

— Mi-l amintesc pe tata. Îmi cumpăra jucării din Louisville și era de părere că fetele trebuie să se mărite de foarte tinere.

- Da, bunico.
- Dar eu nu voiam. Mă distram prea bine.
- După ce te-ai căsătorit nu te-ai mai distrat?
- O, ba da, draga mea, dar altfel.
- Nu poate fi mereu la fel, așa cred.
- Nu.

Bătrâna râse. Era foarte mândră de nepoții ei. Erau copii deștepți și buni. Era mișcător să le vezi una lângă alta, amândouă prefăcându-se că sunt foarte înțelepte, că au o deplină cunoaștere a lucrurilor, amândouă etern prefăcându-se.

- O să plecăm în curând, oftă fetița.
- Da, oftă bunica.
- Mai precis, poimâine, spuse David.

În fața ferestrelor de la sufrageria familiei Knight, copacii se umpluseră de puf ca niște pui când le dau penele. Cerul strălucitor și binevoitor plutea prin geamuri și ridica draperiile ca pe niște pânze de corabie umflate de vânt.

— Oameni buni, voi nu vă opriți niciodată nicăieri, spuse fata cu părul negru și drept, tuns ca la Shanghai. Dar nu vă învinovățesc.

— Cândva, ne închipuiam că într-un loc anume sunt lucruri pe care nu le găsești într-altă parte.

— Soră-mea s-a dus astă-vară la Paris. Ne-a spus că de-a lungul străzilor erau... scuzați, toalete... aş vrea s-o văd și pe-asta!

Cacofonia din jurul mesei țâșni în același timp din toate părțile și se zădărnici singură ca un scherzo de Prokofiev. Alabama dirijă acest staccato abrupt în singura formă pe care o cunoștea: *avânt, avânt, brisé, avânt...* fraza îi dansă de-a lungul circumvoluțiunilor din creier. Se gândi că avea să își petreacă restul vieții cu aranjamente de felul acesta:

să potrivească un lucru într-altul și să încadreze întregul în reguli.

— La ce te gândești, Alabama?

— Forme, contururi ale lucrurilor, răspunse ea.

Conversația îi izbea conștiința ca zgomotul copitelor pe caldarâm.

— ...se zice că a el a lovit-o cu piciorul direct în piept.

— Vecinii au fost nevoiți să închidă ușile ca să se ferească de gloanțe.

— Patru în același pat. Vă puteți închipui?

— Iar Jay sărea mereu prin geamurile de deasupra ușilor, și acum nu mai găsesc cui să închirieze casa.

— Dar eu nu dau vina pe nevastă-sa, chiar dacă el a promis că doarme pe balcon.

— Ea a zis că doctorul cel mai bun pentru avorturi se găsește la Birmingham, și cu toate astea s-au dus la New York.

— Deci, doamna James era în Texas când s-a întâmplat, dar, nu știu cum, James a reușit să scoată chestia asta din depozitie.

— Iar șeriful a luat-o într-o dubă.

— S-au întâlnit la mormântul bărbatului ei. S-a zis de către unii că el a îngropat-o special pe nevastă-sa așa de aproape, și de aici a început totul.

— O, parcă e e o tragedie greacă!

— Dar, draga mea, comportamentul uman are totuși niște limite!

— Nu și instinctele.

— Pompei!

— Nu vrea nimeni vin făcut în casă? L-am strecurat printr-un ciorap vechi, dar tot mai pare să aibă ceva depuneri.

La Saint-Raphaël, își aminti ea, vinul era dulce și călduț. Se încheia ca siropul de cerul gurii mele și ținea lumea lipită la un loc, să nu se topească de căldură și să nu se dizolve în apa mării.

— Cum merge expoziția ta? întrebau. Am văzut reproducerile.

— Ne plac acele ultime tablouri, ziceau. Nimeni n-a mai tratat baletul cu atâta vitalitate de la...

— M-am gândit, spuse David, că ritmul fiind un exercițiu pur fizic al ochiului, tabloul cu valsul ar da, de fapt, prin incitarea ochiului la coregrafia pictorială... ar da, spuneam, aceeași senzație ca și cum ai ține tactul cu picioarele.

— O, domnule Knight, exclamă femeile, ce idee minunată!

De la marele crah încoace, bărbații spuneau „Așa te vreau” și „Hai s-o ștergem”.

De-a lungul cărărilor de pe fețele oamenilor, lumina dormea în ochii lor, ca pânzele de la corăbioarele copiilor reflectate într-un bazin cu apă. Acolo unde se cufundau pietrele lovite cu piciorul de pe drum, cercurile din apă se lărgeau și dispăreau, iar ochii rămâneau adânci și calmi.

— O, se văicăreau musafirii; lumea este groaznică, tragică, și noi nu putem scăpa de ceea ce vrem.

— Nici noi – de asta o așchie din glob stă să cadă pe umerii noștri.

— Pot să întreb ce este? spunea cineva.

— O, viața secretă a bărbatului și a femeii – în care visăm cât de mult mai buni decât suntem în realitate am fi dacă am fi altcineva, sau chiar noi înșine, și în care simțim că nu am exploatat pe deplin ceea ce avem. Am ajuns în punctul în care pot doar să exprim inexprimabilul, să gust mâncare fără gust, să adulmec adieri din trecut, să citesc cărți de statistică și să dorm în poziții incomode.

— Când mă voi întoarce la școala de pictură alegorică, continuă David, Cristul meu îi va disprețui pe proștii care nu dau doi bani pe destinul lui tragic, și pe chipul lui veți citi că și-ar dori să muște un pic din sandviciul lor dacă cineva s-ar gândi măcar să-i slăbească un pic cuiele pentru câteva clipe...

— O să venim cu toții la New York să vedem, spuseră.

— ...iar soldații romani din fundal vor vrea și ei o bucățică din sandvici, dar vor fi prea plini de demnitatea poziției lor ca să o ceară.

— Când va fi expus?

— O, peste mulți, mulți ani de acum încolo – după ce voi fi terminat de pictat toate celelalte lucruri din lume.

Pe platoul de argint, grămezile de lucruri reprezentau altceva; felii de pâine ca niște peștișori roșii, caviar sub formă de bile, unt pe care erau desenate fețe și pahare de sticlă mată care transpirau sub povara de a reflecta atât de multe lucruri pentru a stimula apetitul până la sațietate înainte de masă.

— Sunteți norocoși, voi doi, ziceau oamenii.

— Vreți să spuneți că am renunțat la părți din noi înșine mai ușor decât alții... asta dacă am fost vreodată intacti, se înțelege, răspundea Alabama.

— Aveți o viață frumoasă, li se spuse.

— Ne-am antrenat să extragem o logică din experiența noastră, răspunse Alabama. Până când o persoană ajunge la vârsta potrivită pentru a-și alege drumul, zarurile au fost deja aruncate și momentul de a decide viitorul a trecut de mult. Amândoi am crescut întemeindu-ne visurile pe promisiunile infinite ale reclamei americane. Continui să cred că poți învăța să cânti la pian prin corespondență și că nămolul îți face un ten perfect.

— În comparație cu toți ceilalți, sunteți fericiți.

— Stau liniștită într-un colț să privesc lumea și îmi spun: „O, fericiți cei care încă pot folosi cuvântul *irezistibil!*”

— Nu putem merge mai departe la infinit dacă suntem doborâți din picioare, completă David.

— Echilibrul, spuse cineva, toți avem nevoie de echilibru. Ați găsit mult echilibru în Europa?

— Nu ați vrea mai bine să beți încă un pahar – la urma urmei, pentru asta ați venit, nu?

Doamna McGinty avea părul alb, tăiat scurt și o față de satir, Jane avea părul ca un vârtej de piatră, părul lui Fannie arăta ca un strat gros de praf pe mobila de mahon, părul Veronicăi era vopsit cu o culoare mai închisă pe mijlocul cărării, părul lui Mary era ca de la țară, la fel al lui Maude, iar părul lui Mildred semăna cu faldurile umflate de vânt ale *Victoriei din Samothrace*.

— Se pare că el avea un stomac de platină, draga mea, astfel încât în timpul mesei mâncarea cădea pur și simplu într-un săculeț. Dar uite, a trăit așa ani de zile.

— Gaura aia din creștet era ca să îl umfle pe acolo, deși pretindea că a căpătat-o în război.

— Și așa, ea și-a tăiat părul, inspirându-se după primul pictor, apoi după următorul, până când a ajuns în sfârșit la cubiști, și atunci și-a mâzgălit pielea capului.

— I-am spus lui Mary că n-o să-i placă hașişul, dar ea a zis că trebuie să rămână cu ceva din deziluzia ei greu dobândită, așa că iat-o acum, într-o permanentă transă.

— Dar nu era rajahul, ascultă-mă pe mine! Era nevasta tipului care deține Galeriile Lafayette, insistă Alabama să îi explice tinerei care dorea să vorbească despre cum este să trăiești în străinătate.

Se ridicară să părăsească acel loc agreabil.

— Cred că v-am plictisit de moarte cu vorbăria noastră.

— Trebuie să fiți morți de oboseală după ce ați împachetat atâtea bagaje.

— Moartea unei petreceri este să stai până se instalează digestia.

— Sunt făcut praf, draga mea. A fost minunat!

— La revedere atunci, și mai treceți pe la noi în peregrinările voastre.

— Ne vom întoarce mereu să ne vedem familia.

Întotdeauna, gândi Alabama, vom avea nevoie de o perspectivă oarecare asupra noastră înșine, o legătură între noi și toate valorile mai statornice decât noi, a căror existență am simțit-o cât timp am stat printre lucrurile tatălui nostru.

— Ne vom întoarce.

Mașinile se îndepărtară pe aleea de ciment.

— La revedere!

— La revedere!

— Mă duc să aerisc puțin camera, spuse Alabama. Aș vrea ca lumea să nu-și mai lase paharele ude pe mobilele închiriate.

— Alabama, spuse David, dacă ai vrea să încetezi să golești scrumierele înainte ca musafirii să iasă din casă, am fi mai fericiți.

— Este un lucru care mă caracterizează foarte bine. Arunc totul într-o grămadă mare pe care o numesc „trecut” și, după ce am golit acest rezervor care eram eu cândva, sunt gata să merg mai departe.

Se așezară în întunecimea plăcută a după-amiezii târzii, privindu-se pe deasupra rămășițelor petrecerii: paharele de argint, platoul de argint, efluviile multor parfumuri; împreună, priveau cum apusul inundă pacea acestui salon pe care urmau să îl lase în urmă, ca șuvoiul rece și limpede al unui râu cu păstrăvi.

